

ಭಾರತದ ಲೆಕ್ಕನಿಯಂತ್ರಕರು
ಮತ್ತು
ಮಹಾಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರ ವರದಿ

ಸಂಖ್ಯೆ 2
(ಸಿವಿಲ್)

31 ಮಾರ್ಚ್ 2011ಕ್ಕೆ ಕೊನೆಗೊಂಡ ವರ್ಷ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ವಿಷಯಸೂಚಿ		
	ಕಂಡಿಕೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ
ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ		೩
ಅಧ್ಯಾಯ 1		
ಪರಿಚಯ		
ಈ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ	1.1	1
ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೊಳಪಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚಿತ್ರಣ	1.2	1
ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಅಧ್ಯಾದೇಶ	1.3	2
ಪ್ರಧಾನ ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರು (ಸಿ&ಸಿಎ) ಮತ್ತು ಪ್ರಧಾನ ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರು (ಡಬ್ಲ್ಯುಐಫ್&ಆರ್‌ಎ), ಬೆಂಗಳೂರು, ಈ ಕಛೇರಿಗಳ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ರಚನೆ	1.4	3
ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ	1.5	3
ಪ್ರಮುಖ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು	1.6	3
ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ/ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ/ಇಲಾಖೆಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ	1.6.1	3
ಅನುಪಾಲನ ವಹಿವಾಟು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ	1.6.2	7
ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಕೊರತೆ	1.7	9
ಬಾಕಿ ಇರುವ ತಪಾಸಣಾ ವರದಿಗಳು	1.7.1	9
ಕರಡು ಕಂಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಇಲಾಖೆಗಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ	1.7.2	10
ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಅನುಸರಣೆ	1.7.3	10
ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಕಂಡಿಕೆಗಳು	1.7.4	10
ಅಧ್ಯಾಯ 2		
ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ		
ಆಹಾರ, ನಾಗರೀಕ ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆ		
ಆಹಾರ, ನಾಗರೀಕ ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆಯ ಸಮಗ್ರ ಗಣಕೀಕರಣ ಯೋಜನೆ	2.1	13

	ಕಂಡಿಕೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ
ಗೃಹ ಇಲಾಖೆ		
ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಮತ್ತು ತುರ್ತು ಸೇವೆಗಳು	2.2	38
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ		
ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆಯ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆ	2.3	60
ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಇಲಾಖೆ		
ನೀರಾವರಿ ಕೇಂದ್ರವಲಯದ ಕಾರ್ಯತತ್ಪರತೆ	2.4	80
ಅಧ್ಯಾಯ 3		
ವಹಿವಾಟುಗಳ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ		
ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿರುವುದು	3.1	103
ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಇಲಾಖೆ		
ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ರಸ್ತೆ ಕಾಮಗಾರಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದು ವೃಥಾ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು	3.1.1	103
ಅರಣ್ಯ, ಜೀವಿಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಇಲಾಖೆ		
ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯ ವರ್ಗಾವಣೆ	3.1.2	105
ಬಳಕೆದಾರರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ನಿವ್ವಳ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡದಿರುವುದು	3.1.3	106
ಗೃಹ ಇಲಾಖೆ		
ನಿಗದಿತ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸದಿರುವುದರಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಆವರ್ತಕ ಆರ್ಥಿಕ ಹೊರೆ	3.1.4	108
ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ, ಬಂದರುಗಳು ಮತ್ತು ಒಳನಾಡು ಜಲಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ (ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡಗಳು)		
ತಪ್ಪು ಲೆಕ್ಕದಿಂದಾಗಿ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿ	3.1.5	109
ಮಾದರಿಸೂತ್ರದ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಿಂದ ಅಧಿಕ ವೆಚ್ಚ	3.1.6	110
ಔಚಿತ್ಯತೆ/ಸಮರ್ಥನೀಯವಲ್ಲದ ವೆಚ್ಚದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ	3.2	112
ವಸತಿ ಇಲಾಖೆ		
ದುರ್ಬಲ ಸ್ಥಿರಾಸ್ತಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ರಾಜಸ್ವ ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು	3.2.1	112

	ಕಂಡಿಕೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ
ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ, ಬಂದರುಗಳು ಮತ್ತು ಒಳನಾಡು ಜಲಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ (ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡಗಳು)		
ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸಂದೇಹಾಸ್ಪದ ನಿರ್ವಹಣೆ	3.2.2	113
ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ		
ತಿರುಚಾದ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ತಪ್ಪಾದ ಅಂದಾಜು ಜಲಾಶಯದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಏರಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅದು ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯು ವಿಳಂಬವಾಗುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು	3.2.3	115
ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ವ್ಯರ್ಥ ವೆಚ್ಚ	3.2.4	117
ಕಾರ್ಯತತ್ಪರತೆಯ ಕೊರತೆಯು ಕಂಪನಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು	3.2.5	119
ಆಕರವು ಕೊಳಚೆ ನೀರಿನಿಂದ ಮಲಿನವಾದ ಕಾರಣ ದೋಷಪೂರಿತ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲಿಲ್ಲ	3.2.6	120
ನಿರಂತರ/ವ್ಯಾಪಕ ಅಕ್ರಮಗಳು	3.3	121
ಹಣಕಾಸು ಇಲಾಖೆ		
ಕುಟುಂಬ ಪಿಂಚಣಿಯ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿ	3.3.1	121
ಮುಂದಾಲೋಚನೆ/ಆಡಳಿತದ ವಿಫಲತೆ	3.4	122
ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆ		
ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿನ ವಿಫಲತೆಯಿಂದಾದ ಅಪೂರ್ಣ ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲಿನ ಹೂಡಿಕೆ	3.4.1	122
ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಇಲಾಖೆ-ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ		
ಭೂಸ್ವಾಧೀನವಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆಯಿಂದ ನಿಷ್ಫಲ ವೆಚ್ಚ	3.4.2	124

ಅನುಬಂಧಗಳ ಪಟ್ಟಿ		
ಅನುಬಂಧ ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿವರಗಳು	ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ
1.1	31 ಮಾರ್ಚ್ 2011ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಬಾಕಿ ಇರುವ ತಪಾಸಣಾ ವರದಿಗಳ ಮತ್ತು ಕಂಡಿಕೆಗಳ ವರ್ಷಾವಾರು ವಿವರಗಳು	129
1.2	18 ಜನವರಿ 2012ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಬಾಕಿಯಿರುವ ಇಲಾಖಾ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು (ಸಾಮಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಖ್ಯಿಕ ಕಂಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ)	130
1.3	18 ಜನವರಿ 2012ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಇನ್ನೂ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕಿರುವ ಕಂಡಿಕೆಗಳ ವಿವರಗಳು	132
2.1	ಸ್ಥಾಪನಾ ಹಂತದ ಪಾವತಿ ಸೂಚಕ	134
2.2	ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಬೆಂಬಲದ ಹಂತದ ಪಾವತಿ ಸೂಚಕ	135
2.3	ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಕೋರಿಕೆ ಮತ್ತು ಒಪ್ಪಂದದಂತೆ ಪಾವತಿ ಸೂಚಕ	136
2.4	ಆರ್‌ಎಫ್‌ಪಿ ಮತ್ತು ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ಕಳೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದ ನಿರ್ವಹಣಾ ಅಂಕಗಳು	138
2.5	ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳು	139
2.6	ಕೆ-ಸೇಫ್ 2010 ಯೋಜನೆಗೆ ಹಣದ ಮೂಲಗಳು	141
2.7	ಎಸ್‌ಎಫ್‌ಎಸಿ ಮಾನದಂಡಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತ ವಾಹನಗಳ ಕೊರತೆ	142
2.8	ಮಂಜೂರಾದ, ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ಪ್ರವರ್ಗ-ವಾರು ಮಾನವ ಬಲ ಮತ್ತು ಖಾಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿ	143
2.9	ವಲಯವಾರು ಖಾಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳ ಕೋಷ್ಟಕ	144
2.10	31 ಮಾರ್ಚ್ 2011ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿನ ಖಾಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಕೋಷ್ಟಕ	145
2.11	ಅಧಿಕ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡಿದುದರಿಂದಾದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವೆಚ್ಚ	146
3.1	ದರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿ ತೋರಿಸುವ ತಃಖ್ತೆ	149
3.2	ಮೇಲ್ಮೈ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದ ವೆಚ್ಚ	150
3.3	ಕುಟುಂಬ ವೇತನದ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿ	152
3.4	ಕುಟುಂಬ ವೇತನದ ಮುಂದುವರೆದ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿ	153

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

1. ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ 151ನೆಯ ಅನುಚ್ಛೇದದಡಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
2. ಈ ವರದಿಯ ಮೊದಲನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೊಳಲ್ಪಟ್ಟ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚಿತ್ರಣ, ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಅಧ್ಯಾದೇಶ, ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ, ಪ್ರಧಾನ ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರು (ಸಿ&ಸಿಎ) ಮತ್ತು ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರು (ಡಬ್ಲ್ಯುಎಫ್&ಆರ್‌ಎ), ಬೆಂಗಳೂರು, ಈ ಕಛೇರಿಗಳ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ರಚನೆ ಹಾಗೂ ಕರಡು ಕಂಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಇಲಾಖೆಗಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.
3. 2ನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರೆ 3ನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಮತ್ತು ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳು, ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿನ ವಹಿವಾಟುಗಳ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
4. ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು, ಶಾಸನಬದ್ಧ ನಿಗಮಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಕಂಪನಿಗಳು, ಹಾಗೂ ರಾಜಸ್ವ ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಣಕಾಸು ವಹಿವಾಟುಗಳ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ವರದಿಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮಂಡಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.
5. ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಿತವಾಗಿರುವ ಪ್ರಕರಣಗಳು 2010-11ರ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಪರಿಶೋಧನೆ-ತನಿಖೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದವುಗಳೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿದ್ದಾದರೂ ಹಿಂದಿನ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗದೇ ಇರುವಂತಹವುಗಳಾಗಿವೆ; 2010-11ರ ತರುವಾಯದ ಅವಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೂಡ, ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಡೆಯಲ್ಲಿ, ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.
6. ಈ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಯಾವುದೇ ಸಂದೇಹಗಳಿಗೆ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾ ಆವೃತ್ತಿಯೇ ಅಧಿಕೃತವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಅಧ್ಯಾಯ 1

ಪರಿಚಯ

1.1 ಈ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ

ಭಾರತದ ಲೆಕ್ಕನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾಲೇಖಪರಿಶೋಧಕರ ಈ ವರದಿಯು ಆಯ್ದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ.

ವಹಿವಾಟು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು, ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ ನಿಬಂಧನೆಗಳು, ಅನ್ವಯಿಸುವ ಕಾನೂನುಗಳು, ನಿಯಮಗಳು, ಕಾಯಿದೆಗಳು, ಸಕ್ಷಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಜಾರಿಯಾದ ಆದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡಿದ ಇಲಾಖೆಗಳ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಹಿವಾಟುಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ವಹಿವಾಟು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವ ಜೊತೆಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ/ಚಟುವಟಿಕೆಯ/ಇಲಾಖೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಮಿತವ್ಯಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯಿಂದ ಸಾಧಿಸಲಾಯಿತೇ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಈ ವರದಿಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ವಹಿವಾಟುಗಳ ಸ್ವರೂಪ, ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಪರಿಮಾಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವರದಿ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯು ಸಮಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂದು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಮಾನದಂಡಗಳು ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಅಂಶಗಳು ಕಾರ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಸರಿಪಡಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸುಧಾರಿತ ಹಣಕಾಸಿನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಕಾಣಿಕೆ ನೀಡುತ್ತವೆ.

ಈ ಅಧ್ಯಾಯವು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಜೊತೆಗೆ ಆಯ್ದು ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ನ್ಯೂನತೆಗಳ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗಳ, ವಹಿವಾಟುಗಳ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಪ್ರಮುಖ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಅಂಶಗಳ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಅನುಪಾಲನೆಯ ಸಾರಾಂಶವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ವರದಿಯ ಎರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು ಆಯ್ದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ/ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ/ಇಲಾಖೆಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಹಿವಾಟು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

1.2 ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೊಳಪಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚಿತ್ರಣ

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ಸಚಿವಾಲಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು/ಆಯುಕ್ತರು ಮತ್ತು ಅವರ ಅಧೀನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯುವ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು/ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು/ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿರುವ 74 ಇಲಾಖೆಗಳು ಮತ್ತು 10 ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿದ್ದು ಇವುಗಳ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಧಾನ ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರು (ಕಾಮಗಾರಿಗಳು, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತಿ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ) ಹಾಗೂ ಪ್ರಧಾನ ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರು (ಸಿವಿಲ್ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ) ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ.

2010-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಹಿಂದಿನ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಭರಿಸಿದ ವೆಚ್ಚದ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕ-1ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 1 : ವೆಚ್ಚದ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಸ್ಥಿತಿ

(ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ)

ವಿತರಣೆಗಳು	2008-09			2009-10			2010-11		
	ಯೋಜನೆ	ಯೋಜನೇತರ	ಒಟ್ಟು	ಯೋಜನೆ	ಯೋಜನೇತರ	ಒಟ್ಟು	ಯೋಜನೆ	ಯೋಜನೇತರ	ಒಟ್ಟು
ರಾಜಸ್ವ ವೆಚ್ಚ									
ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೇವೆಗಳು	110	12,165	12,275	98	12,664	12,762	96	13,959	14,055
ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆಗಳು	5,925	9,948	15,873	7,245	11,874	19,119	9,807	12,301	22,108
ಆರ್ಥಿಕ ಸೇವೆಗಳು	3,699	7,438	11,137	4,191	8,991	13,182	4,206	10,686	14,892
ಸಹಾಯಾನುದಾನಗಳು ಮತ್ತು ವಂತಿಗಳು	796	1,578	2,374	769	1,705	2,474	1,079	1,900	2,979
ಒಟ್ಟು	10,530	31,129	41,659	12,303	35,234	47,537	15,188	38,846	54,034
ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚ									
ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚ	9,135	735	9,870	11,118	1,018	12,136	12,582	773	13,355
ವಿತರಿಸಿದ ಸಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂಗಡಗಳು	223	508	731	916	65	981	1,736	2	1,738
ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಋಣದ ಮರುಪಾವತಿ (ಅರ್ಥೋಪಾಯ ಮುಂಗಡಗಳ ವಹಿವಾಟುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ)	-	1,778	1,778	-	2,308	2,308	-	2,807	2,807
ಸಾದಿಲ್ದಾರು ನಿಧಿ	-	2	2	-	-	-	1	12	13
ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಲೆಕ್ಕ ವಿತರಣೆಗಳು	-	-	54,783	-	-	64,029	-	-	75,626
ಒಟ್ಟು	9,358	3,023	67,164	12,034	3,391	79,454	14,319	3,594	93,539
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	19,888	34,152	1,08,823	24,337	38,625	1,26,991	29,507	42,440	1,47,573

1.3 ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಅಧ್ಯಾದೇಶ

ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ 149 ಮತ್ತು 151ನೇ ಅನುಚ್ಛೇದಗಳಡಿ ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ಲೆಕ್ಕನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾಲೇಖಪರಿಶೋಧಕರ (ಕರ್ತವ್ಯಗಳು, ಅಧಿಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ಷರತ್ತುಗಳು) ಅಧಿನಿಯಮ, 1971 [ಸಿಎಜಿರವರ (ಡಿಪಿಸಿ) ಅಧಿನಿಯಮ] ಇದರಡಿ ಸಿಎಜಿಯವರು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಅಧ್ಯಾದೇಶವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸಿಎಜಿರವರು ಸದರಿ ಅಧಿನಿಯಮದ ಪರಿಚ್ಛೇದ 13ರ¹ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಇಲಾಖೆಗಳ ವೆಚ್ಚದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಅಧಿನಿಯಮದ ಪರಿಚ್ಛೇದ 19(2)² ಮತ್ತು 20(1)ರ³ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ನಡೆಸುವ 10 ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಿಎಜಿಯವರೇ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೇ, ಅಧಿನಿಯಮದ ಪರಿಚ್ಛೇದ 14ರ⁴ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಹುಪಾಲು ಹಣ ಪಡೆಯುವ 310 ಇತರೆ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಸಿಎಜಿರವರು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಹಲವಾರು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗಳಿಗೆ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸಿಎಜಿರವರು ಜಾರಿ ಮಾಡಿರುವ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಮಾನದಂಡಗಳು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು, 2007ರ ಕಾಯಿದೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

¹ (i) ರಾಜ್ಯದ ಸಂಚಿತ ನಿಧಿಯಿಂದ ಆಗುವ ಎಲ್ಲ ವಹಿವಾಟುಗಳ (ii) ಸಾದಿಲ್ದಾರು ನಿಧಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಹಿವಾಟುಗಳು ಮತ್ತು (iii) ಎಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಾರ, ತಯಾರಿಕೆ, ಲಾಭ ಮತ್ತು ನಷ್ಟದ ಲೆಕ್ಕಗಳು, ಅಥವಾ ಪಟ್ಟಿಕೆ (ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ಶೀಟ್) ಮತ್ತು ಇತರೆ ಅಧೀನ ಲೆಕ್ಕಗಳು
² ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಶಾಸನದ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ನಿಯಮದಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ನಿಗಮಗಳ (ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲದ) ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ
³ ಸಿಎಜಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ನಡುವೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಷರತ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಕೋರಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ
⁴ (i) ರಾಜ್ಯದ ಸಂಚಿತ ನಿಧಿಯಿಂದ ಅನುದಾನಗಳು ಅಥವಾ ಸಾಲಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಣಕಾಸು ಒದಗಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ/ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಎಲ್ಲ ಜಮೆ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ (ii) ರಾಜ್ಯದ ಸಂಚಿತ ನಿಧಿಯಿಂದ ರೂ.ಒಂದು ಕೋಟಿಗೂ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಅನುದಾನ ಅಥವಾ ಸಾಲ ಪಡೆಯುವ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಎಲ್ಲ ಜಮೆ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚಗಳ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ

1.4 ಪ್ರಧಾನ ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರು (ಸಿ&ಸಿಎ) ಮತ್ತು ಪ್ರಧಾನ ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರು (ಡಬ್ಲ್ಯುಎಫ್&ಆರ್‌ಎ), ಬೆಂಗಳೂರು, ಈ ಕಛೇರಿಗಳ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ರಚನೆ

ಸಿಬಿಜಿಯವರ ನಿರ್ದೇಶನಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರು (ಸಿ&ಸಿಎ) ಮತ್ತು ಪ್ರಧಾನ ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರು (ಡಬ್ಲ್ಯುಎಫ್&ಆರ್‌ಎ), ಬೆಂಗಳೂರು, ಇವರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೆಡೆ ಹರಡಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳ/ಕಛೇರಿಗಳ/ಸ್ವಾಯತ್ತ ನಿಕಾಯಗಳ/ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಧಾನ ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರುಗಳು ಆರು ಉಪ ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರುಗಳಿಂದ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

1.5 ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ

ಸರ್ಕಾರದ ಹಲವಾರು ಇಲಾಖೆಗಳು ಎದುರಿಸುವ ಅಪಾಯ ಸಂಭವನೀಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಭರಿಸಿದ ವೆಚ್ಚ, ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವಿಮರ್ಷಕತ್ವ/ಸಂಕೀರ್ಣತೆ, ನೀಡಿದ ಹಣಕಾಸಿನ ಅಧಿಕಾರಗಳು, ಒಟ್ಟಾರೆ ಆಂತರಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳ ನಿರ್ಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರ ಕಳಕಳಿಯ ಮೇಲೂ ಆಧಾರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಪಾಯದ ಸಂಭವನೀಯತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಕಾಲಾವಧಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುವುದು.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಟಕದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ನಂತರ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ತಪಾಸಣಾ ವರದಿಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ತಪಾಸಣಾ ವರದಿಗಳು ಸ್ವೀಕೃತಗೊಂಡ ಒಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ಕೋರಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದಾಗ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು ಅಥವಾ ಪರಿಪಾಲನೆಗಾಗಿ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಲಹೆ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಈ ತಪಾಸಣಾ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು, ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ ಅನುಚ್ಛೇದ 151ರಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗುವ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲು ಸಂಸ್ಕರಿಸಲಾಗುವುದು.

2010-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಿವಿಲ್ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ 460 ಘಟಕಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮೂರು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು 6,579 ತಂಡ-ದಿನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ 1,038 ತಂಡ-ದಿನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ 113 ಘಟಕಗಳ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಯೋಜನೆಯು ನಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರಣೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಮುಖ ಅಪಾಯದ ಸಂಭಾವ್ಯತೆಯಿರುವ ಘಟಕಗಳು/ಅಸ್ತಿತ್ವಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ.

1.6 ಪ್ರಮುಖ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಕಳೆದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ/ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿನ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಸಫಲತೆಯ ಹಾಗೂ ಇಲಾಖೆಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಆಯ್ದು ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿನ ಆಂತರಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ವರದಿ ಮಾಡಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳ/ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಹಿವಾಟು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿದ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನೂ ಸಹ ವರದಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

1.6.1 ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ/ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ/ಇಲಾಖೆಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ

ಪ್ರಸಕ್ತ ವರದಿಯು ಮೂರು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಒಂದು ದೀರ್ಘಕಂಡಿಕೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಕಂಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

1.6.1.1 ಆಹಾರ, ನಾಗರಿಕ ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆಯ ಸಮಗ್ರ ಗಣಕೀಕರಣ ಯೋಜನೆ

ಮನೆ-ಮನೆಯ ಸರ್ವೆಕ್ಷನೆಯ ಮೂಲಕ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದತ್ತವನ್ನು ಅಂಕೀಕೃತಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೆ ಅರ್ಹ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಗಣಕೀಕೃತ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಗಣಕೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಆಹಾರ, ನಾಗರಿಕ ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಅನುಮೋದಿಸಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2005). ಯೋಜನೆಯು ಅನರ್ಹ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಪಡಿತರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಸೋರಿಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಹಂಚಿಕೆ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಮರ್ಥ ಹಾಗೂ ಕಾಲೋಚಿತ ನಿರ್ವಹಣಾ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಕೋರಿತ್ತು.

ಇಲಾಖೆಯು, ಐದೂವರೆ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು, ಹರಾಜು ಪದ್ಧತಿಯ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ-ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ನಿರ್ಮಿಸು, ಪಾಲಿಸು ಮತ್ತು ವರ್ಗಾಯಿಸು ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ಪಾಲುದಾರನನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿತು (ಮಾರ್ಚ್ 2006). ಆದರೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ-ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಪರ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದ ನಂತರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ-ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಪಾಲುದಾರರ ನಡುವೆ ಅಪಾಯಗಳ ಸಮತೋಲಿತ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ-ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಆಯ್ಕೆಯು ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯತತ್ಪರತೆಯ ನಂತರ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರರ ಆಯ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಅರ್ಹತೆಯ ವಿಧಾನಗಳು ದೋಷಪೂರಿತವಾಗಿದ್ದು ವಿತರಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರದ ಪಾಲುದಾರರ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಗಣಕೀಕರಣದ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿನ ಅಜಾಗರೂಕತೆಯು ಎಷ್ಟು ದೋಷಪೂರಿತವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ, ಪಾಲುದಾರರು ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣ ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದರು. ಇದು ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿನ ಕುಟುಂಬಗಳ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಏರಿಕೆಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಇಲಾಖೆಯು, ಒಪ್ಪಂದದ ಹಲವಾರು ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾದದ್ದು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಹಲವು ಅಂಗೀಕಾರಾರ್ಹವಲ್ಲದ ಪಾವತಿಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಳಕೆದಾರ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಪಾಲುದಾರರು ಜಮಾ ಮಾಡದಿರುವುದು/ ವಿಳಂಬವಾಗಿ ಜಮಾ ಮಾಡಿರುವುದು ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಪಾಲುದಾರರು ಯೋಜನೆಯ ಸ್ಥಾಪನಾ ಹಂತವನ್ನು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2006ರ ವೇಳೆಗೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬೇಕಿದ್ದರೂ ಸಹ ನಿಗದಿತ ಮುಕ್ತಾಯ ದಿನಾಂಕದ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರವೂ ಅದು ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಳಿದಿತ್ತು. ರೂ.54.23 ಕೋಟಿಯ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ ಪಾಲುದಾರರು ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ದತ್ತ ಸಂಚಯವೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯಾವುದೇ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸದೆಯೇ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಅವಧಿಗೆ ಮುನ್ನವೇ ನವೆಂಬರ್ 2010ರಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿದರು. ದತ್ತ ಸಂಚಯದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು ಹಲವಾರು ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿತ್ತೆಂದು, ಹಲವಾರು ದೋಷಗಳಿಂದ ಬಾಧಿತವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಮತ್ತು ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ನಕಲನ್ನು ತಡೆಯಲು ಶಕ್ತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಿತು.

ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಸೃಜಿಸಲಾದ ದತ್ತಾಂಶದಲ್ಲಿನ ದೋಷಗಳ ಸರಿಪಡಿಸುವಿಕೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಇಲಾಖೆಯು ತಾನೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಸರಿಪಡಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ನೀಡಿಕೆ, ಸರಿಪಡಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ತೆಗೆದುಹಾಕುವಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯವು ನವೆಂಬರ್ 2010ರಿಂದ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಇಲಾಖೆ/ಪಾಲುದಾರರ ಹಲವು ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸುಧಾರಿತ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮತ್ತು ಅವರ ಹಿತಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೇ ಪರಾಭವಗೊಳಿಸಿದವು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ-ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಯೋಜನೆಯು ಆಡಳಿತದ ಒಂದು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಣದ ಸಂಶಯಾಸ್ಪದ ಮೌಲ್ಯದ ಉದಾಹರಣೆಯಂತೆ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು.

(ಕಂಡಿಕೆ 2.1)

1.6.1.2 ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಮತ್ತು ತುರ್ತು ಸೇವೆಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಮತ್ತು ತುರ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಇಲಾಖೆಯು ವಿಪತ್ತು ಸನ್ನದ್ಧತೆ ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ, ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಸುರಕ್ಷತೆ, ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸುವುದು ಮುಂತಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಹಾಲಿ ಇರುವ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳ ಉನ್ನತೀಕರಣ ಮತ್ತು ಆಧುನೀಕರಣದ ಜೊತೆಗೆ ಎಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಇಲಾಖೆಯು ಕೆ-ಸೇಫ್ 2010 ಎಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2005). ಕೆ-ಸೇಫ್ 2010ನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪೊಲೀಸ್ ವಸತಿ ನಿಗಮವು ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಅನುಷ್ಠಾನದ ಅವಧಿಯನ್ನು ತದನಂತರ ಮಾರ್ಚ್ 2013ರವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ 201 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಕೇವಲ 176 ತಾಣಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ 176 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ 43 ತಾಣಗಳು ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಕೊರತೆಯಿದ್ದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಮತ್ತು ಬಾಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿದ್ದವು. ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದ್ದ 1,647 ವಾಹನಗಳು/ಉಪಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಕೇವಲ 1,054ನ್ನು ಮಾತ್ರ ಖರೀದಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳಾದ ಜೀಪುಗಳು, ಸರ್ವೋಪಯೋಗಿ ವಾಹನಗಳು, ನೀರು ಸಿಂಪಡಿಸುವ ವಾಹನಗಳು, ಸಂಚಾರಿ ಪಂಪ್‌ಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಖರೀದಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ನಗರಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ರಾಜ್ಯದ ಇತರ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಎತ್ತರದ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಅಪಘಾತಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವ ವಿಶೇಷ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಯೋಜಿಸಿದ್ದಂತೆ ಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ ಘಟಕಗಳನ್ನು, ಮಹಾನಗರಗಳು, ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಗ್ನಿ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವೃದ್ಧಿಯು 2007-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 9ರಿಂದ 13ರಷ್ಟಿದ್ದರೆ, ಮಡಿದವರ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸಿದವರ ಅನುಪಾತವು 2007-08ರ ಶೇಕಡಾ 113ರಿಂದ 2010-11ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 79ಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿತ್ತು. ವೃತ್ತಿಪರವಾಗಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಇಲಾಖೆಯು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿದ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಮತ್ತು ಉಳಿಸಿದ ಆಸ್ತಿಯ ಮೌಲ್ಯವು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳು ತಯಾರಿಸಿದ ವರದಿಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಯು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸನ್ನದ್ಧತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತು.

ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಪಘಾತಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವಾಗ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಹರ್ಷಮತ್ ವಾಹನಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಖರೀದಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೇಂದ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಾಗಾರವು ವಾಹನಗಳ ಭಾರೀ ದುರಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಗಾರವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಾಹನಗಳನ್ನು ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ದುರಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ವಾಹನಗಳ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಮತ್ತು ಭಾರಿ ದುರಸ್ತಿಗಳನ್ನು, ಅವುಗಳನ್ನು ಮಿತವ್ಯಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಸಲಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಕಷ್ಟು ತಪಾಸಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸದೇ, ಖಾಸಗೀ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಖಾಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳು ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ 2,521 ರಷ್ಟಿದ್ದವು (ಶೇಕಡಾ 40) ಹಾಗೂ ಪ್ರವರ್ಗ ಮತ್ತು ನೇಮಕಾತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸದ ಕಾರಣ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2009ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆಯ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಇಲಾಖೆಯು ನೇಮಕಾತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ತರಬೇತಿ ಅಕಾಡೆಮಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತುದಾರರ ಬೃಹತ್ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ತರಬೇತಿಯು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅಪಘಾತದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳ ಜೊತೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧಿಸಲು ಇಲಾಖೆಯು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಮೈರ್ಲೆಸ್ ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿರಲಿಲ್ಲವಾದರೆ, 30ರಲ್ಲಿ 18 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುನರಾವರ್ತಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಂಪರ್ಕ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದ 11 ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ 10 ಹುದ್ದೆಗಳು ಖಾಲಿ ಇದ್ದವು. ಕೆ-ಸೇಫ್ 2010ರಲ್ಲಿ ನಿಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇಲಾಖೆಯ ಆಧುನೀಕರಣದ ಪ್ರಗತಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಗ್ನಿ ಸುರಕ್ಷತೆ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇಲಾಖೆಯ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದು

ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಸೇವೆಗಳ ಅಧಿನಿಯಮ, 1964ರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಜಾರಿ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಇಲಾಖೆಯ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಅಧಿನಿಯಮಗಳ ಜಾರಿಯು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

(ಕಂಡಿಕೆ 2.2)

1.6.1.3 ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆಯ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆ

ಭಾರತೀಯ ಪುರಾತತ್ವ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವ ಪುರಾತತ್ವ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯು ಆಯುಕ್ತರು, ಪುರಾತತ್ವ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಹಾಗೂ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಪುರಾತತ್ವ ಮತ್ತು ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು, ಮೈಸೂರು, ಇವರುಗಳ ಅಧೀನದಲ್ಲಿದೆ.

ಪರಂಪರೆ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳಿರದಿದ್ದು ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹಂಚುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಆಯುಕ್ತರು/ನಿರ್ದೇಶಕರು ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ತಪಶೀಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪುರಾತನ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಪತ್ತೆಯಾಗದೇ ಉಳಿದವು.

2006-10ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯು ಬಹಳ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ನಿಯತಕಾಲಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಯಾವುದೇ ನಿಧಿಯ ಆಧಾರವಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯದಲ್ಲಿ 23 ತಾಂತ್ರಿಕ ಹುದ್ದೆಗಳು (ಶೇಕಡಾ 40) ಒಂದರಿಂದ 21 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಭರ್ತಿಯಾಗದೇ ಉಳಿದಿದ್ದವು. ಪರಂಪರೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿದ್ದ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯು ಪರಂಪರೆ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಪಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮಾರ್ಚ್ 1998ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. 763 ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸ್ಮಾರಕಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 31ಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ರಕ್ಷಣಾ ಬೆಲಿಯನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಕಾವಲು ಮತ್ತು ಪಹರೆಗೆ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೂ ಬಹಳ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿತ್ತು. ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆ ನಡೆಸಿದ 47 ಸ್ಮಾರಕಗಳಲ್ಲಿ 19 ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಣ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು ಇಲ್ಲವೇ ಅವುಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಸ್ಮಾರಕಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಆಯುಕ್ತರು/ನಿರ್ದೇಶಕರು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾದರು.

ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿನ ಕಾರ್ಯೋಜನೆಗಳು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿದ್ದವು ಹಾಗೂ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ನಿರ್ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದ್ದ ಅಲ್ಪವಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಆದ್ಯತೆಯಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಸಮಗ್ರತಾ ವಿಧಾನವಿಲ್ಲದೇ ತುಣುಕುಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆ ನಡೆಸಿದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಮಾರಕಗಳಲ್ಲಿ ನಾಮಫಲಕ ಅಥವಾ ಪ್ರದರ್ಶನ ಫಲಕಗಳು ಸಹ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಕೂಡ ಬಹಳ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದಿತು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಿಯತಕಾಲಿಕ ತಪಾಸಣೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಗುರಿಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

(ಕಂಡಿಕೆ 2.3)

1.6.1.4 ನೀರಾವರಿ ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಕಾರ್ಯತತ್ಪರತೆ

ವಲಯದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕೊರತೆಯಿದ್ದು, ಬಂಡವಾಳ ಲೆಕ್ಕಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅನುದಾನಗಳ ಕಡಿಮೆ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಹಾಗೂ ರಾಜಸ್ವ ಲೆಕ್ಕಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ತೀರುವಳಿಯಾಗದ ಬಿಲ್ಲುಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಆಧುನೀಕರಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಟೆಂಡರು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಕೊರತೆಯಿಂದಿತ್ತು ಏಕೆಂದರೆ ಕಾಮಗಾರಿ ಅವಧಿಯ ಪೂರ್ಣ ಬಳಕೆಗಾಗಿ

ಕಾಲುವೆ ಮುಚ್ಚುವ ಅವಧಿಯ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಗುತ್ತಿಗೆಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಗುತ್ತಿಗೆಗಳು ಅಧಿಕ ಟೆಂಡರು ಪ್ರೀಮಿಯಂನಲ್ಲಿ ವಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ರಾಜೋಲಿಬಂಡ ತಿರುವು ಯೋಜನೆಯ ಮೇಲಾದ ವೆಚ್ಚದ ಕಡೆಗಿನ ಬಾಕಿಯನ್ನು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರವು ಧೃಢವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಬೆಳೆ ಮಾದರಿ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳ ಮತ್ತು ಅನಧಿಕೃತ ನೀರಾವರಿಯ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ವಿಫಲತೆಯಿಂದ 1.12 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶವು ನೀರಾವರಿಯ ಲಾಭಗಳಿಂದ ವಂಚಿತವಾಯಿತು. ನೀರಿನ ದರಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳಿಗೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪವಿಭಾಗೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ಅಜಾಗರೂಕತೆಯಿತ್ತು.

(ಕಂಡಿಕೆ 2.4)

1.6.2 ಅನುಪಾಲನ ವಹಿವಾಟು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ

ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳು/ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುವ ಮಹತ್ವದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಹಲವಾರು ಪ್ರಮುಖ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ವರದಿ ಮಾಡಿತು. ಇವುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ:

- ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿರುವುದು.
- ಔಚಿತ್ಯತೆಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ/ಸಮರ್ಥನೆಯಿಲ್ಲದೆ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿರುವುದು
- ನಿರಂತರ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಕ ಅಕ್ರಮಗಳು
- ಮುಂದಾಲೋಚನೆ/ಅಧಿಕಾರದ ವಿಫಲತೆ

1.6.2.1 ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿರುವುದು

ಸದೃಢ ಹಣಕಾಸಿನ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ವೆಚ್ಚವು ಹಣಕಾಸಿನ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ, ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಕ್ಷಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಆದೇಶಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಇದು ಅಕ್ರಮ, ಅಪವಿನಿಯೋಗ ಮತ್ತು ವಂಚನೆಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಲ್ಲದೇ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಶಿಸ್ತನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವರದಿಯು ರೂ.27.45 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿರುವ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು ಕೆಳಕಂಡಂತಿವೆ:

- 133.96 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅರಣ್ಯೇತರ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ವರ್ಗಾಯಿಸಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದರೂ ಸಹ ಎರಡು ಅರಣ್ಯ ವಿಭಾಗಗಳು ರೂ.8.86 ಕೋಟಿ ನಿವ್ವಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಬಳಕೆದಾರರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾದವು.

(ಕಂಡಿಕೆ 3.1.3)

- ವಲಯ ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ತೀರುವಳಿ ಪಡೆಯದೇ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ರೈಲ್ವೆ ಪೊಲೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ 31 ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿತು ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡಾ 50ರಷ್ಟನ್ನು ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸದೇ ಈ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹುದ್ದೆಗಳ ಪೂರ್ಣ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ತನ್ನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದಲೇ ಭರಿಸುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿತು. 2005-09ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ರೂ.1.48 ಕೋಟಿ ನಷ್ಟ ಉಂಟಾಯಿತು. 18 ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರೈಲ್ವೆ ಪೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಅಂಗೀಕಾರಾರ್ಹವಲ್ಲದ ರೂ.63.09 ಲಕ್ಷ ಮನೆಬಾಡಿಗೆ ಭತ್ಯೆಯನ್ನೂ ಸಹ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು.

(ಕಂಡಿಕೆ 3.1.4)

- ಮೂಲ ಸೂಚ್ಯಂಕವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಅವಧಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ದರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಬಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಮೌಲ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಅಂಶವನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸದಿದ್ದರಿಂದ ಕಟ್ಟಡ ಕಾಮಗಾರಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ರೂ.9.43 ಕೋಟಿ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

(ಕಂಡಿಕೆ 3.1.5)

- ಇಂಡಿಯನ್ ರೋಡ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಾದರಿ ಸೂತ್ರದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ವಿಭಾಗೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಮೇಲ್ಮೈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದು ರೂ.2.48 ಕೋಟಿ ಅಧಿಕ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು

(ಕಂಡಿಕೆ 3.1.6)

1.6.2.2 ಔಚಿತ್ಯತೆ/ಸಮರ್ಥನೀಯವಲ್ಲದ ವೆಚ್ಚದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲು ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುವುದು ಔಚಿತ್ಯತೆಯ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೆಚ್ಚದ ದಕ್ಷತೆಗಳ ಸಿದ್ಧಾಂತದಿಂದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿತವಾಗಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವಾಗ ವಹಿಸುವ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನೇ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲು ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ವಹಿಸಬೇಕು. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ರೂ.38.82 ಕೋಟಿಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಅನೌಚಿತ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿತು; ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೆಳಕಂಡಂತಿವೆ.

- ಕರ್ನಾಟಕ ಗೃಹ ಮಂಡಳಿಯು ತನ್ನ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ನೀಡುವ ಮುನ್ನ ನೆಲ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಅಳತೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಯಿತು, ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವಾಸವಾಗಿರುವವರಿಂದ ಕಡಿಮೆ ನೆಲ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಕ್ಕೆ ಬಾಡಿಗೆ ಪಡೆದಿದ್ದು ರೂ.7.32 ಕೋಟಿ ರಾಜಸ್ವದ ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

(ಕಂಡಿಕೆ 3.2.1)

- ಕರ್ನಾಟಕ ನಗರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿ ಮಂಡಳಿಯು ಒಂದು ಜಲಾಶಯದ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ನೀರು ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿವಾದವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸದೇ ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ ತನಿಖೆ ನಡೆಸದೇ ಅಂದಾಜು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ನೀಡಿತು. ಈ ದೋಷಗಳು ಉದ್ದೇಶಿತ ಜನತೆಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಒದಗಿಸುವುದನ್ನು ವಿಳಂಬ ವಾಗಿಸಿತಲ್ಲದೇ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘ ವಿಳಂಬ, ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನಿಗೆ ರೂ.2.26 ಕೋಟಿ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಪಾವತಿ ಮತ್ತು ರೂ.9.17 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದ ಅಧಿಕ ಹರಿವಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಕವಚದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಸಾಗಣೆ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನಿಗೆ ಮಂಡಳಿಯು ರೂ.1.63 ಕೋಟಿ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡಿತು.

(ಕಂಡಿಕೆ 3.2.3)

- ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಒಂದು ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿ, ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ವಸತಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿತು. ಆದರೆ ರೂ.1.28 ಕೋಟಿ ವೃಥಾ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭರಿಸಿದ ನಂತರ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿತು.

(ಕಂಡಿಕೆ 3.2.4)

- ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದ ಬಡಾವಣೆಗಳಿಗೆ 82.12 ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದದ ಮುಖ್ಯ ಕೊಳವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಅಳವಡಿಸುವ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿ ಮಂಡಳಿಯು ಮಂಜೂರಾತಿ ಸಾಲುಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿ ಸ್ಥಳಗಳು ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರದಿದ್ದರೂ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ನೀಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಕಾಮಗಾರಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸುವಲ್ಲಿನ ವಿಳಂಬದಿಂದಾಗಿ ಕಾಮಗಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದ ರೂ.12.69 ಕೋಟಿ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

(ಕಂಡಿಕೆ 3.2.5)

- ಕರ್ನಾಟಕ ನಗರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿ ಮಂಡಳಿಯು ಒಂದು ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗೆ ಆಕರವಾದ ಕೆರೆಗೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಕೊಳಚೆ ನೀರಿನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸದೇ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿತು. ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯು ರೂ.5.11 ಕೋಟಿ ಬೃಹತ್ ಹೂಡಿಕೆಯ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಕಾರ್ಯಾರಂಭವಾಗದ ಕಾರಣ ಉದ್ದೇಶಿತ ಜನತೆಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸರಬರಾಜನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದಂತಾಯಿತು.

(ಕಂಡಿಕೆ 3.2.6)

1.6.2.3 ನಿರಂತರ/ವ್ಯಾಪಕ ಅಕ್ರಮಗಳು

ಒಂದು ಅಕ್ರಮವು ಪದೇಪದೇ ಮರುಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ನಿರಂತರ ಅಕ್ರಮವೆನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ವ್ಯಾಪಕ ಅಕ್ರಮ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅಂತಹ ಅಕ್ರಮಗಳ ಪುನರಾವೃತ್ತಿಯು ಕಾರ್ಯಾಂಗವು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆಯಲ್ಲದೆ ಪರಿಣಾಮ ಕಾರಿಯಲ್ಲದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ನಿಯಮಗಳ/ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಪಾಲನೆಯಿಂದ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ರಚನೆಯನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಕರಣವು ಕೆಳಕಂಡಂತಿದೆ:

- 2009-10ರಲ್ಲಿ 30 ಜಿಲ್ಲಾ ಖಜಾನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ 772 ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ ಪಾವತಿ ಆದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದ ಅವಧಿಗೂ ಮೀರಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ದರದಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತಿವೇತನವನ್ನು ಪಾವತಿ ಮಾಡಿದ್ದು ರೂ.2.36 ಕೋಟಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

(ಕಂಡಿಕೆ 3.3.1)

1.6.2.4 ಮುಂದಾಲೋಚನೆ/ಆಡಳಿತದ ವಿಫಲತೆ

ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಜೀವನದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಉನ್ನತೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಉದ್ದೇಶಗಳ ಈಡೇರಿಕೆಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಸಮುದಾಯದ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ ಹಣವು ಅನಿರ್ಣಾಯಕತೆ, ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಹಲವಾರು ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಿಳಿತ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ರೂ.16.14 ಕೋಟಿಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಮೊತ್ತವು ಬಳಕೆಯಾಗದೆ/ಬಂಧಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ನಿಷ್ಫಲ/ಅನುತ್ಪಾದಕವಾಗಿ ಉಳಿಯಿತು. ಅಂತಹ ಕೆಲವು ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

- ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆಯು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಮಂಡಿಸದೇ ಒಂದು ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣವನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ರಸ್ತೆ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿತು. ರೂ.7.64 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದ ಹೂಡಿಕೆಯ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ರಸ್ತೆಯು ಅಪೂರ್ಣವಾಗುವುದು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ನಿರರ್ಥಕಗೊಳಿಸಿತು.

(ಕಂಡಿಕೆ 3.4.1)

- ಜನವರಿ 2000ರಲ್ಲಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿಯ ಕೆರೆಯ ನಿರ್ಮಾಣವು ಆರಂಭವಾಗಿ ಹನ್ನೊಂದು ವರ್ಷ ಕಳೆದರೂ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ರೂ.8.50 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ತಡೆದಿಟ್ಟರೂ ಸಹ ಬರ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶವು ನೀರಾವರಿ ಪ್ರಯೋಜನದಿಂದ ವಂಚಿತವಾಯಿತು.

(ಕಂಡಿಕೆ 3.4.2)

1.7 ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಕೊರತೆ

1.7.1 ಬಾಕಿ ಇರುವ ತಪಾಸಣಾ ವರದಿಗಳು

ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ತ್ವರಿತಗತಿಯ ಇತ್ಯರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ 2001ರಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಸೂಚನೆಗಳ ಕೈಪಿಡಿಯು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳ ಅನುಸರಣೆಯಿಂದ ಸರಿಪಡಿಕೆ ಕ್ರಮಗಳ ಮತ್ತು ತಪಾಸಣೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿದ ನ್ಯೂನತೆಗಳು, ಲೋಪಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಹಾಲೇಖ ಪಾಲರಿಂದ (ಎಜಿ) ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟ ತಪಾಸಣಾ ವರದಿಗಳಿಗೆ (ಐಆರ್‌ಗಳು) ಕಾರ್ಯಾಂಗದಿಂದ ಚುರುಕಾದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಾಗಿ ಉಪಬಂಧಿಸುತ್ತವೆ. ಕಛೇರಿಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರುಗಳು ಮತ್ತು ನಂತರದ

ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳು ಐಆರ್‌ಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು, ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ತತ್ಕ್ಷಣ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಜಿಯವರಿಗೆ ವರದಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಅನುವಾಗಲು ಬಾಕಿ ಇರುವ ಐಆರ್‌ಗಳ ಅರ್ಥವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯೊಂದನ್ನು ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

31 ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ, ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು (ಭಾರೀ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ನೀರಾವರಿ) ಹಾಗೂ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ, ಬಂದರುಗಳು ಮತ್ತು ಒಳನಾಡು ಜಲಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಗಳ 804 ತಪಾಸಣಾ ವರದಿಗಳು (3,508 ಕಂಡಿಕೆಗಳು) ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿದ್ದವು. ಬಾಕಿ ಇರುವ ತಪಾಸಣಾ ವರದಿಗಳ ಮತ್ತು ಕಂಡಿಕೆಗಳ ವರ್ಷಾವಾರು ವಿವರಗಳನ್ನು ಅನುಬಂಧ-1.1ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

1980-81 ಮತ್ತು 2009-10ರ ನಡುವೆ ನೀಡಿದ 1,118 ಕಂಡಿಕೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ 269 ತಪಾಸಣಾ ವರದಿಗಳಿಗೆ ಕಛೇರಿಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉತ್ತರಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಕಳುಹಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಉತ್ತರ ಬಾರದೇ ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿರುವ ಈ ಮೂರು ಇಲಾಖೆಗಳ ತಪಾಸಣಾ ವರದಿಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು.

1.7.2 ಕರಡು ಕಂಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಇಲಾಖೆಗಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

ಕರಡು ಕಂಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅರೆ-ಸರ್ಕಾರಿ ಪತ್ರದ ಮುಖಾಂತರ ಸಂಬಂಧಿತ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು/ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ, ಆರು ವಾರಗಳೊಳಗೆ ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಕೋರಿ, ಜೂನ್ ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2011ರ ನಡುವೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಮೂರು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡಕ್ಕೆ ಮತ್ತು 16ರಲ್ಲಿ ಏಳು ಕಂಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಇಲಾಖೆಗಳು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿವೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆಯೋ, ಅವುಗಳನ್ನು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

1.7.3 ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಅನುಸರಣೆ

ಕೈಪಿಡಿಯ ಹೊರತಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳು (ಆಂತರಿಕ ವ್ಯವಹಾರ), 1999, ಸಹ ಸರ್ಕಾರದ ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಗಳಿಂದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ (ಎಟಿಎನ್‌ಗಳ) ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಿವರವಾದ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣಗಳನ್ನು ಅವು ವಿಧಾನಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಮಂಡನೆಯಾದ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಕಛೇರಿಗೆ ಅವುಗಳ ಪ್ರತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಸಚಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಉಪಬಂಧಿಸುತ್ತವೆ.

ಆದರೂ ಆಡಳಿತ ಇಲಾಖೆಗಳು ಈ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅನುಬಂಧ-1.2ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ 21 ಇಲಾಖೆಗಳು, 18 ಜನವರಿ 2012ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ, 1995-96ರಿಂದ 2009-10ರವರೆಗೆ 72 ಕಂಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

1.7.4 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಕಂಡಿಕೆಗಳು

18 ಜನವರಿ 2012ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಚರ್ಚೆಗಾಗಿ ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿರುವ ಕಂಡಿಕೆಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು (ಸಾಮಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಖ್ಯಿಕ ಕಂಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಅನುಬಂಧ-1.3ರಲ್ಲಿ ವಿಶದೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ 2

ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ

ಆಹಾರ, ನಾಗರೀಕ ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆ

2.1 ಆಹಾರ, ನಾಗರೀಕ ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆಯ ಸಮಗ್ರ ಗಣಕೀಕರಣ ಯೋಜನೆ

ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಸಾರಾಂಶ

ಆಹಾರ, ನಾಗರೀಕ ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆಗೆ ಮನೆ-ಮನೆಯ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆಯ ಮೂಲಕ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದತ್ತವನ್ನು ಅಂಕೀಕೃತಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಅರ್ಹ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಗಣಕೀಕೃತ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಗಣಕೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಅನುಮೋದಿಸಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2005). ಯೋಜನೆಯು ಅನರ್ಹ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಪಡಿತರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಸೋರಿಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಹಂಚಿಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಮರ್ಥ ಹಾಗೂ ಕಾಲೋಚಿತ ನಿರ್ವಹಣಾ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಕೋರಿತ್ತು.

ಇಲಾಖೆಯು, ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಐದೂವರೆ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಹರಾಜು ಪದ್ಧತಿಯ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ನಿರ್ಮಿಸು, ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೊಳಿಸು, ಮತ್ತು ವರ್ಗಾಯಿಸು ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ಪಾಲುದಾರನನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿತು (ಮಾರ್ಚ್ 2006). ಆದರೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಧಾರವು ಎಲ್ಲ ಪರ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ನಂತರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಪಾಲುದಾರರ ನಡುವೆ ಅಪಾಯಗಳ ಸಮತೋಲಿತ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಆಯ್ಕೆಯು ಸೂಕ್ತ ಪರಿಶ್ರಮದ ನಂತರ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿತರಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರದ ಪಾಲುದಾರರ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಸುವಂತೆ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರರ ಆಯ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಅರ್ಹತೆಯ ನಡವಳಿಗಳು ದೋಷಪೂರಿತವಾಗಿದ್ದವು.

ಗಣಕೀಕರಣ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯು ಎಷ್ಟು ದೋಷಪೂರಿತವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ, ಪಾಲುದಾರರು ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಒಂದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಇದು ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ, ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿನ ಕುಟುಂಬಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ, ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಳದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಸಿತು. ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಹಲವು ಅಂಗೀಕಾರಾರ್ಹವಲ್ಲದ ಪಾವತಿಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಳಕೆದಾರ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಸಂದಾಯ ಮಾಡದಿರುವುದು, ವಿಳಂಬದ ಸಂದಾಯ, ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಸುವಂತೆ ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿನ ಹಲವು ಉಪಬಂಧಗಳ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯು ವಿಫಲವಾಯಿತು. ಪಾಲುದಾರರು ಯೋಜನೆಯ ಸ್ಥಾಪನಾ ಹಂತವನ್ನು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2006ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮುಗಿಸಬೇಕಿದ್ದರೂ ಅದು ಸೂಚಿತವಾಗಿದ್ದ ಮುಕ್ತಾಯ ದಿನಾಂಕದ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರವೂ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಳಿದಿತ್ತು. ಪಾಲುದಾರರು ರೂ.54.23 ಕೋಟಿಯ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ದತ್ತಾಂಶದ ವಿನಹ: ಯಾವುದೇ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸದೆಯೇ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಅವಧಿಗೆ ಮುನ್ನವೇ ನವೆಂಬರ್ 2010ರಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಿದರು. ದತ್ತ ಸಂಚಯವು ಹಲವಾರು ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿತ್ತು, ಅನೇಕ ಕೊರತೆಗಳಿಂದ ಬಾಧಿತವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ದ್ವಿಪ್ರತಿಯಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಅಸಮರ್ಥವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಮೂರನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ನಡೆಸಿದ ದತ್ತಾಂಶದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು ತೋರಿಸಿತು.

ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಸೃಜಿಸಲಾದ ದತ್ತಾಂಶದಲ್ಲಿನ ದೋಷಗಳ ಸರಿಪಡಿಸುವಿಕೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಇಲಾಖೆಯು ತಾನೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಸರಿಪಡಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ನೀಡುವಿಕೆ, ಸರಿಪಡಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ತೆಗೆದುಹಾಕುವಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯವು ನವೆಂಬರ್ 2010ರಿಂದ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿದೆ. ಹೀಗೆ, ಇಲಾಖೆ/ಪಾಲುದಾರರ ಹಲವು ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸುಧಾರಿತ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮತ್ತು ಅವರ ಹಿತಗಳನ್ನು ಯಥೋಚಿತ ರಕ್ಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೇ ಪರಿಭವಗೊಳಿಸಿದವು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಯೋಜನೆಯು ಆಡಳಿತದ ಒಂದು ಗುರುತರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಣದ ಸಂಶಯಾಸ್ಪದ ಮೌಲ್ಯದ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಂತೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು.

2.1.1 ಪೀಠಿಕೆ

ಆಹಾರ, ನಾಗರಿಕ ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆಯು (ಇಲಾಖೆ) 2002-03ರಲ್ಲಿ 42 ಲಕ್ಷ ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿನ (ಬಿಪಿಎಲ್) ಕುಟುಂಬದವರ ದತ್ತವನ್ನು ಅಂಕೀಕೃತಗೊಳಿಸಿತು ಮತ್ತು 40 ಲಕ್ಷ ಬಿಪಿಎಲ್ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿತು. ಆದರೆ, ದತ್ತಾಂಶದ ಇಂದೀಕರಣಕ್ಕೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅಂಕೀಕರಣವು ಇಲಾಖೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ವಿಫಲವಾಯಿತು. ಇದರೊಂದಿಗೆ, ಹಲವು ಅನರ್ಹ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಬಿಪಿಎಲ್ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಹಲವು ಅರ್ಹ ಕುಟುಂಬಗಳು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದವು. ಅನರ್ಹ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಅರ್ಹ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪಡಿತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ (ಪಿಡಿಎಸ್) ವ್ಯಾಪಿಸುವ ಮನೆಮನೆಯ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಆದೇಶಿಸಲು (ಜನವರಿ 2005) ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತು; ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿಪಿಎಲ್ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ 65.79 ಲಕ್ಷ ಸೇರಿದಂತೆ 1.27 ಕೋಟಿ ಕುಟುಂಬಗಳು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು (ಮಾರ್ಚ್ 2005). ಆಗಸ್ಟ್ 2005ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು, ಅರ್ಹ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಗಣಕೀಕೃತ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ತನ್ನ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಗಣಕೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವುದರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಯೋಜನೆಯು (ಎ) ಅನರ್ಹ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ತೆಗೆದು ಹಾಕುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಅರ್ಹ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಿಂದ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಸವಲತ್ತುಗಳ ಗುರಿಯ ಸುಧಾರಣೆ (ಬಿ) ಪಡಿತರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸೋರಿಕೆಗಳ ಕಡಿತವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಹಂಚಿಕೆ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸೃಷ್ಟಿ (ಸಿ) ವ್ಯವಹಾರ ಪದ್ಧತಿ ಪುನರ್ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಪತ್ತಾಧಾರಿತ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಕಡಿತದಿಂದ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಹೆಚ್ಚಳ (ಡಿ) ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ ಉಪಕ್ರಮದೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಈ ಇಲಾಖೆಗಳಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಲಾಭ ಪಡೆಯುವಿಕೆ, ಮತ್ತು (ಇ) ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಮರ್ಥ ಮತ್ತು ಕಾಲೋಚಿತ ನಿರ್ವಹಣಾ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವಿಕೆ, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕೋರಿತ್ತು. ಇಲಾಖೆಯು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ (ಪಿಪಿಪಿ) ನಿರ್ಮಿಸು, ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೊಳಿಸು ಮತ್ತು ವರ್ಗಾಯಿಸು (ಬಿಟಿ) ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ಪಾಲುದಾರನನ್ನು ಒಂದು ಹರಾಜು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿತು (ಮಾರ್ಚ್ 2006).

ಪಾಲುದಾರರು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಆರೂವರೆ ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ, ನಿರ್ಮಿಸಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕಿತ್ತು (ಸ್ಥಾಪನಾ ಹಂತ) ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ (ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲ ಹಂತ) ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೊಳಿಸಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಸ್ಥಾಪನಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪಾಲುದಾರರು ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆಯ ದತ್ತವನ್ನು ಅಂಕೀಕೃತಗೊಳಿಸಬೇಕಿತ್ತು ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳು ಅಥವಾ ಕೂಪನ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ತದನಂತರ ಕುಟುಂಬದ 12 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಸದಸ್ಯರ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ಕೈಬರೆಯದ ಜೈವಿಕಮಾಪನವನ್ನು (ಬಯೋಮೆಟ್ರಿಕ್) ಗ್ರಹಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದತ್ತದ ದೃಢೀಕರಣದ ನಂತರ ಇತರ ಬಾಹ್ಯ ದತ್ತಾಂಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಇವುಗಳ ಸತ್ಯಾಪನೆಯ ನಂತರ ಪಾಲುದಾರರು ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಶಾಶ್ವತ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕಿತ್ತು. ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳಾದ ಯಂತ್ರಾಂಶ, ತಂತ್ರಾಂಶ, ಜಾಲತಾಣ, ಸಂಪರ್ಕ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಪಾಲುದಾರರು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕಿತ್ತು ಮತ್ತು ದತ್ತವನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಜಾಲ ಪೂರೈಕೆದಾರಗಳಲ್ಲಿ (ಸರ್ವಿಸ್) ಅಡಕಗೊಳಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಇದು ಸ್ಥಾಪನಾ ಹಂತವನ್ನು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ತದನಂತರ ಪಾಲನಾ ಬೆಂಬಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರತವಾಗಿರಬೇಕಿತ್ತು.

ಯೋಜಿತ ರೂ.104.52 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಇಲಾಖೆಯು ರೂ.54.53 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿತ್ತು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಯ ಸ್ಥಾಪನಾ ಹಂತವೂ ಕೂಡ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2011).

2.1.2 ಸಂಘಟನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಆಹಾರ, ನಾಗರೀಕ ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಭಾಧ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯ ಆಯುಕ್ತರು, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳು ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಹಶೀಲ್ದಾರರುಗಳು ಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿದ್ದ ಮತ್ತು ಆಯುಕ್ತರು, ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಹಾಗೂ ಇತರರಿಂದ¹ ಕೂಡಿದ್ದ ಒಂದು ಯೋಜನಾ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗೆ (ಪಿಎಮ್‌ಸಿ) ಯೋಜನೆಯ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಹಾಗೂ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

2.1.3 ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಂದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು:

- ಯೋಜನೆಯೊಳಗೆ ಖಾಸಗಿ ಸ್ವಾಮ್ಯದ ಏಜೆನ್ಸಿಯ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣದ ಮೌಲ್ಯದ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಫಲಿಸಿತೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿತೇ;
- ಪಾಲುದಾರರ ಆಯ್ಕೆಯು ತೃಪ್ತಿಕರ, ಪಾರದರ್ಶಕ ಹಾಗೂ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕವಾಗಿತ್ತೇ;
- ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಗುಣಮಟ್ಟದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಒಪ್ಪಂದದ ಷರತ್ತುಗಳೊಂದಿಗೆ ಪಾಲನೆಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಯೋಜನೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಿಸಲು ಇಲಾಖೆಯು ಒಂದು ಸಮರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿತೇ; ಮತ್ತು
- ಉದ್ದೇಶಿತ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವೇ.

2.1.4 ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ

ಸಮಗ್ರ ಗಣಕೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯ 2005-11ರ ಅವಧಿಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಆಯುಕ್ತರು, ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು, 30ರ ಪೈಕಿ ಒಂಬತ್ತು² ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಮತ್ತು 177ರ ಪೈಕಿ 18 ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಛೇರಿಗಳ ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳಿಂದ ಒದಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದಾಖಲೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಜನವರಿಯಿಂದ ಮೇ 2011ರವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿದರು ಮತ್ತು ವಿವರಣೆಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು (ಆಗಸ್ಟ್ 2011).

2.1.5 ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಅಂಶಗಳು

2.1.5.1 ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಪಿಪಿಪಿ ಮಾದರಿಯ ಅಳವಡಿಕೆಯು ಸಮರ್ಥನೀಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ

ಪಿಪಿಪಿ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಪರಿಶ್ರಮವಿಲ್ಲದೇ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು

ಪಿಪಿಪಿ ಮಾದರಿಯ ಬಿಟ್ಟು ವರ್ಗದಲ್ಲಿ, ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರರು ಒಪ್ಪಂದದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು, ನಿರ್ಮಿಸಲು ಹಾಗೂ ಪಾಲಿಸಲು ಮತ್ತು ತದನಂತರ ಈ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯಕ್ಕೆ ಮರು ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರರು

¹ (ಎ) ಹಿರಿಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ವಾರ್ತಾಧಿಕಾರಿ, ನ್ಯಾಶನಲ್ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಟಿಕ್ಸ್ ಸೆಂಟರ್, ಬೆಂಗಳೂರು (ಬಿ) ಉಪ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಇ-ಆಡಳಿತ/ಗಣಕ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ, ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಂದಿರ, ಬೆಂಗಳೂರು (ಸಿ) ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಒನ್ (ಡಿ) ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕ, ಬೆಂಗಳೂರು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಪದಿತರ ಪ್ರದೇಶ (ದಕ್ಷಿಣ)/ (ಇ) ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಆಹಾರ ಮತ್ತು ನಾಗರೀಕ ಸರಬರಾಜು, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು (ಎಫ್) ಪಾಲುದಾರರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿ (ಜಿ) ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಪೂರ್ವ ವಲಯ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ವಾರ್ತಾಧಿಕಾರಿ.

² ಬೆಂಗಳೂರು (ಗ್ರಾಮಾಂತರ), ಬಳ್ಳಾರಿ, ಬಿಜಾಪುರ, ಚಾಮರಾಜನಗರ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಹಾವೇರಿ, ಮಂಡ್ಯ, ರಾಯಚೂರು ಮತ್ತು ರಾಮನಗರ

ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಹಣಕಾಸನ್ನು ತರಬೇಕು ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಮತ್ತು ಇವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯವು ಈ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಪಾವತಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಬಳಕೆದಾರರುಗಳಿಂದ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಿಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದು.

ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿದಂತೆ ಪಿಪಿಪಿ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ತೀರ್ಮಾನವು ಎಲ್ಲ ಪರ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ನಂತರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಪಿಪಿಪಿ ಮಾದರಿಯನ್ನಾಧರಿಸಿ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದ ಭೂಮಿ ಗಣಕೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಯುತ ಸಮಿತಿಯು ಗಣಕೀಕರಣ ಯೋಜನೆಗೆ ಪಿಪಿಪಿ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2005). ಗಣಕೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮುಂಗಡಪತ್ರದ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲದೇ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ನೀಡುವಿಕೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಬಳಕೆದಾರರ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಇಲಾಖೆಯ ಪಾತ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಮತ್ತು ಪಾಲುದಾರರು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಎರಡು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಬೇಕಿತ್ತು (ಕಂಡಿಕೆ 2.1.1ರಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿದಂತೆ).

ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ಒಪ್ಪಂದದಂತಹ ಸ್ಥಾಪನಾ ಹಂತದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗೂ ಒಪ್ಪಲಾದ ದರಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಅನುಬಂಧ-2.1ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ಪಾವತಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಅನುಬಂಧ-2.2ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಪಾವತಿ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರರ ಪಾತ್ರಗಳು ಅದಲು ಬದಲಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಪರಿಕಲ್ಪಿತವಾದ ಪಿಪಿಪಿ ಮಾದರಿಯು ದೋಷಪೂರಿತವಾಗಿತ್ತು. ಪಾಲುದಾರರು ಯಾವುದೇ ಹಣಕಾಸನ್ನು ತರಬೇಕಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಯು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಳಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿತು. ಸದರಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪಿಪಿಪಿ ಮಾರ್ಗವನ್ನನುಸರಿಸುವ ಬದಲಾಗಿ ನಿಯಮಿತ ಒಪ್ಪಂದಗಳ ಕಾರ್ಯವಿಧಿಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಸ್ವತಃ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸೃಜಿಸಲು ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲು ಇಲಾಖೆಯು ವಿಫಲವಾಯಿತು. ಇಲಾಖೆಯು ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ ಅಪಾಯಗಳ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಲುದಾರರ ನಿರಾಶಾದಾಯಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸೇವೆಗಳ ಅಡಚಣೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಅಪಾಯವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿದ ಬಳಕೆದಾರರ ಶುಲ್ಕದಿಂದ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಆಸ್ತಿಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಹಾಗೂ ಬೆಂಬಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿಗಳ ಮೇಲಿನ ನಿಯಂತ್ರಣವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪಾಲುದಾರರ ಮೇಲಿತ್ತು ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಯಾವುದೇ ನಿಯಂತ್ರಣವಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ, ಯೋಜನೆಯ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಗಳು ಪಿಪಿಪಿ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಲಾಖೆಯು ಯೋಜನೆಯ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿತು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯು ನೇರ ಮುನ್ನಡೆಯ ಮಾರ್ಗವೆಂದು ಸುಸ್ಥಪ್ತವಾಗಿ ಭಾವಿಸಿತು. ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಹಿಗ್ಗುವಿಕೆಯು ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಿ (ಕಂಡಿಕೆ 2.1.6.2(1) ಮತ್ತು (4)ರಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರುವಂತೆ) ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅಪಾಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ್ದು ಇಲಾಖೆಯು ಇದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ವಿಫಲವಾಯಿತು.

ಮುಂದುವರೆದು, ವಿತರಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ತಯಾರಾಗಿರದ ಓರ್ವ ಪಾಲುದಾರರ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪಿಪಿಪಿಯ ವಿಫಲತೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸುವಂತೆ ಅರ್ಹತಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು, ಪಾಲುದಾರರ ಆಯ್ಕೆ, ವರದಿ, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದವು ದೋಷಪೂರಿತವಾದವು. ರೂ.54.23 ಕೋಟಿ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ತರುವಾಯ ಪಾಲುದಾರರು, ದತ್ತಾಂಶದ ವಿನಹ ಇನ್ನಾವುದೇ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸದೆಯೇ, ಅವರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಅವಧಿಗೆ ಮುನ್ನವೇ ನವೆಂಬರ್ 2010ರಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಿದರು. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ದಿನದಂದು ಪಾಲುದಾರರು ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಗತಿಯು ಈ ವರದಿಯ ಮುಂದಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ-2, ಕೋಷ್ಟಕ-3 ಮತ್ತು ಕೋಷ್ಟಕ-4ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ಇತ್ತು. ಇಲಾಖೆಯು ಪಿಪಿಪಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸಂಬಂಧಿತ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲು ವಿಫಲವಾದುದರಿಂದ, ಈ ಮುಂದಿನ

ಕಂಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರುವಂತೆ, ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ನೀಡಿಕೆ, ಬದಲಾಯಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ತೆಗೆದುಹಾಕುವಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ನವೆಂಬರ್ 2010ರಿಂದ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿವೆ.

2.1.5.2 ಹರಾಜು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗೂ ಪಾಲುದಾರರ ಆಯ್ಕೆ

(1) ಟೆಂಡರ್‌ಗಳ ಸ್ವೀಕೃತಿಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಕಾಲಾವಧಿಗೆ ಬದ್ಧರಾಗಿಲ್ಲದ್ದು

ಟೆಂಡರ್‌ಗಳ ಸ್ವೀಕೃತಿಗೆ ಕಾಲಾವಧಿಯನ್ನು ಕಡಿತ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು

ಇಲಾಖೆಯು ಕಂಪನಿ/ಕಂಪನಿಗಳ ಒಕ್ಕೂಟದಿಂದ ಗಣಕೀಕರಣ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನು (ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್‌ನ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಂಟ್ರಿಸ್ಟ್) 5 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2005ರಂದು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಅವುಗಳ ಸ್ವೀಕಾರಕ್ಕೆ 29 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2005ರಂದು ಕೊನೆಯ ದಿನವೆಂದು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿತು. ಇದು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು (ರಿಕ್ವೆಸ್ಟ್ ಫಾರ್ ಪ್ರೋಪೋಸಲ್) ಸಲ್ಲಿಸಲು ಅರ್ಹ ಕಂಪನಿಗಳ ಸಂಕ್ಷೇಪ-ಪಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಕೂಲಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿತ್ತು. ಕರ್ನಾಟಕ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪೂರೈಕೆ ನಿಯಮವು (ನಿಯಮ) ವಿಧಿಸಿರುವಂತೆ, ಟೆಂಡರಿನ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಮೊತ್ತವು ರೂ.2 ಕೋಟಿಯನ್ನು ಮೀರಿದಲ್ಲಿ, ಟೆಂಡರುಗಳ ಸ್ವೀಕೃತಿಗೆ 60 ದಿನಗಳ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕು. ಗಣಕೀಕರಣದ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚವು ರೂ.75 ಕೋಟಿಯಿದ್ದರೂ, ಹರಾಜುದಾರರು ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ನೀಡಿದ ಕಾಲಾವಧಿಯು ಕೇವಲ 25 ದಿನಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಆತುರದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವ ಕಾರಣ ನೀಡಿ ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿದ ಕಾಲಾವಧಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಅನುಮೋದಿಸಿತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2005). ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಧಾರವು ಯೋಜನೆಯ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ವಿಫಲವಾಯಿತು ಮತ್ತು ಸಂಕೀರ್ಣ ಯೋಜನೆಯ ಜಾರಿಗಾಗಿ ಸಮರ್ಪಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಲಾವಧಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿತು. ಇದರೊಂದಿಗೆ, ಇಲಾಖೆಯು ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿಯನ್ನು ಕೋರಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವವರೆಗೂ (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2005) ಅವಸರದ ಅಂಶವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ತಿಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ನಂತರವೂ ಇಲಾಖೆಯು, ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011ರಲ್ಲಿಯೂ ಮುಗಿಯದೇ ಉಳಿದಿದ್ದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅವಸರವನ್ನು ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ, ಹರಾಜು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪೈಪೋಟಿಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಚಿತವಾಗಿದ್ದ ನಿಯಮಗಳು ಸಮರ್ಥನೆಯಿಲ್ಲದೆಯೇ ಉಪೇಕ್ಷೆಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವು.

ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾದ ಒಂಬತ್ತು ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳ ಪೈಕಿ ಇಲಾಖೆಯು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಕೋರಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಮೂವರು ಹರಾಜುದಾರರನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪ-ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿತು. ಆರ್ಥಿಕ ಹರಾಜು ದರ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದ ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಗಣಕೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯ ವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಅನುಮೋದಿಸಿತು (ಮಾರ್ಚ್ 2006).

(2) ಯೋಗ್ಯತಾ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ಪೂರೈಸದ ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವಹಿಸಲಾಯಿತು

ಯೋಗ್ಯತಾ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಪಾಲುದಾರರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು

ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಯೋಗ್ಯತಾ ಮಾನದಂಡಗಳು ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಒಂದು ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಒಕ್ಕೂಟವನ್ನು ಅನುಮತಿಸಿತ್ತು. ಪಾಲುದಾರರು, ಒಂದು ಒಕ್ಕೂಟವನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬದಲು, ಕಂಪನಿಗಳ ಜೊತೆ ಎರಡು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತಂಡ ರಚಿಸುವ ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಗಣಕೀಕರಣದ ಗುತ್ತಿಗೆಯು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಗಣಕೀಕರಣದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳ ಉಪ ಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡುವುದು ಎರಡು ತಂಡ ರಚಿಸುವ ಒಪ್ಪಂದಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಾಗಿದ್ದವು. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ದತ್ತಾಂಶದ ಸೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಏಳು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ನೀಡಿಕೆ ಹಾಗೂ ಬೆಂಬಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಉಪಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಿರಿದಾದ ಮೂರು ಉದ್ದಿಮೆಗಳೊಂದಿಗೆ 15 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2005ರಂದು ಒಂದು ತಂಡ ರಚಿಸುವ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ಒಂದು ಉದ್ದಿಮೆ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ, ಗಣಕೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಉಪಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡಿ, ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಪ್ರಕಟಣೆ ಸಲ್ಲಿಕೆಗೆ ನಿಗದಿಯಾಗಿದ್ದ ಅಂತಿಮ ದಿನಾಂಕದ ನಂತರ, 7 ನವೆಂಬರ್ 2005ರಂದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ತಂಡ ರಚಿಸುವ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದವು ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಸಲ್ಲಿಕೆಯ ನಂತರವೇ

ಜಾರಿಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಸಲ್ಲಿಕೆಯ ದಿನಾಂಕದಂದು ಸಂಕ್ಷೇಪ-ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ವಿಧಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಪಾಲುದಾರರು ವಿಫಲರಾದರು. ಇದಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಗಣಕೀಕರಣದ ಹಲವು ಭಾಗಗಳ ಉಪಗುಪ್ತಿಗಾಗಿ ಎರಡು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತಂಡ ರಚಿಸುವ ಒಪ್ಪಂದಗಳ ಜೊತೆಯಿದ್ದ ಪಾಲುದಾರರು, ಒಂದು ಒಕ್ಕೂಟದಂತೆ ಅರ್ಹರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯು ಪಾಲುದಾರರನ್ನು ಒಂದೇ ಒಕ್ಕೂಟವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿತು ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಕೋರಿಕೆಗಳ ಸಲ್ಲಿಕೆಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪ-ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿತು.

ಮುಂದುವರೆದು, ಪಾಲುದಾರರ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದನೆಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ನಂತರ ಇಲಾಖೆಯು 25 ಜನವರಿ 2006ರಂದು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪತ್ರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಪ್ರತೀಕ್ಷಿಸದೇ ನೀಡಿತು. ಒಕ್ಕೂಟದ ಪ್ರಮುಖ ಪಾಲುದಾರನೆಂಬ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬದಲಿಗೆ ಪಾಲುದಾರರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಸಹ ಇಲಾಖೆಯು ತಪ್ಪೆಸಗಿತು (ಮಾರ್ಚ್ 2006). ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಉದ್ದಿಮೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಗಣಕೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲೇ ಇಲ್ಲವಾದರೆ ದತ್ತಾಂಶ ಸೃಷ್ಟಿ ಹಾಗೂ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ನೀಡಿಕೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮೂವರು ಉದ್ದಿಮೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪೈಕಿ ಇಬ್ಬರು ಸಹ ಪಾಲುದಾರರನ್ನು ತೊರೆದರು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2007). ಆಯುಕ್ತರು ಈ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣವನ್ನು ಕೋರಿದಾಗ (ಏಪ್ರಿಲ್ 2007), ಯೋಜನೆಯ ಮುಕ್ತಾಯದಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ವಿಳಂಬದ ಕಾರಣದಿಂದ ಒಕ್ಕೂಟದ ಸದಸ್ಯರು ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಹಿಂತೆಗೆದರು ಮತ್ತು ಬಾಕಿಯಿರುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ತಾನೇ ಸ್ವತಃ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುವುದಾಗಿ ಪಾಲುದಾರರು ತಿಳಿಸಿದರು (ಮೇ 2007). ಹೀಗೆ, ಯೋಗ್ಯತಾ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ಪೂರೈಸದಿದ್ದ ಮತ್ತು ಆವಶ್ಯಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರದಿದ್ದ ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಗಣಕೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಿಲ್ಲದೇ ವಹಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

(3) ಒಪ್ಪಂದದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತಿಯ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಯಿತು

ಒಪ್ಪಂದದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತಿಯ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲಾಯಿತು

ಇಲಾಖೆಯು ಜನವರಿ 2006ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಕೋರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪ-ಪಟ್ಟಿಮಾಡಲಾದ ಮೂರು ಕಂಪನಿಗಳ ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆ ನೀಡಿತು ಮತ್ತು ಪಾಲುದಾರರ ಆಯ್ಕೆಯು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಕೋರಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಷರತ್ತುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆಗಬೇಕಿತ್ತು, ಆದ್ದರಿಂದ ಇವು ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಪಾಲುದಾರರೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಅಥವಾ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯಾಗಬಾರದು. ಆದರೆ ಪರಿಶೀಲನೆಯು, ಪಾಲುದಾರರೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಕೋರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದ್ದ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳು ಹಾಗೂ ವಿತರಣೆಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಆಯುಕ್ತರು, ಈ ಕೆಳಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿರುವಂತೆ, ವಸ್ತುತಃ ಬದಲಿಸಿದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಿತು:

(ಎ) ಬಿಲ್ಲುಗಳ ವಿಳಂಬ ಪಾವತಿಗೆ ಬಡ್ಡಿಯ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಕೋರಿಕೆಯು ಆಲೋಚಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪಾಲುದಾರರೊಂದಿಗಿನ ಒಪ್ಪಂದವು, ಇಲಾಖೆಯು 15 ದಿನಗಳ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಎಲ್ಲ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಗೊಳಿಸಬೇಕಿತ್ತು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ವಿಳಂಬ ಪಾವತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಅದರ ಪಾವತಿಯಾಗದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಶೇಕಡ ೧೦ ದರಂತೆ ಬಡ್ಡಿ ಪಾವತಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಈ ಅನಧಿಕೃತ ಬದಲಾವಣೆಯು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ರೂ.1.16 ಕೋಟಿ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ರೂ.73.56 ಲಕ್ಷಗಳಷ್ಟು, ಈ ಕೆಳಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿರುವಂತೆ, ಅನುಮೋದಿತ ದರಗಳ ಪ್ರಕಾರವಿರಲಿಲ್ಲ:

➤ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾದ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗಾಗಿ ದುಡಿಮೆ ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ ರೂ.425ರ ದರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ದುಡಿಮೆ ದಿನಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಸಮಿತಿಯು ಅನುಮೋದಿಸಿತು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2009). ಪಿಎಮ್‌ಸಿಯು ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ಸಂಸ್ಕರಣದ ಪಾವತಿಗಾಗಿನ ವಿಳಂಬಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿಯ ಪಾವತಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಅನುಮೋದಿಸಿತು. ಅದರಂತೆ ಇಲಾಖೆಯು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ರೂ.91.85 ಲಕ್ಷಗಳ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಪಾವತಿಸಿತು. ಮುಂದುವರೆದು, ಅನುಮೋದಿತವಾದಂತೆ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಶೇಕಡಾ 8ರಂತೆ ಪಾವತಿಸಬೇಕಿತ್ತೆಂದು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಅನುಮೋದಿತ ದರವು ಬಡ್ಡಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ದುಡಿಮೆ ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ ರೂ.459ರಷ್ಟಾಯಿತು.

ಆದಾಗ್ಯೂ, ಇಲಾಖೆಯು ದುಡಿಮೆ ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ ರೂ.513ರಂತೆ 1,04,375 ಹೆಚ್ಚುವರಿ ದುಡಿಮೆ ದಿನಗಳಿಗೆ ಪಾವತಿ ಮಾಡಿತು. ಇದು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ರೂ.56.36 ಲಕ್ಷಗಳಷ್ಟು ಅಧಿಕ ಬಡ್ಡಿಯ ಪಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

- ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ, ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಕೋರಿಕೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ದಿನದಿಂದ 15 ದಿನಗಳೊಳಗೆ ಪಾವತಿ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸೂಚಿತ ದರದಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡಿ ಪಾವತಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಬೆಂಗಳೂರು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಪಡಿತರ ಪ್ರದೇಶದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪಾಲುದಾರರು ರೂ.1.18 ಕೋಟಿಯ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು 26 ಮಾರ್ಚ್ 2009ರಂದು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಸಮಿತಿಯು ಅದರ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2009ರಲ್ಲಷ್ಟೇ ಅನುಮೋದಿಸಿತು. ಐದು ತಿಂಗಳು ಮತ್ತು ಏಳು ದಿನಗಳ ವಿಳಂಬವು ಶೇಕಡ 6ರಂತೆ ಬಡ್ಡಿಯ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿದ್ದರೂ, ಸಮಿತಿಯು ವಾರ್ಷಿಕ ಶೇಕಡ 8ರಂತೆ 31 ತಿಂಗಳುಗಳ ಅವಧಿಗೆ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿತು. ಸಮಿತಿಯ ಅನುಮೋದನೆಯು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಪಾವತಿಯಾದ ರೂ.24.28 ಲಕ್ಷ ಬಡ್ಡಿಯ ಪೈಕಿ ರೂ.17.20 ಲಕ್ಷ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಗೊಳಿಸಿತು.

(ಬಿ) ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ ಪಾಲುದಾರರು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಗುತ್ತಿಗೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯದ ಶೇಕಡ 6.5ಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿರ್ವಹಣಾ ಖಾತರಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಫಲಾನುಭವಿ ದತ್ತಾಂಶದ ಸೃಷ್ಟಿ, ಪಡಿತರ ಚೀಟಿ ನೀಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯ ನಂತರ ಪಾಲುದಾರರು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತರಿಯನ್ನು, ಯೋಜನೆಯ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುಕ್ತಾಯವಾದ ಕಾಮಗಾರಿಯ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಳೆದ ನಂತರದ ಮೌಲ್ಯಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ಪಾಲುದಾರರು ಪ್ರಾರಂಭದ ನಿರ್ವಹಣಾ ಖಾತರಿಯನ್ನು 27 ಮಾರ್ಚ್ 2006ರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಗೆ ಮಾತ್ರ, ಸಾಧಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದೆಯೇ, ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವಿತ್ತು. ಇದು, ಸೂಚಿಸಿದ್ದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮುಕ್ತಾಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದ ಖಾತರಿ ಮೊತ್ತವನ್ನು ರೂ.6.10 ಕೋಟಿಯಿಂದ ರೂ.1.62 ಕೋಟಿಗೆ ಎರಡನೆಯ ವರ್ಷದಿಂದ ಕಡಿತಗೊಳಿಸಲು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿತು. ಪಾಲುದಾರರು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ನವೆಂಬರ್ 2010ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಿದ್ದರೂ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರ ದೋಷಗಳಿದ್ದರೂ, ಇಲಾಖೆಯು ನಿರ್ವಹಣಾ ಖಾತರಿಯ ಜಾರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ವಿಫಲವಾಯಿತು. ಪಾಲುದಾರರು ನಿರ್ವಹಣಾ ಖಾತರಿಯನ್ನು ಕಡಿತಗೊಂಡ ಮೌಲ್ಯಕ್ಕೆ 24 ಜನವರಿ 2011ರ ನಂತರವೂ ನವೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ.

(ಸಿ) ಒಪ್ಪಂದದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನಾ ಹಂತದ ಪ್ರತಿ ಘಟ್ಟದ ಪಾವತಿ ಸೂಚಕವು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ, **ಅನುಬಂಧ-2.3ರಲ್ಲಿ** ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ, ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪಾವತಿ ಸೂಚಕಗಳು (1) ತಾಂತ್ರಿಕ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕಮಾಪನ ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯುವಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು (2) ದತ್ತ ಕೋಡಿಂಗ್‌ರಣ, ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುವುದು, ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ನೀಡಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅಂತಿಮ ಕಾರ್ಯ ನಿಯೋಜಕ ವಹಿಯ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ವ್ಯವಹಾರಾನುಕೂಲವನ್ನು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿತು. ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಕೋರಿಕೆಯು ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿತರಣೆಗಳ ಜೊತೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದರೆ, ಒಪ್ಪಂದವು ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು/ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿತರಣೆಗಳ ಜೊತೆ ವಿಧಿಸಿತು. ತಮ್ಮ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಗಣಕೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬಳಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುವ ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕೂಡುಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಕೋರಿಕೆಯು ಆದೇಶಿಸಿತ್ತು. ಪಾಲುದಾರರು ಈ ಸೇರಿಕೆಯ ದತ್ತವನ್ನು ಛಾಯಾಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕಮಾಪನ ದತ್ತ ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಪ್ರಸ್ತಾವನಾ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ ಪಾವತಿ ಸೂಚಕವು ಸೇರಿಕೆ ದತ್ತ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ತಾಂತ್ರಿಕ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕಮಾಪನ ದತ್ತ ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯುವ ಜೊತೆ ಸೇರಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಒಪ್ಪಂದದ ಪಾವತಿ ಸೂಚಕವು, ಪಾಲುದಾರರು ಸೇರಿಕೆಯ ದತ್ತವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸದೆ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕಮಾಪನ ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯುವ ಪಾವತಿಗೆ ಅರ್ಹರಾಗುವುದನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವಂತೆ, ಈ ವಿತರಣೆಗಳನ್ನು ಛಾಯಾಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕಮಾಪನ ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯುವುದರಿಂದ ಬೇರೆ ಮಾಡಿತು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಘಟ್ಟದಂತೆ ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿತು. ಮುಂದುವರೆದು, ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ಶೇಕಡಾವಾರು ಪಾವತಿಗಳು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಕೋರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿದ್ದವು.

ಮುಂದುವರೆದು, ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಕೋರಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಕಾಮಗಾರಿ ಸೂಚಕದ ಪ್ರಕಾರ, ಯೋಜನೆಯ ಮಹತ್ವದ ಘಟಕಗಳಾದ 'ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ, ಐಸಿಟಿ ಉಪಕರಣಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ, ಮಾನವ ಶಕ್ತಿ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯ/ತಂತ್ರಾಂಶ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ' ಇವುಗಳು ಯೋಜನೆಯ ಸ್ಥಾಪನಾ ಹಂತದ ಮೊದಲ ತಿಂಗಳಿನ ನಂತರ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಒಪ್ಪಂದವು ಈ ಪ್ರಮುಖ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನಾ ಹಂತದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಐದನೆಯ ತಿಂಗಳಿಗೆ ತಳ್ಳಿತು.

(ಡಿ) ಯೋಜನೆಯು ಸೇವಾ ಉದ್ದೇಶಿತವಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಪಾಲುದಾರ ನಡುವಣ ಒಪ್ಪಂದದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಭಾಗವು, ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಸೇವೆಯ ಮಟ್ಟಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದ ಒಂದು ಸೇವಾ ಮಟ್ಟದ ಒಪ್ಪಂದದ (ಸರ್ವಿಸ್ ಲೆವೆಲ್ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್) ರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದು, ಸೇವಾ ಮಟ್ಟದ ಒಪ್ಪಂದವು ಅಲ್ಪವಾದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಮಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾಪನಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಿದ್ದುದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಾಪನಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೆ ದಂಡಗಳನ್ನು ಸಹ ಸೂಚಿಸಿತ್ತು.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಕೋರಿಕೆಯು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸೇವಾ ಮಟ್ಟದ ಒಪ್ಪಂದದ ಇಂದೀಕರಣ/ಪರಿವರ್ತನೆ/ಬದಲಾವಣೆ/ಸಂಧಾನದ ಮೂಲಕ ತೀರ್ಮಾನದ ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಯು ಕಾದಿರಿಸಿದಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಒಪ್ಪಂದವು ಈ ಉಪಬಂಧವನ್ನು ಯೋಜನೆಯ ಉತ್ತಮ ಜಾರಿಗಾಗಿ ಸೇವಾ ಮಟ್ಟದ ಒಪ್ಪಂದದ ಇಂದೀಕರಣ/ಪರಿವರ್ತನೆ/ಬದಲಾವಣೆ/ಸಂಧಾನದ ಮೂಲಕ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಒಪ್ಪಂದದ ಸಹಭಾಗಿಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಒಪ್ಪಬೇಕೆನ್ನುವ ಪರಿಣಾಮವಿರುವಂತೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿತು. ಮುಂದುವರೆದು, ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಕೋರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಘಟ್ಟಗಳಿಗಾಗಿ ವಿಧಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಮಾಪನಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯ ದಂಡಗಳು, ಯೋಜನೆಯ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ, ಸೇವಾ ಮಟ್ಟದ ಒಪ್ಪಂದದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕ-2.1ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ, ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಬದಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು:

ಕೋಷ್ಟಕ-2.1: ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಕೋರಿಕೆ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ಮಟ್ಟದ ಒಪ್ಪಂದದಂತೆ ದಂಡಗಳು

ಸೇವೆ	ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ ದಂಡ	ಸೇವಾಮಟ್ಟದ ಒಪ್ಪಂದದಂತೆ ದಂಡ
ತಾಂತ್ರಿಕ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕಮಾಪನ ದತ್ತ ಸಂಗ್ರಹ, ಸೇರಿಕೆಯ ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಅಡ್ಡಗೆರೆ ಸಂಕೇತದ ಕೂಪನ್‌ಗಳು	ಪ್ರತಿ ಅಸಂಪೂರ್ಣ ಅಥವಾ ಸರಿಯಿಲ್ಲದ ದಾಖಲೆಗೆ 1 ನಿರ್ವಹಣೆ ಅಂಕದ (ಅಂಕ) ಕಡಿತ - ಅನುಮೋದನೆ ಮತ್ತು ಪಾವತಿಯ ನಂತರ ತಪ್ಪುಗಳು ಗೋಚರವಾದರೆ ಪ್ರತಿ ದಾಖಲೆಗೆ ರೂ.10,000 ದಂಡ	ತಪ್ಪು ಜೋಡಣೆ ಶೇಕಡ 0.2 ಮೀರಿದರೆ, ಪ್ರತಿ ತಪ್ಪು ಜೋಡಣೆಗೆ 1 ಅಂಕ ಕಡಿತ
ಸೇರಿಕೆಯ ದತ್ತ ಸಂಗ್ರಹ	- ಪ್ರತಿ ಅಸಂಪೂರ್ಣ ಅಥವಾ ಸರಿಯಿಲ್ಲದ ದಾಖಲೆಗೆ 1 ಅಂಕದ ಕಡಿತ - ಅನುಮೋದನೆ ಮತ್ತು ಪಾವತಿಯ ನಂತರ ತಪ್ಪುಗಳು ಪತ್ತೆಯಾದರೆ ಪ್ರತಿ ದಾಖಲೆಗೆ ರೂ.10,000 ದಂಡ	ತಪ್ಪು ದತ್ತ ದರ ಶೇಕಡ 10 ಮೀರಿದರೆ ಪ್ರತಿ ಶೇಕಡಾವಾರಿಗೆ 2 ಅಂಕಗಳ ಕಡಿತ
ದತ್ತ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರೀಕರಣ	ದತ್ತಗಳ ದೋಷ ದರವು ಒಪ್ಪಲಾಗಿದ್ದ ಶೇಕಡ 10 ಮೀರಿದರೆ, ಪ್ರತಿ ಶೇಕಡಾವಾರು ಬಿಂದುವಿಗೆ 2 ಅಂಕಗಳ ಕಡಿತ. ಅನುಮೋದನೆ ಮತ್ತು ಪಾವತಿಯ ನಂತರ ತಪ್ಪುಗಳು ಗೋಚರವಾದರೆ ಪ್ರತಿ ದಾಖಲೆಗೆ ರೂ.10,000 ದಂಡ	ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ
ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ನೀಡಿಕೆ	ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳಲ್ಲಿ ದೋಷಗಳು ಪತ್ತೆಯಾದರೆ, ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ದಾಖಲೆಗೆ ರೂ.10,000 ದಂಡ ಹಾಕಬೇಕಿತ್ತು	ಅನುಮತಿ ಮತ್ತು ಪಾವತಿಯ ನಂತರ ಗಮನಿಸಲಾದ ದೋಷದ ಪ್ರತಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ರೂ.10,000 ದಂಡ

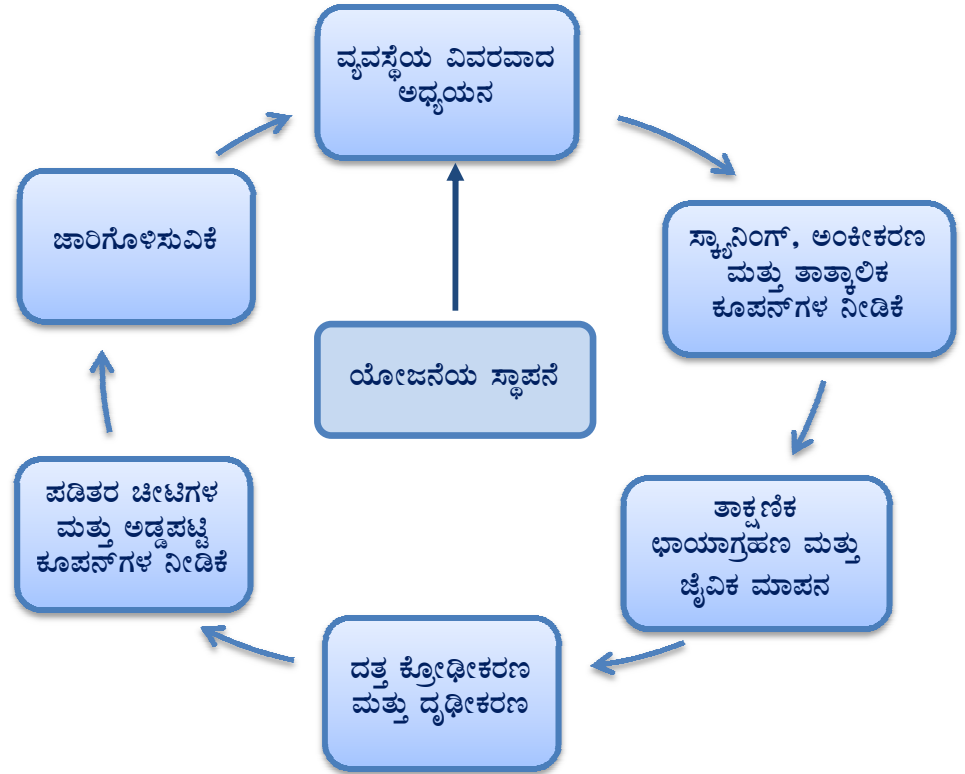
ಪಡಿತರ ಚೀಟಿ ನೀಡಿಕೆಯು ಯೋಜನೆಯ ಸ್ಥಾಪನಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಎಂಟನೆಯ ಘಟ್ಟವಾಗಿದ್ದಿತು. ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿ ನೀಡಿಕೆಯು ಯಾವುದೇ ದಂಡವಿಲ್ಲದೇ ಮುಗಿದರೆ, ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ನೀಡಿಕೆಯತ್ತ ಒಯ್ಯುವ ಯಾವುದೇ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಯಾವುದೇ ದಂಡಗಳು, ಪಾಲುದಾರರು ಪೂರ್ಣ ಪಾವತಿಗೆ ಅರ್ಹರಾಗುವಂತೆ, ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲ್ಪಡುವವು ಎಂದು ಪಾಲುದಾರರ ಜೊತೆಯ ಸೇವಾ ಮಟ್ಟದ ಒಪ್ಪಂದವು ಹೇಳಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಈ ಉಪಬಂಧಗಳು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಕೋರಿಕೆಯ ಭಾಗವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ವಿಧಿಸಲಾಗಿದ್ದ ದಂಡಗಳ ರದ್ದತಿಯ ಉಪಬಂಧಗಳು ಅಪೇಕ್ಷಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅನಪೇಕ್ಷಿತ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ವಿಸ್ತರಣೆಯಾಗಿದ್ದಿತು.

(ಇ) ವಿತರಣೆಗಳಲ್ಲಿನ ವಿಳಂಬಗಳಿಗಾಗಿ ಕಳೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದ ನಿರ್ವಹಣಾ ಅಂಕಗಳು (ಪರ್ಫಾಮೆನ್ಸ್ ಪಾಯಿಂಟ್ಸ್) ಕೂಡ ಪಾಲುದಾರರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ, ಅನುಬಂಧ-2.4ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ, ಮಾರ್ಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಘಟ್ಟದ ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವಾರಗಳ ವಿಳಂಬಕ್ಕೆ, ಪ್ರಸ್ತಾವನಾ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ ಕಳೆಯಬೇಕಿದ್ದ ನಿರ್ವಹಣಾ ಅಂಕಗಳು 70 ಇದ್ದರೆ, ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ಅದು ಕೇವಲ 38.50 ಆಗಿತ್ತು.

(ಎಫ್) ಪ್ರಸ್ತಾವನಾ ಕೋರಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ಪಾಲುದಾರರು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಘಂಟೆಗೆ 200 ವಹಿವಾಟುಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಇದು ಸೇವಾಮಟ್ಟದ ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿ ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಪ್ರತಿ ಘಂಟೆಗೆ 100 ವಹಿವಾಟುಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಾದವು.

2.1.6 ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಿಕೆ

ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ, ಪಾಲುದಾರರು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ, ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕಿತ್ತು (ಸ್ಥಾಪನಾ ಹಂತ) ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ (ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲ ಹಂತ) ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾಡಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಸ್ಥಾಪನಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದ್ದ, ಈ ಕೆಳಗೆ ತೋರಿಸಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ಕಂಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ:

2.1.6.1 ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿವರವಾದ ಅಧ್ಯಯನ

(1) ಪಾಲುದಾರರು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡದೇ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದರು

ಬಳಕೆದಾರರ ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ

ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಹಲವು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಳ ವಿವರವಾದ ಅಧ್ಯಯನವು ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಮೊದಲ ಚಟುವಟಿಕೆಯೆಂದು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಕೋರಿಕೆಯು ಹೇಳಿತ್ತು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ದತ್ತ ಅಂಕೀಕರಣದ ಅಧ್ಯಯನವು

ಎರಡು ವಾರಗಳೊಳಗೆ ಮುಗಿಯಬೇಕಿದ್ದರೆ, ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿವರವಾದ ಅಧ್ಯಯನವು ಗುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಎರಡೂವರೆ ತಿಂಗಳುಗಳ ಒಳಗೆ ಮುಗಿಯಬೇಕೆಂದು ಸಹ ಒಪ್ಪಂದವು ಸೂಚಿಸಿತ್ತು.

ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಯನವು ಪ್ರಸ್ತುತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಒಂದು ವಿವರವಾದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ಒಂದು ತಂತ್ರಾಂಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯ ತಂತ್ರಾಂಶ ಆವಶ್ಯಕ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳ (ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ರಿಕ್ವಿರ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ಸ್ಪೆಸಿಫಿಕೇಶನ್) ತಯಾರಿಕೆಯ ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ದಾಖಲಾತಿಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ, ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಅಂಗೀಕರಣ ಯೋಜನೆ, ಬದಲಾವಣೆ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಮೂರನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ, ತರಬೇತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ಮುಂತಾದವುಗಳು ಸೇರಿದ್ದವು. ಪಾಲುದಾರರು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಾಗ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸಿದರು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಾಂಶ ಆವಶ್ಯಕ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸದೆಯೇ ಮುಂದುವರೆದರು. ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ, ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿನ ವಿತರಣೆಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆ, ಅಂಗೀಕರಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣವನ್ನು ಇಲಾಖೆಯು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಿತ್ತು. ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಪಾಲುದಾರರು ಒಂದು ಸಮಗ್ರ 'ಅಂಗೀಕಾರ ಪರೀಕ್ಷಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು' (ಅಕ್ಸೆಪ್ಟೆನ್ಸ್ ಟೆಸ್ಟ್ ಪ್ಲಾನ್) ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಮೊದಲು ತಯಾರಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ವಿನ್ಯಾಸಿತವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಅಂಗೀಕಾರ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಇಲಾಖೆ, ಪಾಲುದಾರರು ಹಾಗೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮೂರನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಜಂಟಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಿತ್ತು. ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಅಂಗೀಕಾರ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರದ ನೀಡಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಂಗೀಕರಣ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುವವು. ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆ ಯೋಜನೆಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ, ಪಾಲುದಾರರು ಬಳಕೆದಾರ ಅಂಗೀಕಾರ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆಯುಕ್ತರು ಒಪ್ಪಂದದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಹೊರದೆಗೆಯಲು ಮತ್ತು ಪಾಲುದಾರರನ್ನು, ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಬಳಕೆದಾರ ಅಂಗೀಕಾರ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡದೆಯೇ ಗಣಕೀಕರಣವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲು ವಿಫಲರಾದರು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟ ತಂತ್ರಾಂಶ ಮಾದರಿಗಳ ಅನ್ವಯದ ಸೂಕ್ತತೆ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪಕತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2010ರಲ್ಲಿ ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಒಂದು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲುದಾರರು, ದತ್ತ ಸ್ಥಿರೀಕರಣ, ಸಗಟು ಪಡಿತರ ಚೀಟಿ ನೀಡಿಕೆ, ಪಡಿತರ ಚೀಟಿ ನಿರ್ವಹಣೆ, ದತ್ತ ನಿಯಾತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ದೂರು ನಿವಾರಣೆ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಹಲವು ತಂತ್ರಾಂಶಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ತಂದಿರುವುದಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದರು. ಪಾಲುದಾರರು ದತ್ತಾಂಶ ಸೆರೆಹಿಡಿಯುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡದ ಹಾಗೂ ಅಂಗೀಕೃತವಾಗದ ವಿತರಣೆಗಳ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಯ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಅವಧಿಯು ದೃಢ ದತ್ತಾಂಶಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಹಕ್ಕನ್ನು ಇಲಾಖೆಯು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಿತು. ದತ್ತ ರಕ್ಷಣೆ, ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ತಾರ್ಕಿಕ ಪ್ರವೇಶ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳು, ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ನಿರಂತರತೆ, ದತ್ತ ಪರ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ವಿಪತ್ತು ಚೇತರಿಕೆಗಳನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ನಿರ್ಧಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಆಯುಕ್ತರು ವಿಫಲರಾದರು. ಹೀಗೆ, ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯ ವೈಫಲ್ಯಗಳು ಒಂದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಣಕೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯ ಜಾರಿಯಾಗುವುದನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸಿದವು.

2.1.6.2 ದತ್ತ ಅಂಕೀಕರಣ ಮತ್ತು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ನೀಡಿಕೆ

(1) ದೂರು ಸಂಸ್ಕರಣೆಯು ಬಿಪಿಎಲ್ ಚೀಟಿಗಳ ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ವಿಳಂಬಿಸಿತು

ದೂರು ಸಂಸ್ಕರಣೆಯಿಂದ ಬಿಪಿಎಲ್ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಏರಿಕೆಯಾಯಿತು

ಮನೆಮನೆಯ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆಯು (ಮಾರ್ಚ್ 2005) 1.27 ಕೋಟಿ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿತು {(65.79 ಲಕ್ಷ ಬಿಪಿಎಲ್ ಮತ್ತು 61.05 ಲಕ್ಷ ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಮೇಲಿನ ಕುಟುಂಬಗಳು (ಏಪಿಎಲ್)}. ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಗುತ್ತಿಗೆ ವಹಿಸುವಿಕೆಯ ನಡುವೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಲವು ಗತಿಸಿದ್ದರೂ ಇಲಾಖೆಯು, ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆ ದತ್ತದ ಇಂದೀಕರಣವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಅಂಕೀಕರಣಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿನ ಅಪಾಯವನ್ನು ನಿಷ್ಕರ್ಷಿಸಲು ವಿಫಲವಾಯಿತು. ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ವ್ಯಾಪಿಸಲ್ಪಡದ ಕುಟುಂಬಗಳು,

ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ನಡುವಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬಗಳ ವಿಭಜನೆ, ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಾಗಿರುವುದು, ಮುಂತಾದವುಗಳು ಅಪಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದವು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸದೆಯೇ ಅಂಕೀಕರಣದೊಂದಿಗೆ ಮುಂದುವರೆಯುವ ಇಲಾಖೆಯ ತೀರ್ಮಾನವು ತಪ್ಪಾಗಿತ್ತು. ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಯೋಜನೆಯ ವಿನ್ಯಾಸವು ಕೂಡ ಅಂಕೀಕರಣದ ನಂತರ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ನೀಡಿಕೆಯ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಅಂದಾಜಿಸಿತು. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಯಶಸ್ಸು ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆಯ ದತ್ತದ ನಂಬಲರ್ಹತೆಯ ಮೇಲೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿತ್ತು. ಪರೀಕ್ಷಿಸದ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆ ದತ್ತದ ಮೇಲೆ ಆಧರಿಸಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರೆ, ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆ ದತ್ತವು ನಂಬಲರ್ಹವಲ್ಲವೆಂದಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಅನರ್ಹ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಬಿಪಿಎಲ್ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ ಅಪಾಯವನ್ನು ಇಲಾಖೆಯು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯು, ಅನರ್ಹ ಕುಟುಂಬಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಯ ನಂತರ, ಅವುಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದ್ದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ರದ್ದತಿಯ ಕ್ಷಿಪಕರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಹೊರೆ ಹೊರಬೇಕಾಗುವುದು. ಯೋಜನೆಯು ಕುಟುಂಬಗಳ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ಕೈಬರಳಿನ ಜೈವಿಕಮಾಪನವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ, ದತ್ತ ಸ್ಥಿರೀಕರಣದ ನಂತರ ಅರ್ಹ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಶಾಶ್ವತ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ನೀಡಿಕೆಯು, ಅರ್ಹ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ, ಪರೀಕ್ಷಿಸದ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆ ದತ್ತದ ಅಂಕೀಕರಣದ ಮೇಲೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ನೀಡಿಕೆಯು ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಬಿಪಿಎಲ್ ಚೀಟಿಗಳಲ್ಲಿ, ಈ ಕೆಳಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿರುವಂತೆ, ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಏರಿಕೆಯತ್ತ ಒಯ್ಯಿತು:

➤ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ಪಾಲುದಾರರು ಅಂಕೀಕರಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು 45 ದಿನಗಳೊಳಗೆ ಮುಗಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆಯಂತೆ 1.27 ಕೋಟಿ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಪಾಲುದಾರರು ಆಗಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2006ರ ನಡುವೆ 1.19 ಕೋಟಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಗೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿದರು. ಪಾಲುದಾರರು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳು, ನೀಡಲಾಗುವ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ, ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಮತ್ತು ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದೋಷಗಳು, ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ವಿವರಗಳ ನಡುವೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು, ಏಪಿಎಲ್ ಮತ್ತು ಬಿಪಿಎಲ್ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವಿಕೆ, ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ಮುಂತಾದ ಹಲವು ವಿಧದ ದೋಷಗಳ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ವರದಿ ಮಾಡಿದರು (ಜುಲೈ 2006). ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ದೂರುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಮತ್ತು ಇವುಗಳನ್ನು 15 ದಿನಗಳೊಳಗೆ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಆಯುಕ್ತರು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿದರು (ಜುಲೈ ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2006). ಇದು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ, ಅವರ ದೂರುಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಮತ್ತು ದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನೀಡಿದ ಒಂದು ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೋತ್ತರ ಅವಕಾಶವಾಗಿತ್ತು. ಇಲಾಖೆಯ ಈ ಕ್ರಮವು ವಿಳಂಬವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅಕಾಲಿಕವಾಗಿತ್ತು ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ನೀಡುವಿಕೆಗೆ ಮುನ್ನವೇ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ಆಯುಕ್ತರು, ದೂರುಗಳನ್ನು ಜಿ1 ಇಂದ ಜಿ9 ಎನ್ನುವ ಒಂಬತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಲು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದರು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2006). ಜಿ1 ಇಂದ ಜಿ7ರಲ್ಲಿನ ದೂರುಗಳು ತಪ್ಪುಗಳ ಸರಿಪಡಿಸುವಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದವು. ಜಿ8 ಏಪಿಎಲ್‌ನಿಂದ ಬಿಪಿಎಲ್‌ಗೆ ವರ್ಗದ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದರೆ, ಜಿ9 ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಲ್ಪಡದವರಿಗೆ ಹೊಸ ಚೀಟಿಗಳ ನೀಡಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿತ್ತು.

➤ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2006ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ, ಜಿ1 ಇಂದ ಜಿ7 ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ 10.39 ಲಕ್ಷ ದೂರುಗಳು ಸೇರಿದ್ದು, 64.22 ಲಕ್ಷ ದೂರುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, 58.72 ಲಕ್ಷ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಪಾಲುದಾರರು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು. ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಲಾದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ದೂರುಗಳು ನವೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಡಿಸೆಂಬರ್ 2006ರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು ಮತ್ತು ಜಿ8 ಹಾಗೂ ಜಿ9 ದೂರುಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳು ಬಹಳ ವಿಳಂಬವಾಗಿ ಫೆಬ್ರುವರಿ 2007 ಮತ್ತು ನವೆಂಬರ್ 2008ರ ನಡುವೆ ಮಾತ್ರವೇ ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಸರಬರಾಜಾದವು. ಮುಂದುವರೆದು, ದತ್ತಾಂಶದಲ್ಲಿನ ತಪ್ಪುಗಳಿಗೆ

ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಜಿ1 ರಿಂದ ಜಿ7 ದೂರುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. 10.39 ಲಕ್ಷ ದೂರು ಅರ್ಜಿಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ತಪ್ಪುಗಳ ಸರಿಪಡಿಸಿದಿರುವಿಕೆಯು ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ತಪ್ಪುಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿಸುವ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆ ದತ್ತ/ದೂರುಗಳ ಅಂಕೀಕರಣವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಸರಬರಾಜಾದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ಮತ್ತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿವರಗಳು ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕ-2.2ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಂತಿದ್ದವು:

ಕೋಷ್ಟಕ-2.2: ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಹಂಚಲಾದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ

(ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ)

ಅಂಕೀಕರಣ	ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟ ಬಿಪಿಎಲ್ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಬಿಪಿಎಲ್ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು
ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆಯಂತೆ (ಬೆಂಗಳೂರು ಅನೌಪಚರಿಕ ಪಡಿತರ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು)	118.96	65.79	55
ದೂರು ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೀಡಿದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳು	21.24	20.43	96
ಒಟ್ಟು	140.20	86.22	68

(ಆಧಾರ: ಆಯುಕ್ತರಿಂದ ಒದಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾಹಿತಿ)

➤ 1 ಜನವರಿ 2004ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ, ಕರ್ನಾಟಕವು 1.05 ಕೋಟಿ ಕುಟುಂಬಗಳ ಪೈಕಿ ಸುಮಾರು 78 ಲಕ್ಷ ಬಿಪಿಎಲ್ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಬಿಪಿಎಲ್ ಚೀಟಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದಿಂದ ಅಂದಾಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ 31.29 ಲಕ್ಷ ಬಿಪಿಎಲ್ ಕುಟುಂಬಗಳ ಅಂದಾಜಿನ ಎರಡೂವರೆ ಪಟ್ಟು ಇತ್ತು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ (ಜನವರಿ 2004) ನಂತರದ ಒಂದು ಮಾದರಿ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳದವರ ದೋಷವು ಸುಮಾರು ಶೇಕಡ 22 ಇದ್ದರೆ, ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ದೋಷವು ಶೇಕಡ 40ಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕವಾಗಿತ್ತು. ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಂದ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತರುವಾಯ ಕಳುಹಿಸಲಾದ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2005) ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಇಲಾಖಾ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆಯು ಬಿಪಿಎಲ್ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಬಹಳಷ್ಟು ತರ್ಕಬದ್ಧವಾದ 60 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ, ದೂರುಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಬಿಪಿಎಲ್ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು 86.22 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಏರಿತರೆ, ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು 1.40 ಕೋಟಿಗೆ ಮೇಲೇರಿತು. ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ, ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಡೆಯಲ್ಲಿ, ವ್ಯವಹಾರ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯ ದತ್ತಾಂಶ ಹುಡುಕುವಿಕೆಯ (ಎಕ್ಸ್‌ಟರ್ನಲ್ ಡಾಟಾಬೇಸ್ ಲುಕ್‌ಅಪ್) ಬಳಕೆಯಿಂದ ದತ್ತಾಂಶ ಸ್ಥಿರೀಕರಣವು ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಆಗಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಯು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಕೇವಲ ಮಾರ್ಚ್ 2009ರಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿದ ಕಾರಣ ಪಾಲುದಾರರು ಬಾಹ್ಯ ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಎದುರಾಗಿ ದತ್ತ ಸ್ಥಿರೀಕರಣವನ್ನು ನಡೆಸಲಿಲ್ಲ. ಫಲಾನುಭವಿ ದತ್ತಾಂಶದೊಳಗೆ ಸಹ ದತ್ತ ಸ್ಥಿರೀಕರಣವು ಭಾಗಶಃ ನಡೆದಿತ್ತು ಮತ್ತು ಪಾಲುದಾರರು ವಿನಾಯಿತಿ ವರದಿಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇಲಾಖೆಯು ದೂರುಗಳ ಸಂಸ್ಕರಣದಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಬಿಪಿಎಲ್ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿನ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲು ಮತ್ತು ಸರಿಪಡಿಸುವಿಕೆಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಯಿತು.

(2) ದೂರು ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ಅಕ್ರಮ ಪಾವತಿಗಳು

ಪಿಎಮ್‌ಸಿ,
ಪಾಲುದಾರರಿಂದಾದ
ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿತು

ಆಯುಕ್ತರು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ, ದೂರು ಸಂಸ್ಕರಣೆಯು ಸೇರಿದಂತೆ, ಅವರ ಪಾಲಿನ ಹಲವಾರು ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಒಂದು ನೋಟೀಸನ್ನು ನೀಡಿದರು (ಏಪ್ರಿಲ್ 2007) ಮತ್ತು ಗುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಏಕೆ ಸಮಾಪ್ತಿಗೊಳಿಸಬಾರದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬಯಸಿದರು. ಪಾಲುದಾರರ ತಪ್ಪುಗಳಾದ (1) ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಲೀಕರ ತಪ್ಪು ಹೆಸರುಗಳು, ಅವರ ವಯಸ್ಸು, ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಅವರ ಸಂಬಂಧ (2) ತಪ್ಪು ವಿಳಾಸಗಳು (3) ಬಿಪಿಎಲ್ ಚೀಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಏಪಿಎಲ್ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ತಪ್ಪು ಮುದ್ರಣ ಮತ್ತು ಇದರ ವಿಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ (4) ಬಹು

ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಾಣೆಯಾದ ಕೂಪನ್‌ಗಳು (5) ಸಮಾನ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ಏಳು ಪಟ್ಟು ಮುದ್ರಣ (6) ತಪ್ಪು ವಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು (7) ಅನುಭವರಹಿತ ದತ್ತ ನಮೂದುದಾರರ ನಿಯೋಜನೆ (8) ಸಾಕಷ್ಟು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಶಕ್ತಿಯ ನಿಯೋಜನೆಯಿಲ್ಲದಿರುವುದು, ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ 22 ಲಕ್ಷ ದೂರುಗಳು ಸ್ವೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಟೀಸು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿತು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಆಯುಕ್ತರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ (ಮೇ 2007) ತನ್ನ ವರದಿಯಲ್ಲಿ, ಯೋಜನೆಯು ಒಂದು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ಏಜೆನ್ಸಿಯ ಬದಲಾವಣೆಯ ಯಾವುದೇ ತೀರ್ಮಾನವು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಅತಿಯಾದ ವಿಳಂಬದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದೆಂದು, ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಮುಕ್ತಾಯದ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದರು.

ದೂರು ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಳು ಒಪ್ಪಂದದ ಭಾಗವಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಈ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಮುಂದುವರಿಕೆಗಾಗಿ ಲ್ಯಾಪ್‌ಟಾಪ್ ಮತ್ತು ಮಾನವಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳಿಗಾಗಿ ಪಾಲುದಾರರು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು (ಆಗಸ್ಟ್ 2007). ಸಮಿತಿಯು, ಪಾಲುದಾರರು ತೊಡಗಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನವಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳು ಒಳಪಟ್ಟು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಗಾಗಿ, ಕ್ರಮವಾಗಿ ರೂ.2.21 ಕೋಟಿ ಮತ್ತು ರೂ.5.35 ಕೋಟಿ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿತು (ಜನವರಿ 2008 ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2009). ದೂರುಗಳ ಸ್ವೀಕೃತಿಯತ್ತ ಒಂದು ಪಾಲುದಾರರ ಲೋಪಗಳು ಕಾಣದಂತೆ ಮರೆಮಾಚಿದ ಕಾರಣ ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ರೂ.7.56 ಕೋಟಿ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿ ಮಾಡುವ ಸಮಿತಿಯ ನಿರ್ಧಾರವು ಅಕ್ರಮವಾಗಿತ್ತು. ಮುಂದುವರೆದು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ದೂರು ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಾಗಿ ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ತೊಡಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನವ ಶಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆಯುಕ್ತರು ಕೂಡ ದೂರು ಅರ್ಜಿಗಳ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಾಗಿ ಪಾಲುದಾರರನ್ನು ಅನುಮತಿಸುವಾಗ ಈ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲು ವಿಫಲರಾದರು. ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳು ಪಾಲುದಾರರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು, ಅನಂತರ ಸಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾಹಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಆಧರಿಸಿ, ಬೇಡಿಕೆಗಳ ನಿಖರತೆಯನ್ನು ತನಿಖೆಮಾಡಲು ಯಾವುದೇ ದಾಖಲೆಯ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ, ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳು ಸಹ ತಪ್ಪು ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳ ಸಲ್ಲಿಕೆಯಿಂದ ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಅಕ್ರಮ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸಿದರು.

(3) ದೂರುಗಳ ಮುದ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿ

ದೂರುಗಳ
ಮುದ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ
ಅಧಿಕ ಪಾವತಿ

ಪಾಲುದಾರರು ದೂರುಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಕೈದುಡಿಮೆಯಿಂದ ಗಣಕಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ತುಂಬಬೇಕಿತ್ತು ಮತ್ತು ದೂರುಗಳ ಎರಡು ಮುದ್ರಿತ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯಬೇಕಿತ್ತು. ಒಂದು ಮುದ್ರಿತ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದರೆ, ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ರೂ.7.56 ಕೋಟಿ ಪಾವತಿಯಲ್ಲಿ 87.68 ಲಕ್ಷ ದೂರು ಅರ್ಜಿಗಳ ಪುಟಗಳ ಮುದ್ರಣದ ರೂ.56.99 ಲಕ್ಷ ಸೇರಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಪಾಲುದಾರರು ಜಿ8 ಮತ್ತು ಜಿ9ರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 54.52 ಲಕ್ಷ ದೂರುಗಳ ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಜಿ1 ಇಂದ ಜಿ7ರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ 33.16 ಲಕ್ಷ ದೂರುಗಳ ಅರ್ಜಿಯ ಪುಟಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ರೂ.21.55 ಲಕ್ಷ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿಸಿತು.

(4) ತನಿಖೆಗಳು ಮತ್ತು ತುಲನೆಗಳನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ನೀಡಿಕೆಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಆದೇಶಿಸಿತು

ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳ
ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ
ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪಡಿತರ
ಚೀಟಿಗಳನ್ನು
ನೀಡಲಾಯಿತು

ದೂರುಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರವೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿತರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಅರ್ಹ ಕುಟುಂಬಗಳು ವ್ಯಾಪಿಸಲ್ಪಡದಿದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರವು, ಹೋಬಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ನೆಮ್ಮದಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದ ಕುಟುಂಬಗಳಿಂದ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಆದೇಶಿಸಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2008). ಈ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅನೇಕ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಿತ್ತು. ಪ್ರತಿ ಅರ್ಜಿಯು ಎಲ್ಲ ಆವಶ್ಯಕ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರದ ಜೊತೆಗಿರಬೇಕಿತ್ತು ಮತ್ತು ತಪ್ಪು

ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಅರ್ಜಿದಾರರು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರವು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಯಾವುದೇ ತನಿಖೆಗಳು ಮತ್ತು ತುಲನೆಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸದೆಯೇ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಅಧಿಕಾರವಿತ್ತಿತು (ಜನವರಿ 2009). ಪಾಲುದಾರರು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ನೀಡಿಕೆಯ ನಂತರ ದೃಢೀಕರಣವನ್ನು ನೆಮ್ಮದಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ಜನವರಿಯಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 2009ರವರೆಗೆ ಸ್ವೀಕೃತವಾದ 34.47 ಲಕ್ಷ ಅರ್ಜಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಪಾಲುದಾರರು, ಬಿಪಿಎಲ್ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ 28.44 ಲಕ್ಷ ಕೂಡಿದ್ದ 28.99 ಲಕ್ಷ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳನ್ನು, ಸ್ವಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೀಡಿದರು. ಯಾವುದೇ ತನಿಖೆಗಳು ಮತ್ತು ತುಲನೆಗಳಿಲ್ಲದೆಯೇ ಸ್ವಘೋಷಣೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಧಾರವು ಸುಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಪ್ಪಾಗಿತ್ತು ಏಕೆಂದರೆ ಗಣಕೀಕರಣದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೇ ಪರಿಭವಗೊಳಿಸಿದ ನಕಲಿ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳಿಗೆ ಅನಿಯಮಿತ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿತು. ಮುಂದುವರೆದು, ಬಿಪಿಎಲ್ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ 28.44 ಲಕ್ಷ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ನೀಡಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಬಿಪಿಎಲ್ ಚೀಟಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು 86.22 ಲಕ್ಷದಿಂದ 114.66 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಏರಿದರೆ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯು 1.69 ಕೋಟಿಗೆ ಏರಿತು. ಆದರೆ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಸಂಶಯಾಸ್ಪದವಾಗಿದ್ದವು.

ಸಮಿತಿಯು, ನೆಮ್ಮದಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾದ ಸ್ವಘೋಷಣೆಗಳ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಾಗಿ, ದೂರು ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಪ್ರಕರಣದಂತೆ, ರೂ.3.74 ಕೋಟಿ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿತು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2009). ಸಮಿತಿಯ ಅನುಮೋದನೆಯು, ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿದ್ದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಶಕ್ತಿಗಳು ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳಿಂದ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳನ್ನು ಆಗ್ರಹಿಸಿದೆಯೇ ಆಯುಕ್ತರು, ರೂ.3.74 ಕೋಟಿಯನ್ನು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಪಾವತಿಸಿದರು

2.1.6.3 ತಾಕ್ಷಣಿಕ ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕಮಾಪನದ ದತ್ತ ಸೆರೆಹಿಡಿಯುವಿಕೆ

ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ಹಸ್ತಾಂತರದ ನಂತರ ಪಾಲುದಾರರ ತಂಡಗಳು ಅವಶ್ಯಕ ಉಪಕರಣಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಬೇಕಿತ್ತು ಮತ್ತು ವಯಸ್ಸು 12 ಮೀರಿದ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬಣ್ಣದ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಕೈಬೆರಳಿನ ಜೈವಿಕಮಾಪನವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಒಪ್ಪಂದದಂತೆ ಈ ಕಾಮಗಾರಿಯು 27 ಆಗಸ್ಟ್ 2006ರ ಒಳಗೆ ಮುಗಿಯಬೇಕಿತ್ತು. ಪಾಲುದಾರರು ಹಳ್ಳಿಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಡೆಯ ಪಕ್ಷ ಶೇಕಡ 70ರಷ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳ ತಾಕ್ಷಣಿಕ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕಮಾಪನಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬೇಕಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಸಲ ಭೇಟಿ ನೀಡಬೇಕಿತ್ತು. ಉಳಿದ ಕುಟುಂಬಗಳು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು/ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಲ್ಪಡಬೇಕಿದ್ದವು.

(1) ಜೈವಿಕಮಾಪನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ

ಪಾಲುದಾರರು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಜೈವಿಕ ಮಾಪನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಳಸಿದರು

ಯೋಜನೆಯು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಗುರುತಿಗೆ ಜೈವಿಕಮಾಪನಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿತ್ತು. ಸಂಸ್ಕರಣದಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕಮಾಪನದ ದತ್ತ ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ, ಅದನ್ನು ಒಂದು ಕೇಂದ್ರೀಯ ದತ್ತ ಸಂಚಯದಲ್ಲಿಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ದತ್ತಾಂಶದಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿರುವುದರ ದತ್ತಾಂಶದ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸ ಜೈವಿಕಮಾಪನಗಳ ಹೋಲಿಕೆ ಇವು ಕೂಡಿದ್ದವು. ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ದತ್ತ ಸ್ವಾಧೀನತೆ ಒಂದು ಜೈವಿಕಮಾಪನ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಅಳವಡಿಸುವಿಕೆ, ಆಗಲೇ ದಾಖಲಾಗಿರುವ ದತ್ತದ ಹಿಡಿದಿರುವಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರೀಯ ದತ್ತಾಂಶದ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದ ಜೈವಿಕಮಾಪನ ಸಾಧನಗಳು ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ಒಂದು ಸಂಪರ್ಕದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದವು.

ಒಂದು ಜೈವಿಕಮಾಪನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಎರಡು ಪರಿಮಾಣಾತ್ಮಕ ಅಳತೆಗಳಾದ ದೋಷ ನಿರಾಕರಣ ದರ ಮತ್ತು ದೋಷ ಅಂಗೀಕಾರ ದರಗಳ ಮುಖಾಂತರ ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾಗುವುದು. ದೋಷ ನಿರಾಕರಣ ದರವು ಜೈವಿಕಮಾಪನದೊಂದಿಗೆ ಸ್ಥಿರೀಕರಣದ ನಂತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಫಲವಾಗುವ ಅರ್ಹ ಜನರ ಅನುಪಾತವಾಗಿದೆ. ದೋಷ ಅಂಗೀಕಾರ ದರವು ಜೈವಿಕಮಾಪನದೊಂದಿಗೆ ಸ್ಥಿರೀಕರಣದ ನಂತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಮತಿಸುವ ಅನರ್ಹ ಜನರ ಅನುಪಾತವಾಗಿದೆ. ಯೋಜನೆಯು ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡಲು ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ

ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಗಾಗಿ ಕೈಬೆರಳು ಮುದ್ರಣ ಮತ್ತು ಮುಖ ಈ ಎರಡು ಜೈವಿಕಮಾಪನಗಳ ಒಂದು ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿತ್ತು.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಕೋರಿಕೆಯು ಕೈಬೆರಳು ಮುದ್ರಣ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ದೋಷ ನಿರಾಕರಣ ದರ 1/1000 ಮತ್ತು ದೋಷ ಅಂಗೀಕಾರ ದರ 1/100000ವನ್ನು ತಿಳಿಸಿತ್ತು. ಮುಖದ ಜೈವಿಕಮಾಪನಗಳ ದೋಷ ನಿರಾಕರಣ ದರ ಮತ್ತು ದೋಷ ಅಂಗೀಕಾರ ದರಗಳು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಕೋರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಸಂಯೋಜಿತಗೊಂಡ ಕೈಬೆರಳು ಮುದ್ರಣ ಮತ್ತು ಮುಖ ಜೈವಿಕಮಾಪನಗಳು, ದೋಷ ನಿರಾಕರಣ ದರ ಮತ್ತು ದೋಷ ಅಂಗೀಕಾರ ದರಗಳ ನಿಬಂಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿತ್ತು. ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಕೋರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದ್ದ ದೋಷ ನಿರಾಕರಣ ದರ ಮತ್ತು ದೋಷ ಅಂಗೀಕಾರ ದರಗಳ ಮಟ್ಟದ ಕುಶಲತೆಯಿರುವ ಒಂದು ಜೈವಿಕ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಪಾಲುದಾರರು ತೊಡಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲಾಖೆಯು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಕೋರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಕೈಬೆರಳು ಜೈವಿಕಮಾಪನದ ದೋಷ ನಿರಾಕರಣ ದರ ಮತ್ತು ದೋಷ ಅಂಗೀಕಾರ ದರಗಳು ಪಾಲುದಾರರೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾದ ಒಪ್ಪಂದದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟವು ಎಂದು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಪಾಲುದಾರರ ಜೈವಿಕಮಾಪನ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ದೋಷ ನಿರಾಕರಣ ದರ ಮತ್ತು ದೋಷ ಅಂಗೀಕಾರ ದರಗಳ ಸೂಚಿತ ಮಟ್ಟಗಳನ್ನು ತಲುಪುವ ಸೂಕ್ತತೆಯು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮೂರನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ, ದೋಷ ನಿರಾಕರಣ ದರ ಮತ್ತು ದೋಷ ಅಂಗೀಕರಣ ದರಗಳ ಸೂಚಿತ ಮಟ್ಟಗಳನ್ನು ತಲುಪುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಪ್ರದರ್ಶನವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಪಾಲುದಾರರು ಕೈಬೆರಳು ಜೈವಿಕಮಾಪನವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದರು.

(2) ಜೈವಿಕಮಾಪನ ಮತ್ತು ಛಾಯಾಗ್ರಹಣದಲ್ಲಿ ಮಂದಗತಿಯ ಪ್ರಗತಿ

ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳ ಸೆರೆ
ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ ಮತ್ತು
ಜೈವಿಕ ಮಾಪನ
ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿತ್ತು

ಒಪ್ಪಂದವು ತಾಂತ್ರಿಕ ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕಮಾಪನ ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರೂ, ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ನಿಯೋಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತಂಡಗಳು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕಮಾಪನ ಗ್ರಹಣಕ್ಕಾಗಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಲ್ಯಾಪ್‌ಟಾಪ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದವು. ಅನರ್ಹ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಏಕಕಾಲೀನವಾಗಿ ತೆಗೆದುಹಾಕಲು ಹಳ್ಳಿಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕಮಾಪನಗಳ ಗ್ರಹಣದ ಸಮಯದಲ್ಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ದತ್ತ ಕ್ರೋಢೀಕರಣದ ಸಮಯದಲ್ಲಾಗಲೀ, ಜೈವಿಕಮಾಪನದ ಸ್ಥಿರೀಕರಣವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಆವಶ್ಯಕ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಪಾಲುದಾರರು ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕಮಾಪನ ಗ್ರಹಣವನ್ನು ಫೆಬ್ರವರಿ 2008ರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು ಮತ್ತು ನವೆಂಬರ್ 2010ರವರೆಗೆ ಸಾಧಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿಯು ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕ-2.3ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ಇದ್ದವು:

ಕೋಷ್ಟಕ-2.3: ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕಮಾಪನದ ಪ್ರಗತಿ

(ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ)

ಹಂತ	ನೀಡಲಾದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕಮಾಪನಕ್ಕೊಳಗಾದ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಶೇಕಡಾವಾರು
ದೂರುಗಳ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣದ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತ ದತ್ತ ಅಂಕೀಕರಣ	140.20	99.29	71
ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಸ್ವಪೋಷಣೆ	28.99	24.88	86
ಒಟ್ಟು	169.19	124.17	74

(ಆಧಾರ: ಆಯುಕ್ತರಿಂದ ಒದಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾಹಿತಿ)

ಒಪ್ಪಂದದಂತೆ, ಕುಟುಂಬದ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರ ಬಣ್ಣದ ಭಾವಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ವಯಸ್ಸು 12 ಮೀರಿದವರ ಜೈವಿಕಮಾಪನದ ಮುಕ್ತಾಯದ ನಂತರ ಪಾಲುದಾರರು, ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ರೂ.22 ಪಾವತಿಗೆ ಅರ್ಹರಾಗಿದ್ದರು. ಶೇಕಡ 74ರಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ವರದಿಯಾಗಿದ್ದರೂ 8.40 ಲಕ್ಷ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೇವಲ ಓರ್ವ ಸದಸ್ಯನ ಜೈವಿಕಮಾಪನವಾಗಿದ್ದಿತು. ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಂತಹ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾ ಏಕಸದಸ್ಯ ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದವೋ ಅಥವಾ ಪಾಲುದಾರರು

ಅಂತಹ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರ ಭಾವಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಮಾಪನವನ್ನು ಭಾಗಶಃ ಮಾಡಿದ್ದರೇ ಎಂಬುದನ್ನು ದಾಖಲೆಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಒಪ್ಪಂದದಂತೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಈ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಯಿತೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಮುಂದುವರೆದು, ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳಿಂದ ಸಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2008 ಮತ್ತು ಜನವರಿ 2009) ಭಾಗಶಃ ಮುಕ್ತಾಯದ ಬಗೆಗಿನ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿದ ಆಯುಕ್ತರು ಭಾಗಶಃ ಛಾಯಾಗ್ರಹಣಕ್ಕೆ ಪಾವತಿ ಮಾಡಿದರು. 26,270 ಕುಟುಂಬಗಳಿಂದ ಜೈವಿಕಮಾಪನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದರೂ, ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳು ಪ್ರದರ್ಶಕ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಚರಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ರಾಯಚೂರು, ಬಳ್ಳಾರಿ ಮತ್ತು ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳು ಸಹ ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದರು (ಜೂನ್ 2010ರಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2010). ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಪ್ರದರ್ಶಕ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಚರಿಸದ ಮೊದಲೇ ಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಸಲ ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆ ಮತ್ತು ಪಾಲುದಾರರು ಎರಡನೆಯ ಸಲಕ್ಕಾಗಿ ಕುಟುಂಬಗಳಿಂದ ಅಧಿಕವಾಗಿ ರೂ.45 ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವರದಿಮಾಡಿದರು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2010). ಆದರೆ, ಈ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ತನಿಖೆಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಪಾಲುದಾರರ ಬಿಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಸೂಕ್ತ ಕಡಿತ ಮಾಡಲು ಆಯುಕ್ತರು ವಿಫಲರಾದರು.

(3) ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ತೊಡಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಿಷ್ಠೆಯ ದುಡಿಮೆಗಾರರಿಗೆ ಮತ್ತು ಉಪಕರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಪಿಎಮ್‌ಸಿ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿತು

ನಿಷ್ಠೆಯ ದುಡಿಮೆಗಾರರಿಗೆ ಮತ್ತು ಉಪಕರಣಗಳಿಗೆ ಪಾಲುದಾರರು ಪಾವತಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು

20 ಜನವರಿ 2007ರೊಳಗೆ 68 ಉದ್ದೇಶಿತ ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು (ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ 19 ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಪಡಿತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 49) ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಆಯುಕ್ತರು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದರು (ಜನವರಿ 2007). ತದನಂತರ, ಕಾಮಗಾರಿಯು ಬೆಂಗಳೂರು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಪಡಿತರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಯಿತು ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು 24 ಜನವರಿ 2007ರೊಳಗೆ ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ, ಪಾಲುದಾರರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆಯೇ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕೈದುಡಿಮೆಯಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ತೀರ್ಮಾನವಾದ್ದರಿಂದ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಆಯುಕ್ತರು ಸೂಚಿಸಿದರು (ಏಪ್ರಿಲ್ 2007).

25 ಜನವರಿ 2007ರಿಂದ 7 ಏಪ್ರಿಲ್ 2007ರವರೆಗೆ, 23 ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಲಾದ ಮಾನವಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವು 73 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ನಿಷ್ಠೆಯವಾಗಿ ಉಳಿದವು ಎಂದು ಪಾಲುದಾರರು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೋರಿದರು. ಸಮಿತಿಯು ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿತು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2009) ಮತ್ತು ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ತೊಡಗಿಸಲಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾನವಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿತು. ಸಂಬಂಧಿತ ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳಿಂದ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳನ್ನು ಪಡೆಯದೆಯೇ ಆಯುಕ್ತರು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ರೂ.1.42 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಪಾವತಿಸಿದರು. ರೂ.1.42 ಕೋಟಿ ಅಕ್ರಮ ವೆಚ್ಚವು, ಪಾಲುದಾರರನ್ನು ಮಾನವಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ತೊಡಗಿಸಲು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಆಯುಕ್ತರ ಕಾರ್ಯತತ್ಪರತೆಯ ಕೊರತೆಯ ಸೂಚಕವಾಗಿತ್ತು.

2.1.6.4 ದತ್ತ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರೀಕರಣ

(1) ಪಾಲುದಾರರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದತ್ತವನ್ನು ಸ್ಥಿರೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ

ದತ್ತ ಸ್ಥಿರೀಕರಣವನ್ನು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ

ಭಾವಚಿತ್ರಗಳ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕಮಾಪನದ ನಂತರ ಅನರ್ಹ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು, ಪಾಲುದಾರರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದತ್ತಗಳನ್ನು ಸ್ಥಿರೀಕರಿಸಬೇಕಿತ್ತು ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದತ್ತವನ್ನು ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಒದಗಿಸಲಾದ ಇತರ ದತ್ತಾಂಶಗಳಾದ ಚುನಾವಣೆ ಪಟ್ಟಿ, ಭೂಮಿ, ಎಲ್‌ಪಿಜಿ, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಹಾಗೂ ದೂರವಾಣಿ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ಫಲಾನುಭವಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ದತ್ತ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರೀಕರಣದ ನಂತರವೇ ಅರ್ಹ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ

ಶಾಶ್ವತ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕಿತ್ತು. ದತ್ತದ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರೀಕರಣ ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ಹಾಗೂ 8.64 ಲಕ್ಷ ಅನರ್ಹ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಪಾಲುದಾರರು ತಿಳಿಸಿದರು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2011). ಆದರೆ, ದತ್ತಾಂಶದಿಂದ ಈ ಅನರ್ಹ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಕ್ರಮವು ಅಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಜೈವಿಕಮಾಪನ ಮತ್ತು ಭಾವಚಿತ್ರಗಳ ಗ್ರಹಣವು ಕೇವಲ ಭಾಗಶಃವಾದ್ದರಿಂದ ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ಥಿರೀಕರಣ ಅನುಷ್ಠಾನವು ಸಹ ಅಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿತ್ತು ಏಕೆಂದರೆ ಅಸಂಪೂರ್ಣ ಜೈವಿಕಮಾಪನ ಮತ್ತು ಭಾವಚಿತ್ರಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಿರೀಕರಣವು ಅನರ್ಹ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದುವರೆದು, ಬಾಹ್ಯ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಮಹತ್ವದ ವಿಳಂಬವಾಗಿತ್ತು. ಚುನಾವಣೆ ಮತ್ತು ಭೂಮಿ ದತ್ತಾಂಶಗಳು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಕೇವಲ ಮಾರ್ಚ್ 2009ರಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಾಂತರವಾದವು. ಆದರೆ, ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಇವುಗಳ ಹಸ್ತಾಂತರವಾದ ನಂತರವೂ ಪಾಲುದಾರರು ದತ್ತವನ್ನು ಬಾಹ್ಯ ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಎದುರು ಸ್ಥಿರೀಕರಿಸಲು ವಿಫಲರಾದರು.

ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ, ದತ್ತ ದೃಢೀಕರಣ ಮತ್ತು ಆಕ್ಷೇಪಣಾ ವರದಿಗಳ ಮುಕ್ತಾಯದ ನಂತರ, ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ರೂ.3.30ರಂತೆ ಪಾವತಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳದ ಜೈವಿಕಮಾಪನಗಳು ಮತ್ತು ಭಾವಚಿತ್ರಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ಆಂತರಿಕ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಾಲುದಾರರು ಕೇವಲ ಭಾಗಶಃ ಮುಗಿಸಿದ್ದರೂ ಮತ್ತು ದತ್ತವನ್ನು ಬಾಹ್ಯ ದತ್ತಾಂಶಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ 92.40 ಲಕ್ಷ ದಾಖಲೆಗಳ ದತ್ತ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರೂ.3.05 ಕೋಟಿ ಆಯುಕ್ತರು ಅಕ್ರಮ ಪಾವತಿ ಮಾಡಿದರು.

2.1.6.5 ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ನೀಡಿಕೆ

ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ನಂತರ ಪಾಲುದಾರರ ತಂಡಗಳು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ನೀಡಿಕೆಗಾಗಿ, ಅವರ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕಮಾಪನಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ನಂತರ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಬೇಕಿತ್ತು. ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದ ಪರಿಶ್ರಮದ ಮುಕ್ತಾಯದ ನಂತರ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ದತ್ತಾಂಶದ ಇಂದೀಕರಣವಾಗಬೇಕಿತ್ತು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ, ಜೈವಿಕಮಾಪನದಡಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಿತ್ತು.

(1) ಇಲಾಖೆಯು ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ನೀಡಿಕೆಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ

ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ನೀಡುವಿಕೆಯನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ

ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ನೀಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯು, ಡಿಸೆಂಬರ್ 2010ರವರೆಗೆ, ಕೆಳಗೆ ಕೋಷ್ಟಕ-2.4ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ, ಕಳಪೆಯಾಗಿತ್ತು:

ಕೋಷ್ಟಕ-2.4: ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ನೀಡಿಕೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ

(ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ)

ಹಂತ	ನೀಡಲಾದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೊಪನ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಭಾಯಾ-ಜೈವಿಕ ಗ್ರಹಣವಾದ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಮುದ್ರಿತವಾದ ಶಾಶ್ವತ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ನೀಡಲಾದ ಶಾಶ್ವತ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ನೀಡಲಾದ ಮುದ್ರಿತ ಚೀಟಿಗಳಿಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೊಪನ್‌ಗಳ ಶೇಕಡಾವಾರು	ನೀಡಲಾದ ಶಾಶ್ವತ ಚೀಟಿಗಳಿಗೆ ಭಾಯಾ-ಜೈವಿಕ ಸೆರೆ ಹಿಡಿದ ಕುಟುಂಬಗಳ ಶೇಕಡಾವಾರು	ಮುದ್ರಿತ ಆದರೆ ನೀಡದ ಶಾಶ್ವತ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
ಸರ್ವೇಕ್ಷಣ ದತ್ತ ಮತ್ತು ದೂರು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ದತ್ತ ಅಂಕೀಕರಣ	140.19	99.29	86.95	74.17	62	75	12.78
ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಸ್ವಪೋಷಣೆ	28.99	24.88	0.29	0.29	1	1	--
ಒಟ್ಟು	169.18	124.17	87.24	74.46	52	60	12.78

(ಆಧಾರ: ಆಯುಕ್ತರಿಂದ ಒದಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾಹಿತಿ)

ಪಾಲುದಾರರು ಸುಮಾರು 7.77 ಲಕ್ಷ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು (1.19 ಲಕ್ಷ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳು ಸೇರಿ) ನವೆಂಬರ್ 2009 ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯ ವಿವಿಧ ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರು ಮತ್ತು ಇವು ತಮಗೆ ತಿಳಿದಿರದ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಹಂಚಲ್ಪಡದೇ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದವು ಎಂದು ಆಯುಕ್ತರು ತಿಳಿಸಿದರು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2011). ಆಯುಕ್ತರು ಮುಂದುವರೆದು, ಅವರ ಪೂರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯು ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಸಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಈ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಲು ಇಲಾಖೆಯು ಯಾವುದೇ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಮುಂದುವರೆದು, ಮುದ್ರಿತವಾದ ಮತ್ತು ಹಂಚಲಾದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರೀಯ ತನಿಖೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೆಂದೆಯೆಂದು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಸಹ ಆಯುಕ್ತರ ಉತ್ತರವನ್ನು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಿದರು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2011). ಆದರೆ, ಪ್ರತಿ ಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಸಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಗತಿಯ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮಾಹಿತಿಯ ಇಲಾಖೆಯ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅಸಮರ್ಥ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಯೋಜನೆಯು ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ವಿಫಲವಾಗುವ ಅಪಾಯದಲ್ಲಿ ಇತ್ತು.

(2) ಪಾಲುದಾರರು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರಲಿಲ್ಲ

ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರಲಿಲ್ಲ

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಕೋರಿಕೆಯು, ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದ ಹಂತದ ಎರಡರಿಂದ ಆರನೆಯ ತಿಂಗಳಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ, ಮಾನವ ಶಕ್ತಿ ತರಬೇತಿ, ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲ ಹಂತವನ್ನು ಸರ್ವೇಕ್ಷಣ ದತ್ತದ ಅಂಕೀಕರಣ, ದತ್ತ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ ಮತ್ತು ದೃಢೀಕರಿಸುವುದನ್ನು ಜೊತೆ-ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿತು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಪಾಲುದಾರರು ಅವಧಿಗೆ ಮುನ್ನವೇ ನವೆಂಬರ್ 2010ರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸುವವರೆಗೆ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಇಲಾಖೆಯು ಒಪ್ಪಂದದ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಪಾಲುದಾರರ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸಲಿಲ್ಲ.

2.1.7 ಪಾಲುದಾರರು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಅವಧಿಗೆ ಮುನ್ನವೇ ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರು

ಪಾಲುದಾರರು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಹಠಾತ್ತನೆ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಿದರು

ಪಾಲುದಾರರು ಸ್ಥಾಪನಾ ಹಂತವನ್ನು ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ, ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2006ರೊಳಗೆ ಮುಗಿಸಬೇಕಿದ್ದರೂ, ಕಾಮಗಾರಿಯು ನವೆಂಬರ್ 2010ರ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳದೇ ಉಳಿದಿತ್ತು. ನವೆಂಬರ್ 2010ರವರೆಗೆ ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾದ ವಿವಿಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಕೋಷ್ಟಕ-2.5ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ಇದ್ದವು:

ಕೋಷ್ಟಕ-2.5: ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾದ ವಿವಿಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

ಚಟುವಟಿಕೆ	ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಅವಧಿ	
	ಇಂದ	ವರೆಗೆ
ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆಯ ಮೇಲೆ ದತ್ತ ಅಂಕೀಕರಣ	ಏಪ್ರಿಲ್ 2006	ಜುಲೈ 2006
ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ನೀಡಿಕೆ	ಆಗಸ್ಟ್ 2006	ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2006
ದೂರುಗಳ ಸ್ವೀಕೃತಿ	ಆಗಸ್ಟ್ 2006	ನವೆಂಬರ್ 2006
ದೂರುಗಳ ಅಂಕೀಕರಣ	ನವೆಂಬರ್ 2006	ಡಿಸೆಂಬರ್ 2006
ಜಿ8 ದೂರುಗಳಿಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ನೀಡಿಕೆ	ಫೆಬ್ರವರಿ 2007	ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2007
ಜಿ9 ದೂರುಗಳಿಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ನೀಡಿಕೆ	ಫೆಬ್ರವರಿ 2007	ನವೆಂಬರ್ 2008
ಭಾವಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕಮಾಪನ ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ	ಫೆಬ್ರವರಿ 2008	ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2008
ಸ್ವಘೋಷಣೆಗಳು		
ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ನೀಡಿಕೆ	ಜನವರಿ 2009	ಮಾರ್ಚ್ 2009
ಭಾವಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕಮಾಪನಗಳು	ಆಗಸ್ಟ್ 2009	ನವೆಂಬರ್ 2009
ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಶಾಶ್ವತ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳು	ಮಾರ್ಚ್ 2010	ನವೆಂಬರ್ 2010

(ಆಧಾರ: ಡಿಡಿಒಗಳಿಂದ ಒದಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾಹಿತಿ)

ಪಾಲುದಾರರು ಒಪ್ಪಲಾಗಿದ್ದ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಗೆ ಬಹಳ ಹಿಂದಿದ್ದರೂ, ಸ್ಥಾಪನಾ ಹಂತದ ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಹೊಸದಾದ ಕಾಲಮಿತಿಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ /

ಆಯುಕ್ತರು/ಸಮಿತಿಯು ಅನ್ವೇಷಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಯು, ತೀರ್ಮಾನಿಸುವಿಕೆ, ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಅಥವಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಸ್ಪಷ್ಟ ರೂಪಗಳ ಅಭಾವ ಹೊಂದಿತ್ತು. ಇಲಾಖೆಯು, ಯೋಜನೆಯ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ದಾರಿಯನ್ನು ಪಾಲುದಾರರು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹ ವಿಫಲವಾಯಿತು. ಇಲಾಖೆಯ ನಿಷ್ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಸ್ತುವಾರಿಯು, ಪಾಲುದಾರನನ್ನು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರಕ್ಕೆ ಭಾಧ್ಯನನ್ನಾಗಿಸುವ ಅಥವಾ ಒಪ್ಪಂದ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸುವ ಇಲಾಖೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸಿತು.

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಅವರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ (ಆಗಸ್ಟ್ 2010), ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದತ್ತವು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಪ್ರಸ್ತುತವಾದ ವರದಿಯಲ್ಲದೇ ಬೇರೆನೂ ಅಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದರ ಶುದ್ಧೀಕರಣವು ಬಹಳ ಶ್ರಮ ಹಾಗೂ ಸಮಯವು ಹಿಡಿಯುವುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದರು. ರೂ.54 ಕೋಟಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಂತರವೂ ಪಾಲುದಾರರು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ದತ್ತ ಸಂಚಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ದತ್ತವು ಇಲಾಖೆಯ ನಿಲುವಿಕೆಗೆ ಹೊರತಾಗಿದೆ ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿದರು. ಸ್ಥಾಪನಾ ಹಂತದ ಮುಕ್ತಾಯದಲ್ಲಿನ ವಿಳಂಬದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ 2007-08ರಿಂದ 2009-10ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿ ಹೊಂದಿರುವವರು ಸಬ್ಸಿಡಿ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಪಡಿತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರಿಂದ ಆದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ರೂ.720 ಕೋಟಿ ಎಂದು ನಿಷ್ಕರ್ಷಿಸಿದರು.

ಪಾಲುದಾರರು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ನವೆಂಬರ್ 2010ರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸದೆಯೇ ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿದರು. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಪಾಲುದಾರರು, ಪಡಿತರ ಚೀಟಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ದತ್ತವನ್ನು ಮಾತ್ರ ರಾಜ್ಯ ದತ್ತ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಚ್ 2011ರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದರು. ಆದರೆ, ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಪಾಲುದಾರರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದ ಹಾಗೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ದತ್ತವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಪಾಲುದಾರರ ಜೊತೆಗಿನ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಇಲಾಖೆಯು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿತು. ಇಲಾಖೆಯು ದತ್ತಾಂಶದಲ್ಲಿನ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತಾನೇ ಸ್ವತಃ ಸರಿಪಡಿಸಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಅದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ವಲಯ ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಲು, ಲೇಸರ್ ಮುದ್ರಕಗಳು, ಜೈವಿಕಮಾಪನ ಸಾಧನಗಳು, ಲ್ಯಾಮಿನೇಟಿಂಗ್ ಯಂತ್ರಗಳು, ಸ್ಯಾನಿಟಾರಿ ಹಾಗೂ ಯುಪಿಎಸ್ ಮುಂತಾದ ಉಪಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ 205 ಗಣಕಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ರೂ.2.04 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಿತು (ಮಾರ್ಚ್ 2011). ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಸ್ಥಾಪನಾ ಹಂತದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಐಟಿ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಫಲತೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಈ ವೆಚ್ಚವು ಅನಿರ್ವಹಿತವಾಯಿತು.

ಮಾರ್ಚ್ 2011ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ದತ್ತ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ದತ್ತವನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಿದ ನಂತರ ಇಲಾಖೆಯು, ಮುಂದಿನ ಹಾನಿಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಹಾಗೂ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು, ನ್ಯಾಶನಲ್ ಇನ್‌ಫರ್ಮ್ಯಾಟಿಕ್ಸ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗೆ (ಎನ್‌ಐಸಿ) ಒಪ್ಪಿಸಿದರು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2011 ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2011). ಎನ್‌ಐಸಿಯು ದತ್ತವನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಬೇಕಿತ್ತು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಾಂಶಗಳು ಹಾಗೂ ಅನ್ವಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಒಂದು ಸೂಕ್ತ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಅನರ್ಹ ಚೀಟಿಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಗಾಗಿ ಎನ್‌ಐಸಿಯು, ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮನೆಗಳ ವಿದ್ಯುತ್ ಮೀಟರ್ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಂದಾಯ ನಿರ್ಧಾರಣೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಜೊತೆಗೂಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಎನ್‌ಐಸಿಯು ಸಹಯೋಗದ ಉದ್ದೇಶವು ಸ್ಥಾಪನಾ ಹಂತವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವುದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿತ್ತು:

- (1) ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಮುಂದುವರೆಯಬಹುದಾದ ದುರ್ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಹಾಳಾಗುವಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯುವುದು
- (2) ಅಪಾರ ಕಾಲವ್ಯಯ ಮತ್ತು ಹಣ ಪಾವತಿಯಾಗಿರುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿ ದತ್ತಾಂಶದ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಮರ್ಪಕ ದತ್ತ ಸಂಚಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು

- (3) ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅನರ್ಹ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಬಡತನ ರೇಖೆಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಕುಟುಂಬ, ಬಡತನರೇಖೆಗೆ ಕೆಳಗಿನ ಕುಟುಂಬ ಹಾಗೂ ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ಅಂತೋದಯ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ ಕುಟುಂಬಗಳ ಮರುವರ್ಗೀಕರಣ, ಮತ್ತು
- (4) ಸವಲತ್ತಿನಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದ ಅರ್ಹ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದು

ಮುಂದುವರೆದು, ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಯು, ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ 16.45 ಲಕ್ಷ ಅನರ್ಹ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ 26.29 ಲಕ್ಷ ಅಕ್ರಮ ಎಲ್‌ಪಿಜಿ ಗ್ಯಾಸ್ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಗುರುತಿಸಿದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು.

2.1.8 ಪಾಲುದಾರರ ದತ್ತಸಂಚಯವನ್ನು ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲಾಯಿತು

ಗಣಕೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಂಪನಿಯು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಕರಡು ವರದಿಯಲ್ಲಿ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011) ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಂಡುಬಂದ ಅಂಶಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿದ್ದವು.

ವಿಷಯ	ಕಂಡುಬಂದ ಅಂಶಗಳು
ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳು ಅಥವಾ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗಿರುವ ದತ್ತ ಸಂಚಯದ ಪರ್ಯಾಪ್ತತೆ	ದತ್ತ ಸಂಚಯದಲ್ಲಿನ ದತ್ತಾಂಶವು ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿತ್ತು. ಅನೇಕ ಪ್ರಮುಖ ಕೋಷ್ಟಕಗಳು ಖಾಲಿಯಿದ್ದವು. ದತ್ತಾಂಶ ತುಂಬಿರದ ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿದ್ದವು. ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ಕೈಗೊಂಡ 11 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದರಲ್ಲೂ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಜಾಡನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೋಷ್ಟಕಗಳ ರಚನೆಯು ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಏಕರೂಪವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ದತ್ತ ಸಂಚಯವು ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳನುಸಾರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.
ದತ್ತಸಂಚಯದ ಬಳಕೆಯ ಸಮರ್ಪಣತೆ-ನಮೂದು, ಇಂದೀಕರಣ ಮತ್ತು ದೃಢೀಕರಣ	ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ವಿಧಾನಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ದಾಖಲೆಗಳ ಅಭಾವದಿಂದ ಅನುಸರಿಸಿದ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲು ಕಷ್ಟವಾಯಿತು.
ಜೈವಿಕ ಮಾಪನ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ದತ್ತಾಂಶದ ಅಂಕೀಕರಣದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದತ್ತಾಂಶದ ಪೂರ್ಣತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ನಿರ್ಧರಣೆ	ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ವಿಧಾನಗಳು, ಸಂಬಂಧಿತ ದಾಖಲೆಗಳು, ಅಂತಿಮ ಕಾರ್ಯಯೋಜನಾ ವಹಿ ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನಾ ಪಟ್ಟಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಹಾಜರುಪಡಿಸದಿದ್ದರಿಂದ ದತ್ತಾಂಶದ ಪೂರ್ಣತೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರತೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಜೈವಿಕಮಾಪನ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಗಳು ದತ್ತಾಂಶವು ಗೂಡ ಲಿಪೀಕರಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದವು ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಸಂಬಂಧಿತ ಬೆಂಬಲಿತ ದಾಖಲೆಗಳಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.
ಕುಟುಂಬವೊಂದಕ್ಕೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಿದ ಪ್ರಕರಣಗಳು	ದತ್ತ ಸಂಚಯದಲ್ಲಿನ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಿದ ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸಿದ್ದವು. ಸಂಬಂಧಿತ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಜರುಪಡಿಸದಿದ್ದರಿಂದ ಕುಟುಂಬವೊಂದಕ್ಕೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಿದ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸಲು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.
ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ವಹಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮತ್ತು ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನೀಡಿಕೆಗಳ ನಿರ್ಧರಣೆ	ಅನೇಕ ವಹಿಸಲಾಗದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಗೆ ವಹಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಪಾಲುದಾರರಾಗಲೀ, ಇಲಾಖೆಯಾಗಲೀ ಒದಗಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಇದಲ್ಲದೇ, ಕಂಪನಿಯು ಜೈವಿಕ ಮಾಪನದ ದತ್ತಾಂಶದ ದ್ವಿಪ್ರತಿಯಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಲಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಮಗ್ರತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಕ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿತು. ಈ ಮೊದಲು ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಭಾವಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಮಾಪನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದ್ದ ಜನರನ್ನು ಆಯ್ದು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ಥಳವೊಂದಕ್ಕೆ ಕರೆಯಲಾಯಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು ಜೈವಿಕ ಮಾಪನದ ಸಾಧನದಲ್ಲಿ ಬೆರಳನ್ನಿಡಲು ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಬೆರಳಚ್ಚನ್ನು ಓದಿದ ತಕ್ಷಣ ತಂತ್ರಾಂಶದ ಭಾಗವು ದತ್ತ ಸಂಚಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ತಾಳೆಗಾಗಿ ಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿತು. ಅಂತಹ ತಾಳೆ ಮಾಡುವಿಕೆಯನ್ನು 'ಒಂದನ್ನು-ಬಹಳಕ್ಕೆ' ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು. 'ಒಂದನ್ನು ಬಹಳಕ್ಕೆ'

ಎಂಬ ಶೋಧವು ವಿಫಲವಾದಾಗ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಯನ್ನು ನಮೂದಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ದತ್ತಸಂಚಯದ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯಲಾಯಿತು. ತದನಂತರ ಜೈವಿಕ ಮಾಪನವನ್ನು 'ಒಂದರಿಂದ-ಒಂದು' ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಯಿತು.

'ಒಂದನ್ನು-ಬಹಳಕ್ಕೆ' ತಾಳೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ದ್ವಿಪ್ರತಿಗಳ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಜೈವಿಕ ಮಾಪನದ ಗುಣಮಟ್ಟವು ಸಾಕಷ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ತೋರಿಸಿದವು. ತಾಳೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು 81ರಿಂದ 36ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. 'ಒಂದರಿಂದ-ಒಂದು' ಶೇಕಡಾವಾರು ಉತ್ತಮಕರವಾಗಿದ್ದರೂ ದ್ವಿಪ್ರತಿಗಳ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಉಪಯೋಗ ವಾಗುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಂಪನಿಯ ಕರಡು ವರದಿಯು ಸರ್ಕಾರ/ಇಲಾಖೆಯ ಪರಿಗಣನೆಯಲ್ಲಿತ್ತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011).

ಹೀಗೆ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಪಾಲುದಾರರಿಂದಾದ ಗಣಕೀಕರಣವು ಅನೇಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ದತ್ತ ಸಂಚಯದ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು ಮತ್ತು ರೂ.27.15 ಕೋಟಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದ ಚಿತ್ರಗಳ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಮಾಪನಗಳ ದತ್ತಾಂಶವು ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ದ್ವಿಪ್ರತಿಗಳ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಯೋಜನೆಯು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಹಣಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಂಶಯಾಸ್ಪದ ಮೌಲ್ಯದ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು.

2.1.9 ಬಳಕೆದಾರರ ಶುಲ್ಕಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

2.1.9.1 ಪಾಲುದಾರರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಬಳಕೆದಾರರ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ಜಮಾ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ

ಪಾಲುದಾರರು
ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ
ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಬಳಕೆದಾರರ
ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ಜಮಾ
ಮಾಡಲಿಲ್ಲ

ಗಣಕೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯು, ಬಳಕೆದಾರ ಶುಲ್ಕವೆಂದು ಪ್ರತಿ ಚೀಟಿಗೆ ರೂ.65 ಅನ್ನು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಹಣಕಾಸು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿತ್ತು. ನೀಡಲಾದ ಪ್ರತಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗೆ ಇಲಾಖೆಯು ರೂ.5 ಅನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಿದ್ದರೆ, ಪಾಲುದಾರರು, ಭಾವಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕಮಾಪನಗಳ ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ರೂ.45 ಅನ್ನು ಹಾಗೂ ಶಾಶ್ವತ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಬೇಕಿದ್ದ ರೇಖಾ ಸಂಕೇತದ ಕೂಪನ್‌ಗಳಿಗೆ ರೂ.15 ಅನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಇಲಾಖೆಯು, ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾದ ಪ್ರತಿ ದೂರು ಅರ್ಜಿಗೆ ರೂ.ಒಂದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಸಹ ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿತು. ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೊತ್ತಗಳನ್ನು ಪಾಲುದಾರರು ಆಯುಕ್ತರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಠೇವಣಿ ಖಾತೆಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು ಮತ್ತು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಠೇವಣಿ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿನ ಸಂಗ್ರಹಗಳಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ, ನೆಮ್ಮದಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಸೂಲಿಯಾದ ಪ್ರತಿ ಅರ್ಜಿಗೆ ರೂ.ಐದನ್ನು ಪಾಲುದಾರರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಲಾಖೆಯು ಅಧಿಕಾರವಿತ್ತಿತ್ತು.

ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ಬಳಕೆದಾರ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ಪಾಲುದಾರರು ಮೂರು ದುಡಿಮೆ ದಿನಗಳ ಒಳಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಠೇವಣಿ ಖಾತೆಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು; ವಿಫಲರಾದರೆ, ಇಲಾಖೆಯು ಸಂದಾಯಿತವಾಗದ ಮೊತ್ತದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿ ದಿನಕ್ಕೆ ಶೇಕಡ 0.5 ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ವಿಧಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಠೇವಣಿ ಖಾತೆಗೆ ಸಂದಾಯಗಳ ಜೊತೆ ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ವರದಿಯಾದ ಪ್ರಗತಿಯ ಹೋಲಿಕೆಯು, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಠೇವಣಿ ಖಾತೆಗೆ ರೂ.9.08 ಕೋಟಿ ಕಡಿಮೆ ಸಂದಾಯವಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಿತು. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಪಾಲುದಾರರು ರೂ.6.47 ಕೋಟಿಗೆ ಚೆಕ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು (ಏಪ್ರಿಲ್ ಮತ್ತು ಮೇ 2011); ಇವುಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಯು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಠೇವಣಿ ಖಾತೆಗೆ ಜಮಾ ಮಾಡಿತು. ಉಳಿದ ರೂ.2.61 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತವು ಸಂದಾಯವಾಗದೆಯೇ ಉಳಿದಿತ್ತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2011). ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ಬಳಕೆದಾರ ಶುಲ್ಕಗಳು ಮತ್ತು ಪಾಲಿಸಿದ ಹಲವಾರು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ದೈನಂದಿನ ವರದಿಗಳನ್ನು ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು, ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ಪಾಲುದಾರರು ಸಲ್ಲಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾದರು. ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ದೈನಂದಿನ ವರದಿಗಳ ಸಲ್ಲಿಕೆಯನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಲು ಇಲಾಖೆಯು ವಿಫಲವಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಅದು ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಳಕೆದಾರ ಶುಲ್ಕಗಳ ಸಂದಾಯದ ಉಸ್ತುವಾರಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ.

ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ದೈನಂದಿನ ವರದಿಗಳು ಸಲ್ಲಿಸಲ್ಪಡದಿದ್ದರಿಂದ, ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಳಕೆದಾರ ಶುಲ್ಕಗಳ ಸಂದಾಯದಲ್ಲಿನ ವಿಳಂಬ ಮತ್ತು ತಪ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಕಾಮಗಾರಿಯ ನಿಲ್ಲಿಸುವಿಕೆಯವರೆಗೆ (ನವೆಂಬರ್ 2010) ವಿಧಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಂತರದ ಜುಲೈ 2011ರವರೆಗಿನ ಅವಧಿಗೆ ಏಪ್ರಿಲ್ ಮತ್ತು ಮೇ 2011ರಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕೃತವಾದ ಚೆಕ್‌ಗಳ ಪರಿಗಣನೆಯ ನಂತರ, ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಪಾವತಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಬಡ್ಡಿಯು ರೂ.16 ಕೋಟಿಗೆ ಮೊತ್ತವಾಗುವುದು. ವಿಳಂಬಿತ ಸಂದಾಯಗಳಿಗಾಗಿ ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿನ ದಂಡ ರೂಪದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ವಿಧಿಸಲು ಆಯುಕ್ತರು ವಿಫಲರಾದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು.

2.1.9.2 ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅಧಿಕೃತವಾಗದ ಬಳಕೆದಾರರ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ಪಾಲುದಾರರು ವಸೂಲು ಮಾಡಿದರು

ಬಳಕೆದಾರರ ಶುಲ್ಕಗಳ ಅನಧಿಕೃತ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅಧಿಕೃತವಾದ ಬಳಕೆದಾರರ ಶುಲ್ಕಗಳ ಹೊರತಾಗಿ, ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬಳಕೆದಾರರ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ಆಯುಕ್ತರು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು (ಮಾರ್ಚ್ 2010). ಈ ಶುಲ್ಕಗಳು ಅರ್ಜಿ ನೀಡಿಕೆ (ರೂ.5), ಹಳೆಯ ಚೀಟಿಯ ಒಪ್ಪಿಸುವಿಕೆಯ ನಂತರ ಹೊಸ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಯ ನೀಡಿಕೆ (ರೂ.15), ಸದಸ್ಯರ ಸೇರ್ಪಡೆ/ಹೊರ ತೆಗೆಯುವಿಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು (ರೂ.15), ಸದಸ್ಯರ ಸೇರ್ಪಡೆ (ರೂ.50), ಚೀಟಿಯ ವರ್ಗದ ಬದಲಾವಣೆ (ರೂ.15), ಕುಟುಂಬ ಸದಸ್ಯರ ಹೊರತೆಗೆಯುವಿಕೆ (ರೂ.15), ಗ್ರಾಮ ಭೇಟಿಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾಗದ ಕುಟುಂಬ ಸದಸ್ಯರ ಭಾವಚಿತ್ರ (ರೂ.50) ಮತ್ತು ನಕಲು ಚೀಟಿಗಳ ಪ್ರತಿ ನೀಡಿಕೆ (ರೂ.60) ಇವುಗಳ ಕುರಿತಾಗಿದ್ದವು. ಈ ಶುಲ್ಕಗಳ ವಸೂಲಾತಿಗೆ ಪಾಲುದಾರರೊಂದಿಗಿದ್ದ ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿಯೂ ಅವಕಾಶವಿತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರವೂ ಇವುಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಯುಕ್ತರಿಂದ ಒದಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಐದು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿ ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಪರಿಶೋಧನೆಯು ಪಾಲುದಾರರು ಈ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಲಾದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ, ಸ್ಥಾಪನಾ ಹಂತದ ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಪಾಲುದಾರರು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿದ ಅಂತಹ ಶುಲ್ಕಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲೂ ಇಲ್ಲ ಅಥವಾ ಈ ಮೊತ್ತಗಳನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಠೇವಣಿ ಖಾತೆಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಲೂ ಇಲ್ಲ. ಸಂಪೂರ್ಣ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಒದಗಿಸದಿದ್ದರಿಂದ, ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ನಿಷ್ಕರ್ಷಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

2.1.9.3 ವಸೂಲಿಯಾದ ಬಳಕೆದಾರರ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು

ಬಳಕೆದಾರರ ಶುಲ್ಕಗಳ ದುರುಪಯೋಗ

ಹಂಚಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರತಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗೆ ರೂ.ಐದನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಠೇವಣಿ ಖಾತೆಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾದರು. ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಆಗಸ್ಟ್ 2006ರಿಂದ ನವೆಂಬರ್ 2006ರವರೆಗೆ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ರೂ.7.98 ಕೋಟಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ, ಕೇವಲ ರೂ.7.49 ಕೋಟಿಯಾಗಿ ರೂ.0.49 ಕೋಟಿ ಕಡಿಮೆ ಸಂದಾಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸುವಂತೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಠೇವಣಿ ಖಾತೆಗೆ ಸಂದಾಯವಾದ ಮೊತ್ತವಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ನಿಧಿಗಳ ದುರುಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಗಾರರಾಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಆಯುಕ್ತರು ಜುಲೈ 2011ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ವಿಫಲರಾದರು.

2.1.10 ಅಕ್ರಮ ಪಾವತಿಗಳು

2.1.10.1 ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿನ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಪಾವತಿಗಳ ಬಿಡುಗಡೆ

ಪಾವತಿಗೆ ಮೊದಲು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ನಿರ್ಧಾರಣೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ

ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ, ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಪಾವತಿಗಳು, ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ವಿತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸೇವೆಯ ಮಟ್ಟದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಬೇಕಿದ್ದವು. ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಸೇವೆಯ ಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಸೇವೆಯಲ್ಲಿನ ಕೊರತೆಗಳಿಗಾಗಿ ದಂಡಗಳು ಮುಂತಾದವು ಸೇವಾ ಮಟ್ಟದ ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಮೂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಪಾವತಿಗಳಿಗಾಗಿ ಕೋರಿಕೆಗಳ ಸಲ್ಲಿಕೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಸೇವಾ

ಮಟ್ಟದ ಒಪ್ಪಂದದ ಪರಿಪಾಲನೆಯನ್ನು ರುಜುವಾತುಪಡಿಸುವ, ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ದೃಢೀಕರಿಸುವ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಿತ್ತು ಮತ್ತು ಯಾವುದರಿಂದ ಸೇವಾ ಮಟ್ಟದ ನಿರ್ವಹಣಾ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲಾಗುವುದೋ ಆ ಸೇವಾ ಮಟ್ಟದ ಒಪ್ಪಂದದ ಪರಿಪಾಲನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಇಲಾಖೆಯ ಸಂಪರ್ಕಜಾಲದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಸೇವಾ ಮಟ್ಟದ ಒಪ್ಪಂದದ ಪರಿಪಾಲನೆಯ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಪಾಲುದಾರರು ವೀಕ್ಷಕ-ತಂತ್ರಾಂಶ ಪ್ರವೇಶ-ಸಾಧ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ಒಂದು ಜಾಲತಾಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಿತ್ತು.

ಇಲಾಖೆಯು ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರದಿದ್ದರಿಂದ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಸಮಾಲೋಚಕರೊಬ್ಬರನ್ನು ನೇಮಿಸಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2005). ಸಮಾಲೋಚನೆಯ ಅವಧಿಯು 16 ತಿಂಗಳುಗಳಾಗಿದ್ದು ಮಾರ್ಚ್ 2007ಕ್ಕೆ ಅಂತ್ಯವಾಗಿದ್ದು ತದನಂತರ ಒಪ್ಪಂದವು ನವೀಕೃತವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸಮಾಲೋಚನಾ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮಾರ್ಚ್ 2007ರ ನಂತರ ನವೀಕರಿಸದಿರಲು ಅಥವಾ ನೂತನ ಸಮಾಲೋಚಕರನ್ನು ನೇಮಿಸದಿರಲು ಕಾರಣಗಳು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಪಾಲುದಾರರು, ಮಾರ್ಚ್ 2007ರವರೆಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಕೋರಿಕೆ ಪತ್ರಗಳಿಗಾಗಿ ಸೇವಾ ಮಟ್ಟದ ಮಾಪನಗಳ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲು, ದೃಢೀಕರಿಸುವ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರು. ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ರೂ.7.71 ಕೋಟಿ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ, ಸಮಾಲೋಚಕರಿಂದ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟ ಸೇವಾ ಮಟ್ಟದ ಒಪ್ಪಂದದ ಮಾಪನಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ರೂ.1.14 ಕೋಟಿಯು ನಿರಾಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ತದನಂತರ, ಪಾಲುದಾರರು ಸೇವಾ ಮಟ್ಟದ ಒಪ್ಪಂದದ ಪರಿಪಾಲನೆಯನ್ನು ರುಜುವಾತುಪಡಿಸುವ ದೃಢೀಕರಣ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸೇವಾ ಮಟ್ಟದ ಒಪ್ಪಂದದ ಮಾಪನಗಳನ್ನು ಅಂತರ್ಜಾಲಕ್ಕೆ ರವಾನಿಸಲು ಜಾಲ ಆಧಾರಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಹ ಸ್ಥಾಪಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಪಾಲುದಾರರು ಸೇವಾ ಮಟ್ಟದ ಒಪ್ಪಂದದ ಪರಿಪಾಲನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸದಿದ್ದರೂ, ಆಯುಕ್ತರು, ಒಪ್ಪಂದದ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಲ್ಲಿ, ನಿರ್ವಹಣಾ ಮಟ್ಟದ ಮಾಪನಗಳ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುವಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆಯೇ, ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ರೂ.47.66 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಪಾವತಿಸಿದರು.

2.1.10.2 ದೋಷಯುಕ್ತ ಬಿಪಿಎಲ್ ಚೀಟಿಗಳಿಗಾಗಿ ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸದಿರುವುದು

ದೋಷಯುಕ್ತ ಚೀಟಿಗಳಿಗೆ ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸಲಿಲ್ಲ

ಒಪ್ಪಂದವು, ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಬಿಪಿಎಲ್ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವರ್ಗದಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ರೂ.10,000 ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸಿತ್ತು. ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಕಳುಹಿಸಿದ (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2010) ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಪಾಲುದಾರರು ನಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ 14,436 ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಏಪಿಎಲ್ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಂದು ಗುರುತಿಸಿದ್ದರೂ ಮತ್ತು ಕೇವಲ ಏಪಿಎಲ್ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಸೂಚಿಸಿದ್ದರೂ ಬಿಪಿಎಲ್ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರು ಸೂಚನೆಯಿದ್ದರೂ, ಪಾಲುದಾರರು ಈ 14,436 ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಶಾಶ್ವತ ಬಿಪಿಎಲ್ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಈ ನ್ಯೂನತೆಯನ್ನು ಆಯುಕ್ತರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪಾಲುದಾರರಿಗೇ ಆರೋಪಿಸಬಹುದಾದ ಚೀಟಿಗಳ ವರ್ಗದಲ್ಲಿನ ತಪ್ಪುಗಳಿಗಾಗಿ ರೂ.14.14 ಕೋಟಿ ದಂಡವು ವಸೂಲಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ.

2.1.10.3 ಸೂಚಿತ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡದಿರುವುದು

ಬಿಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ

ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಕಾಯಿದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 194ಜೆ ಪ್ರಕಾರ, ವೃತ್ತಿಪರ ಅಥವಾ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಾಡಿದ ಯಾವುದೇ ಪಾವತಿಯು, ಮೇಲು ಕರ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಉಪಕರ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢ ಹಾಗೂ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಉಪಕರಗಳೊಂದಿಗೆ ಶೇಕಡ 10ರಷ್ಟು ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಕಡಿತಗೊಳಿಸಬೇಕಾದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು (ಟಿಡಿಎಸ್) ಆಕರ್ಷಿಸುವುದು (ದರವು 2006-07 ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಶೇಕಡ 5.66 ಮತ್ತು 2007-08 ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಿಂದ ಶೇಕಡ 11.33 ಆಗಿತ್ತು). ಆದರೆ, ಪಾಲುದಾರರ ಬಿಲ್ಲುಗಳಿಂದ ರೂ.71.05 ಲಕ್ಷ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಕಡಿತಗೊಳಿಸಬೇಕಾದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಲು ಆಯುಕ್ತರು ವಿಫಲರಾದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಇಲಾಖೆಯು ಅದನ್ನು ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ವಸೂಲಿಸಲು ಒಪ್ಪಿತು (ಏಪ್ರಿಲ್ 2011).

2.1.11 ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ

2.1.11.1 ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರಲಿಲ್ಲ

ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರಲಿಲ್ಲ

ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ, ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಒಂದು ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವ ಒಂದು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ವಿಭಾಗವು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ವಿಭಾಗವು ಒಂದು ಬಹು ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಯೋಜನಾ ನಿರ್ವಹಣಾ ತಂಡದಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಬೇಕಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯ ಉಪಕರಣವು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿತವಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಒಪ್ಪಂದದ ವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಒಂದು ವಾರದ ಒಳಗೆ, ಎಲ್ಲ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹಲವಾರು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಒದಗಿಸುವುದನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವ ಒಂದು ಜಾಲ ಮುಖಪುಟವು (ಪೋರ್ಟಲ್) ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಪಾಲುದಾರರು ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಯ ನಡುವೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಜಾಲ ಮುಖಪುಟದ ಮೇಲೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮತ್ತು ಇಂದೀಕರಿಸಲು ಪಾಲುದಾರರು ಕೆಲ ಪ್ರಮುಖ ಆಹಾರ ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಐದು ಗಣಕಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ವಿಭಾಗವು, ಪಡಿತರ ಚೀಟಿ ನೀಡಿಕೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ದತ್ತಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಹೊರಗಿನ ಪರ್ಯಾಯದಂತೆ ವರ್ತಿಸಲು, ಸಾಕಷ್ಟು ಶೇಖರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿರುವ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ವಿಭಾಗವು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿತು.

2.1.11.2 ಯೋಜನಾ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದಂತೆ ಸಭೆ ಸೇರಲಿಲ್ಲ

ಪಿಎಮ್‌ಸಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದಂತೆ ಸಭೆ ಸೇರುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಯಿತು

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿನ ಯೋಜನೆಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯು (ಪಿಎಮ್‌ಸಿ) ಮಾಸಿಕ ನಿರ್ವಹಣಾ ವರದಿಗಳು, ಬದಲಾವಣೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಸಭೆ ಸೇರಬೇಕಿತ್ತು. ಸಮಿತಿಯು ಮೇ 2006ರಿಂದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2009ರವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಏಳು ಭಾರಿ ಸಭೆ ಸೇರಿತು ಮತ್ತು ಅದರ ನಂತರ ಸಭೆ ಸೇರಲಿಲ್ಲ. ಹಾನಿಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದು ಮತ್ತು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಪಾವತಿಯು ಏಪ್ರಿಲ್ 2010ರಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾರಣದಿಂದ ಏಪ್ರಿಲ್ 2010ರ ನಂತರ ಸಮಿತಿಯು ಸಭೆ ಸೇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ತಿಳಿಸಿದರು (ಆಗಸ್ಟ್ 2011). ಏಪ್ರಿಲ್ 2010ರಿಂದ ಅಧಃಪತನವನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದ್ದರೂ, ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಏಪ್ರಿಲ್ 2010ರವರೆಗೆ ಸಭೆ ಸೇರುವುದರಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯ ವೈಫಲ್ಯವು, ಯೋಜನೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ನಿಷ್ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿಸಿತು.

2.1.11.3 ಪಾಲುದಾರರು ನಿಗದಿತ ವರದಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲ

ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಇಲಾಖೆಯ ವರದಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಯಿತು

ಪಾಲುದಾರರು ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾದ ಎಲ್ಲ ಕಾಮಗಾರಿಯ ದೈನಂದಿನ ಮತ್ತು ಮಾಸಿಕ ವರದಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಿದ್ದುದರ ಜೊತೆಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಪ್ರಗತಿಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲು ಒಂದು ಜಾಲ ಆಧಾರಿತ ಯೋಜನಾ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಉಪಕರಣವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಪಾಲುದಾರರು ದೈನಂದಿನ ಮತ್ತು ಮಾಸಿಕ ವರದಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ವಿಫಲರಾದರು ಮತ್ತು ಜಾಲ ಆಧಾರಿತ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಉಪಕರಣವನ್ನು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಫಲಾನುಭವಿ ದತ್ತಾಂಶ ಸೃಷ್ಟಿ, ಪಡಿತರ ಚೀಟಿ ನೀಡಿಕೆ, ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ, ಮುಂತಾದ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಘಟಕಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ವರದಿಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಯು ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಹೀಗೆ, ಯೋಜನೆಯ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ಆವಶ್ಯಕ ಊಡಿಕೆಗಳ ಕೊರತೆಯಿತ್ತು.

2.1.12 ನಿರ್ಣಯ

ಇದು ಆಡಳಿತದ ಗುರುತರವಾದ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಹಣದ ಸಂಶಯಾಸ್ಪದ ಮೌಲ್ಯದ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇಲಾಖೆಯು, ಯೋಜನೆಯ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಲಾಗಿದ್ದ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುವಿಕೆಗೆ ವಿಫಲವಾದುದರ ಮೂಲಕ ರೂ.54.53 ಕೋಟಿಯನ್ನು ವ್ಯರ್ಥಮಾಡಿತು. ಇಲಾಖೆಯು ಯೋಜನೆಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅವಸರದಿಂದ ಮುನ್ನುಗ್ಗಿತು, ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಓರ್ವ ಸಜ್ಜಾಗಿರದ ಪಾಲುದಾರರೊಡಗೂಡಿತು, ಯೋಜನೆಯ

ಸಂಕೀರ್ಣತೆ ಮತ್ತು ಅಪಾಯಗಳ ಕಡಿಮೆ ನಿರ್ಧಾರಣೆ ಮಾಡಿತು ಮತ್ತು ಪಾಲುದಾರರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿತು. ಒಂದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಂಚಿಕೆ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯು ವಿತರಣೆಯಾಗದೇ ಉಳಿಯಿತು. ಇಲಾಖೆಯು ಅಧಃಪತನವನ್ನು ತಡೆಯಿತು ಮತ್ತು ಎನ್‌ಐಸಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಹಯೋಗದಿಂದ ಒಂದು ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿತು, ಆದರೆ ಈ ಉಪಕ್ರಮದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅನರ್ಹ ಕುಟುಂಬಗಳ ಹೊರತೆಗೆಯುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಅರ್ಹ ಕುಟುಂಬಗಳ ವ್ಯಾಪಿಸುವಿಕೆಯು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಖಚಿತವಾಗಿರದೇ ಯಶಸ್ವಿ ವಿತರಣೆಯು ಒಂದು ಗಂಭೀರ ಕಾಳಜಿಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯಿತು.

ಎಲ್ಲ ಪಿಪಿಪಿ ಮಾದರಿಗಳು, ಒಂದು ಸಮತೋಲನ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಅಪಾಯಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಸುಧಾರಿತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಯಾವುದೇ ಪಿಪಿಪಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಹಣಕ್ಕೆ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಒದಗಿಸದ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಯ ಜಾರಿಯ ಜೊತೆ ಸೇರಿದ್ದ ಬಹಳಷ್ಟು ಅಪಾಯಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯ ಅಗತ್ಯವಿರದ ಗಣಕೀಕರಣದ ಪಿಪಿಪಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಬಹಳವಾಗಿ ಪಾಲುದಾರರ ಪರವಾಗಿತ್ತು. ಯೋಜನೆಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ಹಣದಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೆರವು ಪಡೆದಿದ್ದರಿಂದ, ಪಾಲುದಾರರು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಪಡೆದ ಹಣಕ್ಕೆ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲೇಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು.

ಶಾಶ್ವತ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ವಿಳಂಬಗಳು ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಶುಲ್ಕಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿದ್ದರೂ, ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಪಾಲುದಾರರು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ರವಾನಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾದರು. ಡಿಸೆಂಬರ್ 2010ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ, 58.57 ಲಕ್ಷ ಕುಟುಂಬಗಳು ಭಾವಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕಮಾಪನ ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯುವುದು ಒಳಗಾಗಿದ್ದರೂ, ಉದ್ದೇಶಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ರೂ.26.36 ಕೋಟಿಯನ್ನು ಸಂದಾಯ ಮಾಡಿದ ನಂತರವೂ, ಶಾಶ್ವತ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ರೇಖಾ ಸಂಕೇತದ ಕೂಪನ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ರೂ.10.29 ಕೋಟಿ ಪಾವತಿಸಿರುವ 68.59 ಲಕ್ಷ ಕುಟುಂಬಗಳು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡೆದ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಇಲಾಖೆಯು ರೇಖಾ ಸಂಕೇತದ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ನೀಡಿಕೆಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾದ ಪರ್ಯಾಯವಲ್ಲವೆಂದು ಕೈಬಿಟ್ಟರೂ ಸಹ ಶಾಶ್ವತ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ನೀಡಿಕೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ರೂ.15 ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿತು. ಹೀಗೆ, ಇಲಾಖೆಯು/ ಪಾಲುದಾರರ ಹಲವಾರು ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸುಧಾರಿತ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮತ್ತು ಅವರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ರಕ್ಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೇ ಪರಾಭವಗೊಳಿಸಿತು.

2.1.13 ಶಿಫಾರಸುಗಳು

- ಅನರ್ಹ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ಉಂಟಾದ ಭಾರೀ ನಷ್ಟದ ಜೊತೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪೈಕಿ ರೂ.54.53 ಕೋಟಿಯು ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವತ್ತ ಒಯ್ದು ಮತ್ತು ನವೆಂಬರ್ 2010ರಿಂದ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ನೀಡಿಕೆ, ಬದಲಾಯಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಹೊರ ತೆಗೆಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಿದ ಯೋಜನೆಯ ನಿರೂಪಣೆ, ಗುತ್ತಿಗೆಯ ವಹಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಯ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿನ ಹಲವಾರು ಕೊರತೆಗಳಿಗಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸುವುದನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.
- ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಲು ಮತ್ತು ಅನರ್ಹ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ನಿವಾರಿಸುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಅರ್ಹ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ಖಚಿತಪಡಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಲು ದತ್ತಾಂಶದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳ ಸರಿಪಡಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.

ಗೃಹ ಇಲಾಖೆ

2.2 ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಮತ್ತು ತುರ್ತು ಸೇವೆಗಳು

ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಸಾರಾಂಶ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಮತ್ತು ತುರ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಇಲಾಖೆಯು ವಿಪತ್ತು ಸನ್ನದ್ಧತೆ ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ, ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಸುರಕ್ಷತೆ, ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸುವುದು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಲಿ ಇರುವ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳ ಉನ್ನತೀಕರಣ ಮತ್ತು ಆಧುನೀಕರಣದ ಜೊತೆಗೆ ಎಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಇಲಾಖೆಯು ಕೆ-ಸೇಫ್ 2010 ಎಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2005). ಕೆ-ಸೇಫ್ 2010ನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪೊಲೀಸ್ ವಸತಿ ನಿಗಮವು ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಅನುಷ್ಠಾನದ ಅವಧಿಯನ್ನು ಮಾರ್ಚ್ 2013ರವರೆಗೆ ಮತ್ತೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು.

ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ 201 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಕೇವಲ 176 ತಾಣಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ 176 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ 43 ತಾಣಗಳು ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಕೊರತೆಯಿದ್ದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಮತ್ತು ಬಾಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿದ್ದವು. ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದ್ದ 1,647 ವಾಹನಗಳು/ಉಪಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 1,054ರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಖರೀದಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಜೀಪುಗಳು, ಸರ್ವೋಪಯೋಗಿ ವಾಹನಗಳು, ನೀರು ಸಿಂಪಡಿಸುವ ವಾಹನಗಳು, ಬೌಜರ್‌ಗಳು, ಸಂಚಾರಿ ಪಂಪ್‌ಗಳು ಮುಂತಾದ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯದ ವಾಹನ/ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸಹ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಖರೀದಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ರಾಜ್ಯದ ಇತರ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಎತ್ತರದ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಅಪಘಾತಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ವಿಶೇಷ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಮಹಾನಗರ, ಜಿಲ್ಲಾ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. 2006-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಅಪಘಾತಗಳು ಶೇಕಡಾ 9ರಿಂದ 13ಕ್ಕೆ ಏರಿಕೆಯಾಗಿದ್ದವು ಮತ್ತು ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಮಡಿದವರು ಮತ್ತು ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರ ಅನುಪಾತವು 2007-08ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 113ರಿಂದ 2010-11ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 79ಕ್ಕೆ ಇಳಿಮುಖವಾಯಿತು. ವೃತ್ತಿಪರವಾಗಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಇಲಾಖೆಯು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿದ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಆಸ್ತಿಯ ಮೌಲ್ಯವು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳು ತಯಾರಿಸಿದ ಅಗ್ನಿ ದುರಂತದ ವರದಿಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಯು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸನ್ನದ್ಧತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತು.

ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಪಘಾತಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವಾಗ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಹೆಚ್‌ಮೆತ್ ವಾಹನಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಖರೀದಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೇಂದ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಾಗಾರವು ವಾಹನಗಳ ಭಾರೀ ದುರಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಗಾರವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಾಹನಗಳ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ದುರಸ್ತಿಗಳನ್ನು ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಇತರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ವಾಹನಗಳ ದಿನನಿತ್ಯದ ಮತ್ತು ಭಾರಿ ದುರಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯ ತಪಾಸಣೆ ಮತ್ತು ಸಮತೋಲನವಿಲ್ಲದೇ ಖಾಸಗಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಕಾರಣ ಅವುಗಳು ಮಿತವ್ಯಯ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಖಾಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳು 2,521 ರಷ್ಟಿದ್ದವು (ಶೇಕಡಾ 40) ಹಾಗೂ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2009ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆಯ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಪ್ರವರ್ಗ ಮತ್ತು ನೇಮಕಾತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ ಕಾರಣ ಇಲಾಖೆಯು ನೇಮಕಾತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ತರಬೇತಿ ಅಕಾಡೆಮಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತುದಾರರ ಬೃಹತ್ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ತರಬೇತಿಯು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

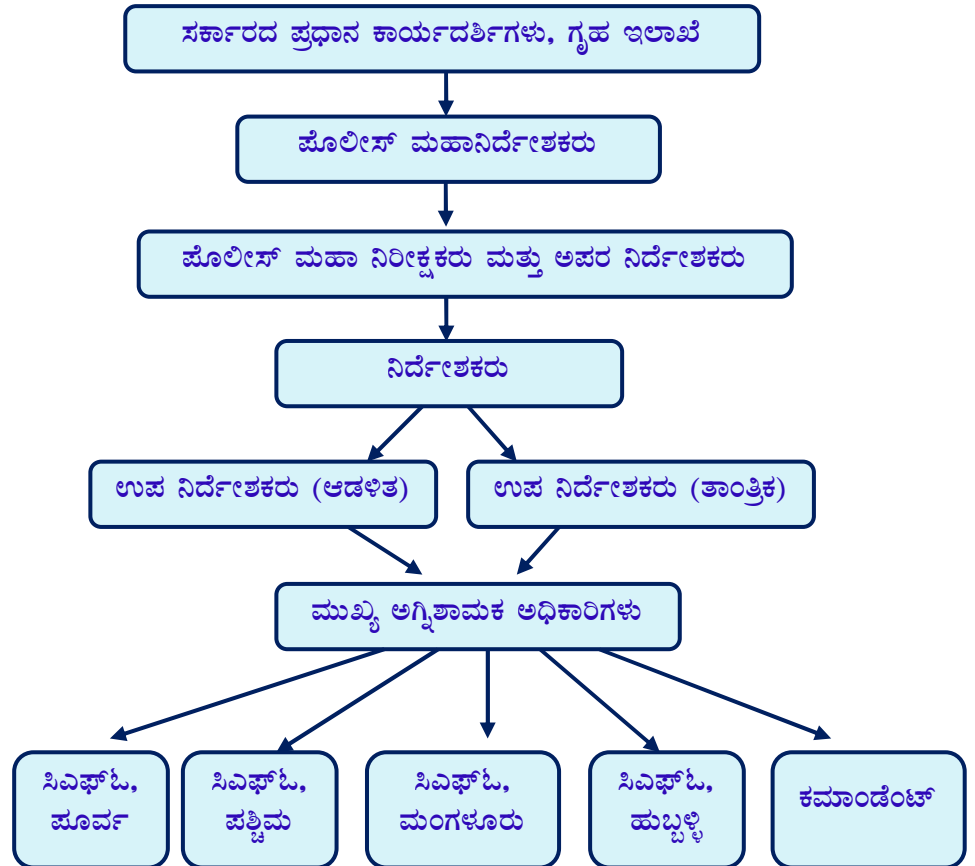
ಅಪಘಾತದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳ ಜೊತೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧಿಸಲು ಇಲಾಖೆಯು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ನಿಸ್ತಂತು ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿರಲಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು 30 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, 18 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುನರಾವರ್ತಕ (ರಿಪೀಟರ್) ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಂಪರ್ಕ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದ 11 ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ 10 ಹುದ್ದೆಗಳು ಭರ್ತಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆ-ಸೇಫ್ 2010ರಲ್ಲಿ ನಿಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇಲಾಖೆಯ ಆಧುನೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಸುರಕ್ಷತೆ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇಲಾಖೆಯ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದಿತು. ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಸೇವೆಗಳ ಅಧಿನಿಯಮ, 1964ರಂತೆ ಜಾರಿ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿನ ಕೊರತೆಯು ಇಲಾಖೆಯ ಬೆಂಕಿ ಅಧಿನಿಯಮಗಳ ಜಾರಿಯು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

2.2.1 ಪರಿಚಯ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಸೇವೆಯನ್ನು 15 ಮೇ 1971ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಅಧಿನಿಯಮ 1964ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಯಿತು. 5 ನವೆಂಬರ್ 1965ರವರೆಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಒಂದು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿದ್ದ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಇಲಾಖೆಯು ಆ ನಂತರ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಲಾಖೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಇಲಾಖೆಯು ಗೃಹ ಇಲಾಖೆಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿದೆ. ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ 2004ರಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಮತ್ತು ತುರ್ತು ಸೇವೆಗಳು ಎಂದು ಪುನರ್ ಹೆಸರಿಸಲಾಯಿತು. 1971ರಲ್ಲಿ 11 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಇಲಾಖೆಯು ವರ್ಷಾನುವರ್ಷ ಬೆಳೆಯಿತು ಮತ್ತು 2005ರ ವೇಳೆಗೆ 113 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತ್ತು. ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು 176ಕ್ಕೆ ಏರಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

2.2.2 ಸಂಘಟನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಮತ್ತು ತುರ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಇಲಾಖೆಯು (ಇಲಾಖೆ) ಗೃಹ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ನೇತೃತ್ವವಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯು ಪೊಲೀಸ್ ಮಹಾ ನಿರ್ದೇಶಕರ (ಡಿಜಿಪಿ) ನೇತೃತ್ವವಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಓರ್ವ ಪೊಲೀಸ್ ಮಹಾನಿರೀಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಹಾನಿರ್ದೇಶಕರು, ಓರ್ವ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಸೇವೆಗಳ ಮಹಾನಿರೀಕ್ಷಕರು, ಓರ್ವ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನೆರವು ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಜಿಲ್ಲಾ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕತಾಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮುಖ್ಯ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

2.2.3 ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ/ಶಮನಮಾಡುವ ಹಾಗೂ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸನ್ನದ್ಧತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿತ್ತು.

- ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾದ ಬೆಂಕಿ ಮತ್ತು ಇತರ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ನಾಗರಿಕರ ಪ್ರಾಣ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಇಲಾಖೆಯು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸಮರ್ಥ ಮಾನವಬಲ ಮತ್ತು ಉಪಕರಣಗಳ ನಿಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತೇ;
- ಇಲಾಖೆಯು ಅಪಾಯಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿತ್ತೇ, ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿತ್ತೇ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷಿತ ಹಾಗೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತೇ; ಮತ್ತು
- ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಅಗ್ನಿಶಮನ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಸುರಕ್ಷತೆ ನಿಯಮಗಳ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿತ್ತೇ.

2.2.4 ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವಿಧಾನ

ಇಲಾಖೆಯ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು 2006-11ರ ಅವಧಿಯ ವಹಿವಾಟುಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿತ್ತು. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಮಾದರಿಯು ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ನಾಲ್ಕು ಮುಖ್ಯ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು (ಸಿಎಫ್‌ಟಿಗಳು), ಕಮಾಂಡೆಂಟ್, ತರಬೇತಿ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕೇಂದ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ, ಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ಘಟಕ, ತುರ್ತು ಅರವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವಾ ವಿಭಾಗ, ಏಳು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು (ಆರ್‌ಎಫ್‌ಟಿಗಳು), 12 ಜಿಲ್ಲಾ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು (ಡಿಎಫ್‌ಟಿಗಳು) ಮತ್ತು 14 ಜಿಲ್ಲೆಗಳ 60 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳನ್ನು (ಅನುಬಂಧ-2.5) ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಈ ಅರವತ್ತು ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನಾಮಾಂಕಿತರಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆಗೊಳಗಾದವು.

ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯನ್ನು ಗೃಹ ಇಲಾಖೆಯ (ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಮತ್ತು ತುರ್ತು ಸೇವೆಗಳು) ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರೊಡನೆ 18 ಏಪ್ರಿಲ್ 2011 ರಂದು ನಡೆದ ಒಂದು ಪ್ರವೇಶ ಸಭೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವಿಧಾನ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಯಿತು. ಆಯ್ದು ಸಿಎಫ್‌ಟಿಗಳು, ಆರ್‌ಎಫ್‌ಟಿಗಳು, ಡಿಎಫ್‌ಟಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಕೇಂದ್ರಗಳ ದಾಖಲೆಗಳ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು 14 ಫೆಬ್ರವರಿ 2011ರಿಂದ 11 ಜುಲೈ 2011ರವರೆಗೆ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ, ಇಲಾಖಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಡನೆ ಚರ್ಚೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳ ಭೇಟಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರೊಂದಿಗೆ 28 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2011ರಂದು ಒಂದು ನಿರ್ಗಮನ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಇಲಾಖೆಯ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

2.2.5 ಮುನ್ನೋಟ ಯೋಜನೆ

ಒಂದು ದೀರ್ಘ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಯೋಜನೆಯು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ತಂತ್ರವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಹಾಗೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಲು ಹಾಗೂ ಗುಣಮಟ್ಟ ಭರವಸೆಗೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ಸೂಚಕಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅದರ ಉದ್ದೇಶಗಳತ್ತ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಇಲಾಖೆಗೆ ಒಂದು ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೆ-ಸೇಫ್ 2010 ನ್ನು ಮುನ್ನೋಟ ಯೋಜನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು.

2004ರಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಸೇವೆಗಳ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಮತ್ತು ತುರ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಇಲಾಖೆಯೆಂದು ಪುನರ್ ಹೆಸರಿಸಿ ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು (ಎ) ಅಗ್ನಿ ಅನಾಹುತಗಳ ತಡೆ/ಸುರಕ್ಷತೆ, ಅಗ್ನಿಶಮನ/ನಿಗ್ರಹ, ಹಾಗೂ (ಬಿ) ದುರಂತ ಸನ್ನಿಧಿತ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ. ಬದಲಾಯಿಸಿದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲಾಖೆಯು ಫೆಬ್ರವರಿ 2005ರಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ಸಮಾಲೋಚಕರ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಮುನ್ನೋಟ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿತು. ಈ ಮುನ್ನೋಟ ಯೋಜನೆಯು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳನ್ನು ಉನ್ನತೀಕರಿಸುವುದರ ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಆಧುನೀಕರಿಸುವ ಜೊತೆಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಕೆ-ಸೇಫ್ 2010 ಎನ್ನುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನೀಡಿತು. ಯೋಜನೆಯು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಬಲವರ್ಧನೆ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೃದ್ಧಿ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಮಾಪನಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳ ಒಂದು ಜಾಲವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿತು, ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳನ್ನು ಉನ್ನತೀಕರಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು ಮತ್ತು ಮಾನವಬಲ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿತು.

ಮುನ್ನೋಟ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಸರ್ಕಾರವು ಕೆ-ಸೇಫ್ 2010ರ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ನೀಡಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2005). ಯೋಜನೆಯನ್ನು 2005-10ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರೂ.323.30 ಕೋಟಿ ಅಂದಾಜು ಹೂಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿದ್ದವು:

- ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ 80 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಏಳು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು;
- ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ 96 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳನ್ನು ಉನ್ನತೀಕರಿಸುವುದು
- ಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ಸೇವೆಗಳು ಮತ್ತು ತುರ್ತು ಅರೆವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು; ಮತ್ತು
- ತರಬೇತಿ ಅಕಾಡೆಮಿಯನ್ನು ಉನ್ನತೀಕರಿಸುವುದು, ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಗಣಕೀಕೃತಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಿಸ್ತಂತು ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು.

ಯೋಜನೆಗೆ ಅನುಬಂಧ-2.6ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ವಿವಿಧ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ರಚಿಸಿದ ಉನ್ನತಾಧಿಕಾರ ಸಮಿತಿಯು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪೊಲೀಸ್ ವಸತಿ ನಿಗಮವನ್ನು ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನ ಏಜೆನ್ಸಿಯಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2005).

2.2.6 ಆಯವ್ಯಯ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚ

ಕೆ-ಸೇಫ್ 2010ಕ್ಕೆ ಹಣ ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಕೊರತೆ

2006-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯ ನಿಯತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನೇತರ ಆಯವ್ಯಯ ಅವಕಾಶದ ವಿವರಗಳು ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಭರಿಸಿದ ವೆಚ್ಚಗಳು ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕ-2.6ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತಿದ್ದವು.

ಕೋಷ್ಟಕ-2.6: 2006-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆಯವ್ಯಯ ಅವಕಾಶ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚ (ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ)

ವರ್ಷ	ಆಯವ್ಯಯ ಅವಕಾಶ		ವೆಚ್ಚ		ಉಳಿತಾಯದ ಶೇಕಡಾವಾರು	
	ಯೋಜನೆ	ಯೋಜನೇತರ	ಯೋಜನೆ	ಯೋಜನೇತರ	ಯೋಜನೆ	ಯೋಜನೇತರ
2006-07	100.00	936.12	98.79	911.99	01	3
2007-08	500.00	1,001.95	500.00	943.66	-	6
2008-09	100.00	981.93	100.00	1,023.48	-	-
2009-10	100.00	1,155.57	94.84	806.19	5	30
2010-11	1,100.00	1,235.05	1,095.25	1,052.73	-	15

(ಆಧಾರ: ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ)

‘ಯೋಜನೆ’ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯಗಳು ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿದ್ದರೆ, ‘ಯೋಜನೇತರ’ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 2009-10ರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಖಾಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡದಿದ್ದರಿಂದ ಉಳಿತಾಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದವು. ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011ರಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಈ ಹಣದ ಜೊತೆಗೆ ರೂ.241.95 ಕೋಟಿಯನ್ನು³ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪೊಲೀಸ್ ವಸತಿ ನಿಗಮಕ್ಕೆ ವಿವಿಧ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು ಕೆ-ಸೇಫ್ 2010 ಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದವು. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪೊಲೀಸ್ ವಸತಿ ನಿಗಮವು ರೂ.246.37 ಕೋಟಿಯನ್ನು⁴ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದ್ದಾಗಿ ವರದಿ ಮಾಡಿತ್ತು. ಉದ್ದೇಶಿತ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಹಣದ ಸ್ವೀಕೃತಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಕೆ-ಸೇಫ್ 2010 ಯೋಜನೆಯನ್ನು 2010ರೊಳಗೆ ಪೂರ್ಣ ಗೊಳಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011ರವರೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪೊಲೀಸ್ ವಸತಿ ನಿಗಮಕ್ಕೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಹಣವು, ಯೋಜನೆಯ ವೆಚ್ಚವಾದ ರೂ. 323.30 ಕೋಟಿಯ ಶೇಕಡಾ 75ರಷ್ಟಾಗಿತ್ತು. ನಬಾರ್ಡ್, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು 12ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದಿಂದ ಕೆ-ಸೇಫ್ 2010ಕ್ಕಾಗಿ ರೂ.120 ಕೋಟಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅದು ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಹಣಕಾಸು ಇಲಾಖೆಯು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2006 ರಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011ವರೆಗೆ) ರೂ.94.90 ಕೋಟಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹಣದೊಂದಿಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪೂರಕಗೊಳಿಸಿತು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪೊಲೀಸ್ ವಸತಿ ನಿಗಮವು ಪಡೆದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೊರತೆಯಿದ್ದರಿಂದ ಕೆ-ಸೇಫ್ 2010ರ ಅನುಷ್ಠಾನಾವಧಿಯನ್ನು ಉನ್ನತಾಧಿಕಾರ ಸಮಿತಿಯು ಮಾರ್ಚ್ 2013ರವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿತು.

2.2.7 ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಸೃಷ್ಟಿ

2.2.7.1 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳು

(1) ಉದ್ದೇಶಿತ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿಲ್ಲ

25 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ

ಸ್ಥಾಯಿ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯ ಮಾನದಂಡಗಳು (ಎಸ್‌ಎಫ್‌ಎಸಿ) ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 10 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ.ಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣವನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 50 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ.ಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣವನ್ನೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿವೆ. ಈ ಮಾನದಂಡ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 4,130 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು, ಎಸ್‌ಎಫ್‌ಎಸಿಯು ಅವಾಸ್ತವಿಕವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಪಾಯಕಾರಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಇರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿತು. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಮುನ್ನೋಟ ಯೋಜನೆಯು ಫೆಬ್ರವರಿ 2005ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ 113 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ 201 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆಯೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿತು. ಕೆ-ಸೇಫ್ 2010 ಉಳಿದ 88 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಕೇವಲ 176 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸದೇ ಉಳಿದ 25 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ 16 ಮಧ್ಯಮ ಅಪಾಯ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮತ್ತು 9 ಕಡಿಮೆ ಅಪಾಯ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದವು. ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಗೆ ನಿವಾಸಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಹಾಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳನ್ನು ಉನ್ನತೀಕರಿಸಲು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ 60 ಸಿವಿಲ್ ಕಾಮಗಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 31 ಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದವು. ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಒಂದು ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಆದ್ಯತೆಯು ಪ್ರಾಣ, ಆಸ್ತಿ, ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರದ ಬೆದರಿಕೆ ಇರುವ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವ ಮೂಲ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲಿದ್ದರಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆಯೂ 25 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಲ್ಲಿನ ವಿಳಂಬ ಹಲವಾರು ಅಪಾಯದ ಮಟ್ಟಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಈ ಸ್ಥಳಗಳ ಮುಂದುವರೆದ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

³ ಹಣಕಾಸು ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ರೂ.147.40 ಕೋಟಿ, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ನಗರ ಮೂಲಸೌಲಭ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ರೂ.31.40 ಕೋಟಿ, ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ರೂ.33.75 ಕೋಟಿ ಹಾಗೂ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ರೂ.29.40 ಕೋಟಿ

⁴ ಹಣಕಾಸು ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ರೂ.147.40 ಕೋಟಿ, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ನಗರ ಮೂಲಸೌಲಭ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ರೂ.31.43 ಕೋಟಿ, ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ರೂ.51.63 ಕೋಟಿ ಹಾಗೂ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ರೂ.15.91 ಕೋಟಿ

(2) ಬಾಡಿಗೆ ಮತ್ತು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳು

ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ

ಬಾಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಫೈರ್‌ಮನ್ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶವಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಜನದಟ್ಟಣೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮುನ್ನೋಟ ಯೋಜನೆಯು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿತು. ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳ ವಾಹನಗಳು ತೆರೆದ ವಾತಾವರಣದ ಕಾರಣ ಪದೇ ಪದೇ ದುರಸ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದು ನಿರಂತರ ವೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011ರ ವರೆಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ 176 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳ ಪೈಕಿ 133 ಸ್ವಂತ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿಯೂ, 31 ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು 12 ಬಾಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಎಸ್‌ಎಫ್‌ಎಸಿ ಮಾನದಂಡಗಳಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಮತ್ತು ಬಾಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳು ಕಛೇರಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೊಠಡಿ, ಉಗ್ರಾಣ, ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಕೊಠಡಿ, ದಾಖಲೆಗಳ ಕೊಠಡಿ, ಮುಂತಾದ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಹ ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು.

(3) ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಲಭ್ಯತೆ

ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ

ಒಂದು ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣೆಯ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತಿವಾಗಲು ನಿರಂತರ ನೀರು ಸರಬರಾಜಿನ ಅಭ್ಯತೆಯು ಒಂದು ಪೂರ್ವಾಗತ್ಯತೆ ಎಂದು ಎಸ್‌ಎಫ್‌ಎಸಿ ಮಾನದಂಡಗಳು ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳು ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಮುನ್ನೋಟ ಯೋಜನೆಯು ಗುರುತಿಸಿತ್ತು. ರಾಜ್ಯದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಮೀಸಲಿಟ್ಟ ನೀರಿನ ಹೈಡ್ರಂಟ್‌ಗಳು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗೂ ನೀರಿನ ಕೊರತೆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಶೇಖರಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ನೀರಿನ ತೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾಗಿತ್ತು. ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳು 1.50 ಲಕ್ಷ ಲೀಟರ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಸಂಗ್ರಹ ತೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳು ಯಾವುದೇ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ತೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಸೀಮಿತ ಶೇಖರಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ತೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು.

ಶಾಶ್ವತ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳು ನೆಲದಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರ ನೀರಿನ ತೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ಸ್ಥಳದ ಅಭಾವವಿರುವ ಇತರೆ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳು ಲಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಬೌಜರ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿವೆ ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಕರು ತಿಳಿಸಿದರು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2011). ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪಂಪುಗಳನ್ನು ಘಟನಾ ಪ್ರದೇಶದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಯಾವುದೇ ತೆರೆದ ಆಕರ ಅಥವಾ ಸ್ಥಿರ ಕೆರೆಗಳಿಂದ ನೀರನ್ನು ಎಳೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಹಾಗೆ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದೂ ಸಹ ತಿಳಿಸಿದರು. ಅಗ್ನಿ ಅಪಘಾತಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವಾಗ ಅವಲಂಬಿತ ನೀರಿನ ಆಕರಗಳಿಂದ ಅಲಭ್ಯತೆಯ ಕಾರಣ ಇಲಾಖೆಯು ಯಾವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಿರುವುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿಲ್ಲವಾದರೂ ನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹದ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲದ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳು ತುರ್ತು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಭ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಅಪಾಯದ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ.

2.2.7.2 ಉಪಕರಣಗಳು

(1) ವಾಹನಗಳ/ಉಪಕರಣಗಳ ಕೊರತೆ

ವಾಹನ/ಉಪಕರಣಗಳ ಖರೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಕೊರತೆ

ಎಸ್‌ಎಫ್‌ಎಸಿ ಮಾನದಂಡಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣೆಯು ಒಂದು ಪಂಪ್ ಘಟಕ, ಒಂದು ನೀರಿನ ಟ್ಯಾಂಕರ್ (ನೀರಿನ ಲಾರಿ) ಮತ್ತು ಒಂದು ಆಂಬುಲೆನ್ಸ್ ಇವುಗಳಿಂದ ಸನ್ನದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು. ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ 50,000 ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಘಟಕದಂತೆ ಪಂಪಿಂಗ್ ಘಟಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಮೂರು ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣೆಗಳು ಒಂದು ರಕ್ಷಣಾ ವಾಹನ ಮತ್ತು ನಂತರದ ಪ್ರತಿ 10 ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚುವರಿ

ರಕ್ಷಣಾ ವಾಹನವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಈ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿತ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಮಾನದಂಡಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮುನ್ನೋಟ ಯೋಜನೆಯು ಅನುಬಂಧ-2.7ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ಲಭ್ಯವಿದ್ದ 192, 40 ಮತ್ತು 23 ನೀರಿನ ಟೆಂಡರ್, ನೀರಿನ ಲಾರಿ ಮತ್ತು ಆಂಬುಲೆನ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ 4,017 ಘಟಕಗಳೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿತ್ತು. ಎಸ್‌ಎಫ್‌ಎಸಿ ಮಾನದಂಡಗಳು ಸಾಧಿಸಲು ತುಂಬಾ ಕಠಿಣವಾಗಿದ್ದು ಅಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಾಹನಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರಿಂದ ಮುನ್ನೋಟ ಯೋಜನೆಯು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ವಿವಿಧ ವಾಹನಗಳು/ಉಪಕರಣಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಿತು. ಮುನ್ನೋಟ ಯೋಜನೆಯು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾನದಂಡಗಳು ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಅವನ್ನು ಮಾರ್ಚ್ 2010ರೊಳಗೆ ಸಾಧಿಸಬಹುದೆಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕೆಳಗೆ ಕೋಷ್ಟಕ-2.7ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾನದಂಡಗಳ ಪ್ರಕಾರವೂ ಸಹ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011 ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ವಾಹನಗಳ/ಉಪಕರಣಗಳ ಖರೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೊರತೆಯಿದ್ದಿತು.

ಕೋಷ್ಟಕ-2.7: ವಾಹನಗಳ/ಉಪಕರಣಗಳ ಖರೀದಿ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉಪಕರಣದ ವಿಧ	ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ವಾಹನಗಳು/ಉಪಕರಣಗಳು	ರಾಜ್ಯ ಮಾನದಂಡಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ವಾಹನಗಳು/ಉಪಕರಣಗಳು	ಲಭ್ಯವಿರುವ ವಾಹನಗಳು/ಉಪಕರಣಗಳು	ಕೊರತೆ	ಕೊರತೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು
1	ಹಾಸ್ಮ್ಯಾಟ್ ವಾಹನ	0	4	0	4	100
2	ಸಿದ್ದಗೊಂಡ ರಕ್ಷಣಾ ಟೆಂಡರ್	0	23	12	11	48
3	ರಕ್ಷಣಾ ಟೆಂಡರ್	3	19	11	8	42
4	ಸ್ಕೈ ಲಿಫ್ಟ್	1	7	3	4	57
5	ನಿಯಂತ್ರಣ ಪೋಸ್ಟ್ ವಾಹನ	1	5	1	4	80
6	ಫೋಮ್ ಟೆಂಡರ್	1	6	2	4	67
7	ಜೀಪ್/ಬಹುಪಯೋಗಿ ವಾಹನ-ವರುಣ	7	176	6	170	97
8	ಪ್ರವಾಹ ರಕ್ಷಣಾ ವಾಹನ	0	6	0	6	100
9	ಶೀಘ್ರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ತಂಡ	0	176	4	172	98
10	ನೀರಿನ ಟೆಂಡರ್	195	412	362	50	12
11	ನೀರಿನ ಬೌಜರ್	1	39	12	27	69
12	ಸಂಚಾರಿ ಪಂಪ್‌ಗಳು	144	406	328	78	19
13	ಹಿಂಗಾಡಿ ಪಂಪ್‌ಗಳು	34	34	34	0	0
14	ಏಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಟೆಂಡರ್	48	48	55	-7	0
15	ನೀರಿನ ಲಾರಿ	40	40	40	0	0
16	ಆಂಬುಲೆನ್ಸ್	23	43	21	22	51
17	ಜನರೇಟರ್	16	202	162	40	20
18	ಟೆಟಿಎಲ್	1	1	1	0	0
	ಒಟ್ಟು	515	1,647	1,054	593	

(ಆಧಾರ: ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ)

ರಾಜ್ಯದ ಮಾನದಂಡಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು ವಾಹನಗಳು/ಉಪಕರಣಗಳು ಮಾತ್ರ ಲಭ್ಯವಿದ್ದವು ಉಳಿದ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ವಾಹನಗಳು/ಉಪಕರಣಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯಲ್ಲಿನ ಕೊರತೆಯು ಶೇಕಡಾ 12ರಿಂದ 100ರವರೆಗಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಜೀಪ್, ಬಹುಪಯೋಗಿ ವಾಹನಗಳು, ಶೀಘ್ರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ತಂಡ, ನೀರಿನ ಟೆಂಡರ್‌ಗಳು/ಬೌಜರ್‌ಗಳು, ಸಂಚಾರಿ ಪಂಪ್‌ಗಳು, ಜನರೇಟರ್‌ಗಳು ಮುಂತಾದ ಮೂಲ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಖರೀದಿಸಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪೊಲೀಸ್ ವಸತಿ ನಿಗಮವು ವಿಳಂಬವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಅಪಾಯಕಾರಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತೈಲ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯಿಂದ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಆರಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಹಾಸ್ಮ್ಯಾಟ್ ವಾಹನ,

ಬಹು ಅಂತಸ್ತಿನ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವೈ ಲಿಫ್ಟ್‌ಗಳು, ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತ ಮತ್ತು ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ರಕ್ಷಣಾ ವಾಹನಗಳು, ಪ್ರಮುಖ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಪೋಸ್ಟ್ ವ್ಯಾನ್ ಮುಂತಾದ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಯೋಜಿಸಿದಂತೆ ಖರೀದಿಸಿರಲಿಲ್ಲ (ಕಂಡಿಕೆ 2.26ರಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರುವಂತೆ). 34 ನೀರು ಟೆಂಡರ್‌ಗಳು, ಏಳು ಬಹುಪಯೋಗಿ ವಾಹನಗಳು, ಎಂಟು ಸುಧಾರಿತ ರಕ್ಷಣಾ ವಾಹನಗಳು, ಒಂದು ಸ್ವೈಲಿಫ್ಟ್ (52 ಮೀಟರ್‌ಗಳು), ಮೂರು ಮಧ್ಯಮ ರಕ್ಷಣಾ ಟೆಂಡರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಎರಡು ಬೌಜರ್‌ಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದ ನಂತರ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ವಾಹನಗಳ/ಉಪಕರಣಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ 73ರಿಂದ 371 ದಿನಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ವಿಳಂಬವನ್ನೂ ಸಹ ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. 14 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳಿಗೆ ಪೋರ್ಟ್‌ಬಲ್ ಪಂಪುಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ 370 ರಿಂದ 690 ದಿನಗಳವರೆಗಿನ ವಿಳಂಬವನ್ನೂ ಸಹ ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಸರಬರಾಜುದಾರರಿಂದ ಈ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಆದ ವಿಳಂಬ, ತಪಾಸಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿದ ದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ, ವಿಮೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳು ವಿಳಂಬಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತೆಂದು ಕೇಂದ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದ ಆರ್‌ಎಫ್‌ಟಿ ಅಧ್ಯಾಯೋಪಿಸಿದರು (ಏಪ್ರಿಲ್ 2011). ಇಲಾಖೆಯು 15 ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಔಪಚಾರಿಕತೆಗಳನ್ನು ಕೇವಲ 5 ರಿಂದ 15 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿ ಉಳಿದ ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅಸಹಜ ವಿಳಂಬ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಉತ್ತರವು ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹವಲ್ಲ. ಖರೀದಿಯ ನಂತರ ಈ ವಾಹನಗಳ/ಉಪಕರಣಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಅಸಹಜ ವಿಳಂಬವು ಅವುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೇ ನಿರರ್ಥಕಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ವಾಹನಗಳು/ಉಪಕರಣಗಳ ಅಲಭ್ಯತೆಯ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

• **ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಶೀಘ್ರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾ ತಂಡ ಮತ್ತು ಜೀಪು/ಬಹುಪಯೋಗಿ ವಾಹನಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವುದು**

170 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳು ಶೀಘ್ರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಾಗಿ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ

ಮುನ್ನೋಟ ಯೋಜನೆಯು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ಎರಡು ನೀರಿನ ಟೆಂಡರ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿತ್ತು. ಮುಂದುವರೆದು, ಯೋಜನೆಯು ಒಂದು ಮೋಟಾರ್ ಸೈಕಲ್ ಮತ್ತು ಒಂದು ಜೀಪು/ಬಹುಪಯೋಗಿ ವಾಹನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಒಂದು ಶೀಘ್ರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ತಂಡವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಸಹ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿತ್ತು. ಈ ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಆಧುನಿಕ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಸಾಧನ ಮತ್ತು ಇತ್ತೀಚಿನ ಸಂವಹನ ಗ್ಯಾಡ್ಜೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡಿದ 60 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳ ಪೈಕಿ 17 ತಾಣಗಳು ಒಂದು ನೀರಿನ ಟೆಂಡರ್‌ನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೊಂದಿದ್ದವು ಎಂದು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಕೆ-ಸೇಫ್ 2010 ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರವೂ ರಾಜ್ಯದ ಉದ್ದಗಲದಲ್ಲಿ 170 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳಿಗೆ ಶೀಘ್ರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ವಾಹನಗಳು/ ಬಹುಪಯೋಗಿ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶೀಘ್ರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ವಾಹನಗಳು ತಕ್ಷಣವೇ ಲಭ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಆದೇಶಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ತಯಾರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಕರು ತಿಳಿಸಿದರು (ಜುಲೈ 2011). ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯ ಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಯವ್ಯಯದ ಲಭ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದೂ ಕೂಡ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪೊಲೀಸ್ ವಸತಿ ನಿಗಮಕ್ಕೆ ಈ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಇಲಾಖೆಯು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳನ್ನೇ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಾಹನಗಳ ಅಲಭ್ಯತೆಯು ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಲು ಇಲಾಖೆಯು ಸನ್ನದ್ಧವಾಗುವುದರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿತು.

• **ಸಿದ್ಧಗೊಂಡಿರುವ ರಕ್ಷಣಾ ವಾಹನಗಳ ಕಡಿಮೆ ಪೂರೈಕೆ**

11 ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಾಗಿ ರಕ್ಷಣಾ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ

ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಕೇವಲ 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ರಕ್ಷಣಾ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತೆಂದು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಈಜು ಮತ್ತು ಡೈವಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಯಾವುದೇ ರಕ್ಷಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲೂ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿರಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಇದು ಸಿದ್ಧಗೊಂಡಿರುವ ರಕ್ಷಣಾ ವಾಹನಗಳು ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ

ಡೈವಿಂಗ್ ಸೆಟ್‌ಗಳ ಬಳಕೆಯಾಗದಿರುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಉಳಿದ 11 ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲ ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ.

• **ಎತ್ತರದ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಉಪಕರಣಗಳು**

ಇಲಾಖೆಯು ಎತ್ತರದ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿನ ಅಗ್ನಿ ದುರಂತಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸನ್ನದ್ಧವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ

ಎತ್ತರದ ಕಟ್ಟಡಗಳಿರುವ ಬೆಂಗಳೂರು, ಬೆಳಗಾವಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಮಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು ಮುಂತಾದ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಉಪಕರಣಗಳ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಇಲಾಖೆಯು ಒಂದು ಟರ್ನ್ ಟೇಬಲ್ ಲ್ಯಾಡರ್ (ಟಿಟಿಎಲ್), ಒಂದು ಹೈಡ್ರಾಲಿಕ್ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್ (ಉಸಿರುಕೊಳವೆ) ಮತ್ತು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಖರೀದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಎರಡು ಸ್ಕೈ ಲಿಫ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತನ್ನ ವಶದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ವಾಹನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದೆಲ್ಲ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ರಾಜ್ಯದ ಇತರ ಎಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳೂ ಎತ್ತರದ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಅಪಘಾತಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸುಸಜ್ಜಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

• **ಹಚ್ಚೆಮತ್ ವಾಹನ ಮತ್ತು ನೆರೆ ರಕ್ಷಣಾ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸದಿರುವುದು**

ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಪಘಾತಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ನೆರೆ ಹಾವಳಿಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥತೆ

ಅಪಾಯಕಾರಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯೋಜಿಸಲು ನಾಲ್ಕು ಹಚ್ಚೆಮತ್ ವಾಹನಗಳ ಖರೀದಿಗೆ ಮುನ್ನೋಟ ಯೋಜನೆಯು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿತ್ತು. ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಅದರ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 12 ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿದ್ದ ಕಾರಣ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಹಚ್ಚೆಮತ್ ವಾಹನವನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಯೋಜನೆಯು ನೆರೆ ಪೀಡಿತವೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಆರು ನೆರೆ ರಕ್ಷಣಾ ವಾಹನಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಖರೀದಿಸಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿತ್ತು. ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011 ರವರೆಗೆ ಇಲಾಖೆಯು ಈ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಲಾಖೆಯು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ, ದೆಹಲಿ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡು ರಾಜ್ಯಗಳು ಖರೀದಿಸಿದ ಹಚ್ಚೆಮತ್ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದು ಅವುಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿನ ದೋಷಗಳು ಪರಮಾಣು, ಜೈವಿಕ ಹಾಗೂ ರಸಾಯನಿಕದಿಂದಾಗುವ ದುರಂತಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಈ ವಾಹನಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಖರೀದಿಸಬಾರದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಕರು ತಿಳಿಸಿದರು (ಜನವರಿ 2012). ಇಲಾಖೆಯು ಈ ದುರಂತಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಹೊಸ ವಾಹನಗಳನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸಿತು. ವಾಸ್ತವಾಂಶವಾಗಿ ಇಲಾಖೆಯು ಕೈಗಾರಿಕಾ ದುರಂತ ಹಾಗೂ ನೆರೆ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಅಪಾಯವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ.

• **ಜನರೇಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸದೇ ಇರುವುದು**

ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿನ ಜನರೇಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ

202 ಜನರೇಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಮುನ್ನೋಟ ಯೋಜನೆಯು ಆಲೋಚಿಸಿದ್ದಿತು. ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ 162 ಜನರೇಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿ ವಿವಿಧ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳಿಗೆ ವಿತರಿಸಲಾಗಿದೆ. 11 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳಿಗೆ ಜನರೇಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದುವಾದರೆ, 16 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳು ವಾರಂಟಿ ಅವಧಿಯು ಮುಗಿದುಹೋಗಿ ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರಿಂದ ಜನರೇಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಲ್ಲ ಎಂದು 60 ತಾಣಗಳ ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆಯು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು. ಲಭ್ಯ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಖರೀದಿಸಿ ಮೀಸಲು ದಾಸ್ತಾನನ್ನು ಹೊಂದಿರಲು ಘಟಕಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಕರು ತಿಳಿಸಿದರು (ಜುಲೈ 2011). ಜನರೇಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸದೇ ಇರುವ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಜನರೇಟರ್‌ಗಳು ಲಭ್ಯವಿದ್ದರೂ ಅಗತ್ಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ವಿದ್ಯುತ್ ಸರಬರಾಜಿನ ಉದ್ದೇಶವು ಈಡೇರಲಿಲ್ಲ.

18 ಮಿನಿ ನೀರು
ಟೆಂಡರ್‌ಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ
ವಿಳಂಬವಾಯಿತು

• ಹದಿನೆಂಟು ಮಿನಿ ನೀರು ಟೆಂಡರ್‌ಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ

ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಹಾ ನಿರ್ದೇಶಕರೊಂದಿಗೆ (ಡಿಜಿಎಸ್&ಡಿ) ದರಗುತ್ತಿಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ಕಂಪನಿಯಿಂದ ಇಲಾಖೆಯು ರೂ.1.86 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 18 ಚಾಸೀಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2010). ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ನೀರು ಟೆಂಡರ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಈ ಚಾಸೀಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಎರಡು ಬಿಡ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯು ಟೆಂಡರ್‌ಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿತು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2010). ಇಲಾಖೆಯು, ಯಾರ ತಾಂತ್ರಿಕ ಬಿಡ್‌ಗಳು ಪರಿಶೀಲನೆಯಾಗಿವೆಯೋ ಮತ್ತು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆಯೋ ಅಂತಹ ಟೆಂಡರ್‌ದಾರರ ಬಿಡ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆರೆದು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ಸ್ವೀಕೃತವಾದ 13 ಟೆಂಡರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯು ಹಿಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ, ಅನುಭವ, ಮಾನವಬಲ ಮತ್ತು ಉಪಕರಣಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಮುಂತಾದ ನಿಗದಿತ ಮಾನದಂಡಗಳು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದ್ದ 11 ತಾಂತ್ರಿಕ ಬಿಡ್‌ಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಈ ಹನ್ನೊಂದು ಹಣಕಾಸು ಬಿಡ್‌ಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ನಂತರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಾಹನಕ್ಕೆ ರೂ.12 ಲಕ್ಷ ಮೊತ್ತದಂತೆ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯ ಟೆಂಡರ್‌ನ್ನು ಇಲಾಖೆಯು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು (ಜನವರಿ 2011). ಆದರೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವಾಗ ಇಲಾಖೆಯು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರಿತ ಸಮಯದೊಳಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಕಂಪನಿಯ ಆವರಣವನ್ನು ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರವೇ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿತು. ಆದರೆ ಕಂಪನಿಯ ಆವರಣದ ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡುವುದು ಟೆಂಡರ್ ಷರತ್ತುಗಳ ಭಾಗವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಕಂಪನಿಯು ಸಾಕಷ್ಟು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ, ಮಾನವಬಲ, ಪರೀಕ್ಷಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಇದೇ ತರಹದ ರಚನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದೆ ಎಂದು ತಪಾಸಣಾ ವರದಿಯು (ಜನವರಿ 2011) ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ಟೆಂಡರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವಾಹನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು ವರದಿಯು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿತು. ಈ ವರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಂಪನಿಗೆ ಕೆಲಸ ನೀಡುವುದನ್ನು ಇಲಾಖೆಯು ರದ್ದು ಮಾಡಿತು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2011). ಆದರೆ ಈ ರದ್ದತಿಯನ್ನು ಕಂಪನಿಯು ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿತು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು (ಆಗಸ್ಟ್ 2011) ಆ ರದ್ದತಿಯನ್ನು ಮನಃ ಬಂದಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ರದ್ದತಿಯನ್ನು ತೆರವು ಮಾಡಿತು. ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಬಿಡ್ ಅನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿದ ಹಂತಕ್ಕೂ ಮುನ್ನ ಇದ್ದ ಸ್ಥಿತಿಯಂತೆ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಫೆಬ್ರವರಿ 2012ರೊಳಗೆ ನೀರಿನ ಟೆಂಡರ್‌ಗಳನ್ನು ತಲುಪಿಸುವಂತೆ 18 ಚಾಸೀಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಇಲಾಖೆಯು ಒಪ್ಪಿಸಿತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2011).

ಹೀಗೆ ತಪ್ಪಿನಿಂದ ರದ್ದಾದ ಕನಿಷ್ಠ ಬೆಲೆಯ ಟೆಂಡರಿನ ಕಾರಣ 18 ಚಾಸೀಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬವಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಟೆಂಡರ್‌ಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

• ಉಸಿರಾಟದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಿರುವುದು

ಉಸಿರಾಟದ
ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು
ಅವುಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ
ಜೀವಿತಾವಧಿಯ ನಂತರ
ಬದಲಾಯಿಸಿರಲಿಲ್ಲ

ಉಸಿರಾಟದ ಕಷ್ಟವಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಟೆಂಡರ್ ಹಾಗೂ ರಕ್ಷಣಾ ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ಒಯ್ಯುವ ಉಸಿರಾಟದ ಉಪಕರಣ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನ. ಎಸ್‌ಎಫ್‌ಎಸ್‌ಸಿ ಮಾನದಂಡಗಳು ಉಸಿರಾಟದ ಉಪಕರಣಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೀವಿತಾವಧಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದವು. ಆದರೆ, 60 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳ ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳು ಉಸಿರಾಟದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲವಾದರೆ ಇತರೆ 37 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಉಪಕರಣಗಳು 4ರಿಂದ 33 ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಹಳೆಯದಾಗಿದ್ದವು.

ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ನಂತರ ಉಸಿರಾಟದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವೇನಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಮುಖವಾಡ, ಮಾಪಕಗಳು ಮುಂತಾದ ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಉಪಕರಣವನ್ನು ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಸರಿಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಕರು ತಿಳಿಸಿದರು (ಜುಲೈ 2011). ಈ ಉಪಕರಣವು ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಅಲಭ್ಯತೆ ಅಥವಾ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಉಪಕರಣವನ್ನು ಅದರ ಸಾಧಾರಣ ಜೀವಿತಾವಧಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ನಂತರ ಸರಿಪಡಿಸುವುದರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುವುದು, ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸನ್ನದ್ಧತೆ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ.

• ನೊರೆ ಮಿಶ್ರಣದ ದಾಸ್ತಾನಿನಲ್ಲಿ ಕೊರತೆ

ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ನೊರೆ ಮಿಶ್ರಣ ದಾಸ್ತಾನಿನಲ್ಲಿ ಕೊರತೆ

ಎಸ್‌ಎಫ್‌ಎಸಿ ಮಾನದಂಡಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣೆಯೂ ಕನಿಷ್ಠ 500 ಲೀಟರ್‌ಗಳ ನೊರೆ ಮಿಶ್ರಣದ ದಾಸ್ತಾನನ್ನು ರಾಸಾಯನಿಕ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪೀಣ್ಯದ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣೆಯು ಎಂಟು ತಿಂಗಳುಗಳವರೆಗೆ ದಾಸ್ತಾನಿನಲ್ಲಿ ನೊರೆ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲವಾದರೆ 46 ಇತರೆ ತಾಣೆಗಳು 40 ಲೀಟರ್‌ಗಳಿಂದ 480 ಲೀಟರ್‌ಗಳವರೆಗಿನ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ ನೊರೆ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು, ಅರವತ್ತು ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣೆಗಳ ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿತು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಏಳು ತಾಣೆಗಳು ದಾಸ್ತಾನಿನಲ್ಲಿ 100 ಲೀಟರ್‌ಗೂ ಕಡಿಮೆ ನೊರೆ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳು ರಾಸಾಯನಿಕ ಅಗ್ನಿ ಅಪಘಾತಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸನ್ನದ್ಧವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

• ಹಳೆಯ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸದಿರುವುದು

ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 53ರಷ್ಟು 15 ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಳೆಯದಾಗಿದ್ದವು

ಎಸ್‌ಎಫ್‌ಎಸಿ ಮಾನದಂಡಗಳ ಪ್ರಕಾರ 10 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಿದ್ದು, ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದ್ದ 528 ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ, 281 (ಶೇಕಡಾ 53) ವಾಹನಗಳು 15 ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಳೆಯದಾಗಿದ್ದವು, ತುಂಬ ಹಳೆಯದಾಗಿದ್ದಂದರೆ 1975ರಲ್ಲಿ ಖರೀದಿಸಿದ ನೀರಿನ ಟೆಂಡರ್ ವಾಹನ. ಇವು 218 ವಿಶೇಷ ವಾಹನಗಳು, 10 ಆಂಬುಲೆನ್ಸ್‌ಗಳು, 41 ಟೋಯಿಂಗ್ ಟೆಂಡರ್ ಮತ್ತು 12 ಬಹುಪಯೋಗಿ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಇಲಾಖೆಯು ಈ ಹಳೆಯ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಲ್ಲ.

(2) ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ

ಕಾರ್ಯಾಗಾರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ

ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ತರಹದ ನಿರ್ವಹಣಾ ನೆರವು ನೀಡಲು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಉಪಕರಣಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಇಲಾಖೆಯು 1967ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ಆರ್‌ಎಫ್‌ಓರವರ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಯಾಗಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ಆದರೆ ಫಿಟ್ಟರ್, ವೆಲ್ಡರ್, ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರೀಷಿಯನ್‌ನ ತಲಾ ಒಂದು ಹುದ್ದೆ ಮಾರ್ಚ್ 1980ರಿಂದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1998ರವರೆಗೆ ಖಾಲಿ ಇದ್ದುದನ್ನು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 45ರಷ್ಟು ಡ್ರೈವರ್ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್ ಹುದ್ದೆಗಳು 1982ರಿಂದಲೂ ಖಾಲಿ ಇರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು.

ಅವಶ್ಯಕವಿದ್ದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾನವ ಶಕ್ತಿಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಯಾಗಾರವು ದಿನ ನಿತ್ಯದ ದುರಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಡೆಸುತ್ತಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಪ್ರಮುಖ ದುರಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳಿಗೆ ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ ದುರಸ್ತಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ-2.8ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ-2.8: ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ ಕೈಗೊಂಡ ದುರಸ್ತಿಗಳು

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಕೈಗೊಂಡ ದುರಸ್ತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ ವಾಹನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಾಹನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಾಹನಗಳ ಶೇಕಡಾವಾರು	ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಇತರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ವಾಹನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾವಾರು
2006	163	153	151	99	2	1
2007	112	103	101	98	2	2
2008	142	133	119	89	14	11
2009	165	156	150	96	6	4
2010	151	131	124	95	7	5
ಒಟ್ಟು	733	676	645	97	31	

(ಆಧಾರ: ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದ ಅಗ್ನಿ ಶಾಮಕ ಅಧಿಕಾರಿ ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ)

ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಾಹನಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪೂರೈಸುತ್ತಿದ್ದ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿ 2006-10ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇತರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಕೇವಲ 31 ವಾಹನಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ

ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಮುಂದುವರೆದು, ಇಲಾಖಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದ ಪ್ರಭಾರದಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಯು ವಾಹನಗಳು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳ ತಪಾಸಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ದೈನಂದಿನ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ತಪಾಸಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ರಚಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪಾಲನೆಗಾಗಿ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದ ಪಾತ್ರವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಾಹನಗಳ ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ದುರಸ್ತಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದಿತು ಮತ್ತು ಹಾಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಯಾಗಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಎಸ್‌ಎಫ್‌ಎಸಿ ಮಾನದಂಡಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ವಾಹನಗಳು ನಿಂತುಹೋದರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಟ್ಟಿರುವ ಬೇರೆ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ವಾಹನಗಳ ನಿರಂತರ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದೊಂದು ಸಂಚಾರಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಆದರೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಟ್ಟಿರುವ ವಾಹನಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಸಂಚಾರಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರವನ್ನಾಗಲೀ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿತು.

ಬೆಂಗಳೂರು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ವಾಹನಗಳ ದುರಸ್ತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ದುರಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಖಾಸಗೀ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಲಾಯಿತು. ವಿಶೇಷ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾನವಬಲ ಮುಂತಾದ ಯಾವುದೇ ಮಾನದಂಡಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇಲಾಖೆಯು ಖಾಸಗೀ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಯಾವಾಗ ದುರಸ್ತಿಗಳು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿತೋ ಆಗ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಸ್ಥಳೀಯ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳಿಂದ ಮೂರು ದರಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆಯದನ್ನು ಡಿಎಫ್‌ಓ ಮತ್ತು ಆರ್‌ಎಫ್‌ಓ ಮುಖಾಂತರ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಅನುಮತಿಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅನುಮತಿ ಪಡೆದ ನಂತರ ಸ್ಥಳೀಯ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳಲ್ಲಿ ದುರಸ್ತಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಖಾಸಗೀ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳಲ್ಲಿ ದುರಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡುವ ಈ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ವಾಹನಗಳ ಸಕಾಲಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. 2006-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 44 ವಾಹನಗಳು, 16 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕತಾಣಗಳಲ್ಲಿ 13ದಿನಗಳಿಂದ 11 ತಿಂಗಳುಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಅವಧಿಗೆ ರಸ್ತೆಯಿಂದ ದೂರವಿದ್ದವು ಎಂದು 60 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳ ದಾಖಲೆಗಳು ತೋರಿಸಿದವು. ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದು ವಾಹನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರಿಂದ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳು ವಾಹನಗಳು ನಿಂತುಹೋದಂತಹ ದೀರ್ಘ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸುಸಜ್ಜಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೇ, ಇಲಾಖೆಯು ದರಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಅವಶ್ಯಕ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ದರಪಟ್ಟಿಗಳ ಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ, ಖಾಸಗೀ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳಿಂದ ಮಾಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದುರಸ್ತಿಗಳು ಮಿತವ್ಯಯ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಥವಾಗಿದ್ದವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಕಷ್ಟು ತಪಾಸಣೆಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ.

2.2.7.3 ಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ

ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೆ-ಸೇಫ್ 2010 ನಿಗದಿಪಡಿಸಿತ್ತು. ಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಿದ್ದ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ ವಿಪತ್ತು ಪರಿಹಾರ ನಿಧಿಯಿಂದ ಖರೀದಿಸಬೇಕಿತ್ತು.

ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಇಬ್ಬರು ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆರು ಪ್ರಮುಖ ಪೈರ್‌ಮೆನ್‌ಗಳ ನೆರವು ಪಡೆಯುವ ಓರ್ವ ಆರ್‌ಎಫ್‌ಆರ್‌ವರ ನೇತೃತ್ವದ ಒಂದು ಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ತಂಡವು ಯಾವುದೇ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011 ರವರೆಗೆ ನಡೆಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು ಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ವಿಭಾಗದ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು

ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರಲಿಲ್ಲ

ಯಾವುದೇ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಲ್ಲ ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಕರು ತಿಳಿಸಿದರು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011). ಆದರೆ, ಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರದ ರಚನೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ವಿಶೇಷ ಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ತಂಡವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೆ-ಸೇಫ್ 2010 ನಿಗದಿಪಡಿಸಿತ್ತೆಂದು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ವಿಶೇಷ ಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ತಂಡವನ್ನು ಮತ್ತು ಇತರ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರಲಿಲ್ಲ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011). ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವೂ ಸಹ ವಿಕೋಪ ನಿರ್ವಹಣಾ-ಪೂರ್ವ ಘಟನೆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಒಂದು ಸ್ಥಾಯಿ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರು (ಆಡಳಿತ) ತಿಳಿಸಿದರು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2011). ಹೀಗೆ, ಯೋಜಿಸಿದಂತೆ ಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸದಿರುವುದು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದ್ದ 28 ಆಂಬುಲೆನ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ವೃತ್ತಿಪರ ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿದ್ದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಅವುಗಳು ವೈದ್ಯಕೀಯ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಾಗಿ ಸುಸಜ್ಜಿತವೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಆಂಬುಲೆನ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಸ್ಟೆಚರ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಇಲಾಖಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಗ್ನಿ ಶಾಮಕಗಳ ಟೆಂಡರ್‌ಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಬಹುಪಯೋಗಿ ವಾಹನಗಳ ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಜೀವಿತಾವಧಿಯೂ ಕೂಡ ಮುಗಿದುಹೋಗಿದ್ದು ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು 60 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳ ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಬಂದಿತು. ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಿನ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಡಿಜಿಪಿಯವರು ತಿಳಿಸಿದರು (ಜೂನ್ 2011). ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಗಾಯಳು ಸಂಭವಿಸುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸಮರ್ಥ ಔಷಧಿಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯು ಬಹಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

2.2.8 ತಕ್ಷಣದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

2.2.8.1 ಅಗ್ನಿ ಅನಾಹುತ ಕರೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

ಅಗ್ನಿ ಶಾಮಕ ವರದಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿರಲಿಲ್ಲ

2006-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವರದಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಯು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ ಅಗ್ನಿ ಅನಾಹುತ ಪ್ರಕರಣಗಳು, ಮರಣ ಹೊಂದಿದವರ, ಹಾಳಾದ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಆಸ್ತಿಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕ-2.9ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ-2.9 : ಅಗ್ನಿ ಅನಾಹುತ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು

ವರ್ಷ	ವರದಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ ಅಗ್ನಿ ಅನಾಹುತಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಅಗ್ನಿ ಅನಾಹುತಗಳ ಏರಿಕೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು	ಮಡಿದವರು	ಉಳಿಸಿದವರು	ಹಾಳಾದ ಆಸ್ತಿ		ಉಳಿಸಿದ ಆಸ್ತಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಹಾಳಾದ ಆಸ್ತಿಯ ಶೇಕಡಾವಾರು	ಉಳಿಸಿದ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಮಡಿದವರು ಶೇಕಡಾವಾರು
					(ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ)			
2006-07	9,854	-	239	248	47	183	26	96
2007-08	10,766	9	465	412	64	223	29	113
2008-09	10,344	-	323	372	136	337	40	87
2009-10	11,638	13	557	780	140	437	32	71
2010-11	12,866	11	681	863	117	836	14	79

(ಆಧಾರ: ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ)

ವರದಿ ಮಾಡಿದ ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಯು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ ಅಗ್ನಿ ಅನಾಹುತಗಳು 2007-08ರಿಂದ 2010-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 9ರಿಂದ 13ರಷ್ಟು ಏರಿಕೆಯಾದರೂ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಮಡಿದವರ ಶೇಕಡಾವಾರು 2007-08ರಲ್ಲಿದ್ದ 113ರಿಂದ 2010-11ರಲ್ಲಿ 79ಕ್ಕೆ ಇಳಿಕೆಯಾಯಿತು. ಮುಂದುವರೆದು ಉಳಿಸಿದ ಆಸ್ತಿಗೆ ಹಾಳಾದ ಆಸ್ತಿಯ ಶೇಕಡಾವಾರು ಸಹ ಸುಧಾರಣೆ ತೋರಿಸಿತು. ಆದರೆ ಹಾಳಾದ

ಮತ್ತು ಉಳಿಸಿದ ಆಸ್ತಿಯ ಮೌಲ್ಯವು ಯಾವುದೇ ವೃತ್ತಿಪರ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೇ ಆಧಾರಿತವಾಗಿಲ್ಲದೇ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ಆಧರಿಸಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಇಲಾಖೆಯು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ ಹಾಳಾದ ಅಥವಾ ಉಳಿಸಿದ ಆಸ್ತಿಯ ಮೌಲ್ಯವು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಇಲಾಖೆಯು ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಮೌಲ್ಯ ಮಾಪನ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರರ್ಥವೆಂದರೆ ಅಗ್ನಿ ಅನಾಹುತ ತಡೆಯುವುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು ನಿಗ್ರಹಿಸುವ ತನಕ ಇಲಾಖೆಯು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೇವೆಯನ್ನೂ ಹೇಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವುದು. ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿನ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಇಲಾಖೆಯು ತರಬೇತಿ, ಉಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಬಹುದು, ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಬಹುದು, ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪುನರ್‌ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ತಾನು ಒದಗಿಸುವ ಸೇವೆಗಳ ಮತ್ತು ಸ್ತರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ, ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳು ಕಳುಹಿಸಿದ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ವರದಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಇಲಾಖೆಯು ತನ್ನ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂತಹದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸನ್ನದ್ಧವಾಗಲು ಇದ್ದ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತು. ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯು ಸಾಕಷ್ಟಿರದಿದ್ದ ಕೆಲವು ಅಗ್ನಿ ದುರಂತಗಳು ಕೆಳಕಂಡಂತಿವೆ.

(1) ಕಾರ್ಲಟನ್ ಟವರ್, ಬೆಂಗಳೂರು

ಒಂದು ಅಗ್ನಿ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸನ್ನದ್ಧತೆಯು ದುರ್ಬಲವಾಗಿತ್ತು

ಎತ್ತರದ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಅಗ್ನಿ ದುರಂತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕಾರ್ಲಟನ್ ಟವರ್‌ನಲ್ಲಿ 23 ಫೆಬ್ರವರಿ 2010ರಂದು ಒಂಬತ್ತು ಜನರು ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡರು ಮತ್ತು ಇತರ 57 ಜನರು ಗಾಯಗೊಂಡರು. ಅಗ್ನಿಯು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 3.00 ಘಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತೆಂದು ವರದಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯವು ತಿಳಿದಾಗ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 4.30 ಆಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ವಾಹನಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ನಿಯುಕ್ತಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ವಾಹನದ ಲಾಗ್‌ಪುಸ್ತಕದ ನಮೂದುಗಳಿಂದ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದಂತೆ ಎತ್ತರದ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲು ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ವಿಶೇಷ ವಾಹನವನ್ನು 4.45ರಲ್ಲಿ ಕರೆಸಲಾಯಿತು. ವಾಹನವು ತಾಂತ್ರಿಕ ತೊಂದರೆಗಳಿಂದ ಅಪಘಾತದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತಲುಪಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೆಬ್ಬಾಳ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಟಿಟಿಎಲ್ ಘಟಕವನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಲಾಯಿತಾದರೂ ಅದು ಸಂಚಾರ ದಟ್ಟಣೆಯಿಂದ ಅಪಘಾತ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತಡವಾಗಿ ತಲುಪಿತು ಎಂದು ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರು (ಆಡಳಿತ) ತಿಳಿಸಿದರು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2011). ಆದರೆ ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ಹೆಬ್ಬಾಳ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಟಿ ಟಿ ಎಲ್ ಘಟಕವು ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಈ ಅಗ್ನಿ ದುರಂತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಯಾವುದೇ ಅಗ್ನಿ ದುರಂತದ ಕರೆಯು ಹೆಬ್ಬಾಳದ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಿರ್ಗಮನ ದ್ವಾರಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಮಹಡಿಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣ/ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತೆಂದು ಇಲಾಖಾ ತನಿಖೆಯಿಂದ ಕಂಡುಬಂದಿತು (ಮಾರ್ಚ್ 2010). ವರದಿಯು ಇನ್ನಿತರವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯ (1) ವಿಶೇಷ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ತರಬೇತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನವೀಕರಿಸುವ, (2) ಎತ್ತರದ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುವ ವಿಶೇಷ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುವ ಮತ್ತು (3) ನಿಯಂತ್ರಣ ಕೊಠಡಿಯನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಂದ ಉನ್ನತೀಕರಿಸುವಂತೆ ಕೂಡ ವರದಿಯು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿತು. ಈ ಶಿಫಾರಸುಗಳ ಮೇಲೆ ಇಲಾಖೆಯು ಯಾವುದೇ ಪೂರ್ಣವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2011).

(2) ಮಂಗಳೂರು ವಿಮಾನ ದುರಂತ

ವಿಮಾನ ದುರಂತಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಾಯಿ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ

22 ಮೇ 2010ರ ವಿಮಾನ ದುರಂತದಲ್ಲಿ ದುಬೈನಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಏರ್‌ಇಂಡಿಯಾ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸಹಿತ 158 ಜನರು ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡರು. ಮಂಗಳೂರಿನ ಬಜ್ಜೆ ವಿಮಾನನಿಲ್ದಾಣದ ಹೊರಗೆ ಅಪಘಾತ ಸಂಭವಿಸಿದ್ದರಿಂದ ವಾಯು ಅಪಘಾತಕ್ಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಪ್ರಥಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾ ವಿಭಾಗವಾಗಿತ್ತು. ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಾಗದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಇಲಾಖೆಯು ಬೆಂಕಿಯ ಜ್ವಾಲೆಯನ್ನು

ನಂದಿಸಿ ಸರಕು ಹಾಗೂ ಸತ್ತವರ ದೇಹಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಯಿತು. ಅಪಘಾತವು ಸಂಭವಿಸಿ ಒಂದು ವರ್ಷವಾದರೂ ಸಹ ಇಲಾಖೆಯು ವಿಮಾನ ಅಪಘಾತಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಒಂದು ಸ್ಥಾಯಿ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ತರಬೇತಿಯನ್ನಾಗಲೀ ಕಲ್ಪಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಕರು ತಿಳಿಸಿದರು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2011).

2.2.8.2 ಸ್ಥಾಯಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳು

ಇಲಾಖೆಯು ಕೇವಲ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ವಿಧಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು

ತುರ್ತು ಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಇಲಾಖೆಯು ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಾಯಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಬಳಸಬೇಕು. ಸ್ಥಾಯಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಹಾಗೂ ಸಂಘಟಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಡೆಸುವ ರಚನೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅಗ್ನಿಶಮನ, ರಕ್ಷಣೆ ಅಥವಾ ಇತರೆ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಾಯಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳಿಂದ ಅಪಘಾತದ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೇ ಸ್ಥಾಯಿ ವಿಧಾನಗಳು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳ ಒಂದೇ ತರಹದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸದಸ್ಯರು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಅದೃಶೀಕರಿಸಬಹುದು.

2004ರಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾ ಇಲಾಖೆಯನ್ನಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅದು ಬಹು-ಅಪಾಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾ ಘಟಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಿತು. ಎಲ್ಲ ತರಹದ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೂ ಒಂದೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ಥಾಯಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ವಿಧಾನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಎತ್ತರದ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿನ ಅಗ್ನಿ ಅಪಘಾತ, ನೆರೆ, ಭೂಕಂಪಗಳು, ಭೂ ಕುಸಿತಗಳು, ವಿಮಾನಾಪಘಾತ, ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಮತ್ತು ತಕ್ಷಣದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಥಾಯಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನೀಡಲು ಇಲಾಖೆಯು ಶಕ್ತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

2.2.9 ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವವರ ವಿವರಗಳು ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕ-2.10 ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತಿದ್ದವು.

ಕೋಷ್ಟಕ-2.10: ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವವರು

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ	ಮಂಜೂರಾದದ್ದು	ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವವರು	ಖಾಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳು	ಖಾಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳ ಶೇಕಡಾವಾರು
1.	ವರಿಷ್ಠ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು	25	24	1	4
2.	ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ	6,354	3,833	2,521	40
3.	ಕಛೇರಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ	69	45	24	35
	ಒಟ್ಟು	6,448	3,902	2,546	

(ಆಧಾರ: ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ)

ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಶೇಕಡಾ 40ರಷ್ಟು ಹುದ್ದೆಗಳು ಖಾಲಿ ಇದ್ದವು

ಖಾಲಿಹುದ್ದೆಗಳ ವರ್ಗಾವಾರು ವಿವರಗಳು ಅನುಬಂಧ-2.8ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತಿದ್ದವು. ಆರು ಪ್ರವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 100ರಷ್ಟು ಖಾಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳಿದ್ದರೆ, ಇತರೆ ಪ್ರವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಲಿಹುದ್ದೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಶೇಕಡ 3 ರಿಂದ 72ರಷ್ಟಿತ್ತು. ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕ ಖಾಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು (ಶೇಕಡಾ 41) ಗಮನಿಸಿದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಖಾಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದವು (ಶೇಕಡಾ 16) (ಅನುಬಂಧ-2-9).

ಸ್ಥಳೀಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಬೇಕಾಗಿರುವಂತಹಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾನವಬಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಇದಲ್ಲದೇ 1996ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ನಾಲ್ಕು ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ 12 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪಾಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅವಶ್ಯಕವಿರುವ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ನೇಮಕಾತಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯು ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ 48 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳಿಗೆ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2009ರಲ್ಲಿಯೇ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅನುಮತಿ ಇದ್ದರೂ ಸಹ 1,158 ಶಾಶ್ವತ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ನೇಮಕಾತಿ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕೊರತೆಯಿರುವ ಬೇರೆ ತಾಣಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಯೋಜನೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಸೆಳೆದು ಅಥವಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಈ ತಾಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಾಧಿಕಾರಿ, ಫೈರ್‌ಮೆನ್, ಫೈರ್‌ಮೆನ್ ಡ್ರೈವರ್ ಮತ್ತು ಡ್ರೈವರ್ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್‌ಗಳ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿನ 1,854 ಖಾಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲು ಇಲಾಖೆಯು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2009ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿತ್ತು. ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಅನುಮತಿ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2009) ನೀಡಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಪ್ರವರ್ಗ ಮತ್ತು ನೇಮಕಾತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆಯಾಗಿ 24 ತಿಂಗಳುಗಳ ನಂತರವೂ ಇಲಾಖೆಯು ನೇಮಕಾತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇದಲ್ಲದೇ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಮಂತ್ರಾಲಯದಲ್ಲಿನ ಶೇಕಡಾ 35ರಷ್ಟು ಹುದ್ದೆಗಳು ಖಾಲಿ ಉಳಿದಿದ್ದವು. ಪ್ರವರ್ಗ ಮತ್ತು ನೇಮಕಾತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮೇ 2011ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿಗಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರು (ಆಡಳಿತ) ತಿಳಿಸಿದರು (ಜೂನ್ 2011). ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೇಮಕಾತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2009ರಲ್ಲಿ ಅನುಮತಿ ದೊರೆತ ನಂತರ ಪ್ರವರ್ಗ ಮತ್ತು ನೇಮಕಾತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲು ಇಲಾಖೆಯು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇಲಾಖೆಯ ಉತ್ತರವನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರವರ್ಗ ಮತ್ತು ನೇಮಕಾತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿನ ವಿಳಂಬವು ನೇಮಕಾತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವಿಳಂಬ ಮಾಡಿತು ಮತ್ತು ಇದು ಮಾನವಬಲದ ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಕೊರತೆಯ ಕಾರಣ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಲು ಇಲಾಖೆಯ ಸನ್ನದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿತ್ತು.

ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಕ್ಕೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ನಗದು, ಉಗ್ರಾಣ ಮತ್ತು ಓರ್ವ ಗುಮಾಸ್ತರನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕೆಂದು ಎಸ್‌ಎಫ್‌ಎಸಿ ಮಾನದಂಡಗಳು ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ಮಂತ್ರಾಲಯ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡದಿದ್ದರಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಫೈರ್‌ಮೆನ್‌ಗಳಿಗೆ ಗುಮಾಸ್ತರ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ವಹಿಸಿರುವುದನ್ನು 60 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯದ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆಯು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು.

2.2.9.1 ತರಬೇತಿ

ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ
ತರಬೇತಿ ನೀಡುವವರ
ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕೊರತೆ

ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಡೆಸಲು ಇಲಾಖೆಯು ಒಳ್ಳೆಯ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಕಾರ್ಯತಂಡವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದು ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಹೋರಾಟಗಾರರು ಗಾಯಗೊಳ್ಳುವ ಅಪಾಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇಲಾಖೆಯ ತರಬೇತಿ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಮತ್ತು ಅಗ್ನಿ ಶಾಮಕ ಹೋರಾಟ ಹಾಗೂ ಅಗ್ನಿ ಶಾಮಕ ಹೋರಾಟ ತಂತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 1970ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ನಂತರ ಅದನ್ನು ಸಿಎಫ್‌ಓ ದರ್ಜೆಯ ಕಮಾಂಡೆಂಟ್ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದ ಅಕಾಡೆಮಿಯನ್ನಾಗಿ ಉನ್ನತೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.

ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಅಕಾಡೆಮಿಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ (ತರಬೇತಿ) ಶೇಕಡಾ 17ರಷ್ಟು ಹುದ್ದೆಗಳು ಮತ್ತು ಫೈರ್‌ಮೆನ್‌ಗಳ ಶೇಕಡಾ 53ರಷ್ಟು ಹುದ್ದೆಗಳು ಖಾಲಿ ಇರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಅಕಾಡೆಮಿಯು ಸೇವೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಹೋರಾಟ, ಅಗ್ನಿ ಅಪಘಾತ ತಡೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿತು. ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ನಾಲ್ಕು ಸಿಎಫ್‌ಓ ಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ಹಲವಾರು ಪ್ರವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವಿವಿಧ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಇತರ

ಸೇವಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲು ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಗ್ರಂಥಾಲಯ, ವಾಹನಗಳು, ಉಪಕರಣಗಳು ಮುಂತಾದ ಮೂಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಅಕಾಡಮಿ ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ನೀಡಿದ ತರಬೇತಿಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವವನ್ನು ಅಳಿಯಲು ತರಬೇತಿ ಪಡೆದವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಪಡೆಯುವ ಯಾವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಕಾಡಮಿಯ ಆಧುನೀಕರಣವನ್ನು ಕೆ-ಸೇಫ್ 2010ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದಿಸಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011).

ಇದನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ತಕ್ಷಣವೇ ಜಾರಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಇದನ್ನು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲೂ ಅನುಸರಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಕಮಾಂಡೆಂಟ್ ತರಬೇತಿ ಅಕಾಡಮಿ ತಿಳಿಸಿದರು. (ಏಪ್ರಿಲ್ 2011). ಅಕಾಡಮಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವವರ ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರು (ಆಡಳಿತ) ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2011). ಅಕಾಡಮಿಯನ್ನು ಆಧುನೀಕರಿಸಲು ಒಂದು ಕರಡು ಆಧುನೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಸಹ ಅವರು ತಿಳಿಸಿದರು.

2.2.9.2 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಹೋರಾಟಗಾರರಿಗೆ ರಕ್ಷಣಾ ಉಡುಪು ಮತ್ತು ಉಪಕರಣಗಳು

ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಹೋರಾಟಗಾರರಿಗೆ ರಕ್ಷಣಾ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ನೀಡಿರಲಿಲ್ಲ

ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಹೋರಾಟಗಾರರು ಎದುರಿಸಬಹುದಾದ ಪ್ರತಿಕೂಲ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಎದುರಿಸುವ ಆರೋಗ್ಯ ಅಪಾಯಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆಯಲು ಇಲಾಖೆಯು ಪ್ರತಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ರಕ್ಷಣಾ ಉಡುಪು ಮತ್ತು ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಉಷ್ಣ ಕೋಟುಗಳು ಮತ್ತು ಷರಾಯಿಗಳು, ಕೈಚೀಲಗಳು, ಕನ್ನಡಕಗಳು, ಬೂಟುಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಉಸಿರಾಟದ ಉಪಕರಣ ಮುಂತಾದ ರಕ್ಷಣಾ ಉಡುಪು ಮತ್ತು ಉಪಕರಣಗಳು ಶಾಖದ ಒತ್ತಡ, ಸುಡುವುದು, ಉಜ್ಜು ಗಾಯಗಳು ಹಾಗೂ ರಕ್ತದ ಮೂಲಕ ಬರುವ ರೋಗಕಾರಕಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಎಸ್‌ಎಫ್‌ಎಸಿ ಮಾನದಂಡಗಳು ಮತ್ತು ಮುನ್ನೋಟ ಯೋಜನೆ ಕೂಡ ಫೈರ್‌ಮೆನ್‌ಗಳಿಗೆ ಇವುಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದವು.

ಆದರೆ ಇಲಾಖೆಯು ತುರ್ತು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಾಗಿ ಸಮವಸ್ತ್ರಗಳು, ಗಮ್‌ಬೂಟ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಹೆಲ್ಮೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒದಗಿಸಿರುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಫೈರ್‌ಮೆನ್‌ಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರಕ್ಷಣಾ ಉಡುಪು ಮತ್ತು ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ.

2.2.9.3 ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವಸತಿಗೃಹ ಮತ್ತು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತಾಣಗಳ ಕೊರತೆ

ಶೇಕಡಾ 48ರಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯು ವಸತಿ ಗೃಹಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ

ಎಲ್ಲ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿಯೇ ವಸತಿಗೃಹಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಎಸ್‌ಎಫ್‌ಎಸಿ ಮಾನದಂಡಗಳು ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 1,121 ವಸತಿಗೃಹಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು 906 ವಸತಿಗೃಹಗಳು ನಿರ್ಮಾಣದ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಅಗತ್ಯತೆಗೆ ಇದು ಕೇವಲ ಶೇಕಡ 52 ರಷ್ಟು ಇದ್ದಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತಾಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಎಸ್‌ಎಫ್‌ಎಸಿ ಮಾನದಂಡಗಳು ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತವೆ. 60 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣೆಗಳ ಪೈಕಿ ಕೇವಲ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತಾಣಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ತನಿಖೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಕೆಸೇಫ್-2010ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ಹೊಸ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣೆಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತಾಣಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

2.2.10 ಸಂಪರ್ಕ

ದುರ್ಬಲ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಇಲಾಖೆಯು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಉತ್ತಮ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧನದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ. ಸಂಪರ್ಕ ಯಂತ್ರಾಂಶ ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ ನಿಯಮಾವಳಿ ಹಾಗೂ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಅವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಯಶಸ್ವಿ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಾಗಿವೆ.

⁵ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಸಿಟಿ-ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಹೆಬ್ಬಾಳ-ಮೈಸೂರು ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣೆಗಳು

ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲಾಖೆಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೊಂದಿಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಇರುವಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಇಲಾಖೆಯ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕಾಗಿ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಲೈನ್ ಮತ್ತು ವೈರ್‌ಲೆಸ್ ಎರಡೂ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಹೊರಗೂ ಬಳಸುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಪರ್ಕ ಜಾಲವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ತರಂಗಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಿಹೆಚ್‌ಎಫ್ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವೈರ್‌ಲೆಸ್ ಸಾಧನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಅದು 12 ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ನ ಸೀಮಿತ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು ಮತ್ತು ಪುನರಾವರ್ತಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಅಳವಡಿಕೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದ್ದಿತು. ಇಲಾಖೆಯು ಕೇವಲ 12 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪುನರಾವರ್ತಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಉಳಿದ 18 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವೈರ್‌ಲೆಸ್ ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದರೂ, ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಸೀಮಿತವಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಜಾಲವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಇಲಾಖೆಯು 321 ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ವೈರ್‌ಲೆಸ್ ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿರುವ ಸಂಪರ್ಕ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರಾದ 11 ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದು ಹುದ್ದೆ (ಪೊಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್-ವೈರ್‌ಲೆಸ್) ಮಾತ್ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುನರಾವರ್ತಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಮಾನವಬಲದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೊರತೆಯು ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಸಂಭಾವ್ಯತೆಯಿದೆ.

2.2.11 ಆಧುನೀಕರಣ

ಇಲಾಖೆಯು
ಆಧುನೀಕರಣವನ್ನು
ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ

ಇಂಟ್ರಾನೆಟ್ ಸೌಲಭ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯ ಪೂರ್ಣ ಗಣಕೀಕರಣ, ಇಂಟೆಲಿಜೆನ್ಸ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಇನ್ಫಾರ್ಮೇಶನ್ ಸಿಸ್ಟಮ್‌ನ ಸೃಷ್ಟಿ, ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ/ಜಾಗತಿಕ ಸ್ಥಾನೀಕರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (ಜಿಪಿಎಸ್) ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಇಲಾಖೆಯ ಆಧುನೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮುನ್ನೋಟ ಯೋಜನೆಯು ರೂಪಿಸಿದ್ದಿತು. ಕೆ-ಸೇಫ್ 2010 ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರವೂ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಈ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು ಆಧುನೀಕರಣದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಆಧುನೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳದಿರುವುದು ಮುನ್ನೋಟ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿರುವ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸದಿರುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸದಿರುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

2.2.12 ಅಗ್ನಿ ಸುರಕ್ಷತೆ ಬಗ್ಗೆ ಜನಜಾಗೃತಿ

2.2.12.1 ಅಣಕು ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು

ಸೀಮಿತ ಅಗ್ನಿ
ಸುರಕ್ಷತೆ ಶಿಕ್ಷಣ

ಅಗ್ನಿ ಅಪಾಯಗಳ, ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಮತ್ತು ಅಗ್ನಿಯ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಗಾಯಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲು ಅಗ್ನಿ-ಸುರಕ್ಷಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಅಗತ್ಯವಾಗಿವೆ. ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳು ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಅಣಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವಂತೆ ಎಸ್‌ಎಫ್‌ಎಸಿ ಮಾನದಂಡಗಳೂ ಕೂಡ ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಮಾದರಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮುಖಾಂತರ ನಾಗರಿಕರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಪಾಯಗಳು, ಹೊರಹೋಗುವ ಮಾರ್ಗದ ಅಗತ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಅಗ್ನಿ ಅಪಘಾತಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮೂಲಭೂತ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಇಲಾಖೆಯು ತನ್ನ ಸೇವಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಅಗ್ನಿಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ತನ್ನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.

⁶ ಬೆಂಗಳೂರು (ನಗರ), ಬೆಂಗಳೂರು (ಗ್ರಾಮಾಂತರ), ಬೆಳಗಾವಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ದಾವಣಗೆರೆ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಮಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು, ರಾಯಚೂರು ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 2006-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಅಣಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕ-2.11ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ-2.11: ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಅಣಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

(ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ)

ವರ್ಷ	ಗುರಿ	ಸಾಧನೆ
2006-07	ಕನಿಷ್ಠ 150	186
2007-08	ಕನಿಷ್ಠ 200	295
2008-09	ಕನಿಷ್ಠ 500	609
2009-10	ಕನಿಷ್ಠ 700	776
2010-11	ಕನಿಷ್ಠ 1,000	1,275

ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ, ಎನ್‌ಸಿಸಿ ಕ್ಯಾಂಪ್‌ಗಳಲ್ಲಿ, ಲಯನ್ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳಲ್ಲಿ, ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅಣಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಯಿತು ಎಂದು ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರು (ಆಡಳಿತ) ತಿಳಿಸಿದರು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2011). ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಲು 2006-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 5,370 ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಲಾಯಿತು ಎಂದೂ ಕೂಡ ತಿಳಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ 60 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಅಣಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕ-2.12ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ಶೇಕಡಾ 64ರಷ್ಟನ್ನು 2006-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು.

ಕೋಷ್ಟಕ-2.12: ಅಣಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ವಿವರಗಳು

ವರ್ಷ	ಒಟ್ಟು ಅಣಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು	ನಡೆಸಿದ ಅಣಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು			
		ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ	ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ	ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ	ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ
2006-07	16	8	3	3	2
2007-08	81	37	15	26	3
2008-09	290	196	18	44	32
2009-10	424	271	25	71	57
2010-11	739	476	39	133	91
ಒಟ್ಟು	1,550	988	100	277	185

(ಆಧಾರ: ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ)

ಒಟ್ಟು ಅಣಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ಕಛೇರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಅಣಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಶೇಕಡಾ 36ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಿತು. ಇದಲ್ಲದೇ 2008-11 ರ ನಡುವೆ 60 ಪರಿಶಿಷ್ಟ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳು ನಡೆಸಿದ ಅಣಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಒಟ್ಟು ಅಣಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಶೇಕಡಾ 48 ರಿಂದ 58ರಷ್ಟಿದ್ದಿತು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 176 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳಿರುವುದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ, ಉಳಿದ 116 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳ ಕೊಡುಗೆ ಬಹಳ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿತ್ತು. ಮುಂದುವರೆದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಾಯ ಘಟಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರಿಂದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ಕಛೇರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಅಂತಹದೇ ಆದ್ಯತೆ ಪಡೆಯದಿದ್ದು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಅಣಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಇಲಾಖೆಯ ಆದ್ಯತೆಯು ದೋಷಯುಕ್ತವಾಗಿದ್ದಿತು. 37ರ ಪೈಕಿ 12 ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳು ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಣಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಯೇ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು.

ಅಗ್ನಿ-ಸುರಕ್ಷಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಲಾಭವು ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ತಡೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿದೆ. ಅಗ್ನಿಶಮನದ ನೇರ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಲ್ಲದೇ, ಅಗ್ನಿ ಅನಾಹುತಗಳ ತಡೆಯುವಿಕೆಯು ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ದುರಂತಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅಗ್ನಿದುರಂತಗಳನ್ನು ತಡೆದರೆ ಆಸ್ತಿ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಇಳಿಕೆ, ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಆದಾಯದ ನಷ್ಟ, ನಿರುದ್ಯೋಗ, ನಿಸರ್ಗದ ನಾಶ, ಮುಂತಾದ ಅಗ್ನಿ ದುರಂತದ ಪರೋಕ್ಷ ವೆಚ್ಚಗಳು ಗಣನೀಯ ಉಳಿತಾಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅಗ್ನಿ-ಸುರಕ್ಷಾ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯ ಪಾತ್ರವು ಬಹಳ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದಿತು.

2.2.13 ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಸಂಹಿತೆಗಳ ಜಾರಿ

ಅಗ್ನಿ ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಕೊರತೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಸೇವೆಗಳ ಅಧಿನಿಯಮ, 1964 (ಅಧಿನಿಯಮ) ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಸಂಹಿತೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಲು ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಅಧಿನಿಯಮದ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಇಲಾಖೆಯ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮುನ್ನೋಟ ಯೋಜನೆಯು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿತ್ತು ಮತ್ತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವಂತೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿತ್ತು.

- ಅಧಿನಿಯಮದ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೆ ದಂಡ ನಿಬಂಧನೆಗಳು
- ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ದಂಡಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವುದು
- 15 ಮೀಟರ್‌ಗಳಿಗಿಂತ ಎತ್ತರವಿರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನಿರಾಕ್ಷೇಪಣಾ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ನಿಬಂಧನೆ
- ಇಲಾಖೆಯು ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ ನೋಟೀಸ್‌ಗಳ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಾಗರಿಕರು ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ನಿಬಂಧನೆಗಳು
- ಆಸ್ತಿ ಅಥವಾ ಜೀವ ಬೆದರಿಕೆ ಒಡ್ಡುವ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ/ನಿವೇಶನಗಳಿಗೆ ಬೀಗಮುದ್ರೆ ಹಾಕುವ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನಿಬಂಧನೆಗಳು

ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿನಿಯಮಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರುವ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯು ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011). ಸರ್ಕಾರವು ಇಲಾಖೆಗೆ ದಂಡ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಇಲಾಖೆಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದೆ ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಕರು ತಿಳಿಸಿದರು (ಜನವರಿ 2012). ಕರಡು ಅಂತಿಮ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆ ಹಾಗೂ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಜನವರಿ 2012 ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪುನಃ ನಿವೇದಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಸಹ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಕ್ಷೆಯ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಪ್ರಥಮ ಉದ್ದೇಶವು ಅಗ್ನಿ ದುರಂತಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಸಂಹಿತೆಯು ಎಲ್ಲ ಎತ್ತರದ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಸುರಕ್ಷತಾ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನಿರಾಕ್ಷೇಪಣಾ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲು ಅಧಿಕಾರವಿರುವ ನಿಕಾಯಗಳು/ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಕಡೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನಿರಾಕ್ಷೇಪಣಾ ಪತ್ರವನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ ನಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಯಾವುದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ನಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ವಾಸಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಅಥವಾ ಇಲಾಖೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸುವ ಅಂತರ್-ಇಲಾಖಾ ಸಂಪರ್ಕ ಕೂಡ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಕಟ್ಟಡದ ನಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲು ನಿಕಾಯಗಳು/ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾನತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 15 ಮೀಟರ್‌ಗಳಿಗಿಂತ ಎತ್ತರವಿರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಎತ್ತರದ ಕಟ್ಟಡಗಳೆಂದು ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ (ಬಿಬಿಎಮ್‌ಪಿ) ನಿಯಮಗಳು ಗುರುತಿಸಿದ್ದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು 24 ಮೀಟರ್‌ಗಳಿಗಿಂತ ಎತ್ತರದ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಎತ್ತರದ ಕಟ್ಟಡಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನಿರಾಕ್ಷೇಪಣಾ ಪತ್ರವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮತ್ತು ಎತ್ತರದ ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಿಯತಕಾಲಿಕ ತಪಾಸಣೆಗೆ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಧಿನಿಯಮವು ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನಿರಾಕ್ಷೇಪಣಾ ಪತ್ರವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ನಿಬಂಧನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಎತ್ತರದ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಯಿಲ್ಲದೇ ಇಲಾಖೆಯು ತಾನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಂಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. 2006-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯು 1,063 ನಿರಾಕ್ಷೇಪಣಾ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ 368 ಕಟ್ಟಡ ನಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ 58 ಕಟ್ಟಡಗಳ ಎತ್ತರವು 15ರಿಂದ 24 ಮೀಟರ್‌ಗಳ ನಡುವೆ ಇದ್ದಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ನಿಯಮಗಳು ಈ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು

ನಿರಾಕ್ಷೇಪಣಾ ಪತ್ರ ಪಡೆಯುವುದರಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡಿರುವುದರಿಂದ ಈ 58 ಕಟ್ಟಡಗಳು ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನಿರಾಕ್ಷೇಪಣಾ ಪತ್ರವನ್ನು ಪಡೆಯದಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟು ಸಾಕಷ್ಟಿಲ್ಲದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಮುಖ ಕಟ್ಟಡಗಳೂ ಸಹ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನಿರಾಕ್ಷೇಪಣಾ ಪತ್ರವನ್ನು ಪಡೆಯದಿರುವುದನ್ನು ಸಹ ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು.

- ವಿಕಾಸ ಸೌಧ- ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಸಚಿವಾಲಯ
- ನಗರ ಕೇಂದ್ರ, ಮಂಗಳೂರು
- ಕೇಂದ್ರ ಕಾರಾಗೃಹ, ಪರಪ್ಪನ ಅಗ್ರಹಾರ
- ಸಾಗರ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಜಯನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು
- ಮದರ್ ಡೈರಿ, ಬೆಂಗಳೂರು
- ಪೈ ವಿಸ್ತಾ ಹೋಟೆಲ್, ಬೆಂಗಳೂರು
- ರಾಜೀವ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು
- ಕೆಪಿಟಿಸಿಎಲ್ ಕಟ್ಟಡ, ಹಾಸನ

ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ಬಿ.ಬಿ.ಎಂ.ಪಿ ಯಿಂದ ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಕ್ಷೆ/ಪರವಾನಗಿ ಅನುಮೋದಿಸುವ ಮೊದಲು ನಿರಾಕ್ಷೇಪಣಾ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರವು ಒಂದು ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತು (ಜುಲೈ 2011). ಸ್ವಾಧೀನ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ದೃಢೀಕರಿಸಿದಂತೆ ಮಾತ್ರ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುವಂತೆ ಕಾಲಕಾಲಿಕ ನವೀಕೃತ ಅಗ್ನಿ ಶಾಮಕ ದೃಢೀಕರಿಸಿದ ಪತ್ರಗಳು ಎತ್ತರದ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಕನಿಷ್ಠ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ತಪಾಸಣೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಸುರಕ್ಷಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿರುವಂತಹ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸುವುದು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸಹ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸುರಕ್ಷತೆಗೆ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿತ್ತು. ಕಟ್ಟಡಗಳ ತಪಾಸಣೆಗೆ ರಚಿಸಿದ ತಂಡಗಳು ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತವಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ತಪಾಸಣಾ ವರದಿಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಕರು ತಿಳಿಸಿದರು (ಜನವರಿ 2012).

2.2.13.1 ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಸುರಕ್ಷತಾ ಕ್ರಮಗಳ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆ

ಅಗ್ನಿ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಶಾಲೆಗಳು ಪಾಲಿಸಲಿಲ್ಲ

ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಟ್ಟಡ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವಂತೆ ಸುರಕ್ಷತಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ, ಆರು ತಿಂಗಳುಗಳೊಳಗೆ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಅಗ್ನಿ ಶಮನದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಘನತೆವೆತ್ತ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಿತ್ತು (ಏಪ್ರಿಲ್ 2009).

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ 58,295 ಕಿರಿಯ ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ 12,453 ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಕೇವಲ 95 ಶಾಲೆಗಳು ನಿರಾಕ್ಷೇಪಣಾ ಪತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಶಾಲೆಗಳ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲಾಗಿದ್ದರೆ, 18 ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಾಕಿ ಇದ್ದವು. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯು ಅತ್ಯಲ್ಪವಿದ್ದಿತೆಂದು ನಿರ್ದೇಶಕರು ತಿಳಿಸಿದರು (ಜುಲೈ 2011). ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಿರ್ದೇಶನದಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯು ಪಾಲಿಸಬೇಕಿದ್ದರೂ ಇಲಾಖೆಯು ಸಹ ಅಷ್ಟೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಉತ್ತರವು ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹವಲ್ಲವು. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯು ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕಿತ್ತು.

2.2.14 ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ

ದೋಷಪೂರಿತ
ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ

ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ವಿವಿಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯು ದುರ್ಬಲವಾಗಿತ್ತು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪೊಲೀಸ್ ವಸತಿ ನಿಗಮದೊಂದಿಗಿನ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಪತ್ರವು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪೊಲೀಸ್ ವಸತಿ ನಿಗಮವು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮೂರನೆಯವರಿಂದ ತಪಾಸಣೆ ಮತ್ತು ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಪರವಾನಗಿ ನೀಡಿದರೂ ಸಹ ಇಲಾಖೆಯು ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ತಪಾಸಣೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಇಲಾಖೆಯ ಸ್ಥಾಯಿ ಆದೇಶದ (ಮೇ 2008) ಪ್ರಕಾರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಛೇರಿಗಳನ್ನು ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಶಿಸ್ತು, ವಾಹನಗಳ ಸ್ಥಿತಿ, ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಉಪಕರಣಗಳ ಬಳಕೆ, ಉಪಕರಣಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ, ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ವಿಷಯಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ತಪಾಸಣೆಗಳನ್ನೂ ಕೈಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ, ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿನ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯಕ ಸರಿಪಡಿಕೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯತೆಗಳ ಕೊರತೆಯಿದ್ದಿತು.

2.2.15 ನಿರ್ಣಯ

ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಠಾಣೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸದಿದ್ದುದು, ಮುನ್ನೋಟ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ವಾಹನಗಳ/ಉಪಕರಣಗಳ ಖರೀದಿ ಮಾಡದಿರುವುದು, ಮಾನವಬಲದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಇರದ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸನ್ನದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ ಹಾಗೂ ಅಗ್ನಿ ಶಾಮಕ ಮತ್ತು ಇತರೆ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಪ್ರಾಣ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುವ ಅಪಾಯವಿದೆ. ಇಲಾಖೆಯು ಅಗ್ನಿ ಶಾಮಕ ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟಿಲ್ಲದ ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟು ಸಹ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದೆ.

2.2.16 ಶಿಫಾರಸುಗಳು

- ಅಗ್ನಿಶಾಮನ, ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಇತರೆ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗೆ ಕೆ-ಸೇಫ್ 2010ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.
- ತರಬೇತಿ, ಉಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಇಲಾಖೆಯು ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಿ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ತಾನು ನೀಡುವ ಸೇವೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತು ಮಟ್ಟಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಗಸ್ಟ್ 2011 ರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ; ಉತ್ತರ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011).

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ

2.3 ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆಯ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆ

ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಸಾರಾಂಶ

ಭಾರತೀಯ ಪುರಾತತ್ವ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವ ಪುರಾತತ್ವ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯು ಆಯುಕ್ತರು, ಪುರಾತತ್ವ, ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಹಾಗೂ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಪುರಾತತ್ವ ಮತ್ತು ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು, ಮೈಸೂರು, ಇವರುಗಳ ಅಧೀನದಲ್ಲಿದೆ.

ಪರಂಪರೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳಿರದಿದ್ದು ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹಂಚುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಆಯುಕ್ತರು/ನಿರ್ದೇಶಕರು ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ತಪಶೀಲಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪುರಾತನ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಪತ್ತೆಯಾಗದೇ ಉಳಿದವು.

2006-10ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯು ಬಹಳ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯತೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ನಿಯತಕಾಲಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಯಾವುದೇ ನಿಧಿಯ ಆಧಾರವಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯದಲ್ಲಿ 23 ತಾಂತ್ರಿಕ ಹುದ್ದೆಗಳು (ಶೇಕಡಾ 40) 1ರಿಂದ 21 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಭರ್ತಿಯಾಗದೇ ಉಳಿದಿದ್ದವು. ಪರಂಪರೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಾಗಿದ್ದ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯು ಪರಂಪರೆ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಪಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮಾರ್ಚ್ 1998ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. 763 ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸ್ಮಾರಕಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 31ಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ರಕ್ಷಣಾ ಬೆಲಿಯನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಕಾವಲು ಮತ್ತು ಪಹರೆಗೆ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೂ ಬಹಳ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿತ್ತು. ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡಿದ 47 ಸ್ಮಾರಕಗಳಲ್ಲಿ 19 ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಣ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು ಇಲ್ಲವೇ ಅವುಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಸ್ಮಾರಕಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಆಯುಕ್ತರು/ನಿರ್ದೇಶಕರು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾದರು.

ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿನ ಕಾರ್ಯೋಜನೆಗಳು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿದ್ದವು ಹಾಗೂ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ನಿರ್ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದ್ದ ಅಲ್ಪವಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಆದ್ಯತೆಯಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಸಮಗ್ರತಾ ವಿಧಾನವಿಲ್ಲದೇ ತುಣುಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡಿದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಮಾರಕಗಳಲ್ಲಿ ನಾಮಫಲಕ ಅಥವಾ ಮಾಹಿತಿ ಫಲಕವೂ ಸಹ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಕೂಡ ಬಹಳ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದಿತು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಿಯತಕಾಲಿಕ ತಪಾಸಣೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಗುರಿಗಳನ್ನು ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

2.3.1 ಪರಿಚಯ

ಕರ್ನಾಟಕವು ಶ್ರೀಮಂತ ಮತ್ತು ವಿಭಿನ್ನ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದ ವಿವಿಧ ರಾಜವಂಶಗಳು ಅಚ್ಚಳಿಯದ ಛಾಪು ಮೂಡಿಸಿವೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಹಲವಾರು ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಈ ಶ್ರೀಮಂತ ಪರಂಪರೆಗೆ ಪುರಾವೆಯಾಗಿ ಉಳಿದಿವೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸ್ಮಾರಕಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವು ಎರಡನೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ (ಭಾರತದ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿರುವ 518 ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿರುವ 763). ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. 1885 ಮತ್ತು 2005ರಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡ ಪ್ರಾಚ್ಯವಸ್ತು ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ-ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚ್ಯವಸ್ತು, ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆ ಆಯುಕ್ತರು-ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರುಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣದಡಿಯಲ್ಲಿ 763 ಸ್ಮಾರಕಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವು 14 ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಒಂದು ಚಿತ್ರಕಲಾ ಶಾಲೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

2.3.2 ಸಂಘಟನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆಯ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯು ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ (ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ) ಒಟ್ಟಾರೆ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಆಯುಕ್ತರು, ಪ್ರಾಚ್ಯವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆ, ಬೆಂಗಳೂರು (ಆಯುಕ್ತರು) ಹಾಗೂ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಪ್ರಾಚ್ಯವಸ್ತು ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು, ಮೈಸೂರು (ನಿರ್ದೇಶಕರು) ಇವರುಗಳು ನೆರವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಆಯುಕ್ತರು ಓರ್ವ ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರ ನೆರವು ಪಡೆದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಬೆಳಗಾವಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರುಗಳಲ್ಲಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳ ನೆರವು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪರಂಪರೆಯ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವಲ್ಲಿ ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳಿಗೆ ಪುರಾತತ್ವ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಎಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು, ಪುರಾತತ್ವ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸಹಾಯಕರು, ಪುರಾತತ್ವ ಸಹಾಯಕರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು 14 ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಚಿತ್ರಕಲಾ ಶಾಲೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮತ್ತು ಪರಿಪಾಲಕರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

2.3.3 ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.

- ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಎಲ್ಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ವೇಷಿಸಿ, ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗುತ್ತೇ;
- ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣಕಾಸು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತೇ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ಶಿಸ್ತನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಯಿತೇ;
- ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ನಿಜವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವ ಬಯಸಿದ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ನೀಡಿತೆ.

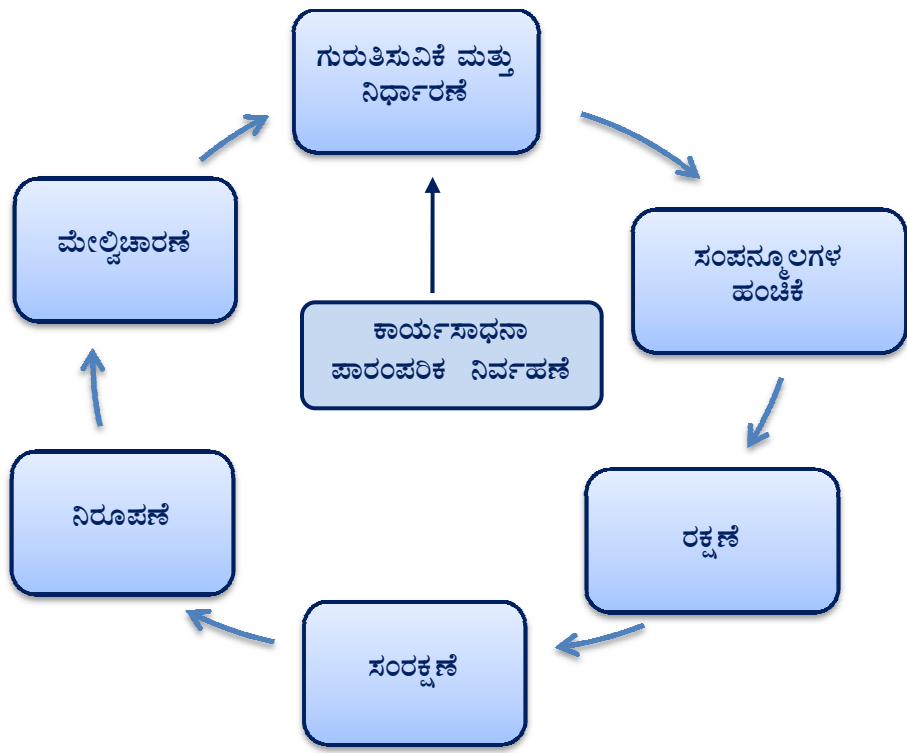
2.3.4 ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ

ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳೊಂದಿಗೆ 14 ಮಾರ್ಚ್ 2011ರಂದು ನಡೆದ ಪ್ರವೇಶ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ವಿಧಾನವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಆಯುಕ್ತರು, ನಿರ್ದೇಶಕರು, ನಾಲ್ಕು ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮತ್ತು 14ರಲ್ಲಿ 8 ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಚಿತ್ರಕಲಾ ಶಾಲೆಯ ದಾಖಲೆಗಳ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆಯ ಮೂಲಕ 2006-07ರಿಂದ 2010-11ರ ಅವಧಿಯನ್ನು

ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಚ್‌ನಿಂದ ಜೂನ್ 2011ರವರೆಗೆ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವ ಪರಂಪರೆಯ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ನಿರ್ದೇಶಕರಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ 127 ಸ್ಮಾರಕಗಳಲ್ಲಿ 47ನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಕರಿಂದ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಮಾರ್ಚ್‌ನಿಂದ ಮೇ 2011ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡಿತು. ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ/ಆಯುಕ್ತರು/ನಿರ್ದೇಶಕರು ನೀಡಿದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ದೃಢಪಡಿಸಿದ ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣಾ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. 23 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2011ರಂದು ನಡೆದ ನಿರ್ಗಮನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು.

2.3.5 ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಅಂಶಗಳು

ಪರಂಪರೆ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಯುಕ್ತರ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕರ ಕಾರ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

2.3.6 ಕಾರ್ಯಸಾಧನಾ ಪಾರಂಪರಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಕಾರ್ಯಸಾಧನಾ ಪಾರಂಪರಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಸಾಧನಾ ಗುರಿಗಳತ್ತ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತವೆ. ಯೋಜನೆ, ಆದ್ಯತೆಗಳ ಗಮನವೀಯದ ಆಯವ್ಯಯ ನಿಗದಿಪಡಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಚಕ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ಪತ್ತೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಯೋಜನೆಗಳಂತಹ ನಿಗದಿತ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಕಾರ್ಯಸಾಧನಾ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಲು ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಮಗ್ರ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯೊಂದು ಆಡಳಿತದ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥರಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು

ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಬೇಕು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪಾರಂಪರಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಮನ್ವಯಯುಕ್ತ ಕಾರ್ಯಸಾಧನಾ ಮಾರ್ಗವಿಧಾನವಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಹಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ತತ್ಪೂರ್ಣ ಮಾರ್ಗವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಆಯುಕ್ತರ ಕಛೇರಿ/ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವು ತಾನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಪ್ರದೇಶದ ಉದ್ದಗಲದಲ್ಲಿ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಪಾರಂಪರಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಅಥವಾ ಬೆಂಬಲಗಳ ಅಭಾವವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದಂತೆ ಹೊಂದಿದ್ದವು.

2.3.7 ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರಣೆ

ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ತಪಶೀಲಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ

ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರಣೆ ಪರಂಪರೆಯ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು, ತಪಶೀಲು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ತುಲನಾತ್ಮಕ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅದು ಸಂಶೋಧನೆ, ದಾಖಲಿಸುವುದು, ತನಿಖೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಪಶೀಲು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉಪಕರಣವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಮುಖ ಪರಂಪರೆ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಳಗಳ ಭೂಮಿಯ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮೂಲಕ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಭೂಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳಿಗಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಗುರುತಿಸಿದ ಪರಂಪರೆ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಅದೇ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಹೀಗಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಉದ್ದೇಶವು ಕೇವಲ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದಾಗದೇ ಒಂದು ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಸ್ಥಳಗಳ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು.

ಮಾರ್ಚ್ 2011ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಇಲಾಖೆಯು 763 ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಘೋಷಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪುರಾತನ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಗುರುತಿಸದೇ ಉಳಿದವು. ಅಂತಹ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಮತ್ತು ತಪಶೀಲು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಅನುಮೋದಿಸಿತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2003). ಮಾರ್ಚ್ 2004ರಲ್ಲಿ ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ರೂ.10 ಲಕ್ಷವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ 763 ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಯೂ ಆಯುಕ್ತರ/ನಿರ್ದೇಶಕರ ಕಛೇರಿಗಳು ಸ್ಮಾರಕವಿರುವ ಸ್ಥಳ, ಅದರ ವಿವರಣೆ, ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆ, ಅದರ ನಿರ್ಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವ, ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ, ಮರುಸ್ಥಾಪನೆ, ಸ್ಥಿರೀಕರಣ ಮುಂತಾದ ನಿರ್ವಹಣಾ ಶಿಫಾರಸುಗಳು ಹಾಗೂ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಗಳು ಇವುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ತಪಶೀಲು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಆಯುಕ್ತರ/ನಿರ್ದೇಶಕರ ಕಛೇರಿಗಳು ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಅಥವಾ ವಿಷಯಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ತಪಶೀಲುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ನಮೂದಿಸಿದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸಂಭಾವ್ಯ ಬೆದರಿಕೆಯಿದ್ದಿತು. ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಧಾರಣಾ ಮಾನದಂಡ ಅಥವಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯು ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಹಾಗೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂದರ್ಭಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಆಸ್ತಿಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಮಹತ್ವದ ಮೇಲೂ ಆಧಾರಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ (ಕಂಡಿಕೆ 2.3.8.1 ಮತ್ತು 2.3.10.2ರಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರುವಂತೆ). ಬೆಂಗಳೂರು, ಬೆಳಗಾವಿ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿತ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ದಸ್ತಾವೇಜನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಗಿದ್ದರೆ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ವಿಭಾಗದ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ದಸ್ತಾವೇಜನ್ನು ಆರು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011). ಆರು ತಿಂಗಳುಗಳೊಳಗೆ ಸಂರಕ್ಷಿತವಲ್ಲದ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಬಗೆಗೆ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಅವಶ್ಯಕ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಕೂಡ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು.

2.3.8 ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಹಂಚಿಕೆ

ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯು ಹಣಕಾಸು, ಮಾನವ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಯೊಳಗಿನ ಕಾರ್ಯಸಾಧನಾ ಪಾರಂಪರಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪರಂಪರೆ ಸ್ಮಾರಕಗಳಿಗೆ ಹಂಚುವುದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

2.3.8.1 ಹಣಕಾಸು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

ಪರಂಪರೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಹಂಚಿಕೆಯು ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ

2006-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ ಹಣಕಾಸು, ವಾರ್ಷಿಕ ಆಯವ್ಯಯದ ಹಣ ಮತ್ತು ಹನ್ನೆರಡನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಅನುದಾನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. 2006-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಕಛೇರಿ ಮತ್ತು ಆಯುಕ್ತರ ಕಛೇರಿಗಳ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಕೋಷ್ಟಕ-2.13ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತಿದ್ದವು.

ಕೋಷ್ಟಕ-2.13: 2006-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಮತ್ತು ಆಯುಕ್ತರ ಕಛೇರಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ ಹಣಕಾಸು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

ನಿರ್ದೇಶಕರ ಕಛೇರಿ

(ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ)

ವರ್ಷ	ಯೋಜನೆ				ಯೋಜನೇತರ			
	ಆಯವ್ಯಯ ಅಂದಾಜು	ವೆಚ್ಚ	ಹನ್ನೆರಡನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಅನುದಾನ	ವೆಚ್ಚ	ಆಯವ್ಯಯ ಅಂದಾಜು	ವೆಚ್ಚ	ಹನ್ನೆರಡನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಅನುದಾನ	ವೆಚ್ಚ
2006-07	98.51	97.17	-	-	439.90	426.89	452.71	452.71
2007-08	106.21	106.20	-	-	525.39	524.59	391.04	381.75
2008-09	92.14	91.90	522.46	522.46	569.54	557.04	276.00	259.20
2009-10	883.13	881.64	607.79	558.20	519.81	520.87	-	-
2010-11	1,690.10	1,691.51	-	-	585.80	586.38	-	-

ಆಯುಕ್ತರ ಕಛೇರಿ

(ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ)

ವರ್ಷ	ಯೋಜನೆ			
	ಆಯವ್ಯಯ ಅಂದಾಜು	ವೆಚ್ಚ	ಹನ್ನೆರಡನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಅನುದಾನ	ವೆಚ್ಚ
2006-07	35.00	33.64	125.00	125.00
2007-08	41.61	41.54	125.00	125.00
2008-09	46.25	44.26	121.80	121.80
2009-10	46.65	42.41	58.20	33.14
2010-11	596.97	493.25	-	-

(ಆಧಾರ: ಆಯುಕ್ತರ/ನಿರ್ದೇಶಕರ ಕಛೇರಿಗಳು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ)

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು 2006-09ರ ಅವಧಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೆ ಮತ್ತು 2006-10ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ ಯೋಜನಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಬಹಳ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿದ್ದವು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಭಾಗವು ಹನ್ನೆರಡನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಅನುದಾನಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿತ್ತು. ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮತ್ತು ಆಯುಕ್ತರು ತಯಾರಿಸಿದ ಆಯವ್ಯಯ ಅಂದಾಜುಗಳು ಪುನರಾವರ್ತಿತ ನಿರ್ವಹಣೆ ಅಥವಾ ನಿಯತಕಾಲಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಹಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪರಂಪರೆ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ನಿಯತಕಾಲಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಹಣದ ಮೂಲವಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಆಯವ್ಯಯ ಅಂದಾಜುಗಳ ತಿರುಚಿದ ತಯಾರಿಕೆಯ ಸೂಚಕವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡದಿದ್ದರಿಂದ ಪರಂಪರೆ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಹಾಳಾಗುವ ಅಪಾಯದಲ್ಲಿದ್ದವು.

ಯೋಜನಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗಾಗಿ ಆಯುಕ್ತರು ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕರು ಆಯವ್ಯಯ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಯೋಜನೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಇಲಾಖೆಯು ಪರಂಪರೆ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮೀಸಲಿಟ್ಟ ಯೋಜನಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದ ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮೀಸಲಿಟ್ಟ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ವಾರ್ಷಿಕ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರತಿ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಆಯುಕ್ತರು ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕರು ಈ ಯೋಜನಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲು ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಪರಂಪರೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣಕಾಸಿನ ಹಂಚಿಕೆಯು ಅಗತ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕರು ಹಾಗೂ ಆಯುಕ್ತರು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಹಣದ ನಿರ್ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ವಾರ್ಷಿಕ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕ್ಷೇಪಿಸಲಿಲ್ಲ. ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯ ಆಯವ್ಯಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಸ್ಮಾರಕಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಹಣವನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿಡಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011).

2.3.8.2 ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಯುಕ್ತರ ಕಛೇರಿಯ ಕೊಡುಗೆಯು ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿತ್ತು.

ಓರ್ವ ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರ ನೇತೃತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಬೆಂಗಳೂರು, ಬೆಳಗಾವಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರುಗಳಲ್ಲಿರುವ ನಾಲ್ಕು ವಿಭಾಗೀಯ ಕಛೇರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವು ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ. ಸರ್ಕಾರವು ಫೆಬ್ರವರಿ 2004ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಾಂತ್ರಿಕ ಹುದ್ದೆ ಮತ್ತು ಒಂಬತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕೇತರ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಆಯುಕ್ತರ ಕಛೇರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು⁷ ಮತ್ತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬೀದರ್, ಬಿಜಾಪುರ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಕಿತ್ತೂರು, ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಈ ಆರು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪರಂಪರೆ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ವಹಿಸಿತು.

- ಐತಿಹಾಸಿಕ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ, ಪರಿಸರ ಹಾಗೂ ಜೀವಿಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪರಂಪರೆ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸುವುದು.
- ಪರಂಪರೆ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾನೂನು ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುವುದು
- ಪಾರಂಪರಿಕ ನಗರಗಳ ಮೇಲೆ ಕೈಪಿಡಿಗಳ ಮುದ್ರಣ, ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನಗಳ ಆಯೋಜನೆ, ಪರಂಪರೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಕಟಣೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಆಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಚಿತ್ರ ನಿರ್ಮಾಣ
- ಯುನೆಸ್ಕೋ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಖಾಸಗೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಪಾರಂಪರಿಕ ನಿಧಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು
- ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ರಿಮೋಟ್ ಸೆನ್ಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಸರ್ವೆ ಮೂಲಕ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಥಳಗಳ ನಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು
- ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಒಂದು ಜಾಲತಾಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು
- ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಚಿತ್ರಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಆಯೋಜನೆ
- ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನೀತಿಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯಗಳು

ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಪತ್ರಾಗಾರ ಇಲಾಖೆಯ ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರು, ಮೈಸೂರು ಇವರು ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಕಾರ್ಯಭಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರಿಂದ ಆಯುಕ್ತರ ಕಛೇರಿಯು ಪೂರ್ಣಾವಧಿ ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರಿಲ್ಲದೇ 2009ರಿಂದಲೂ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ರಕ್ಷಣಾ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಪುರಾತತ್ವ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2008ರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆಯುಕ್ತರ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಎರವಲು ಸೇವೆಯ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಪಾರಂಪರಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ದಕ್ಷತೆ ಇಲ್ಲದ ಸಿವಿಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿರುವ ಓರ್ವ ಪುರಾತತ್ವ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸಹಾಯಕ ಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ 2008-09ರವರೆಗೆ ಆಯುಕ್ತರ ಕಛೇರಿಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ನಿರ್ದೇಶಕರ ಕಛೇರಿಯಿಂದಲೇ ಕಾರ್ಯಗತ ಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು ಆದರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿನ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಆಯುಕ್ತರ ಕಛೇರಿಯ ಆಯವ್ಯಯಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಹಾಕಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಆಯುಕ್ತರ ಕಛೇರಿಯ ಪಾರಂಪರಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕೊಡುಗೆಯು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 449 ಪಾರಂಪರಿಕ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವೇ ಆಗಿತ್ತು.

⁷ ಆಯುಕ್ತರ ಕಛೇರಿಯು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2005ರಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ, ಪ್ರಚಾರ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ಕರಪತ್ರಗಳ, ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆಗಳ, ಪಾರಂಪರಿಕ ಸರಣಿ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮುದ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ 168 ಪಾರಂಪರಿಕ ಕೂಟಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅನುಸರಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.

449 ಪಾರಂಪರಿಕ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ 139ನ್ನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪಾರಂಪರಿಕ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಕ್ಷಿಪ್ರ ನಗರೀಕರಣದ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಪಾಯವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಪಾರಂಪರಿಕ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಸಮೀಪ ಹೊಸ ನಿರ್ಮಾಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನಗರ ಯೋಜನಾ ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಆಯುಕ್ತರು ಒಂದು ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನವೆಂಬರ್ 2010ರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಕಳುಹಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಅದರ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಸಹ ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು (ಜೂನ್ 2011). ನಗರ ಯೋಜನಾ ಅಧಿನಿಯಮಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011). ಹೀಗೆ ಪಾರಂಪರಿಕ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಹೊಸ ನಿರ್ಮಾಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವ ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆಯುಕ್ತರವರಿಂದ 449 ಪಾರಂಪರಿಕ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಯು ಈ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಫಲವಾಗಿಸಲಿಲ್ಲ.

2.3.8.3 ನಿರ್ದೇಶಕರ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೊರತೆ

ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖಾಲಿ ಇರುವ ತಾಂತ್ರಿಕ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ

ಮಾರ್ಚ್ 2011ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಮಂಜುರಾದ 214 ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ (ತಾಂತ್ರಿಕ: 57, ತಾಂತ್ರಿಕೇತರ: 157) ಅನುಬಂಧ-2.10ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ಕೇವಲ 149 (ತಾಂತ್ರಿಕ: 34, ತಾಂತ್ರಿಕೇತರ: 115) ಹುದ್ದೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ತಾಂತ್ರಿಕೇತರ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿನ ಖಾಲಿ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆಯ ಮೂಲಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅಪರ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಪುರಾತತ್ವ ಸಹಾಯಕ, ನೋಂದಣಿ ಅಧಿಕಾರಿ, ಪುರಾತತ್ವ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸಹಾಯಕ, ಪರಿಪಾಲಕ, ಸಹಾಯಕ ಪರಿಪಾಲಕ ಮತ್ತು ಸರ್ವೇಯರ್ ಮುಂತಾದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಖಾಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳು ಒಂದರಿಂದ 21 ವರ್ಷಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಅವಧಿಗೆ ಭರ್ತಿಯಾಗದೇ ಉಳಿದಿದ್ದವು. ಇಲಾಖೆಯು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಸರ್ಕಾರವು ಪುರಾತತ್ವ ಸಹಾಯಕರು, ಎಸಿಗ್ರಾಫಿಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಸರ್ವೇಯರ್ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿಸಿತು. (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011). ಹೀಗೆ ಧೀರ್ಘ ಕಾಲದವರೆಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಣತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಅಲಭ್ಯತೆಯಿಂದಾಗಿ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಕಛೇರಿಯು ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಮಾರ್ಚ್ 2011ರಲ್ಲಿರುವಂತೆ, ಕೋಷ್ಟಕ-2.14ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯದ ನಾಲ್ಕು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳಿಗೆ ಪಾರಂಪರಿಕ ನಿರ್ವಹಣಾ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಕೋಷ್ಟಕ-2.14: ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳಿಗೆ ಪಾರಂಪರಿಕ ನಿರ್ವಹಣಾ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಪ್ರಮಾಣ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿಭಾಗದ ಹೆಸರು ⁸	ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ (ಚದರ ಕಿ.ಮೀ.ಗಳಲ್ಲಿ)	ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾನವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ
1	ಬೆಂಗಳೂರು	49,954	92	1 ಎಸಿಇ ಮತ್ತು 2 ಎಸಿಎಗಳು
2	ಬೆಳಗಾವಿ	54,514	359	1 ಎಸಿಇ ಮತ್ತು 1 ಎಸಿಎ
3	ಗುಲ್ಬರ್ಗ	44,138	196	1 ಎಸಿಇ ಮತ್ತು 1 ಎಸಿಎ
4	ಮೈಸೂರು	43,473	116	1 ಎಸಿಇ ಮತ್ತು 2 ಎಸಿಎಗಳು

(ಆಧಾರ: ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ)

⁸ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಭಾಗವು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ/ಗ್ರಾಮಾಂತರ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ದಾವಣಗೆರೆ, ಕೋಲಾರ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ
ಬೆಳಗಾವಿ ವಿಭಾಗವು ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಬಿಜಾಪುರ, ಧಾರವಾಡ, ಗದಗ್, ಹಾವೇರಿ, ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ
ಗುಲ್ಬರ್ಗ ವಿಭಾಗವು ಬಳ್ಳಾರಿ, ಬೀದರ್, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಕೊಪ್ಪಳ, ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ
ಮೈಸೂರು ವಿಭಾಗವು ಚಾಮರಾಜನಗರ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ, ಹಾಸನ, ಕೊಡಗು, ಮಂಡ್ಯ, ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಮಾರಕವು ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪರಿಣತಿ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ನಿಯತ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯು ಒಂದು ಪೂರ್ವನಿಗದಿತ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾಗಿದೆ. ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕ ಪಾರಂಪರಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದು ಇದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕು ಎಸಿಇಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿರುವ ಇಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಪಾರಂಪರಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಮತ್ತಿಬ್ಬರು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಎರವಲು ಸೇವೆಯ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಸಿವಿಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳಾಗಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಎಸಿಇಗಳೂ ಸಹ ಪಾರಂಪರಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರುಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಎರವಲು ಸೇವೆಯ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು.

ಪಾರಂಪರಿಕ ತತ್ವಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಪ್ರಮುಖ ಪಾರಂಪರಿಕ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನಡೆಸುವುದರಿಂದ ಸಮಗ್ರ ತರಬೇತಿಯು ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಸುಸಂಗತವಾಗುತ್ತವೆ. ಪಾರಂಪರಿಕ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಇಬ್ಬರು ಎಸಿಇಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಬೇರೆಯವರು ಪಾರಂಪರಿಕ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರಮುಖ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದಿರದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಸಂಭಾವ್ಯ ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುವುದರಿಂದ ಅಪಾಯದ ಅಂಶವನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹಾನಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಮುಖ ಪಾರಂಪರಿಕ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ತರಬೇತುಗೊಳಿಸುವುದು ಬಹಳ ಮಹತ್ವವಾಗಿದೆ.

2.3.8.4 ಒಂದು ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದ ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು

ಮಾನವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಕಡಿಮೆ ಬಳಕೆ

ಸಂರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಅಸಂರಕ್ಷಿತ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ರಕ್ಷಣೆ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳಿಗೆ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳಿಗೆ ನಿಯೋಜಿತರಾದ ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳು/ಕ್ಯುರೇಟರ್/ಸಹಾಯಕ ಕ್ಯುರೇಟರ್‌ಗಳು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟಾರೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಾಗಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಸರ್ಕಾರವು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿತ್ತು (ಜೂನ್ 2005). ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದ ವಾಡಿಕೆಯ/ಪ್ರತಿನಿತ್ಯದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಪ-ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರವು ಜೂನ್ 2005ರ ತನ್ನ ಮೊದಲಿನ ಆದೇಶವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಓರ್ವ ಉಪ-ನಿರ್ದೇಶಕರನ್ನು ಮಂಗಳೂರು ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಕ್ಕೆ ನಿಯೋಜಿಸಿತ್ತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2006).

ಉಪ-ನಿರ್ದೇಶಕರು ತಾವು ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾಜರಾದ ದಿನದಿಂದಲೂ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ದಿನನಿತ್ಯದ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರಗಳೂ ಸಹ ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರ ಮೂಲಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕ್ಯುರೇಟರ್/ಸಹಾಯಕ ಕ್ಯುರೇಟರ್‌ರವರು ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಉಪ-ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೀಡದಿದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಮಾರ್ಚ್ 2011ರವರೆಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೇ ಉಳಿದಿದ್ದರು ಮತ್ತು ರೂ.18.74 ಲಕ್ಷ ಮೊತ್ತದ ಅವರ ಸಂಬಳ ಮತ್ತು ಭತ್ಯೆಗಳು ವ್ಯರ್ಥವೆಂದು ಸಾಬೀತಾಯಿತು. ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವು ನಡೆಸುವ ಎಲ್ಲ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗುವುದು ಹಾಗೂ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡಿ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011). ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರು ಯಾವುದೇ ಇಲಾಖಾ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಸ್ಮಾರಕಗಳ ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡಿ ವರದಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಯಾವುದೇ ದಾಖಲೆಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಡಿಸೆಂಬರ್ 2006ರಿಂದಲೂ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಉಪ-ನಿರ್ದೇಶಕರ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಖಾಲಿಯಿದ್ದರೂ ಮಂಗಳೂರಿನ ಉಪ-ನಿರ್ದೇಶಕರನ್ನು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೇ ಇರಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನೂ ಸಹ ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು ಲಭ್ಯವಿರುವ ವಿರಳ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಸೂಕ್ತ ಬಳಕೆಯಾಗದಿರುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ ಮಾನವಬಲದ ತಿರುಚಿದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿತ್ತು.

2.3.9 ಸಂರಕ್ಷಣೆ

ಸ್ಥೂರಕಗಳನ್ನು/ನಿಧಿಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಲು, ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ರಕ್ಷಿಸಲು ಆಯುಕ್ತರ ಕಛೇರಿ/ನಿರ್ದೇಶಕರ ಕಛೇರಿಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಕ ಉಪಕರಣಗಳು ಅಧಿಕಾರಯುಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.

- ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಹಾಗೂ ಪುರಾತತ್ವ ಸ್ಥಳಗಳು ಮತ್ತು ಪಳೆಯಳಿಕೆಗಳ ಅಧಿನಿಯಮ 1961 (ಅಧಿನಿಯಮ) ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಹಾಗೂ ಪುರಾತತ್ವ ಸ್ಥಳಗಳು ಮತ್ತು ಪಳೆಯಳಿಕೆಗಳ ನಿಯಮಗಳು, 1965 (ನಿಯಮಗಳು)

2.3.9.1 ಖಾಸಗಿ ಮಾಲೀಕರ ಚೊತೆ ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು

ಇಲಾಖೆಯು ಖಾಸಗಿ ಮಾಲೀಕರೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ

763 ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಪೈಕಿ 758 ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಮಾಲೀಕತ್ವವು ಸರ್ಕಾರದ ಬಳಿಯಿದ್ದಿತು ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಐದು ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮಾಲೀಕತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಸರ್ಕಾರವು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸ್ಮಾರಕದ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ (ಒಂದು ವೇಳೆ ಖಾಸಗಿ ಮಾಲೀಕತ್ವದಲ್ಲಿ) ಸ್ಮಾರಕದ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಪಾಲನೆ, ಮಾಲೀಕರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುವುದು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಅಧಿನಿಯಮವು ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಖಾಸಗಿ ಮಾಲೀಕತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ಐದು ಸ್ಮಾರಕಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸ್ಮಾರಕಗಳ⁹ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಸ್ಮಾರಕದ¹⁰ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಕೇವಲ ಭಾಗಶಃ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿತ್ತು. ಒಪ್ಪಂದಗಳ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಮಾಲೀಕರ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಹೇರಲು ಸರ್ಕಾರದ ಬಳಿ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನಿನ ಉಪಕರಣ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಲಾಖೆಯು ಖಾಸಗಿ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಮಾಲೀಕರೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011).

2.3.9.2 ಗುರುತಿಸಿದ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿತವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿರಲಿಲ್ಲ

ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡರೂ ಸಹ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿತವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿರಲಿಲ್ಲ

ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವು 2006-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 56 ಅಸಂರಕ್ಷಿತ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿತು. ಈ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಗೆಜೆಟ್ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಸಂರಕ್ಷಿತವೆಂದು ಘೋಷಿಸಲು ನಿರ್ದೇಶಕರು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿತವೆಂದು ಘೋಷಿಸಲು ಕೆಲವು ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011). ಉಳಿದ ಸ್ಮಾರಕಗಳಿಗೆ ಸಹ ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದೂ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಮೇಲೆ ಕೊರತೆಯಿದ್ದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿಯೂ ಸಹ ಈ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಎಂದು ಘೋಷಿಸುವ ಕ್ರಮದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಈ ಉತ್ತರವು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

2.3.9.3 ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ರಕ್ಷಿತವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿರಲಿಲ್ಲ

ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ರಕ್ಷಿತವೆಂದು ಘೋಷಿಸುವ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿರುವುದು

ನಿಯಮಗಳ ಪರಿಚ್ಛೇದ 11 ಮತ್ತು 12ರ ಅನ್ವಯ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿತ/ನಿಯಂತ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಸರ್ಕಾರವು ಘೋಷಿಸಲು, ಹಾಗೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ನಂತರ, ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮೊದಲ 100 ಮೀಟರ್‌ಗಳ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿತ ಪ್ರದೇಶವೆಂದೂ ಮತ್ತು ನಂತರದ 200 ಮೀಟರ್‌ಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಸರ್ಕಾರವು ಘೋಷಿಸಿತು (ಮಾರ್ಚ್ 1998). ಆದರೆ ನವೆಂಬರ್ 2003ರ ವರೆವಿಗೂ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸ್ಮಾರಕಗಳಿಗೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ

⁹ ಮಾಯಕೊಂಡದ ರಾಜಾ ಮದಕರಿನಾಯಕ ಸಮಾಧಿ/ಜಮಖಂಡಿಯ ರಾಮತೀರ್ಥ ಅರಮನೆ/ಇಂಡಿಯ ಸಂಗಮೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ/ಉಡುಪಿಯ ಸುರಾಲು ಮಣ್ಣಿನ ಅರಮನೆ

¹⁰ ದಿವಾನ್ ಪೂರ್ಣಯ್ಯ ಜಹಗೀರ್ ಬಂಗಲೆ, ಯಳಂದೂರು

ನಿರ್ಬಂಧಿತ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಘೋಷಿಸುವ ಬದಲಾಗಿ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಘೋಷಿಸಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು. ನಿರ್ದೇಶಕರು ತಜ್ಞರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೋರಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕಿತ್ತು ಮತ್ತು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ವಿಶ್ವ ಪಾರಂಪರಿಕ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ/ನಗರಗಳಲ್ಲಿನ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ತಜ್ಞರ ಜೊತೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ರಚಿಸುವುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011). ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಭೂಮಿಯು ಅವುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಘೋಷಿಸದಿರುವುದು ಈ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ಹತೋಟಿಯಿಲ್ಲದೇ ನಿರ್ಮಾಣಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಸ್ಮಾರಕಗಳಿಗೆ ಅಪಾಯವುಂಟಾಗುವ ಭೀತಿಯಿದ್ದಿತು.

2.3.9.4 ಸ್ಮಾರಕಗಳ ದುರ್ಬಲ ಪಹರೆ ಮತ್ತು ಕಾವಲು

ಒಟ್ಟಾರೆ ಪಹರೆ ಮತ್ತು ಕಾವಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸಾಕಷ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ

ಮಾರ್ಚ್ 2011ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ನಿರ್ದೇಶಕರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 763 ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಪಹರೆ ಮತ್ತು ಕಾವಲಿಗಾಗಿ ಕೇವಲ 27 ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಉಪಚಾರಕ/ಚೌಕಿದಾರರುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು 13 ಕಾವಲು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನೇಮಕಾತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಎಎಸ್‌ಐ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವ 518 ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ 280 ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಉಪಚಾರಕ/ಚೌಕಿದಾರರುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು 172 ಕಾವಲು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನೇಮಕಾತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಮುಂದುವರೆದು, 763 ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸ್ಮಾರಕಗಳಲ್ಲಿ 31ಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ರಕ್ಷಣಾ ಬೇಲಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರು. ಹಣಕಾಸು ಇಲಾಖೆಯ ಮಂಜೂರಾತಿಯೊಂದಿಗೆ ಪಹರೆ ಮತ್ತು ಕಾವಲಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011). ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಗಡಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ನಂತರ ಬೇಲಿಯನ್ನು ಹಾಕಲಾಗುವುದೆಂದೂ ಕೂಡ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಆಯವ್ಯಯ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಆದ್ಯತೆಗಳು ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಮಾನವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತವೆಯಾದರೂ, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ನಿಯೋಜಿಸಿದ್ದ ಮಾನವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಅತಿ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದಿತು ಮತ್ತು ಇದು ರಕ್ಷಣಾ ಬೇಲಿಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಅತಿಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ, ಕೆಳಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿರುವಂತೆ, ಸಹಕಾರಿಯಾಯಿತು.

2.3.9.5 ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಅತಿಕ್ರಮಣ/ಕಟ್ಟಡಗಳು

ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಒತ್ತುವರಿ

ಮಾರ್ಚ್ 2011ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ 47ರ ಪೈಕಿ 14 ಸ್ಮಾರಕಗಳು (ಶೇಕಡಾ 30) ಒತ್ತುವರಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೆ ಐದು ಸ್ಮಾರಕಗಳ (ಶೇಕಡಾ 11) ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಕಟ್ಟಡಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಕೆಲವು ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಚಿಕ್ಕಮಾಗಡಿಯ ಜೈನ ಬಸದಿಯ ಮುಂದೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ನೀರಿನ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇರುವುದು

ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸೊರಬ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಚಿತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮುಂದೆ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವಿರುವುದು

ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕನ ಅರಮನೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅರಣ್ಯ ವಸತಿ ನಿಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವುದು

ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗಂಗಾವತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಆನೆಗುಂದಿಯ ರಂಗನಾಥ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಸಂಕೀರ್ಣದಲ್ಲಿರುವ ಕಟ್ಟಡ

ಹಂಪಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಒತ್ತುವರಿಗಳನ್ನು ತೆರವುಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011). ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಅತಿಕ್ರಮಣವಾಗಿದ್ದವು.

2.3.9.6 ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದು

ಸ್ಮಾರಕಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಸಮಿತಿಗಳು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ

ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ತಹಶೀಲ್ದಾರರವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯತ್ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು, ಗ್ರಾಮ ಲೆಕ್ಕಿಗ ಮತ್ತು ಇತರರನ್ನು ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಿರುವ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿತು (ಏಪ್ರಿಲ್ 1997). ಆದರೆ ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ರಚಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011). ಈ ಸಮಿತಿಗಳ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿನ ತೊಂದರೆಯು ಮುಂದುವರೆಯಿತು.

2.3.10 ಸಂರಕ್ಷಣೆ

ಪಾರಂಪರಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ಭೌತಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದೇ ಸಂರಕ್ಷಣೆ. ಮರುಸ್ಥಾಪನೆ ಅಥವಾ ಅಳವಡಿಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯು ಹಾಳಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಹಾಗೂ ಸರಿಪಡಿಸಲು ಕೈಗೊಂಡ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

2.3.10.1 ಪಾರಂಪರಿಕ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ನಿರ್ವಹಣೆ ಯೋಜನೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ

ಇಲಾಖೆಯು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರಲಿಲ್ಲ

ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವವಿದೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಭವಿಷ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಬಳಕೆಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿರುವ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಕೋನವಿರಬೇಕು. ಇವು, ವಾಣಿಜ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಸ್ಥಿರತೆ, ಅಪಾಯಕರವಲ್ಲದ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ, ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಮರುಬಳಕೆ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬಹುದು. ಐದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯಗಳು ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವರದಿ, ಒಂದು ಆಯವ್ಯಯ ಅಂದಾಜು, ಭವಿಷ್ಯದ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು, ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳದ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳದ ಪ್ರಸ್ತುತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ (ಮತ್ತು ಸಂಭಾವ್ಯ ರೂಪ) ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಆದರೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಐದು ವರ್ಷದ ಕಾಲಾವಧಿಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪರಂಪರೆ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011). ಹೀಗೆ, ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಮತ್ತು ಆಯುಕ್ತರ ಕಛೇರಿಗಳು ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ನಿರಂತರ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ.

2.3.10.2 ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು

ಸ್ಮಾರಕಗಳ
ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಮಗ್ರ
ದೃಷ್ಟಿಕೋನವಿರಲಿಲ್ಲ

ಸರ್ಕಾರವು ಒದಗಿಸಿದ ಬಹಳ ಸೀಮಿತ ಹಣಕಾಸು ಸಂಪನ್ಮೂಲದೊಂದಿಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆಯುಕ್ತರು ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕರು ಅನೇಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಯಾವ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯು ವಿವೇಚನೆಯ ಹಣಕಾಸು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಇಲಾಖೆಯನ್ನು 1885ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರೂ ಸಹ, ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಆದ್ಯತೀಕರಿಸಲು ಅದು ಯಾವುದೇ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಹಣವನ್ನೂ ಕೂಡ ಆದ್ಯತೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಆಯುಕ್ತರು/ನಿರ್ದೇಶಕರು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳು ಸ್ಮಾರಕಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾಗಿರದೇ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಮತ್ತು ಚುನಾಯಿತ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಅಹವಾಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾಗಿದ್ದವು ಮತ್ತು ಸೀಮಿತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಎಸಿಇಗಳು ಕಳುಹಿಸಿದ ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿದಂತೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಹಣದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರೂ ಸಹ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮತ್ತು ಆಯುಕ್ತರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಸಂರಕ್ಷಿತ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡರು. 2006-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಸಂರಕ್ಷಿತ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು 127ರ ಪೈಕಿ 56 ಆಗಿದ್ದರೆ (ಶೇಕಡಾ 44), ಅದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆಯುಕ್ತರು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿದ ಅಸಂರಕ್ಷಿತ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು 37ರಲ್ಲಿ 17 (ಶೇಕಡಾ 46) ಆಗಿದ್ದಿತು. ಅಲ್ಲದೇ ಸ್ಮಾರಕವೊಂದರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ತುಣುಕು ತುಣುಕಾಗಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಮಗ್ರ ವಿಧಾನವನ್ನೂ ಅನುಸರಿಸಲಿಲ್ಲ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ಮಾರಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಮಗ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನಾಗಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಅದರ ವೈಭವವನ್ನು ಪೂರ್ವಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುವಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು ವಿಫಲರಾದರು. ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆ ನಡೆಸಿದ 47 ರಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ 10 ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು (ಶೇಕಡಾ 21) ಭಾಗಶಃ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಸ್ಥಿತಿಗೆ ಈ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಸಮಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದೆಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011). ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ಸಹ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಪೂರ್ವಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡದ ತುಣುಕು-ತುಣುಕಾಗಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಗಳ ಕೆಲವು ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

• ಸುರಾಳು ಮಣ್ಣಿನ ಅರಮನೆಯ ಭಾಗಶಃ ಸಂರಕ್ಷಣೆ

ಸುರಾಳು ಮಣ್ಣಿನ
ಅರಮನೆಯು
ದುಃಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ

ಸುರಾಳು ಮಣ್ಣಿನ ಅರಮನೆಯು ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಡಲ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಪುರಾತನ ಅರಮನೆ. ಈ ಅರಮನೆಯನ್ನು ತೋಳಹರನೆಂಬ ಜೈನರ ರಾಜನು 17ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಅರಮನೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜೈನ ಬಸದಿಯು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಅರಮನೆಯನ್ನು 1993ರಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿತ ಸ್ಮಾರಕ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು. ಇದಾದ ನಂತರ ಇಲಾಖೆಯು ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅರಮನೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿತು ಮತ್ತು ರೂ.68.48 ಲಕ್ಷವನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿತು (ಮಾರ್ಚ್ 2011). ಭಾಗಶಃ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಣ್ಣಿನ ಅರಮನೆಯು ದುಃಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ಮುಂದುವರೆದ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಡಿರುವ ವೆಚ್ಚವು ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಎಸಿಇ-ಮೈಸೂರು ಅವರು ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೆ ವರದಿ ಮಾಡಿರುವುದು (ಮಾರ್ಚ್ 2005) ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿತು. ಮುಂದುವರೆದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ರೂ.42.75 ಲಕ್ಷದ ಅಂದಾಜನ್ನು 2006-07ರಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಳಗೆ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ಅರಮನೆಯು ದುಃಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆಯ (ಏಪ್ರಿಲ್ 2011) ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು.

ಛಾವಣಿಯ ಕೆಲವು ಭಾಗ ಮತ್ತು ಒಳಗಿನ ಒಂದು ಗೋಡೆ ಕುಸಿದಿದೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಹೆಚ್ಚು ಭಾರದ ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ಮರದ ಹಲಗೆಗಳನ್ನು ಬಾಗಿವೆ. ಹದಿಮೂರನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಅನುದಾನಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿರುವ ರೂ.1.60 ಲಕ್ಷದಿಂದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಂಜೂರಾತಿ ದೊರೆತಿರುವ ಮುಂದಿನ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011).

• **ಸಂಡೂರು ಕೋಟೆಯ ಭಾಗಶಃ ಸಂರಕ್ಷಣೆ**

ನಶಿಸುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಂಡೂರು ಕೋಟೆ

ಇಲಾಖೆಯು 2008-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಡೂರು ಕೋಟೆಯ ಭಾಗಶಃ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿತು ಮತ್ತು ರೂ.31.34 ಲಕ್ಷವನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿತು.

ಕೋಟೆಯ ಒಳಗೆ ಒಂದು ಗ್ರಾಮ (ಕೃಷ್ಣನಗರ) ಇದ್ದುದರಿಂದ ಕೋಟೆಯು ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಗ್ನಶೇಷವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅತಿಕ್ರಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು (ಏಪ್ರಿಲ್ 2011). ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಕೋಟೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಅನಿರ್ಬಂಧಿತವಾಗಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಕೋಟೆಗೆ ಕಾವಲುಗಾರನನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೋಟೆಯು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಶಿಸಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಪೂರ್ವಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅತಿಕ್ರಮಣಗಳನ್ನು ತೆರವುಗೊಳಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದೆಂದು ಮತ್ತು ಓರ್ವ ಸ್ಮಾರಕ ಕಾವಲುಗಾರನನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011).

2.3.10.3 ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರ ಮೂಲಕ ಕಳುಹಿಸಲಿಲ್ಲ

ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರ ಪಾತ್ರವಿರಲಿಲ್ಲ

ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶಗಳ (ಜೂನ್ 2005) ಪ್ರಕಾರ ರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಅಸಂರಕ್ಷಿತ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ರಕ್ಷಣೆ/ಸಂರಕ್ಷಣೆ/ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ, ಉತ್ಖನನ, ಅಂದಾಜುಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ, ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳು ಜವಾಬ್ದಾರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಸಿಇಗಳು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಅವರ ವಿಭಾಗೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದ ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ನೇರವಾಗಿ ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೆ

ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಕರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಗಳ ಒಂದು ಸಮೀಕ್ಷೆಯು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ವಿಭಾಗೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪಾತ್ರವಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಎಸಿಇಗಳಿಗೆ ಬಿಡಲಾಗಿತ್ತು. ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಆಯ್ಕೆಯು ಎಸಿಇಗಳ ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ನಿರ್ಧಾರಣೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಅಂದಾಜು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಎಸಿಇಗಳು ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಅವರ ಮೂಲಕವೇ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ತಿಳಿಸಿದೆ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011). ಆದರೆ ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರು/ಎಸಿಇಗಳು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿತು.

2.3.10.4 ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪಕ್ಷಪಾತ

ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಆದ್ಯತೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಿರಲಿಲ್ಲ

ಒಟ್ಟು 208 ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ವಿಭಾಗಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ 2006-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಣದ ಹಂಚಿಕೆಯು ರೂ.21.63 ಕೋಟಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಅದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 555 ಸ್ಮಾರಕಗಳುಳ್ಳ ಬೆಳಗಾವಿ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ವಿಭಾಗಗಳಿಗೆ ಹಣದ ಹಂಚಿಕೆಯು ಕೇವಲ ರೂ.11.20 ಕೋಟಿಗಳಾಗಿತ್ತೆಂದು ನಿರ್ದೇಶಕರು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಒಂದು ಸಮೀಕ್ಷೆಯು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು. ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ-2.15ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ-2.15: ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಹಣದ ಹಂಚಿಕೆ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿಭಾಗದ ಹೆಸರು	2006-07ರಿಂದ 2010-11ರವರೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾದ ವಿವಿಧ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ವಾಸ್ತವ ವೆಚ್ಚ (ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ)	ರಕ್ಷಿತ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
01	ಬೆಂಗಳೂರು	25	1,176.55	92
02	ಬೆಳಗಾವಿ	29	609.85	359
03	ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ	25	510.21	196
04	ಮೈಸೂರು	55	986.28	116
	ಒಟ್ಟು	134*	3,282.89	763

* ಇದು ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಏಳು ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ

(ಆಧಾರ: ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ)

ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಸೂತ್ರಗಳು ಅಥವಾ ಮಾನದಂಡಗಳ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯು ಅನುಷ್ಠಾನಾಧಿಕಾರಿಗಳು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಇದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪಕ್ಷಪಾತದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪಕ್ಷಪಾತಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ತಿಳಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್-2011). ಮಾನದಂಡಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಅರ್ಹತೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪಾರದರ್ಶಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವವರೆಗೂ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪಕ್ಷಪಾತವನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

2.3.10.5 ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ

ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಿಲ್ಲ

2006-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ 71 ಸಂರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು 56 ಅಸಂರಕ್ಷಿತ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯು 42 ತಿಂಗಳುಗಳವರೆಗಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ವಿಳಂಬವನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು (ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ವಿಭಾಗ-13 ತಿಂಗಳು, ಮೈಸೂರು ವಿಭಾಗ-26 ತಿಂಗಳು, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಭಾಗ-42 ತಿಂಗಳು ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿ ವಿಭಾಗ-12 ತಿಂಗಳು). ಹಲವಾರು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ತುರ್ತು ಕ್ರಮವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ, ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿನ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಳಂಬವು, ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹಾಳಾಗುವ ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಈಡು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ವಿಳಂಬವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ಸರ್ಕಾರವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011).

ಜನವರಿ 2007ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ನೀಡಿದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮತ್ತು ಆಯುಕ್ತರು, ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ಬಿಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ರೂ.32.82 ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು 8.91 ಲಕ್ಷಗಳ ಕೂಲಿ ಉಪಕರವನ್ನು ಕಳೆಯಲು ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದರೆಂದು ಜನವರಿ 2007ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 2011ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ಮಾಡಿರುವ ಪಾವತಿಗಳ ಸಮೀಕ್ಷೆಯು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು. ಕೂಲಿ ಉಪಕರಗಳನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ಬಿಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಕಳೆದು ಹಣವನ್ನು ಪಾವತಿಸುವುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011). ಜನವರಿ 2007 ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 2011 ವರೆಗಿನ ಕೂಲಿ ಉಪಕರವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡದೇ ಇರುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಉತ್ತರವು ಮೌನವಾಗಿತ್ತು.

2.3.10.6 ವಾರ್ಷಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರುವುದು

ಸ್ಥಳಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಯಾವುದೇ ನಿಧಿ ಇರಲಿಲ್ಲ

ಸ್ಥಳಗಳ ನಿಯತಕಾಲಿಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಾಗಿವೆ. ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ/ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಭಾರತದ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹಣಕಾಸಿನ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ನಿಲ್ಲದೆ ನಿರಂತರವಾಗಿರಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯಕೃತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಬೇಕಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತವೆ, ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಅವನತಿ/ಹಾಳಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ವಾರ್ಷಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ಇಲಾಖೆಯು ಸ್ಮಾರಕಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಯಾವುದೇ ನೀತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಲೂ ಇಲ್ಲ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಅಂದಾಜುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಅನುದಾನಗಳನ್ನು ಕೋರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆ ನಡೆಸಿದ 47ರ ಪೈಕಿ 11 ಸ್ಮಾರಕಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಬಹಳ ಕಳಪೆಯಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಸಸ್ಯಗಳು ಬೆಳೆದು ಅವುಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬೆದರಿಕೆ ಒಡ್ಡಿದ್ದವು. ಸ್ಮಾರಕಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ನಿಧಿಯನ್ನು ಮೀಸಲಿಡುವುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು. (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011).

ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿದ ಕೆಲವು ಕಳಪೆಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗೋವಿಂದೇಶ್ವರ, ನಾಕೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ - ಕೊರವಂಗಲ, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆ

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವಸ್ಥಾನ - ಮಲ್ಲಪ್ಪನಗುಡಿ, ಹೊಸಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಮಲ್ಲಪ್ಪನಗುಡಿ, ಹೊಸಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ

ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಹುಲಿಕಲ್, ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು, ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ

ಖಾಲಿಯಾ ಮಸ್ಜಿದ್, ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ, ಶಿರಹಟ್ಟಿ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆ

ಈಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ, ವಿರೂಪಾಕ್ಷಪುರ, ಮುಳಬಾಗಿಲು ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ

ಶಿವನ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಸೀತಾರಾಮ ತಾಂಡ, ಕಮಲಾಪುರ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ

ಶಿವನ ದೇವಸ್ಥಾನ, ತಲವಾರಘಟ್ಟ, ಕಮಲಾಪುರ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ

ತ್ರಿಶೂಲಿನಿ ದುರ್ಗಾ ಪರಮೇಶ್ವರಿ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಬಳಪ, ಸೂಳ್ಕ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ

ಮುಂದುವರೆದು, 763 ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಪೈಕಿ 31 ಸ್ಮಾರಕಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ರಕ್ಷಣಾ ಬೇಲಿಯಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು.

2.3.10.7 ಸಾರ್ವಜನಿಕ-ಖಾಸಗೀ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು

ಸಾರ್ವಜನಿಕ-ಖಾಸಗೀ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಂದಗತಿ

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಷರತ್ತುಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ-ಖಾಸಗೀ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ಧರ್ಮೋತ್ಥಾನ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ನ ಮೂಲಕ ಒಟ್ಟು ಎಂಟು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 12 ದೇವಸ್ಥಾನದ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರವು ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2001).

- ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ, ಖಾಸಗೀ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು 40:40:20ರ ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಟ್ರಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಜಂಟಿಯಾಗಿ ತಯಾರಿಸಬೇಕು.
- ಟ್ರಸ್ಟ್ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೆ, ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು.
- ಟ್ರಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜಂಟಿ-ಬಳಕೆ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕು.
- ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು/ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ಪಾಲಾದ ರೂ.1.91 ಕೋಟಿಯನ್ನು 2006-11ರಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿತು. ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಟ್ರಸ್ಟೇ ತಯಾರು ಮಾಡಿರುವುದಲ್ಲದೇ, ಮಾಸಿಕ ಪ್ರಗತಿ ವರದಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ, ಬಳಕೆ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳನ್ನು ಟ್ರಸ್ಟ್ ನೇರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿತ್ತು ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿತು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ-ಖಾಸಗೀ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿರುವ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ತಿಳಿಸಿತು. (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011).

2.3.11 ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಪರಿಚಯ

ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಪರಿಚಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ

ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು 'ಪರಿಚಯ' ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಪರಿಚಯವು, ಒಂದು ಸ್ಥಳವು ಪರಿಚಯಕ್ಕೆ ಅರ್ಹವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿರಬೇಕು. ವಿವಿಧ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಪ್ರಸ್ತುತಿಯು ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ, ದೇಶದ ನಾಲ್ಕನೇ ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣವಾಗಿದೆ. ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರವಾಸಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವಲಯವು ಸ್ಥಳೀಯ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಹೂಡಿಕೆದಾರರಿಂದ ಗಮನಾರ್ಹ ಹೂಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿದೆ. ವಿದೇಶಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆಯು 2005ರಲ್ಲಿನ 2.53 ಲಕ್ಷದಿಂದ 2010ರಲ್ಲಿ 3.23 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಏರಿತು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆಯು 2005ರ 244.90 ಲಕ್ಷದಿಂದ 2010ರಲ್ಲಿ 359.82 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಏರಿತು. ರಾಜ್ಯದ ಜಿಡಿಪಿಗೆ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಕೊಡುಗೆಯು 2005ರ ಶೇಕಡಾ 13ರಿಂದ 2010ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 15ಕ್ಕೆ ಏರಿತು. ಆದರೆ, ರಾಜ್ಯದ ಜಿಡಿಪಿಗೆ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಕೊಡುಗೆಯು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನಿರ್ವಹಿಸಿರುವ ಪರಂಪರೆ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲು ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವು ಅಥವಾ ಆಯುಕ್ತರ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಾಗಲೀ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಪರಂಪರೆ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು

ಸಹ ಯಾವುದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆ ನಡೆಸಿದ ಎಲ್ಲ 47 ಸ್ಮಾರಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಫಲಕ ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲವಾದರೆ, 45 ಸ್ಮಾರಕಗಳು (ಶೇಕಡಾ 96) ಅವುಗಳ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆ ಮೌಲ್ಯದ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಪ್ರದರ್ಶನ ಫಲಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. 12 ಸ್ಮಾರಕಗಳು (ಶೇಕಡಾ 25) ರಕ್ಷಿತ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮೇಲೆ ಹೇರಿದ್ದ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಫಲಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರದರ್ಶನ ಫಲಕಗಳನ್ನು ಬೀದರ್, ಬಿಜಾಪುರ, ಗುಲಬರ್ಗ, ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಮುಂದುವರೆದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪಾರಂಪರಿಕ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆಯೆಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011).

2.3.11.1 ಪ್ರಕಾಶನಗಳು

ದಾಸ್ತಾನಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಮಾರಾಟವಾಗದ ಪ್ರಕಾಶನಗಳು

ನಿರ್ದೇಶಕರು ಪ್ರಕಾಶನಗಳ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಕಾಶನಕ್ಕೆ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಕರೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. 2006-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವು ರೂ.78.38 ಲಕ್ಷ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 29 ಪ್ರಕಾಶನಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿತು. ಈ ಪ್ರಕಾಶನಗಳನ್ನು ಆಯ್ದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ, ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಮಾರ್ಚ್ 2009ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾಶನಗಳ 88000 ಪ್ರತಿಗಳು ದಾಸ್ತಾನಿನಲ್ಲಿದ್ದವು. ಮುದ್ರಣದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಈ ಪ್ರಕಾಶನಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಪ್ರಕಾಶನಗಳ ಮಾರಾಟದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೇ, ನಿರ್ದೇಶಕರು ಪ್ರಕಾಶನಗಳ ಮಾರಾಟ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಲು ಯಾವುದೇ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಿಲ್ಲ. 15 ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಬೆಲೆಯು ಮುದ್ರಣದ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದಿತು ಮತ್ತು 10 ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಸಮನಾಗಿತ್ತು. ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುವುದು ಪ್ರಕಾಶನಗಳ ಮುದ್ರಣದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಈ ಪ್ರಕಾಶನಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಬೇಕಿತ್ತು.

ದಾಸ್ತಾನಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಕಾಶನಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಚ್ 2009ಕ್ಕೆ ಕೊನೆಗೊಂಡ ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ನಡೆಸಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ರೂ.16 ಲಕ್ಷ ಮೌಲ್ಯದ ಹಲವಾರು ಪ್ರಕಾಶನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ದಾಸ್ತಾನಿನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮರುಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಕೊರತೆಯಿರುವ ಪ್ರಕಾಶನಗಳ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ನಿರ್ದೇಶಕರು ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ (ಮಾರ್ಚ್ 2011). ಪ್ರಕಾಶನಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡಲು ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಕೊರತೆಗಳಿಗೆ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲು ಆಂತರಿಕ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು. (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011).

2.3.11.2 ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ

ನಾಲ್ಕು ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸದಿರುವುದು

ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು ಮಾನವೀಯತೆಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೇ ಸಮಾಜದ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವು 14 ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಒಂದು ಚಿತ್ರಕಲಾ ಶಾಲೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಎಂಟು ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳ ಪೈಕಿ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳದ ಅಭಾವದಿಂದ ತೆರೆದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆ ಇಟ್ಟು ಅವುಗಳನ್ನು ಹಾಳಾಗುವ ಮತ್ತು ಒಡೆದುಹೋಗುವ ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಗುರಿ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಎಂಟರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು ಉನ್ನತ ಪರಂಪರೆ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಪ್ರಾಚೀನ/ಸಂಗ್ರಾಹ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಅವಧಿಗೆ ನಡೆಸಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇದಲ್ಲದೇ, ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಿಲ್ಪಗಳು, ಪ್ರಾಚೀನ ವಸ್ತುಗಳು, ಕಲಾಕೃತಿಗಳು, ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಯಾವುದೇ ಗುರಿಗಳನ್ನು

ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. 2006-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು ಮಾಡಿದ ಸಂಗ್ರಹವು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದಿತು. ಶಿಲ್ಪಕಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚೀನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹದ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು. (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011).

2.3.11.3 ನಿಕ್ಷೇಪಗಳ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆ

ನಿಕ್ಷೇಪಗಳ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಗಳು ನಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳ ಬೃಹತ್ ಸಂಗ್ರಹವು ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯದ ವಶದಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಭದ್ರತಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಪ್ರಬಲ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ, ತಾಮ್ರ, ಕಂಚು, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ 362 ವಿವಿಧ ಲೇಖನಗಳಿರುವುದನ್ನು ನಿಕ್ಷೇಪಗಳ ದಿನಚರಿ ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವು ತನ್ನ ವಶದಲ್ಲಿರುವ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಲೇಖನಗಳ ಯಾವುದೇ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಅವಧಿಯೂ ಕೂಡ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ ನಿರ್ದೇಶಕರೂ ಕೂಡ ಲೇಖನಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಕ್ಷೇಪದಲ್ಲಿರುವ ಉಪಯುಕ್ತ ವಸ್ತುಗಳ ತಪಶೀಲು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿತಾದರೂ (ಫೆಬ್ರವರಿ 2008) ಕಾರ್ಯವು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿಲ್ಲ (ಮಾರ್ಚ್ 2011). ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಪುನರ್ ರಚನೆ ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆಯಿದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011). ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವಲ್ಲಿನ ವಿಫಲತೆಯು ಪ್ರಾಚೀನ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳ ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸುವ ಅಪಾಯವಿದೆ ಮತ್ತು ಸಮಯ ಕಳೆದಂತೆ, ನಷ್ಟಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

2.3.11.4 ಶಿಲಾಶಾಸನ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ನಾಣ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ

ಶಿಲಾಶಾಸನ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ನಾಣ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ

ಶಿಲಾಶಾಸನ ಶಾಸ್ತ್ರವು¹¹ ಲಿಪಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶ ಮತ್ತು ದಿನಾಂಕಗಳ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸುವ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಹಾಗೂ ಬರಹದ ಮತ್ತು ಬರಹಗಾರರ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಯಾವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು ಎಂಬ ವಿಚ್ಛಾನ. ನಾಣ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರವು ನಾಣ್ಯಗಳು, ಟೋಕನ್‌ಗಳು, ಕಾಗದ ರೂಪದ ಹಣ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ನೋಟುಗಳ ಅಭ್ಯಾಸದ ವಿಚ್ಛಾನ.

ಅಪರ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮತ್ತು ಶಿಲಾಶಾಸನ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಹುದ್ದೆಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮೇ 2007 ಮತ್ತು ಮಾರ್ಚ್ 2000ದಿಂದ ಖಾಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದರಿಂದ 2006-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯು ಶಿಲಾಶಾಸನ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ನಾಣ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಶಿಲಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ತುಂಬಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ನಾಣ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸೂಕ್ತ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು. (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011).

2.3.12 ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ

ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯು ಬಹಳ ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತು

ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸರಬರಾಜಿನ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ, ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರಣೆ, ರಕ್ಷಣಾ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವ, ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಮಂಡನೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅದು ಔಪಚಾರಿಕ ಮತ್ತು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ, ಸಾಧನೆಗಳ ಮಾಪನ, ಸಂದರ್ಶಕರ ತೃಪ್ತಿಯ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದಿತು. ಆಯುಕ್ತರು/ನಿರ್ದೇಶಕರು ಸ್ಮಾರಕಗಳ ನಿಯತಕಾಲಿಕ

¹¹ ಒಂದು ಅಕ್ಷರ ಅಥವಾ ಅಕ್ಷರಗಳ ಜೋಡಣೆಯಿಂದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಮಾತನಾಡುವ ಶಬ್ದಗಳ ಉಪಯೋಗಿಸುವಿಕೆಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವಿಕೆ

ತಪಾಸಣೆಗಾಗಿ ಉಪ-ನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳಿಗೆ/ಎಸಿಇಗಳಿಗೆ/ಎಸಿಎಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ವಾರ್ಷಿಕ ಗುರಿಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದ್ದವೋ ಆ ಸ್ಮಾರಕಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವರು ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಸ್ಮಾರಕಗಳಿಗೆ ನಿತಯಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಅವರು ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪ್ರವಾಸ ಟಿಪ್ಪಣಿಯು ತೋರಿಸಿತು. ಬೆಳಗಾವಿ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಜೂನ್ 2008ರಲ್ಲಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಚ್ 2009ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಹಾಗೂ ಮೈಸೂರು ವಿಭಾಗಗಳಿಗೆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2010ರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ವಾಹನಗಳು ಲಭ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಹ ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ನಿಯತಕಾಲಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಇಲಾಖೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿದ್ದ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಿದ್ದ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಕೊರತೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಆಯುಕ್ತರ ಕಛೇರಿಗೆ ನೀಡಿರುವುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು. (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011).

2.3.13 ನಿರ್ಣಯ

ಪರಂಪರೆ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಘಟಿತ ವಿಧಾನವಿಲ್ಲದಿರುವುದು ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹಂಚುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಭೂಮಾಪನದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮುಖ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸ್ವತ್ತುಗಳ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಮಹತ್ವ ತಿಳಿಯದೇ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ನಿಯತಕಾಲಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಹಣವನ್ನು ಪ್ರಕ್ಷೇಪಿಸದಿದ್ದರಿಂದ ಆಯವ್ಯಯ ತಯಾರಿಕೆಯೂ ಕೂಡ ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದಿತು. ಹೆಚ್ಚಿನ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಪರಂಪರೆ ಕಾರ್ಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನೂ ನೀಡಲಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಶೇಕಡ 41ರಷ್ಟು ತಾಂತ್ರಿಕ ಹುದ್ದೆಗಳು ಒಂದರಿಂದ 21 ವರ್ಷಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಅವಧಿಗೆ ಖಾಲಿ ಉಳಿದಿದ್ದವು. ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಘೋಷಿಸದಿದ್ದರಿಂದ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆ ನಡೆಸಿದ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಪೈಕಿ ಶೇಕಡಾ 40ರಷ್ಟು ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಣ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು ಅಥವಾ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿತ್ತು. 763 ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಪೈಕಿ 31 ಸ್ಮಾರಕಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ರಕ್ಷಣಾ ಬೇಲಿಯಿದ್ದವು ಮತ್ತು ಪಹರೆ ಮತ್ತು ಕಾವಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿತ್ತು. ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆ ನಡೆಸಿದ ಬಹಳಷ್ಟು ಸ್ಮಾರಕಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಫಲಕಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪರಂಪರೆ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಕೂಡ ಅತ್ಯಂತ ದೋಷಪೂರಿತವಾಗಿದ್ದಿತು.

2.3.14 ಶಿಫಾರಸುಗಳು

- ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸ್ವತ್ತುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಪರಂಪರೆ ನಿರ್ವಹಣಾ ದತ್ತಸಂಚಯವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಳದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಸ್ಥಳಗಳ ಮೇಲೆ ಆದ್ಯತೀಕರಿಸಬೇಕು.
- ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಮಾರಕವನ್ನೂ ಉತ್ತಮ ಪರಿಣತಿ, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು, ಪ್ರೇರಣೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಲಭ್ಯತೆಯಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಪರಂಪರೆ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ನಿಯತಕಾಲಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ

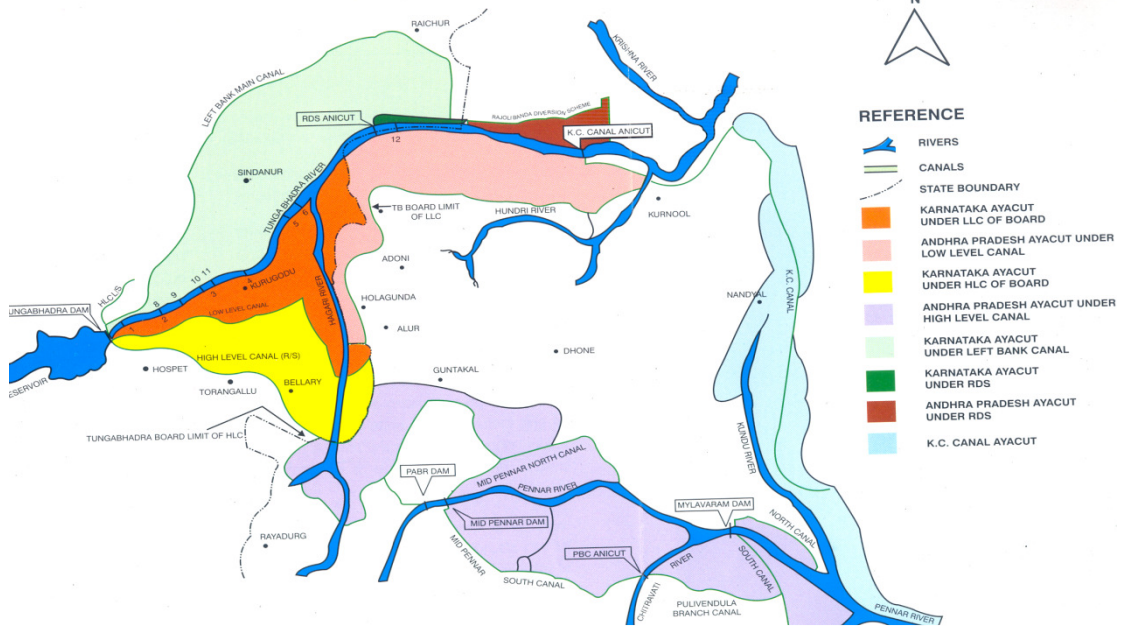
ಸರ್ಕಾರವು ಭಾರತೀಯ ಲೆಕ್ಕ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಇಲಾಖೆ

2.4 ನೀರಾವರಿ ಕೇಂದ್ರವಲಯದ ಕಾರ್ಯತತ್ವರತೆ

2.4.1 ಪೀಠಿಕೆ

ತುಂಗಭದ್ರ ಯೋಜನೆಯು, 50 ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಮುಂಚೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾದ, ತುಂಗಭದ್ರ ನದಿಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿರುವ ಒಂದು ಜಲಾಶಯದ ಜೊತೆಗೆ ಐದು ಕಾಲುವೆ ವ್ಯೂಹಗಳಿಂದ¹² ಕೂಡಿರುವ ಒಂದು ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ಅಂತರರಾಜ್ಯ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಿದೆ. 227 ಕಿಮೀ ಉದ್ದದ ಕಾಲುವೆಯಾಗಿರುವ, 707 ಕಿಮೀ ಒಳಪದರವಿಲ್ಲದ ಉಪಕಾಲುವೆಗಳ ವ್ಯೂಹದೊಂದಿಗಿರುವ ತುಂಗಭದ್ರ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆಯು 2.44 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಎರಡು ಬಲದಂಡೆ ಅಂತರ ರಾಜ್ಯ ಕಾಲುವೆಗಳು ತುಂಗಭದ್ರ ಮಂಡಳಿಯ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿವೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಮೇಲಿನ ವೆಚ್ಚವು ಎರಡೂ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡಬೇಕು¹³. ಮುನಿರಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದ ಹಿಂದಿನ ತುಂಗಭದ್ರ ವಲಯವು 1987ರಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಕೇಂದ್ರ ವಲಯವೆಂದು (ವಲಯ) ಪುನರ್ನಾಮಕರಣಗೊಂಡಿತು. ವಲಯವು, ಉಪಕಾಲುವೆಗಳ ಜೊತೆಗಿನ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆಗಳು ಮತ್ತು ಬಲದಂಡೆಗಳ ಕಾಲುವೆಗಳಡಿಯ ಉಪಕಾಲುವೆಗಳು, ರಾಜೋಲಿಬಂಡ ತಿರುವು ಯೋಜನೆ, ಮೂರು ಮಧ್ಯಮ ಯೋಜನೆಗಳು, ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲುವೆಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳ ನೀರು ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಉಸ್ತುವಾರಿಯ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತಿದೆ. ತುಂಗಭದ್ರ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆ ಮತ್ತು ಬಲದಂಡೆ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಕಾಲುವೆ/ತುಂಗಭದ್ರ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆಯ ಉಪಕಾಲುವೆಗಳ ಆಧುನೀಕರಣವು 2009-10ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ತುಂಗಭದ್ರ ಯೋಜನೆಯ ಸೂಚಕ ಭೂಪಟ

ಓರ್ವ ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರರು (ಸಿಇ) ವಲಯದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿದ್ದು, ಮುನಿರಾಬಾದ್ ಹಾಗೂ ಯರಮರಸ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಇಬ್ಬರು ಅಧೀಕ್ಷಕ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳ (ಎಸ್‌ಇ) ಜೊತೆಗೆ ಆರು ವಿಭಾಗೀಯ

¹² ಎರಡು ಬಲದಂಡೆ ಅಂತರರಾಜ್ಯ ಕಾಲುವೆಗಳು, ತುಂಗಭದ್ರ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆ, ತುಂಗಭದ್ರ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆ ಮತ್ತು ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲುವೆ
¹³ ಕೃಷ್ಣ ಜಲವಿವಾದ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣದ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇರೆಗೆ

ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು (ಇಇ)¹⁴ ಮತ್ತು ಮುನಿರಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಗುಣಮಟ್ಟ ನಿಯಂತ್ರಣ ವಿಭಾಗದಿಂದ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

2006-07ರಿಂದ 2010-11ರವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸುವಂತೆ, ಆರ್ಥಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರೂಪಣೆ, ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ಜಲ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಮತ್ತು ನಡವಳಿಕೆಗಳ ಪರಿಪಾಲನೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು, ವಲಯದ ದಾಖಲೆಗಳು ಜನವರಿಯಿಂದ ಏಪ್ರಿಲ್ 2011ರವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವು ಮತ್ತು ಅದರ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ಮುಂದಿನ ಕಂಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ:

2.4.2 ಆರ್ಥಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆ - ಆಯವ್ಯಯ ವಿಂಗಡಣೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆ

ಉದ್ದೇಶಿತ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಲಭ್ಯ ಅನುದಾನಗಳ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಬಳಕೆಗೆ, ಆಯವ್ಯಯ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣವು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ವಾರ್ಷಿಕ ಆಯವ್ಯಯದ ಮೂಲಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಸಿಇಆರ್‌ವರಿಗೆ ನಿಧಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಸಿಇಆರ್‌ವರು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಉದ್ದರಿ ಪತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಹಲವಾರು ವಿಭಾಗಗಳಿಗೆ ನಿಧಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಯವ್ಯಯ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಿರುವಂತೆ, ಉಳಿತಾಯಗಳು ಇದ್ದೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಧಿಗಳು ಅಧ್ಯರ್ಪಣೆಯಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಧಿಕ/ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು, ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯಗತಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ, ಪೂರಕ ಅನುದಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. 2006-10ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಲೆಕ್ಕ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜಸ್ವ ಲೆಕ್ಕ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುದಾನ, ಮಾಡಿದ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ತೀರುವಳಿಯಾಗದ ಬಿಲ್ಲುಗಳು ಕೋಷ್ಟಕ-2.16ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ಇದ್ದವು:

ಕೋಷ್ಟಕ-2.16: ಅನುದಾನ, ಮಾಡಿದ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ತೀರುವಳಿಯಾಗದ ಬಿಲ್ಲುಗಳು

(ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ)

ವರ್ಷ	ಬಂಡವಾಳ ಲೆಕ್ಕ ಶೀರ್ಷಿಕೆ			ರಾಜಸ್ವ ಲೆಕ್ಕ ಶೀರ್ಷಿಕೆ		
	ಆಯವ್ಯಯ ಹಂಚಿಕೆ	ವೆಚ್ಚ	ತೀರುವಳಿಯಾಗದ ಬಿಲ್ಲುಗಳು	ಆಯವ್ಯಯ ಹಂಚಿಕೆ	ವೆಚ್ಚ	ತೀರುವಳಿಯಾಗದ ಬಿಲ್ಲುಗಳು
2006-07	102.93	87.72	4.00	18.18	23.30	9.03
2007-08	58.19	46.41	4.44	20.00	23.40	9.80
2008-09	116.41	47.51	1.79	21.77	21.76	8.48
2009-10	226.98	221.09	20.49	22.85	22.85	14.08
2010-11	86.29	83.38	40.78	23.88	23.88	20.37

(ಆಧಾರ: ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಸಲ್ಲಿಸಲಾದ ವಿವರಗಳು)

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದಾದಂತೆ, 2006-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಮತ್ತು ರಾಜಸ್ವ ಎರಡರಲ್ಲಿ ತೀರುವಳಿಯಾಗದ ಬಿಲ್ಲುಗಳು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದವು. 2006-09ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಲೆಕ್ಕ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ, ನಿಧಿಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಎಲ್ಲ ಬಿಲ್ಲುಗಳು ಪಾವತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ; ಇದಕ್ಕೆ ವಿಭಾಗೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಗಳು ಸಲ್ಲಿಸಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ. 2008-09ರಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಉಳಿತಾಯಗಳು, ಟೆಂಡರ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಅಂದಾಜಿನ ಮಂಜೂರಾತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಧಿಗಳ ಗಮನಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ವಿಳಂಬದಿಂದ ಉಂಟಾಗಿದ್ದವು, ಏಕೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರವು ಆಧುನೀಕರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2008ರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಅನುಮೋದಿಸಿತು. ತದನಂತರ ಬಂಡವಾಳ ಲೆಕ್ಕ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೀರುವಳಿಯಾಗದ ಬಿಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಏರಿಕೆಯು, ಆಧುನೀಕರಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಉದ್ದೇಶದ ವಿಸ್ತರಣೆಯೆಡೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗಿದ್ದವು. ಬಂಡವಾಳ ಲೆಕ್ಕ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ತೀರುವಳಿಯಾಗದ ಬಿಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಏರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ನಿರಂತರ ಉಳಿತಾಯಗಳು, ನಿಷ್ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಆಯವ್ಯಯ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

¹⁴ ಬಳ್ಳಾರಿ, ಮುನಿರಾಬಾದ್, ಒಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ, ಸಿಂಧನೂರು, ಸಿರವಾರ ಮತ್ತು ಯರಮರಸ್

ರಾಜಸ್ವ ಲೆಕ್ಕ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಆಯವ್ಯಯ ಸಂಹಿತೆಯ ವಿಧಿಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರಕ ಅನುದಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯದೆಯೇ ಅನುಮೋದಿತ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಿಂತ ಅಧಿಕವಾದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಸರ್ಕಾರವು ನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆಯವ್ಯಯ ಹಂಚಿಕೆಯ ಉಲ್ಲೇಖದೊಂದಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ, ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಬಹಳಷ್ಟು ತೀರುವಳಿಯಾಗದ ಬಿಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸುವಂತೆ, ವಿಭಾಗೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಲ್ಲ ಬಿಲ್ಲುಗಳ ಪಾವತಿ ಮಾಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪೂರಕ ಅನುದಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯದೆಯೇ ಅನುಮೋದಿತ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಿಂತ ಅಧಿಕವಾದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪದ್ಧತಿಯು ಅನಧಿಕೃತ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಶಾಸಕಾಂಗದ ಅಧಿಕಾರದ ನಿರಾಕರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಯಂತ್ರಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಪರಿಹಾರಾತ್ಮಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ವಿಫಲರಾದರು ಮತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ತೀರುವಳಿಯಾಗದ ಬಿಲ್ಲುಗಳು, ರಾಜಸ್ವ ಲೆಕ್ಕ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ 2006-07ರ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ರೂ.9.03 ಕೋಟಿಯಿಂದ 2010-11ರ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ರೂ.20.37 ಕೋಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಲೆಕ್ಕ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ 2006-07ರ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ರೂ.4 ಕೋಟಿಯಿಂದ 2010-11ರ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ರೂ.40.78 ಕೋಟಿಗೆ ಏರಿದವು. ಈ ತೀರುವಳಿಯಾಗದ ಬಿಲ್ಲುಗಳು 2010-11ರ ಆಯವ್ಯಯ ಹಂಚಿಕೆಯ, ಕ್ರಮವಾಗಿ ರಾಜಸ್ವ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಲೆಕ್ಕ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳ ಶೇಕಡ 85 ಮತ್ತು ಶೇಕಡ 47 ಆಗಿದ್ದವು.

ಅಕ್ರಮ ವೆಚ್ಚದ ವಿಷಯವು, ಅನುದಾನಗಳ ಪೂರಕ/ಅಧಿಕ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಸಕ್ರಮಿಕರಣಕ್ಕಾಗಿ, ಈ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಕೂಲಂಕಷ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿತ್ತೋ, ಅದರ ಗಮನಕ್ಕೂ ತರಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಾಗಿದೆ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2011). ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಉತ್ತರವು ಇನ್ನೂ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011).

ಸರ್ಕಾರವು, ಬಂಡವಾಳ ಲೆಕ್ಕ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಉಳಿತಾಯಗಳಿಗೆ ತೀರುವಳಿಯಾಗದ ಬಿಲ್ಲುಗಳಿಗಾಗಿ ನಿಧಿಗಳ ಕಡಿಮೆ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು ಮತ್ತು 2008-09ರಲ್ಲಿನ ಬಹಳಷ್ಟು ಉಳಿತಾಯಗಳಿಗಾಗಿ ಲೋಕಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಗಳದೆಯಿಂದ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದ್ದ ಅನುದಾನಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗದಿದ್ದುದನ್ನು ಆರೋಪಿಸಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2011). ರಾಜಸ್ವ ವೆಚ್ಚಗಳಿಗಾಗಿ, 1984-85ರಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿದ್ದ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ರೂ.140ರ ದರದ ಅನುದಾನವು ಕಾಲುವೆ ವ್ಯೂಹದ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಾಗಿರುವ ಹಿಂದಿನ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳನ್ನು (ಸೂಪರ್ ನ್ಯೂಮರಿ) ಜಲ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಸಕ್ರಮಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು ಮತ್ತು ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಜಲ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ಮೂಲಕ ತೊಡಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚವು ರಾಜಸ್ವ ಅನುದಾನಗಳಿಂದ ಪೂರೈಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು; ಇದು ಕಡಿಮೆಯಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು, ಆದ್ದರಿಂದ ಅನುದಾನವನ್ನು ಮೀರಿತ್ತು. ಆಯವ್ಯಯ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವಾಗ ತೀರುವಳಿಯಾಗದ ಬಿಲ್ಲುಗಳಿಗಾಗಿ ಸಹ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಆದರೆ ಅದರಂತೆ ಅನುದಾನಗಳು ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಉತ್ತರವು ಒಪ್ಪಲರ್ಹವಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ 2008-09ರಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಲೆಕ್ಕ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ಅನುದಾನವು ತೀರುವಳಿಯಾಗದ ಬಿಲ್ಲುಗಳ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಬಳಸಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ. ಸಾಕಾಗದ ರಾಜಸ್ವ ಅನುದಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಉತ್ತರವು ಸಮರ್ಥನೀಯವಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ರಾಜಸ್ವ ಅನುದಾನವು ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ರೂ. 140ಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕವಾದ ದರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು. ವಲಯದಲ್ಲಿನ 3.91 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ, ರಾಜಸ್ವ ಅನುದಾನವು ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ರೂ.140ರಂತೆ ರೂ.5.47 ಕೋಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವಾಗುವುದು ಆದರೆ 2005-06 ಮತ್ತು 2010-11ರ ನಡುವಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರಾಜಸ್ವ ಅನುದಾನವು ರೂ.18.18 ಕೋಟಿಯಿಂದ ರೂ.24.10 ಕೋಟಿಯವರೆಗಿತ್ತು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ತೀರುವಳಿಯಾಗದ ಬಿಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸುವಂತೆ ಅನಧಿಕೃತ ಹೊಣೆಯು ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಪೂರಕ ಅನುದಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯದೇ ಇದ್ದುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವು ನೀಡಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ.

2.4.3 ಯೋಜನೆ

ಒಂದು ಕಾಲಮಿತಿ ಯೋಜನೆಯ ಯಶಸ್ವಿ ಜಾರಿಗಾಗಿ, ಎಲ್ಲ ನಿರ್ಮಾಣ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಜಾರಿ ಸೂಚಕದ ಗುರಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು ಹಂತ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಭೌತಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು

ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಆಧುನೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ, ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಆದ್ಯತೆಯಿಂದ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯು ಮಾಡಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆಯು, ಮುಂದೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುವಂತೆ, ಗಮನಿಸಿತು:

2.4.3.1 ತುಂಗಭದ್ರ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆ ಮತ್ತು ಉಪಕಾಲುವೆಗಳ ಆಧುನೀಕರಣ ಯೋಜನೆ

ತುಂಗಭದ್ರ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆಯ ಆಧುನೀಕರಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಹಿಗ್ಗಿತು ಮತ್ತು ಒಂದು ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಯೋಜನಾ ವರದಿ ಇಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು

ತುಂಗಭದ್ರ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆಯು, ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಉಪಯುಕ್ತ ಮಣ್ಣು ಪಡೆಯುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ 50 ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಹಿಂದೆ, ಏರಿಯ ಹರವುಗಳಿಗೆ ವಲಯ ಭೇದನವಿಲ್ಲದೆಯೇ, ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯ ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿ ಒಡಕು ಮತ್ತು ಬೋಂಗಾಗಳು¹⁵ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ, ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಭೇದ್ಯ ಹರವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಭಾಗ ಮತ್ತು ಹೊರಭಾಗ ಸದೃಢೀಕರಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು 1975ರ ನಂತರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವು ಮತ್ತು 1982 ಹಾಗೂ 1996ರ ನಡುವೆ ತುಂಗಭದ್ರ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆಯ ಪೂರ್ಣ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ತಳಪದರ ಹಾಕುವಿಕೆಯು ನಡೆದವು. ಮುಂದೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಂದಿರದ ಶಿಫಾರಸುಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಸದೃಢೀಕರಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು 1999ರಿಂದ 2003ರವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವು. 2004ರಲ್ಲಿ ಕಾಲುವೆಯ ದಡದ ಕೆಲವು ಹರವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಡಕು ಮತ್ತು ಬೋಂಗಾಗಳು ಉಂಟಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಸರ್ಕಾರವು ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಎಸ್. ಚಿನಿವಾಲ್ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿರುವ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳ ಸಲಹೆಗಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಿತು. ಬಿಟ್ಟುಹೋದ ಭೇದ್ಯ ಹರವುಗಳ (60.78 ಕಿಮೀ) ಒಳಭಾಗ ಸದೃಢೀಕರಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಮುಗಿಸುವಿಕೆ, ತಳಪದರ ಸಂಸ್ಕರಣ (5.42 ಕಿಮೀ), ಹಲವು ಅಡ್ಡಮೋರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸುಧಾರಣೆ, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸಮಿತಿಯು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2005). ಸರ್ಕಾರವು ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು 'ತುಂಗಭದ್ರ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆ/ತುಂಗಭದ್ರ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆ ಉಪಕಾಲುವೆಗಳ ಆಧುನೀಕರಣ' ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಮೂಲಕ, ಐದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ರೂ.210 ಕೋಟಿಗೆ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2008). ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 75 ದಿನಗಳು ಇರುವ ಕಾಲುವೆ ಮುಚ್ಚುವ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ (ಏಪ್ರಿಲ್ ಮತ್ತು ಜುಲೈ ನಡುವೆ) ಮಾತ್ರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದ್ದವು. ಆದರೆ, 2008-09ರಿಂದ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ, ಆಯ್ದ ಭೇದ್ಯ ಹರವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಇಡೀ ತುಂಗಭದ್ರ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆಗೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಏರಿ ಹಾಕುವ ಮತ್ತು ಉಪಕಾಲುವೆಗಳ ಏರಿ ಹಾಕುವುದನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಆಧುನೀಕರಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಹಿಗ್ಗಿತು.

2.4.3.2 ಒಂದು ಯೋಜನಾ ವರದಿ ಇಲ್ಲದೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಪ್ರಾರಂಭ

ಕಂಡಿಕೆ 2.4.3.1ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಂತೆ, ಆಧುನೀಕರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಚಿನಿವಾಲ್ ಸಮಿತಿಯಿಂದಾದ ಶಿಫಾರಸುಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಆಧುನೀಕರಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಉದ್ದೇಶವು ಪೂರ್ಣ ತುಂಗಭದ್ರ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆ ಮತ್ತು ತುಂಗಭದ್ರ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆಯ 84 ಉಪಕಾಲುವೆಗಳು ಹಾಗೂ ಬಲದಂಡೆ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಕಾಲುವೆಯು ವ್ಯಾಪಿಸುವಂತೆ ಹಿಗ್ಗಿತು. ಯೋಜನೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಗಣನೀಯ ಏರಿಕೆಗೆ ಒಳಗಾದರೂ, ವಿವಿಧ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವೆಚ್ಚ, ವರ್ಷಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಗಳು, ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ಸೂಚಿ, ಸಂಚಿತವಾಗಬಹುದಾದ ಲಾಭಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಹೊಸದಾದ ಸಮಗ್ರ ಯೋಜನಾ ವರದಿಯು, ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯ ತೀರುವಳಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆಯಲು, ಸಿಇ ಇಂದ ತಯಾರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಸಿಇರವರು, ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಏರಿ ಹಾಕುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು, ರೂ.2.50 ಕೋಟಿ¹⁶ ಮತ್ತು ಮೇಲಿನ ವೆಚ್ಚದ ಎಲ್ಲ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿನ ನಡವಳಿಕೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದ್ದಂತೆ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು¹⁷. ಸರ್ಕಾರವು ಈಗಾಗಲೇ ಆಧುನೀಕರಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಅಂದಾಜುಗಳು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಮುಂದೆ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ

¹⁵ ದೊಡ್ಡ ಕುಳಿ

¹⁶ ಫೆಬ್ರವರಿ 2010ರಿಂದ ಮುಂದೆ ರೂ.5 ಕೋಟಿ

¹⁷ ಮುಚ್ಚುವ ಅವಧಿ 2009ರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಅಂದಾಜುಗಳು ಫೆಬ್ರವರಿ 2009ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮುಚ್ಚುವ ಅವಧಿ 2010ರದ್ದು ಏಪ್ರಿಲ್ 2010ರಲ್ಲಿ

ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ವಿವೇಚನೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ಎಂದು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯು ಟೀಕಿಸಿ ಹೇಳಿತು. ಚಿನಿವಾಲ್ ಸಮಿತಿ ವರದಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಅನುಮೋದನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ಇದು ನಡವಳಿಕೆಗಳಿಂದ ನುಣುಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿತ್ತು ಏಕೆಂದರೆ ಆಧುನೀಕರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಹಿಗ್ಗುವಿಕೆಯಿಂದ ಚಿನಿವಾಲ್ ಸಮಿತಿ ವರದಿಯು ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದುವರೆದು, ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯು ಕೂಡ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟಲಾಗಲಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ತೀರುವಳಿಗಾಗಿ ಅಂದಾಜುಗಳು ತುಂಡುತುಂಡಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು, ಸಂಹಿತೆಯ ವಿಧಿಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಲ್ಲಿ¹⁸, ವಿವರವಾದ ಯೋಜನಾ ವರದಿ ಮತ್ತು ಪರಿಷ್ಕೃತ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಅನುಮೋದನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು.

ಚಿನಿವಾಲ್ ಸಮಿತಿಯು, ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಹಾಳಾಗಿದ್ದ ಭಾಗದಡೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಮುಖ್ಯ ಕಾಲುವೆಯ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲದೆ ಉಪಕಾಲುವೆಗಳ ಆಧುನೀಕರಣವನ್ನು ಕೂಡ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿತ್ತು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ಹೇಳಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2011). ಮುಂದುವರೆದು, ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಹಿಗ್ಗಿಲ್ಲವೆಂದು ವಾದಿಸಿತು ಮತ್ತು ಸಕ್ಷಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಯೋಜನಾ ವರದಿಯು ಕರ್ನಾಟಕ ನೀರಾವರಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತದಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿತು. ಉತ್ತರವು ಒಪ್ಪಲರ್ಹವಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು 2,270 ಕಿಮೀ ಕಾಲುವೆ ವ್ಯೂಹದ ಆಧುನೀಕರಣವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದವು ಆದರೆ ಚಿನಿವಾಲ್ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳು ತುಂಗಭದ್ರ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆಯ ಭೇದ್ಯ ಹರವುಗಳ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಉಪಕಾಲುವೆಗಳ ಆಧುನೀಕರಣದ ಶಿಫಾರಸನ್ನು ಚಿನಿವಾಲ್ ಸಮಿತಿಯು ಮಾಡಿದ್ದರೂ, ಅದು ಅದರ ರೂ.210 ಕೋಟಿ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಕಾಲುವೆಗಳ ಆಧುನೀಕರಣದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸೇರಿಸಲಿಲ್ಲ. ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಯೋಜನಾ ವರದಿಯು ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಉತ್ತರವೇ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾದ ಆಧುನೀಕರಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಹಿಗ್ಗಿತು ಮತ್ತು ಒಂದು ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಯೋಜನಾ ವರದಿ ಇಲ್ಲದೆಯೇ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

2.4.4 ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವಹಿಸುವಿಕೆ

2.4.4.1 ಗುತ್ತಿಗೆಗಳ ವಹಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ

ಸಂಹಿತೆಯ ವಿಧಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ¹⁹, ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಗುತ್ತಿಗೆಗಳ ವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಮುನ್ನವೇ, ಪೂರ್ವಾಪೇಕ್ಷಿತಗಳಾದ ಆವಶ್ಯಕ ತನಿಖೆಗಳ ನಂತರ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಅಂದಾಜುಗಳ ತಯಾರಿಕೆ, ನಕ್ಷೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿನ್ಯಾಸಗಳ ತಯಾರಿಕೆ, ನಿಧಿಗಳ ಮಂಜೂರಾತಿ ಪಡೆಯುವಿಕೆ, ಟೆಂಡರುಗಳ ಆಹ್ವಾನ, ಇವು, ವೈಫಲ್ಯಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಊಡಿಕೆಗಳು ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ ಏಕೆಂದರೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಮುಚ್ಚುವ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಬೇಕು; ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಕೆಲಸದ ಅವಧಿಯ (90 ದಿನಗಳು) ಲಭ್ಯತೆಯು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

2009-10 ಮತ್ತು 2010-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಟೆಂಡರು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬವಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಮುಚ್ಚುವ ಅವಧಿಯ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಆಧುನೀಕರಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಟೆಂಡರುಗಳು ಅಂತಿಮಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಗೋಚರವಾಯಿತು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, 2009-11ರಲ್ಲಿ ಟೆಂಡರಾದ ಎಲ್ಲ 39 ಕಾಮಗಾರಿಗಳು, ಕಾಲುವೆಗಳು ಮುಚ್ಚಿದ್ದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಂದ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಸರ್ಕಾರವು, ಗುತ್ತಿಗೆಯ ವಹಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ವಿಳಂಬಕ್ಕೆ ಟೆಂಡರು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಗಮನಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕೆಲಸದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಿತವನ್ನು ಆರೋಪಿಸಿ ಉತ್ತರಿಸಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2011). ಉತ್ತರವು ಒಪ್ಪಲರ್ಹವಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಇಲಾಖೆಯು ಗುತ್ತಿಗೆಗಳ ವಹಿಸುವಿಕೆಗಾಗಿ

¹⁸ ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಡಿಕೆಗಳು 107, 115 ಮತ್ತು 148

¹⁹ ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಡಿಕೆಗಳು 104, 135 ಮತ್ತು 211

ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಟೆಂಡರುಗಳನ್ನು ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಆಹ್ವಾನಿಸಿತ್ತು. ದೋಷಪೂರಿತ ಯೋಜನೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಹಲವು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಮೈಲಿಗಲ್ಲುಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಪಡಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ; ಇದು ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಟೆಂಡರುಗಳ ಆಹ್ವಾನದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೇ ಪರಾಭವಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಗುತ್ತಿಗೆಗಳ ವಿಳಂಬಿತ ವಹಿಸುವಿಕೆಯತ್ತ ಒಯ್ದಿತು.

2.4.4.2 ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಟೆಂಡರಾದವು

ಅಧಿಕ ಟೆಂಡರು ಪ್ರೀಮಿಯಂನಲ್ಲಿ ಟೆಂಡರುಗಳ ಒಪ್ಪುವಿಕೆಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರೂ.93.54 ಕೋಟಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಹೊರೆ

2009ರ ಮುಕ್ತಾಯ ಅವಧಿಗೆ, ರೂ.184.29 ಕೋಟಿ ಬೆಲೆಯ 29 ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ನವೆಂಬರ್ 2008ರಲ್ಲಿ ಟೆಂಡರುಗಳು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವು ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ಸವಾಲುದಾರರಿಂದ ಸೂಚಿತವಾದ ಸವಾಲು ಮೊತ್ತವು ರೂ.284.51 ಕೋಟಿ ಆಗಿತ್ತು. ದರಗಳ ಇಳಿಕೆಗಾಗಿ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರೊಂದಿಗೆ ಸಂಧಾನದ ನಂತರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಇಂದೀಕರಿಸಿದ ಬೆಲೆಯ²⁰ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡ 24.35 ಮತ್ತು 25ರ ನಡುವಿನ ಶ್ರೇಣಿಯ ಟೆಂಡರು ಪ್ರೀಮಿಯಂನೊಂದಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಬೆಲೆ ರೂ.230.29 ಕೋಟಿಗೆ ವಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಇದೇ ರೀತಿ, ಮುಕ್ತಾಯ ಅವಧಿ 2010ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ರೂ.231.45 ಕೋಟಿ ಬೆಲೆಯ ಹತ್ತು ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಟೆಂಡರುಗಳು ಫೆಬ್ರವರಿ 2010ರಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವು ಮತ್ತು ದರಗಳ ಇಳಿಕೆಗಾಗಿ ಸಂಧಾನದ ನಂತರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಕನಿಷ್ಠ ಸವಾಲುದಾರರಿಗೆ ರೂ.359.48 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಜೂನ್ 2010ರಲ್ಲಿ ಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟವು. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂತೆ ಇಂದೀಕರಿಸಿದ ವೆಚ್ಚದೊಂದಿಗೆ ಪರಾಮರ್ಶಿಸದೇ, 15 ಜೂನ್ 2010ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ಇಲಾಖೆಯ 2010-11ರ ದರಸೂಚಿಯ ಉಲ್ಲೇಖದೊಂದಿಗೆ, ಶೇಕಡ 10.17 ಮತ್ತು 13.95 ನಡುವಿನ ಶ್ರೇಣಿಯ ಟೆಂಡರು ಪ್ರೀಮಿಯಂನೊಂದಿಗೆ ಟೆಂಡರುಗಳು ಅಂಗೀಕೃತವಾದವು. ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ಇಲಾಖೆಯ ದರಸೂಚಿಯು ಆಧುನೀಕರಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಅಂಶಗಳಿಗಾಗಿ ಶೇಕಡ 25 ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿತ್ತು. ಟೆಂಡರು ಪ್ರೀಮಿಯಂ ಇಂದೀಕರಿಸಿದ ವೆಚ್ಚದ ಉಲ್ಲೇಖದೊಡನೆ ಶೇಕಡ 22.88ರಿಂದ 25ಕ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವಾಗುವುದು. ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು ಅಗಾಧ ದುಡಿಮೆ, ಯಂತ್ರ ಮತ್ತು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಿಇರವರು ಉನ್ನತ ಶೇಕಡಾವಾರು ಟೆಂಡರು ಪ್ರೀಮಿಯಂ ಜೊತೆಗಿನ ಟೆಂಡರುಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದರು, ಏಕೆಂದರೆ ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಸೂಚಿತ ಅವಧಿಯು ಕೇವಲ 90 ದಿನಗಳಾಗಿತ್ತು.

ಆದರೆ, ತುಂಗಭದ್ರ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ 2007-11ರಲ್ಲಿ ವಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಲದಂಡೆ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಕಾಲುವೆ ಮತ್ತು ಬಲದಂಡೆ ಕೆಳ ಮಟ್ಟದ ಕಾಲುವೆಯ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಒಳಪದರ ಗುತ್ತಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿದ್ಯೇನೆಂದರೆ, ಟೆಂಡರು ಶೇಕಡಾವಾರು ಶೇಕಡ (-) 39.99 ಮತ್ತು (+) 4.99ರ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಮಂಡಳಿಯು ಅದರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ, ಕಾಮಗಾರಿ ಅಂದಾಜುಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಇಲಾಖೆಯ ದರಸೂಚಿಗಳನ್ನೇ ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಸಮಾನ ಷರತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ, ಸಮಾನ ಮುಚ್ಚುವ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಮಾನ ದರಸೂಚಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಹ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ, ಮಂಡಳಿಯು ನೀಡಿದ್ದ ಗುತ್ತಿಗೆ ದರಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ, ಸಿಇರವರಿಂದ ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟ ಗುತ್ತಿಗೆ ದರಗಳು ಅಧಿಕವಾಗಿದ್ದವು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡ 25 ಟೆಂಡರು ಪ್ರೀಮಿಯಂ ಜೊತೆಗಿನ ಟೆಂಡರುಗಳನ್ನು ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕವೆಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಮಂಡಳಿಯು ಸಿಇ ಕೂಡ ಆಗಿದ್ದ ಸಿಇರವರ ಕ್ರಮವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಮರ್ಥನೀಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಂಡಳಿಯು ಗುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಟೆಂಡರು ಪ್ರೀಮಿಯಂ ಶೇಕಡ 4.99 ಅನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೂ, ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಟೆಂಡರು ದರಗಳಲ್ಲಿ ಟೆಂಡರುಗಳ ಒಪ್ಪುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಾದ ಅಧಿಕ ಹೊರೆಯು ರೂ.93.54 ಕೋಟಿಗೆ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವಾಯಿತು (ಅನುಬಂಧ 2.11).

ತುಂಗಭದ್ರ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಕೆಲವೇ ಲಕ್ಷ ಬೆಲೆಯ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ್ದಾಗಿದ್ದವು ಮತ್ತು ಭೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು, ಟೆಂಡರು ಅಳತೆಗೋಲುಗಳು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದ್ದವು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ಹೇಳಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2011). ನೀರಾವರಿ ಕೇಂದ್ರ ವಲಯವು ನೀಡಿದ ಗುತ್ತಿಗೆಗಳು

²⁰ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ಇಲಾಖೆ ದರಸೂಚಿ ಮತ್ತು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ದುಡಿಮೆ ದರಗಳ ಮೇಲೆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಬೆಲೆಗಳು, ಪರಿಷ್ಕೃತ ರಾಜಧನ ದರಗಳು ಮತ್ತು ಶೇಕಡ ಒಂದರ ದುಡಿಮೆ ಮೇಲುತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ನಂತರ ವೆಚ್ಚ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವಾಯಿತು

ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಬಿಗಿಯಾದ ಪೂರ್ವಾರ್ಹತಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದ ಹಲವು ಕೋಟಿ ಬೆಲೆಯದ್ದಾಗಿದ್ದವು, ಬೃಹತ್ ಪರಿಮಾಣದ ಕೆಲಸಗಾರರ, ಯಂತ್ರ, ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದವು, ಮುಚ್ಚುವ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡಬೇಕಿತ್ತು, ಇತ್ಯಾದಿ; ಆದ್ದರಿಂದ ಹೋಲಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಉತ್ತರವು ಒಪ್ಪಲರ್ಹವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಪರಿಮಾಣಗಳ ಉಲ್ಲೇಖದ ಜೊತೆ ಸೂಚಿತವಾದ ದರಗಳ ಅಂಶದರ ಟೆಂಡರುಗಳು ಆಹ್ವಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು, ಯಂತ್ರಗಳ ಬಳಕೆಯು ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಪರಿಮಾಣದ ಟೆಂಡರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಅಧಿಕ ಪರಿಮಾಣಗಳು ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ದರಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲಿಸುವುದು.

2.4.4.3 ಮುಚ್ಚುವ ಅವಧಿ 2010ರ ಆಧುನೀಕರಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸವಾಲುಗಳ ಅನುಚಿತ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ತುಂಗಭದ್ರ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಉಪಕಾಲುವೆಗಳ ಆಧುನೀಕರಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಾಲ್ಕು ಪ್ಯಾಕೇಜುಗಳ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಟೆಂಡರುಗಳು, ಅಂದಾಜುಗಳು ಮತ್ತು ಕರಡು ಟೆಂಡರು ಪತ್ರಗಳು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ತೀರುವಳಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ (ಏಪ್ರಿಲ್ 2010) ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿತವಾಗುವುದಕ್ಕೆ (ಮೇ 2010) ಬಹಳ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ, ಫೆಬ್ರವರಿ 2010ರಲ್ಲಿ ಆಹ್ವಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ರೂ.69.94 ಕೋಟಿಯ ಆಯವ್ಯಯ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ, 2008-09ಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ 2007-08ರ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ಇಲಾಖೆ ದರಸೂಚಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಟೆಂಡರಿಗಿಡಲಾದ ಮೊತ್ತವು ರೂ.211.75 ಕೋಟಿಯಾಗಿತ್ತು. ಸವಾಲುದಾರರುಗಳಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಪ್ಯಾಕೇಜುಗಳಿಗಾಗಿ ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದರಗಳು ರೂ.409.26 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಅಧಿಕವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಟೆಂಡರಿಗಿಡಲಾದ ಮೊತ್ತದ ಮೇಲೆ ಟೆಂಡರು ಪ್ರೀಮಿಯಂ ಶೇಕಡ 90ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಾಲ್ಕು ಪ್ಯಾಕೇಜುಗಳ ಪುನಃ ಅಂದಾಜಿಸಲಾದ ವೆಚ್ಚವು ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ಇಲಾಖೆಯ ದರಸೂಚಿ ಮತ್ತು ದುಡಿಮೆ/ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಬೆಲೆಯ ಉಲ್ಲೇಖದೊಂದಿಗೆ ರೂ.242.27 ಕೋಟಿಗೆ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವಾಯಿತು ಮತ್ತು ಪುನಃ ಅಂದಾಜಿಸಲಾದ ವೆಚ್ಚದ ಉಲ್ಲೇಖದೊಂದಿಗೆ ಟೆಂಡರು ಪ್ರೀಮಿಯಂ ಶೇಕಡ 65.85 ಮತ್ತು 72.33 ನಡುವಿನ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಟೆಂಡರುಗಳ ಅನುಮೋದನೆಗಾಗಿ ಇದು ಸಿಇಇರಿಂದ ಶಿಫಾರಸಾಯಿತು. ಈ ನಡುವೆ, ಸಂಧಾನದ ನಂತರ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು ಅವರ ಟೆಂಡರು ಮೊತ್ತವನ್ನು ರೂ.81.01 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಇಳಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಪುನಃ ಅಂದಾಜಿಸಿದ ವೆಚ್ಚದ ಉಲ್ಲೇಖದೊಡನೆ ಇಳಿಸಿದ ಮೊತ್ತದ ಟೆಂಡರು ಪ್ರೀಮಿಯಂ ಶೇಕಡ 31.03 ಮತ್ತು 40.40ರ ನಡುವೆ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವಾಯಿತು. ಟೆಂಡರುಗಳ ಒಪ್ಪುವಿಕೆಗಾಗಿ ಸೂಚಿತ ದರಗಳು, ಪ್ರಚಲಿತ ಮಾದರಿಗಳಂತೆ, ಅಂತಹ ಪುನಃ ಅಂದಾಜಿಸಿದ ಮೊತ್ತದೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ಆದರೆ, ಅಧಿಕ ಟೆಂಡರು ಪ್ರೀಮಿಯಂನ ಕಾರಣದಿಂದ ಇಲಾಖೆಯು ವಿಧಾನವನ್ನು ಪಾಲಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು 15 ಜೂನ್ 2010ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ 2010-11ರ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ಇಲಾಖೆಯ ದರಸೂಚಿಗಾಗಿ ಕಾಯಿತು. ಲಭ್ಯ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಅವಧಿಯು ಕಡಿತಗೊಂಡಿತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಿತು (ಏಕೆಂದರೆ ಕಾಲುವೆ ನೀರು ಬಿಡುವುದು 28 ಜುಲೈ 2010 ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿತ್ತು). ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು, ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ 90 ದಿನಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಕೇವಲ 35 ದಿನಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ, ಗುತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು ರೂ.328.25 ಕೋಟಿಗೆ, ಶೇಕಡ 10.17 ಮತ್ತು 13.95 ನಡುವಿನ ಶ್ರೇಣಿಯ ಟೆಂಡರು ಪ್ರೀಮಿಯಂನೊಂದಿಗೆ, ವಹಿಸಿತು. ಎರಡು ಪ್ಯಾಕೇಜುಗಳ ಟೆಂಡರುಗಳು (ರೂ.215.42 ಕೋಟಿ) ಒಬ್ಬನೇ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನಿಂದ ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟವು.

ತುಂಗಭದ್ರ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕಾಲುವೆಯ ಪಾರ್ಶ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರೀಕ್ಯಾಸ್ಡ್ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಚಪ್ಪಡಿಗಳ ತೆಗೆದುಹಾಕುವಿಕೆ, ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ತಳಪಾಯದ ತೆಗೆದುಹಾಕುವಿಕೆ, ಹಲವು ರಚನೆಗಳ ಕಿತ್ತುಹಾಕುವಿಕೆ, ಭೂ ಅಗತ, ಬಲವರ್ಧಿತ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಒಳಪದರ ಹಾಕುವ ಮುಂಚೆ ಏರಿಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಉಪಕಾಲುವೆಗಳಿಗಾಗಿ ಭೂ ಅಗತ, ಪುನಃ ಭೇದನ, ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಒಳಪದರ, ಮುಂತಾದವು ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದವು. ಮುಂದುವರೆದು, ತುಂಗಭದ್ರ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆಯ ಒಳಪದರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಪೇವರ್ ಯಂತ್ರದ ಜೋಡಿಸುವ/ಬಿಚ್ಚಿ ಹಾಕುವ ಅನೇಕ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಚದುರಿದ್ದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡಬೇಕಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ, ಕಾಮಗಾರಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಕೂಡಿದ್ದ ಅನೇಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಚದುರಿದ್ದ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿದಾಗ, ಕಾಮಗಾರಿಯ

ಮೂರನೇ ಎರಡರಷ್ಟು ಅವಧಿಯು ಬಹುತೇಕ ಮುಗಿದಿದ್ದಾಗ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಗುತ್ತಿಗೆ ವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಯಾವುದೇ ಸಮರ್ಥನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಗೋಚರಿಸಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಂದ 35-40 ದಿನಗಳ ಕೆಲಸದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಮೊತ್ತದ ಶೇಕಡ 71ರಿಂದ 91ರಷ್ಟು ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಒಂದು ದಿನದ ಮುಂಚೆ ಮತ್ತು ಒಪ್ಪಂದದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಎರಡು ದಿನಗಳ ಒಳಗೆ, ಸಿಮೆಂಟುಜಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರಣಗಳ ಮತ್ತು ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಘನಾಕೃತಿಗಳ ಎರಕ ಹಾಕುವಿಕೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟ ನಿಯಂತ್ರಣ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಮೂರನೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಮಾಲೋಚಕರಿಂದ ನಡೆಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇದು, ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಂದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು, ಕೇವಲ ಒಂದು ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಉಳಿದ ಟೆಂಡರು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಕೆಡುವಂತೆ, ಒಪ್ಪಂದದ ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ಬಹಳಷ್ಟು ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಂದ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಹಳಷ್ಟು ಕಡಿತ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯ ನಿರ್ಣಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಟೆಂಡರುಗಳ ಸ್ವೀಕಾರದ ನಂತರ ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 25ರಷ್ಟು ಮಾನ್ಯತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಂದಾಜುಗಳ ಭರ್ತಿಯು, ಆಗಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವ ಒಂದು ಬದ್ಧ ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಸಕ್ರಮಿಕರಣ ಮಾಡುವುದಾಗಿತ್ತು. ಆಧುನೀಕರಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಮುಂಚೆಯೂ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಅಂಶಗಳ ಅಂದಾಜಿಸುವಿಕೆಗಾಗಿ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ಇಲಾಖೆಯ 2010-11ರ ದರಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದ ಶೇಕಡ 25 ಮಾನ್ಯತೆಯು ಕೇವಲ ಆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಅಂದಾಜಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಈ ಮಾನ್ಯತೆಯು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಮತ್ತು ಟೆಂಡರು ಷರತ್ತುಗಳ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗುವಂತೆ ಮುಚ್ಚುವ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕದಂತೆ ಪಾವತಿಯಾಗಲು ಶಿಫಾರಸಾಯಿತು. ಹೀಗೆ, ಶೇಕಡ 25 ಮಾನ್ಯತೆಯ ಸೇರಿಸುವಿಕೆಯು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಂದ ಸೂಚಿತವಾದ ದರಗಳು ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕವೆಂದು ಕಾಣುವಂತೆ ಇಲಾಖೆಯ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಏರಿಸಿತು ಆದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಪುನಃ ಅಂದಾಜಿಸಲಾದ ಮೊತ್ತದೊಡನೆಯೂ ಬಹಳ ಅಧಿಕವಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ, ಟೆಂಡರು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸೂಕ್ತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಲಭ್ಯ 35 ದಿನಗಳ ಕಾಮಗಾರಿ ಅವಧಿಯೊಂದಿಗೆ ಗುತ್ತಿಗೆಗಳ ವಹಿಸುವಿಕೆಯು ಸಮರ್ಥನೀಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ಯಂತ್ರ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಕನಿಷ್ಠ ದರ ಸೂಚಿಸಿದ್ದ ಸವಾಲುದಾರರಿಂದ ಟೆಂಡರುಗಳ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು ಮತ್ತು ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಂದ, ಮಂಜೂರಾತಿ, ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಮುನ್ನವೇ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಿಕೆಗೆ ನಿಯಮಗಳು ಅವಕಾಶವಿತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ಉತ್ತರಿಸಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2011). ಮುಂದುವರೆದು, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾದ ಎಲ್ಲ ಆಧುನೀಕರಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಶೇಕಡ 25 ಮಾನ್ಯತೆಯು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿತು. ತುರ್ತು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಭೇದ್ಯ ಹರವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಇರದೆ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಯೋಜನಾ ವರದಿಗಳು ಇನ್ನೂ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣದಿಂದ ಉತ್ತರವು ಒಪ್ಪಲರ್ಹವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು ಸಜ್ಜಾಗುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಇಲಾಖೆಯ ತಿಳುವಳಿಕೆಯೊಳಗಿದ್ದರೂ, ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಂದ ದರಗಳ ಕಡಿತದ ನಂತರವೂ ಗುತ್ತಿಗೆಗಳು ವಹಿಸಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ ಬದಲಿಗೆ ವಹಿಸುವಿಕೆಯು 2010-11ರ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ಇಲಾಖೆಯ ದರಸೂಚಿಯು ಜಾರಿಯಾಗುವವರೆಗೂ ವಿಳಂಬಗೊಂಡಿತು. ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ, ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ಇಲಾಖೆಯ 2010-11ರ ದರಸೂಚಿಯು ಶೇಕಡ 25 ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದು, ಟೆಂಡರ್ ಪ್ರೀಮಿಯಮ್ ಕಿರಿದಾಗಲು ಅನುಕೂಲಿಸಿತು. ಮುಂದುವರೆದು, ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯ ನಿಯಮವು ದರಗಳ ಕಡಿತಗೊಳಿಸುವ ಏಕೈಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರೊಂದಿಗೆ ಸಂಧಾನ ನಡೆಸುವುದರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಒತ್ತಿಹೇಳುವುದು ಏಕೆಂದರೆ ಇದು, ಹಿಂದಿನ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಾಂತವಾಗಿದ್ದ, ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು ನಂತರ ದರಗಳನ್ನು ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಅತಿಯಾದ ಯದ್ವಾತದ್ವಾ ದರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುವುದನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಇರಿಸುವುದು.

2.4.5 ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ

2.4.5.1 ತುಂಗಭದ್ರ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ತಳಪಾಯದ ಬದಲಾಯಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ವೆಚ್ಚ

ಶೂನ್ಯ ಅಪಾಯದ ಹರವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಬಲವರ್ಧಿತ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಜೊತೆಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ತಳಪಾಯದ ತೆಗೆಯುವಿಕೆಯಿಂದ ರೂ.29.01 ಕೋಟಿ ಅಧಿಕ ವೆಚ್ಚ

ಹಲವು ಇತರ ವಿಷಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಚಿನಿವಾಲ್ ಸಮಿತಿಯು, ತುಂಗಭದ್ರ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆಯ ಹಾಳಾಗಿದ್ದ/ಕೆಟ್ಟಿದ್ದ/ಅಪಾಯಕಾರಿ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಟ್ಟು 5.42 ಕಿಮೀನ ಕೆಲವು ಹರವುಗಳನ್ನು, ಬಲವರ್ಧಿತ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ನೊಂದಿಗೆ ತಳಪಾಯದ ಸಂಸ್ಕರಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಂದಿರದ ಶಿಫಾರಸಿನಂತೆ, ಮುಚ್ಚುವ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಇನ್ನಷ್ಟು ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಂಸ್ಕರಣವನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಗುರುತಿಸಿತ್ತು. ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹರವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ತಳಪಾಯದ ತೆಗೆಯುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಬದಲಾಯಿಸುವಿಕೆಗಾಗಿ ಶಿಫಾರಸುಗಳು ಅಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ತುಂಗಭದ್ರ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆಯ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾಗಿದ್ದ ಹರವುಗಳ ಜೊತೆಗಿನ 91 ಕಿಮೀ ಉದ್ದದಲ್ಲಿ, ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ತಳಪಾಯದ ತೆಗೆಯುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಹೊಸದಾಗಿ ಬಲವರ್ಧಿತ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಹಾಕುವಿಕೆಯು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿದವು. ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಚಿನಿವಾಲ್ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಶಿಫಾರಸು ಆಗಿವೆ ಎನ್ನುವ ಸೂಚನೆಯಿಂದ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು; ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಸಮಿತಿಯು, ತಳಪಾಯದ ಬದಲಾಯಿಸುವಿಕೆಗಾಗಿ 5.42 ಕಿಮೀನ ಭೇದ್ಯ ಹರವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿತ್ತು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ, ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸು ಎಂದು ಕಾಮಗಾರಿಯ ಸಮರ್ಥನೆಯು ಸರಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ, ಶೂನ್ಯ ಅಪಾಯದ ಹರವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ತಳಪಾಯದ ಬದಲಾಯಿಸುವಿಕೆ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾದ ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶವು 3,98,993 ಚಮೀ ಆಗಿದ್ದು, ಕೋಷ್ಟಕ-2.17ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ರೂ.29.01 ಕೋಟಿ ಅಧಿಕ ವೆಚ್ಚ ಕೂಡಿತ್ತು:

ಕೋಷ್ಟಕ-2.17: ಕಾಲುವೆಯ ತಳಪಾಯಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಒಳಪದರದ ವಿವರಣಾ ಪಟ್ಟಿ

ವಿಭಾಗ	ತುಂಗಭದ್ರ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆಯ ಹರವುಗಳು	ತೆಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ತಳಪಾಯದ ಉದ್ದ (ಕಿಮೀ)	ಹೊಸ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಒಳಪದರದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ (ಚಮೀ)	ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚ (ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ)
ಒಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ	32ರಿಂದ 39 ಕಿಮೀ	4.15	68,526	4.51
ಸಿಂಧನೂರು	2,475 ಮತ್ತು 3,458 ಸರಪಳಿಯ ನಡುವೆ	16.73	2,16,919	16.21
ಸಿರವಾರ	116ರಿಂದ 137 ಮತ್ತು 143ರಿಂದ 155 ಕಿಮೀ	7.95	72,711	5.25
ಯರಮರಸ್	6,074 ಮತ್ತು 7,093 ಸರಪಳಿಯ ನಡುವೆ	9.07	40,837	3.04
ಒಟ್ಟು		37.90	3,98,993	29.01

(ಆಧಾರ: ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂದ ಒದಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿವರಗಳು)

ಮೂಲ ನಿರ್ಮಾಣದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲುವೆಯ ತಳಪಾಯವು ಒದಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ಹೇಳಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2011). ಆಧುನೀಕರಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಕೇವಲ ಸದ್ಯಧೀಕರಣಕ್ಕಲ್ಲದೇ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಕೂಡ ಇದ್ದವು ಮತ್ತು ಹರವುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ ನಂತರ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ತಳಪಾಯವು ಬದಲಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಉತ್ತರವು ಒಪ್ಪಲರ್ಹವಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಚಿನಿವಾಲ್ ಸಮಿತಿಯು ಕಾಲುವೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯ ತನಿಖೆಯ ನಂತರ ಒಂದು 5.42 ಕಿಮೀ ಉದ್ದದ ಭೇದ್ಯ ಹರವುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಬದಲಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ತಳಪಾಯವು 91 ಕಿಮೀ ಉದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಇತ್ತು ಮತ್ತು ಅಂದಾಜುಗಳಿಂದ ಕಂಡುಬಂದಂತೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ತಳಪಾಯದ ಬದಲಾಯಿಸುವಿಕೆಗಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಅಧಿಕ ಉದ್ದ ಒಟ್ಟು 85.58 ಕಿಮೀಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ, ಎಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ತಳಪಾಯದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ/ಉಬ್ಬಿದೆ ಎಂದು ಸೂಚಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೋ, ಆ 37.90 ಕಿಮೀ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆಯ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಸಂಬಂಧಿಸಿತ್ತು. ಕಾಮಗಾರಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ಅಂದಾಜುಗಳಿಂದ ಸೂಕ್ತ ಸಮರ್ಥನೆಯು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಸಹ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿತ್ತು.

2.4.5.2 ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾದರಿಗಳಿಗೆ ನಿಷ್ಪವಾಗದಿರುವಿಕೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವೆಚ್ಚ

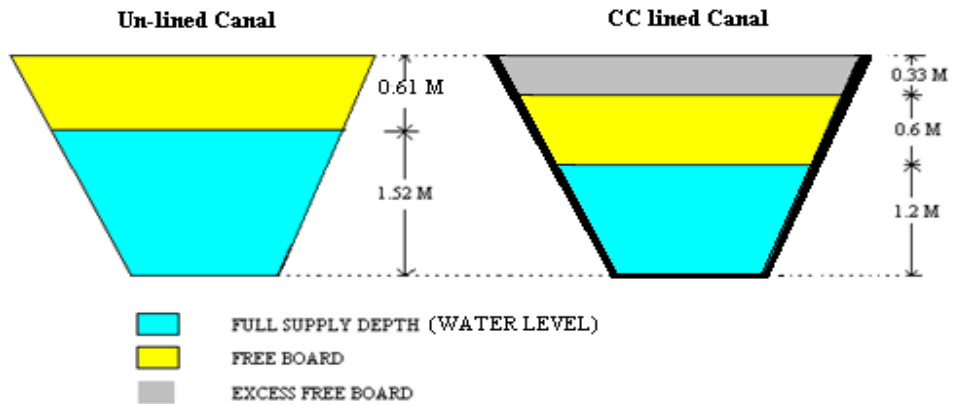
ಉಪಕಾಲುವೆಗಳ ಪಾರ್ಶ್ವ ಒಳಪದರದ ಅಸಮರ್ಥನೀಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಿಂದ ರೂ.17.84 ಕೋಟಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವೆಚ್ಚ

ಉಪಕಾಲುವೆಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಭಾಗಗಳು ಒಳಪದರವಿಲ್ಲದ ಕಾಲುವೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಅವುಗಳ ಉಲ್ಲೇಖದೊಂದಿಗೆ ವಿನ್ಯಾಸಿತವಾಗಿದ್ದವು ಮತ್ತು ಅದರಂತೆ ಪೂರ್ಣ ಸರಬರಾಜು ಆಳ (ಫುಲ್ ಸಪ್ಲೈ ಡೆಪ್ತ್)²¹ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತ ಪಾರ್ಶ್ವವು (ಫ್ರೀ ಬೋರ್ಡ್)²² ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲ್ಪಡುವುದು. ಒಳಪದರ ಒದಗಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಒಂದು ಕಾಲುವೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು. ಒಳಪದರವು ನಾಜೂಕಿನ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರಿಂದ ನೀರಿನ ಹರಿಯುವಿಕೆಗೆ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರತಿರೋಧ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ವೇಗದ ಒಂದು ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದ್ದು, ವೇಗವು ಜಾಸ್ತಿಯಾದರೆ ಕಾಲುವೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಫಲಿತವಾಗಿ ಅದು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕಾಲುವೆ ಭಾಗಗಳನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವುದು.

ಒಳಪದರ ಇಲ್ಲದ ಕಾಲುವೆಗಳ ಒಳಪದರ ಹಾಕುವಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಾಗ, ಭಾಗಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸದೆಯೇ ಕಾಲುವೆಯ ಒಳಪದರ ಹಾಕುವುದು ಅಥವಾ ಕಾಲುವೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವುದು ಆಯ್ಕೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ತಳಪಾಯದ ಅಗಲವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸದೆಯೇ ಮೂಲ ಭಾಗವನ್ನು ಒಳಪದರ ಹಾಕುವಿಕೆಗಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿನ ಸಾಗಣೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ನೀರಿನ ವೇಗದ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಪೂರ್ಣ ಸರಬರಾಜು ಆಳದ ಎತ್ತರವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು. ಒಳಪದರವು ಮಾದರಿಗಳಂತೆ ಮುಕ್ತ ಪಾರ್ಶ್ವ ಕೂಡಿದ ತಗ್ಗಿದ ಪೂರ್ಣ ಸರಬರಾಜು ಆಳಕ್ಕೆ ನಿರ್ಬಂಧಿತವಾಗಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಎರಡನೆಯ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಆರಿಸಿದರೆ, ಕಾಲುವೆಯ ತಳಪಾಯದ ಅಗಲ ಮತ್ತು ಮೇಲಿನ ಅಗಲವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮೂಲ ಪೂರ್ಣ ಸರಬರಾಜು ಆಳವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು; ಆದರೆ ಇದು ಕಾಲುವೆಯ ಭಾಗದ ತಗ್ಗಿಸುವಿಕೆಗಾಗಿ ತುಂಬಿಸುವ ವೆಚ್ಚದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ತುಂಗಭದ್ರ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆ/ಬಲದಂಡೆ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಕಾಲುವೆಯ ಉಪಕಾಲುವೆಗಳ ಒಳಪದರ ಅಂದಾಜುಗಳ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆಯು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಉಪಕಾಲುವೆಯ ಮೂಲ ಭಾಗವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡರೂ, ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪೂರ್ಣ ಸರಬರಾಜು ಆಳದ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುವಿಕೆಯಿಂದ ಪಾರ್ಶ್ವ ಒಳಪದರದ ಎತ್ತರವು ಕಡಿತಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪೂರ್ಣ ಸರಬರಾಜು ಆಳದ ಮಟ್ಟಗಳ ಮೇಲೆ ಅಸಮರ್ಥನೀಯ ಪಾರ್ಶ್ವ ಒಳಪದರ ನಿರ್ವಹಣೆಯತ್ತ ಒಯ್ಯುವಂತೆ ಮುಕ್ತ ಪಾರ್ಶ್ವ ಕೂಡಿದ ಮೂಲ ಪೂರ್ಣ ಸರಬರಾಜು ಆಳದವರೆಗೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಮತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಮೇಲಿನ ವೆಚ್ಚವು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

4.03 ಕ್ಯೂಮೆಕ್ಸ್ ವಿನ್ಯಾಸಿತ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಸಮಾನ ಅಡ್ಡ ಭಾಗವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಒಳಪದರವಿಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಒಳಪದರವಿರುವ ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಒಂದು ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ:

²¹ ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿನ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಅದರ ವಿನ್ಯಾಸಿತ ಬಿಡುಗಡೆಯಲ್ಲಿ

²² ಕಾಲುವೆಯ ನೀರು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಸರಬರಾಜು ಆಳದ ಮೇಲೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದ ಕನಿಷ್ಠ ಲಂಬ ದೂರ

47 ಉಪಕಾಲುವೆಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪೂರ್ಣ ಸರಬರಾಜು ಆಳವನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲಾಯಿತು²³. ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪೂರ್ಣ ಸರಬರಾಜು ಆಳದ ಮಟ್ಟಗಳ ಮೇಲೆ ಒಳಪದರ ಹಾಕುವುದರ ಮೇಲಿನ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವೆಚ್ಚವು ರೂ.17.84 ಕೋಟಿಗೆ ಕೋಷ್ಟಕ-2.18ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವಾಯಿತು:

ಕೋಷ್ಟಕ-2.18: ಮುಕ್ತ ಪಾರ್ಶ್ವದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ವಿವರಣಾ ಪಟ್ಟಿ

ವಿಭಾಗ	ಉಪಕಾಲುವೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉದ್ದ ಮೀಟರ್‌ನಲ್ಲಿ	ಅಧಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಚದರ ಮೀಟರ್‌ನಲ್ಲಿ	ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದ ವೆಚ್ಚ (ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ)
ಮುನಿರಾಬಾದ್	11	23,652	36,898.06	1.46
ಒಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ	5	56,001	91,902.82	5.20
ಸಿಂಧನೂರು	8	36,266	64,117.88	4.26
ಸಿರವಾರ	9	28,223	34,515.46	1.92
ಯರಮರಸ್	6	18,970	29,148.60	1.63
ಬಳ್ಳಾರಿ	8	43,887	60,797.92	3.37
ಒಟ್ಟು	47	2,06,999	3,17,380.74	17.84

(ಆಧಾರ: ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ರಿಂದ ಒದಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿವರಗಳು)

ಬೆಳೆ ಮಾದರಿ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮತ್ತು ಅನಧಿಕೃತ ನೀರಾವರಿಯಂತಹ ಪ್ರಸ್ತುತ ನೀರಾವರಿ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಣಿಸಲು ಮೂಲ ಭಾಗವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ಹೇಳಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2011). ಬದಲಾಯಿಸಿದ ಬೆಳೆ ಮಾದರಿ ಮತ್ತು ಸರದಿ ನೀರಾವರಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ರಭಸದ ನೀರಾವರಿಗೆ ಶೇಕಡ 15ರಿಂದ 25ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ನೀರಿನ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಉತ್ತರವು ಒಪ್ಪಲಹವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಬಿಡುಗಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ರಭಸ ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ಶೇಕಡ 20ರ ಅವಕಾಶದ ನಂತರವೂ, 0.11 ಮತ್ತು 10 ಕ್ಯೂಮೆಕ್ಸ್ ನಡುವೆ ಬಿಡುಗಡೆಗಳಿದ್ದ ಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ, ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲಾದಂತೆ, ಮುಕ್ತ ಪಾರ್ಶ್ವ ಕೂಡಿದ ಪೂರ್ಣ ಸರಬರಾಜು ಆಳದ ಮೇಲೆ ಒದಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪಾರ್ಶ್ವ ಒಳಪದರವು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು ಮತ್ತು 3.17 ಲಕ್ಷ ಚದರ ಮೀಟರ್‌ಗಳ ಒಂದು ವಿಸ್ತೀರ್ಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವೆಚ್ಚವು ರೂ.17.84 ಕೋಟಿಗೆ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವಾಗುವುದು. ಪರಿಷ್ಕೃತ ಮಟ್ಟಗಳ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಮೂಲ ಮಟ್ಟಗಳವರೆಗೆ ಪಾರ್ಶ್ವ ಒಳಪದರವು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು ಎಂದು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯು ಸಹ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಮುಂದುವರೆದು, ತುಂಗಭದ್ರ ಜಲಾಶಯದಿಂದ ಹಂಚಿಕೆಯಾದ ನೀರನ್ನು ಬಳಸಲು ಕಾಲುವೆಗಳ ಜಾಲವು ಆಗಲೇ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು ಮತ್ತು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಹೊರತೂಬುಗಳು ಅದರಂತೆಯೇ ವಿನ್ಯಾಸಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಹೆಚ್ಚು ನೀರನ್ನು ಮೇಲು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಪರಿಮಿತಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಳಕೆಗೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಬಳಕೆಯಾದರೆ, ಆಧುನಿಕರಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ನಂತರವೂ ತುದಿ ಭಾಗಗಳು ಹಾನಿ ಅನುಭವಿಸುವುದು ಮುಂದುವರೆಯುವುದು ಏಕೆಂದರೆ ನೀರು ಬಳಕೆಯು ಕೃಷ್ಣ ಜಲವಿವಾದ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣದಿಂದ ಹಂಚಲ್ಪಟ್ಟ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ಮೀರುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ.

2.4.5.3 ಪಾರ್ಶ್ವ ಒಳಪದರಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ದಪ್ಪದಿಂದ ಅಧಿಕ ವೆಚ್ಚ

ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಒಳಪದರದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ದಪ್ಪದ ಅವಕಾಶದಿಂದ ರೂ.31.58 ಕೋಟಿ ಅಧಿಕ ವೆಚ್ಚ

ನವದೆಹಲಿಯ ಭಾರತೀಯ ಮಾನಕಗಳ ಬ್ಯೂರೋ (ಮಾನಕ) ಇಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಲುವೆ ಒಳಪದರಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಂಹಿತೆಯು (1993ರ ಐಎಸ್ 3973), ಬಿಡುಗಡೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ 0 ಇಂದ 5 ಕ್ಯೂಮೆಕ್ಸ್ ಮತ್ತು 5ರಿಂದ 50 ಕ್ಯೂಮೆಕ್ಸ್ ಇರುವ ಕಾಲುವೆಗಳ ಪಾರ್ಶ್ವ ಒಳಪದರಕ್ಕಾಗಿ 50-60 ಮಿಮೀ ಮತ್ತು 60-75 ಮಿಮೀ ದಪ್ಪವನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಐದು ವಿಭಾಗಗಳಿಂದ²⁴ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ 37 ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಅನುಮೋದಿತ ಅಂದಾಜುಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ತನಿಖೆಯು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಉಪಕಾಲುವೆಗಳ (ಒಟ್ಟು ಉದ್ದ 50.5 ಕಿಮೀ) ಪಾರ್ಶ್ವ ಗೋಡೆಗಳ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಒಳಪದರಕ್ಕಾಗಿ, ಅವುಗಳ ರವಾನೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳಗಳ ಪರಿಗಣನೆ ಇಲ್ಲದೆಯೇ, ಮಾನಕಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳಂತೆ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ 55 ಮಿಮೀ ಮತ್ತು 70 ಮಿಮೀಗೆ ಬದಲಾಗಿ, 100 ಮಿಮೀ ದಪ್ಪವನ್ನು

²³ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಒಳಪದರ ಮೇಲ್ಮೈಗಾಗಿ ಮಾನಿಂಗ್ ಸೂತ್ರದಂತೆ 'ಎನ್' ಬೆಲೆಯನ್ನು 0.018 ಎಂದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. 'ಎನ್' ಬೆಲೆಯು ಮೇಲ್ಮೈನ ಒರಟು ಸೂಚಕವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

²⁴ ಬಳ್ಳಾರಿ, ಒಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ, ಸಿಂಧನೂರು, ಸಿರವಾರ ಮತ್ತು ಯರಮರಸ್

ಏಕರೂಪವಾಗಿ ಒದಗಿಸಲಾಯಿತು. 37 ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಒಳಪದರ ದಪ್ಪದ ಅಧಿಕ ಅವಕಾಶವು, ಉಪಕಾಲುವೆಗಳ ಪಾರ್ಶ್ವಗಳಿಗೆ 15.38 ಲಕ್ಷ ಚದರ ಮೀಟರ್ ಅಧಿಕ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಒಳಪದರದ ಮೇಲೆ ರೂ.31.58 ಕೋಟಿ ಅಧಿಕ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಮಾನಕದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದ ದಪ್ಪವು ಒದಗಿಸಬೇಕಿದ್ದ ಕನಿಷ್ಠ ದಪ್ಪವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಹರಿಯುವಿಕೆಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಕಾಲುವೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು, ಪದರದ ರೀತಿ, ವಾತಾವರಣ, ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧರಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ದಪ್ಪವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಯಿತು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ಹೇಳಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2011). ಮುಂದುವರೆದು, ಬಲವರ್ಧಿತ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಘಟಕ, ಸಿಮೆಂಟುಜಲ್ಲಿಗಳ ಗರಿಷ್ಠ ಗಾತ್ರಗಳು, 20 ಮಿಮೀವರೆಗಿನ ಸಿಮೆಂಟುಜಲ್ಲಿಗಳ ಗರಿಷ್ಠ ಗಾತ್ರಕ್ಕೆ (25 ಮಿಮೀವರೆಗೆ ಅಧಿಕಗಾತ್ರದ ಜೊತೆ) ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಲಾದವು ಎಂದು ಹೇಳಿತು. ಒದಗಿಸಬೇಕಿದ್ದ ಗರಿಷ್ಠ ಬಲವರ್ಧಿತ ಸಿಮೆಂಟು, ಸಿಮೆಂಟುಜಲ್ಲಿ ಘಟಕದ ಅತಿಗಾತ್ರದ ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟು ಅಂದರೆ 25 ಮಿಮೀ ಇದೆ ಮತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ಪಾರ್ಶ್ವ ಒಳಪದರಕ್ಕಾಗಿ 100 ಮಿಮೀ ದಪ್ಪವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಯಿತು.

ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆಯ ಟೀಕೆಯು ಬಲವರ್ಧಿತ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಒಳಪದರಕ್ಕೆ ಇದೇ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಒಳಪದರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಉತ್ತರವು ಒಪ್ಪಲಾರ್ಹವಲ್ಲ. ಏರಿ ಮತ್ತು ಬೋದಿಗೆಗಳಂತಹ (ಟೆಂಪ್ಲೇಟ್) ಸಣ್ಣ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾದ ಬಲವರ್ಧಿತ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಒಳಪದರ ಹಾಕುವಿಕೆಯು ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಆಕ್ಷೇಪಿತವಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಉಪಕಾಲುವೆಗಳಿಗೆ ಪಾರ್ಶ್ವ ಒಳಪದರ ಹಾಕುವಿಕೆಯು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಒಳಪದರವಾಗಿತ್ತು. ಮಾನಕವು ಶೈತ್ಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಏರಿಸಿದ ದಪ್ಪವನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸೂಚಿತ ದಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಧನ ಅಥವಾ ಋಣ 10 ಮಿಮೀ ಸಹನೀಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಮುಂದುವರೆದು, ಕಪ್ಪು ಹತ್ತಿ ಮಣ್ಣಿನ ಉಬ್ಬುವಿಕೆಯ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಮಾದರಿಯಂತೆ ಅಂಟುವ ಗುಣವುಳ್ಳ ಉಬ್ಬದ ಮಣ್ಣನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದಪ್ಪವು 10 ಮಿಮೀಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯಿತ್ತು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಉಪಕಾಲುವೆಗಳಿಗೆ 100 ಮಿಮೀ ಏಕರೂಪ ದಪ್ಪದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುವ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಅಂದಾಜುಗಳು ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ.

2.4.5.4 ನಾಮಮಾತ್ರದ ದಂಡ ವಿಧಿಸುವಿಕೆ

ನಾಮಮಾತ್ರದ ದಂಡ ವಿಧಿಸುವಿಕೆಯು, ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ರೂ.15.80 ಕೋಟಿ ಅನುಚಿತ ಲಾಭದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು

ಕಾಮಗಾರಿಯ ಅನುಪಾತೀಯ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನು ವಿಫಲನಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ದ್ರವ್ಯಹಾನಿಗಾಗಿ, ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಮೌಲ್ಯದ ಶೇಕಡ 10ಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾದ, ಪ್ರತಿ ದಿನಕ್ಕೆ ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಮೌಲ್ಯದ ಶೇಕಡ 0.1ಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ವಿಧಿಸಬೇಕು.

ಆದರೆ, ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, 24 ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡುವಾಗ, 26ರಿಂದ 303 ದಿನಗಳವರೆಗಿದ್ದ ವಿಳಂಬಕ್ಕಾಗಿ, ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ಆರೋಪಿಸಬಹುದಾದ ಅವಧಿಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದೆಯೇ, ಸಿಇಆರ್‌ವರು ಪ್ರತಿ ದಿನಕ್ಕೆ ರೂ.100 ಮತ್ತು ರೂ.200 ನಾಮಮಾತ್ರದ ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ, ಒಪ್ಪಂದದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇಇಗಳಿಂದ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ವಿಳಂಬಗಳ ಕಡೆಗಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾಮಮಾತ್ರದ ದಂಡದ ವಿಧಿಸುವಿಕೆಯು, ಕೋಷ್ಟಕ-2.19ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ, ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ರೂ.15.80 ಕೋಟಿಯ ಅನುಚಿತ ಆರ್ಥಿಕ ಲಾಭದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು:

ಕೋಷ್ಟಕ-2.19: ದ್ರವ್ಯಹಾನಿಗಳ ಶೂನ್ಯ ವಸೂಲಾತಿ

ವಿಭಾಗ	ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಗುತ್ತಿಗೆ ದರ (ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ)	ವಿಳಂಬದ ಶ್ರೇಣಿ, ದಿನಗಳಲ್ಲಿ	ವಸೂಲಾಗಬೇಕಿರುವ	ವಿಧಿಸಲಾದ	ವಿಧಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ
				ದ್ರವ್ಯಹಾನಿ (ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ)	ನಾಮಮಾತ್ರದ ದಂಡ ²⁵	ಕೊರತೆ
ಒಡ್ಡರಪಟ್ಟಿ	4	33.31	90ರಿಂದ 240	326.40	0	326.40
ಸಿಂಧನೂರು	2	22.81	286	228.06	0.36	227.70
ಸಿರವಾರ	4	29.34	303	293.44	0	293.44
ಯರಮರಸ್	9	85.01	300ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು	653.94	0	653.94
ಬಳ್ಳಾರಿ	5	12.22	26ರಿಂದ 66	79.00	0.25	78.75
ಒಟ್ಟು	24	182.69		1,580.84	0.61	1,580.23

(ಆಧಾರ: ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ರಿಂದ ಒದಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿವರಗಳು)

²⁵ ವಿಧಿಸಲಾಯಿತು, ಆದರೆ ವಸೂಲಾತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ

ದ್ರವ್ಯಹಾನಿಯ ವಿಧಿಸುವ ದರವು ವಿವೇಚನೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ಸೂಚಿತ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಮುಗಿಸಲು ವಿಫಲರಾದ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಂದ ವಿಸ್ತೃತ ಅವಧಿಗೆ ನಾಮಮಾತ್ರದ ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಯಿತು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ಹೇಳಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2011). ಒಪ್ಪಂದದ ವಿಧಿಗಳಂತೆ ಪ್ರತಿ ದಿನದ ವಿಳಂಬಕ್ಕೆ ವಿಧಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಕನಿಷ್ಠ ದಂಡವು ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಮೊತ್ತದ ಶೇಕಡ 0.1 ಆಗಿದ್ದರಿಂದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಕೋಷ್ಟಕ-2.4ರಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದಾದಂತೆ, ದಂಡವು ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ದಂಡವು ವಿಧಿಸಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇನ್ನುಳಿದ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ದಂಡವು ವಿಧಿಸಲ್ಪಡಲೇ ಇಲ್ಲ.

2.4.6 ರಾಜೋಲಿಬಂಡ ತಿರುವು ಯೋಜನೆಯ ಮೇಲೆ ವೆಚ್ಚದ ಹಂಚಿಕೆ

2.4.6.1 ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಾಕಿಯ ಶೂನ್ಯ ವಸೂಲಾತಿ

ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ
ಸರ್ಕಾರದಿಂದ
ರೂ.18.66 ಕೋಟಿ
ಬಾಕಿ ಇದೆ

1960ರಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯವಾದ ಒಂದು ಅಂತರ ರಾಜ್ಯ ಮಧ್ಯಮ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯಾದ ರಾಜೋಲಿಬಂಡ ತಿರುವು ಯೋಜನೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಾಕಿಯ ಶೂನ್ಯ ವಸೂಲಾತಿಯನ್ನು (ರೂ.13.86 ಕೋಟಿ) ಕುರಿತು 31 ಮಾರ್ಚ್ 2005ಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾದ ವರ್ಷದ ಭಾರತದ ಲೆಕ್ಕ ನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾಲೇಕೃಪರಿಶೋಧಕರ ವರದಿಯ (ಸಿವಿಲ್) (ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ) ಕಂಡಿಕೆ 3.5.6ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಧಾನ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾರಂಭದ ಹರವುಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ, ನಿರ್ವಹಣಾ ವೆಚ್ಚವು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡಬೇಕಿತ್ತು ಮತ್ತು ನಂತರ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಒಪ್ಪಿದ್ದ ಹಂಚಿಕೆಯ ರೀತಿಯಂತೆ ಪುನರ್ಭರ್ತಿ ಆಗಬೇಕಿತ್ತು.

ಇಇ, ಕಾಲುವೆ ವಿಭಾಗ ಸಂಖ್ಯೆ 5, ಯರಮರಸ್ ಇವರು ಮಾರ್ಚ್ 2004ರ ನಂತರ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರದ ಎದುರಾಗಿ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಮಾರ್ಚ್ 2006ರಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು 2004-05ರ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಸಮಿತಿಗೆ ಹೇಳಿತು (ಜೂನ್ 2010). ಆದರೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಸಮಿತಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರವು ಪುನರ್ಭರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಧೃಢವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದಿರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣದ ಮುಂದುವರೆಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಫಲತೆಯು ಪುನರ್ಭರ್ತಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಮೊತ್ತವು ಮಾರ್ಚ್ 2010ರ ಕೊನೆಗೆ ರೂ.18.60 ಕೋಟಿಗೆ²⁶ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ತುಂಗಭದ್ರ ಮಂಡಳಿಯ ಮುಖಾಂತರ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ತುಂಗಭದ್ರ ಜಲಾಶಯದ ಆಣೆಕಟ್ಟೆಯ ಮತ್ತು ಬಲದಂಡೆ ಕಾಲುವೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣಾ ವೆಚ್ಚದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗದ ಮಾಸಿಕ ತೀರುವಳಿಗೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅಂತರ ರಾಜ್ಯ ಅಮಾನತ್ತು ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ತೀರುವಳಿಯು ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ನಿರ್ವಹಣಾ ವೆಚ್ಚದ ಸರಿಹೊಂದಿಸುವಿಕೆಗಾಗಿ ಅದೇ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಗೈರುಹಾಜರಿಯು, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಾಕಿಯು ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತೀರುವಳಿಯಾಗದೇ ಉಳಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತ್ತು.

ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಭಾಗೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಯು ತನ್ನ ಪ್ರತಿ-ಅಧಿಕಾರಿಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2011). ಆದರೆ, ಬಾಕಿಯ ತೀರುವಳಿಗಾಗಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಸರ್ಕಾರವು ವಿಫಲವಾಯಿತು.

²⁶ ವಾರ್ಷಿಕ ಶೇಕಡ 6ರಂತೆ ರೂ.8.70 ಕೋಟಿ ಬಡ್ಡಿ ಸೇರಿದೆ

2.4.6.2 ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಉಪಕರಣ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾವರ ಯಂತ್ರಗಳ ಶುಲ್ಕಗಳ ವಸೂಲಿಯಲ್ಲಿ ವಿಫಲತೆ

ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಉಪಕರಣ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾವರ ಯಂತ್ರಗಳ ಶುಲ್ಕಗಳ ಕಡೆಗೆ ರೂ.7.14 ಕೋಟಿಯು ವಸೂಲಾಗಲಿಲ್ಲ

ಬಿಡುಗಡೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಲು, ರಾಜೋಲಿಬಂಡ ತಿರುವು ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಕಾಲುವೆಯ ಆಧುನೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರವು, ರಾಜೋಲಿಬಂಡ ತಿರುವು ಯೋಜನೆಯ ಘಟಕಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ರೂ.58.94 ಕೋಟಿ ಠೇವಣಿ ಇಟ್ಟಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2007). ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಠೇವಣಿ ವಂತಿಗೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಂತೆ, ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ, ಕಾಲುವೆ ವಿಭಾಗ ಸಂಖ್ಯೆ 5, ಯರಮರಸ್ ಇವರಿಂದ 2008-09ರಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವು. ಮಾರ್ಚ್ 2011ರ ಅಂತ್ಯದವರೆಗೆ ಸಾಧಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಗತಿಯು ರೂ.41.99 ಕೋಟಿ ಆಗಿತ್ತು.

ಸಂಹಿತೆಯ ವಿಧಿಗಳು²⁷, ಸರ್ಕಾರೇತರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ, ಮಾಡಿದ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಮೌಲ್ಯದ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡ 17ರಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಉಪಕರಣ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾವರ ಯಂತ್ರಗಳ ಶುಲ್ಕಗಳ ವಿಧಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಕಾಮಗಾರಿಯ ಮೌಲ್ಯದ ಮೇಲೆ ರೂ.7.14 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಉಪಕರಣ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾವರ ಯಂತ್ರಗಳ ಶುಲ್ಕಗಳು ವಿಧಿಸಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ಠೇವಣಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ಸರಿಹೊಂದಿಸಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ. ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾದ ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಉಪಕರಣ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾವರ ಯಂತ್ರಗಳ ಶುಲ್ಕಗಳ ಅಂಶವು ಸೇರಿರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ವಿಭಾಗೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಉತ್ತರಿಸಿ ಲೋಪವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಉಪಕರಣ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾವರ ಯಂತ್ರಗಳ ಶುಲ್ಕಗಳ ವಸೂಲಾತಿಗಾಗಿ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಅಧಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸೂಚನೆ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಉಪಕರಣ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾವರ ಯಂತ್ರಗಳ ಶುಲ್ಕಗಳ ವಸೂಲಾತಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ಹೇಳಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2011).

2.4.7 ನೀರು ನಿರ್ವಹಣೆ

ಅಗಾಧ ಪ್ರದೇಶವು ಬೆಳೆ ಮಾದರಿಯ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಗೋಳಗಾಯಿತು ಮತ್ತು ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳಿಗೆ ದಂಡವು ರೂ.79.13 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿತು

ಒಂದು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯ ಯಶಸ್ಸು ತುಟ್ಟತುದಿಯ ಪ್ರದೇಶಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಆಗುವುದರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಎಸ್.ಇ ರವರು, ಪ್ರತಿ ಋತುವಿನ ಪ್ರಾರಂಭದ ಮುನ್ನ, ನೀರು ಸರಬರಾಜಿನ ದಿನ(ಗಳು), ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದ ಬೆಳೆಗಳ ನಮೂನೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಉಪಕಾಲುವೆಯ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಘೋಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಘೋಷಿತ ಪ್ರದೇಶದ ರೈತರು ಘೋಷಿತ ಬೆಳೆ ಮಾದರಿಗೆ ನಿಷ್ಠರಾಗಿರುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಮತ್ತು ನೀರು ದರಗಳ ಪಾವತಿಗೆ ಬದ್ಧರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅರೆಮಿಷ್ಚಿ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅಘೋಷಿತ ಭತ್ತ ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿನಂತಹ ತರಿ ಬೆಳೆಗಳ ಬೆಳೆಯುವಿಕೆಯು, ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಿನ ಕೆಳ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಕೂಲಿಸುತ್ತದೆ ಏಕೆಂದರೆ ತರಿ ಬೆಳೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ನೀರನ್ನು ಬಳಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ನೀರಾವರಿಯ ಲಾಭಗಳು ಕಡಿಮೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಬೆಳೆ ಮಾದರಿಯ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯು, ಸಾಮಾನ್ಯ ನೀರಿನ ದರಗಳ ಐದು ಪಟ್ಟಿನ ನೀರಿನ ದಂಡದರಗಳ ರೂಪದ ದಂಡ ವಿಧಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಬೆಳೆ ಮಾದರಿಯ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ, ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳು ನೀರನ್ನು ಮೊದಲು ಪಡೆಯುವುದರಿಂದ, ಪ್ರಸ್ತುತವಿರುತ್ತದೆ. ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ಹೊರಗಿನ ರೈತರಿಂದ ನೀರಿನ ಅನಧಿಕೃತ ಸೆಳೆಯುವಿಕೆಯಿಂದಲೂ, ಇವು ಸಹ ಸಾಮಾನ್ಯ ನೀರಿನ ದರಗಳ 15 ಪಟ್ಟು ದಂಡಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿವೆ, ಕೆಳಭಾಗಗಳ ರೈತರು ನೀರಾವರಿಯ ಲಾಭ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ತುಂಗಭದ್ರ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಯಾದ ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ, ಬೆಳೆ ಮಾದರಿ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಇಲ್ಲದೆಯೇ ನೀರಾವರಿಯಾದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ, ಬೆಳೆ ಮಾದರಿ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯೊಂದಿಗೆ ನೀರಾವರಿಯಾದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮತ್ತು 2005-10ರಲ್ಲಿ ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ನೀರಾವರಿಯಾದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಗಳ, ವಿಭಾಗಗಳಿಂದ ಸಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವರ್ಷಾವಾರು ವಿವರಗಳು ಕೋಷ್ಟಕ-2.20ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಇದ್ದವು:

²⁷ ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಲೆಕ್ಕ ಸಂಹಿತೆಯ ಅನುಬಂಧ 3ರ ಜೊತೆ ಕಂಡಿಕೆ 512ನ್ನು ಓದುವುದು

ಕೋಷ್ಟಕ-2.20: ಬೆಳೆ ಮಾದರಿ ಮತ್ತು ಅನಧಿಕೃತ ನೀರಾವರಿ

(ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೆಕ್ಟೇರುಗಳಲ್ಲಿ)

ವರ್ಷ	ನೀರಾವರಿಯಾದ ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶ	ಬೆಳೆ ಮಾದರಿಯ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಇಲ್ಲದೆಯೇ ನೀರಾವರಿ		ಬೆಳೆ ಮಾದರಿಯ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯ ನೀರಾವರಿ		ಅನಧಿಕೃತ ನೀರಾವರಿ	
		ವಿಸ್ತೀರ್ಣ	ಶೇಕಡಾವಾರು	ವಿಸ್ತೀರ್ಣ	ಶೇಕಡಾವಾರು	ವಿಸ್ತೀರ್ಣ	ಶೇಕಡಾವಾರು
2005-06	3,68,090.16	1,24,748.22	33.89	1,55,365.95	42.21	87,975.99	23.90
2006-07	3,34,877.77	1,44,710.80	43.21	1,26,254.23	37.70	63,912.74	19.09
2007-08	3,38,309.81	1,20,511.17	35.62	1,69,782.94	50.19	48,015.70	14.19
2008-09	3,80,967.73	1,24,403.85	32.65	1,40,641.66	36.92	1,15,922.22	30.43
2009-10	4,34,090.17	1,28,035.85	29.50	2,09,466.88	48.25	96,587.43	22.25
ಒಟ್ಟು	18,56,335.64	6,42,409.89	34.61	8,01,511.66	43.18	4,12,414.08	22.22

(ಆಧಾರ: ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ರಿಂದ ಒದಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿವರಗಳು)

2005-10ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳಿಲ್ಲದೆಯೇ ನೀರಾವರಿಯಾದ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ನೀರಾವರಿಯಾದ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಶೇಕಡ 29.50ಯಿಂದ 43.21ರವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು ಮತ್ತು ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳು ನೀರಾವರಿಯಾದ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಶೇಕಡ 56.79ರಿಂದ 71.50ರವರೆಗೆ ಇತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಮಾದರಿ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿಯಾದ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಶೇಕಡ 36.92ರಿಂದ 50.19ರವರೆಗೆ ಇದ್ದರೆ ಅನಧಿಕೃತ ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಶೇಕಡ 14.19 ಮತ್ತು 30.43 ನಡುವಿನ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿತ್ತು.

2.4.7.1 ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ಭಾಗವು ನೀರಾವರಿ ಅನುಕೂಲಗಳಿಂದ ವಂಚಿತವಾಯಿತು

ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಮುಖ್ಯ ಕಾಲುವೆಯ ತುಟ್ಟತುದಿಯ ಪ್ರದೇಶಗಳು ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ನೀರಿನಿಂದ ವಂಚಿತವಾಗಿದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲು ಭಾಗದ ಪ್ರದೇಶಗಳೂ ನೀರಾವರಿ ವಂಚಿತವಾದವು. 2005-06ರಿಂದ 2009-10ರವರೆಗಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿನ ಘೋಷಿತ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ, ನೀರಾವರಿಯಾದ ಸರಾಸರಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಸರಾಸರಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟುಗಳ ವಿಭಾಗವಾರು ವಿವರಗಳು ಕೋಷ್ಟಕ-2.21ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತಿದ್ದವು:

ಕೋಷ್ಟಕ-2.21: ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು

(ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೆಕ್ಟೇರುಗಳಲ್ಲಿ)

ವಿಭಾಗ	ಘೋಷಿತ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ	2005-06ರಿಂದ 2009-10ರವರೆಗೆ ನೀರಾವರಿಯಾದ ಸರಾಸರಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ	ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಲ್ಲಿನ ಸರಾಸರಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ	ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಇಲ್ಲದ ನೀರಾವರಿ		ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು	
				ಸರಾಸರಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ	ಶೇಕಡಾವಾರು	ಸರಾಸರಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ	ಶೇಕಡಾವಾರು
ತುಂಗಭದ್ರ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆ							
ಒಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ	46,923.00	78,203.18	64,632.16	13,571.02	28.92	5,652.01	12.05
ಸಿಂಧನೂರು	76,360.96	87,957.41	74,788.09	13,169.32	17.25	35,561.07	46.57
ಸಿರವಾರ	81,929.83	72,380.13	58,192.94	14,187.20	16.56	11,390.52	13.90
ಯರಮರಸ್	49,673.00	14,269.89	6,046.50	8,223.40	16.99	42,677.07	85.92
ಒಟ್ಟು	2,54,886.79	2,52,810.61	2,03,659.69	49,150.94	19.28	95,280.67	37.38
ತುಂಗಭದ್ರ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇತರೆ							
ಮುನಿರಾಬಾದ್	32,447.65	27,931.26	11,453.07	16,478.19	50.78	ಓಂ	ಓಂ
ಯರಮರಸ್	4,042.04	3,601.65	2,525.43	1,076.22	26.63	1,305.04	32.29
ಬಳ್ಳಾರಿ	99,550.00	86,923.63	25,146.98	61,776.65	62.06	15,308.15	15.38
ಒಟ್ಟು	1,36,039.69	1,18,456.54	39,125.48	79,331.06	56.98	16,613.19	11.93
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	3,90,926.48	3,71,267.15	2,42,785.17	1,28,482.00	32.87	1,11,893.86	28.62

(ಆಧಾರ: ವಿಭಾಗೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಒದಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿವರಗಳು)

ತುಂಗಭದ್ರ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲು ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಸಿಂಧನೂರು ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ನಂತರದ ಕೆಳ ಭಾಗಗಳಾದ ಸಿರವಾರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ, ಬಹಳಷ್ಟು ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳಿಂದ ನೀರಾವರಿ ವಂಚಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಘೋಷಿತ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಶೇಕಡ 46.57ರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಮೇಲು ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ನೀರಾವರಿ ವಂಚಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶೇಕಡಾವಾರಿಗೆ ಸಿಂಧನೂರಿನ ವಿಭಾಗೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಮೇಲು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿನ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳಿಂದ, ತುಂಗಭದ್ರ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆಯ ಘೋಷಿತ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಶೇಕಡ 16.74ರಷ್ಟಿದ್ದ ಯರಮರಸ್ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಶೇಕಡ 85.92 ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ನೀರಾವರಿಯಿಂದ ವಂಚಿತವಾಯಿತು.

ಹೀಗೆ, ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳಲ್ಲಿನ ಬಹಳಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳು ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಮತ್ತು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶವು ನೀರಾವರಿಯಿಂದ ವಂಚಿತವಾಗಿದ್ದುದು, ನೀರಿನ ಅಸಮರ್ಪಕ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಸಮಾನ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತನ್ನು ತರುವಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅಸಮರ್ಥತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೂಲ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಯೋಜನಾ ವರದಿಯು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಭೌತಿಕ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಲು ಆಲೋಚಿಸಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಜಮೀನುಗಳು ಖಾರಿಫ್ ಅಥವಾ ರಾಬಿ ಬೆಳೆಗಳಿಗಾಗಿ ಘೋಷಿತವಾದವು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ಹೇಳಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2011). ಮುಂದುವರೆದು, ಎಲ್ಲ ಎತ್ತರದ ಜಮೀನುಗಳು ಸಮ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವು ಮತ್ತು ಗುರುತ್ವ ಹರಿಯುವಿಕೆಯೊಳಗೆ ತರಲ್ಪಟ್ಟವು. ದಶಕಗಳಿಂದ ಇರುವ ಅನಧಿಕೃತ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬೆಳೆಗಳ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳಿಂದ, ಮೂಲ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಯೋಜನಾ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಂತೆ ಪರಿಮಿತಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ಅನುಸರಿಸುವಿಕೆಯು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದೆ. ಬೆಳೆಗಳ ಮಾದರಿಯ ಬದಲಾಯಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಅನಧಿಕೃತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ನೀರಾವರಿಯ ನಿರಾಕರಿಸುವಿಕೆಯು, ಅವರು ಸ್ಥಿರೀಕರಣಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ, ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯು ಸಹ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿತ್ತು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2002) ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ಮುಂದುವರೆದು ಹೇಳಿತು. ಬೆಳೆ ಮಾದರಿಯು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ಥಿತಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಪರಿಶೀಲಿಸಲ್ಪಡುವ ಮತ್ತು ಪರಿಷ್ಕೃತವಾಗುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ ಎಂದು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಸರ್ಕಾರವು ಒಪ್ಪಿದರೂ, ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳು ದಶಕಗಳಿಂದ ಇದ್ದರೂ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆವಶ್ಯಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗಸ್ಟ್ 2002ರಲ್ಲಿ, ತುಂಗಭದ್ರ ಯೋಜನೆಯ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ತುಟ್ಟತುದಿಯ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಘೋಷಣೆ ವಾಪಸಾತಿ ಮತ್ತು ಅನಧಿಕೃತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಕ್ರಮೀಕರಣದ ಮೂಲಕ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ನೈಜ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮುನಿರಾಬಾದ್‌ನ ನೀರಾವರಿ ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಸಿಇಆರ್‌ವರಿಂದ ಕೋರಿದ್ದರು. ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕಾಮಗಾರಿ ಮತ್ತು ನೀರು ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಸುಲಭ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು, ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ಶೇಕಡ 28.6ರಷ್ಟು ಇದ್ದರೂ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಮುಂದುವರೆದು, ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ಥಿತಿಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮಾರ್ಪಾಟು ಇಲ್ಲದೆಯೇ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ತುಂಗಭದ್ರ ಯೋಜನೆಯ ಆಧುನೀಕರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತಿದೆ.

2.4.7.2 ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳಿಗೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಫಲತೆ

ಅಪರಾಧಿಗಳು ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ನೀರಾವರಿ ಕಾಯಿದೆಗಳು, ಬೆಳೆ ಮಾದರಿ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮತ್ತು ಶೂನ್ಯ ಘೋಷಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನಧಿಕೃತ ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ನೀರಿನ ದರಗಳ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಐದು ಮತ್ತು ಹದಿನೈದು ಪಟ್ಟು ದಂಡ ವಿಧಿಸುವಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿವೆ. ಆದರೆ, ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಸೂಚಿತ ದರಗಳ ದಂಡವು, ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವಂತೆ ಮತ್ತು ಕಂದಾಯದ ನಷ್ಟವಾಗುವಂತೆ, ನೀರಾವರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ವಿಧಿಸಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ. 2006-10ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ದಂಡ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಬೇಡಿಕೆಯು ರೂ.79.13 ಕೋಟಿಗೆ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವಾಗಿದ್ದು, ವಿಭಾಗವಾರು ವಿವರಗಳು ಕೋಷ್ಟಕ-2.22ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತಿದೆ:

ಕೋಷ್ಟಕ-2.22: ದಂಡ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಬೇಡಿಕೆ

ವಿಭಾಗ	ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಲ್ಲಿನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ (ಹೆಕ್ಟೇರು)	ಅನಧಿಕೃತ ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ (ಹೆಕ್ಟೇರು)	ನೀರಿನ ದಂಡ ದರ (ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ)		
			ವಿಧಿಸಬೇಕಿದ್ದು	ವಿಧಿಸಲಾಗಿದ್ದು	ವ್ಯತ್ಯಾಸ
ಒಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ	1,66,735.50	1,56,425.30	7,849.70	4,593.36	3,256.34
ಸಿಂಧನೂರು	2,83,931.60	90,008.85	6,833.82	5,214.78	1,619.04
ಸಿರವಾರ	1,88,461.08	1,02,503.60	6,119.73	3,623.40	2,496.33
ಯರಮರಸ್	23,799.28	18,657.81	966.37	458.70	507.67
ಬಳ್ಳಾರಿ	88,364.61	37,370.28	2,426.86	2,393.51	33.35
ಒಟ್ಟು	7,51,292.09	4,04,965.84	24,196.48	16,283.75	7,912.73

(ಆಧಾರ: ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳಿಂದ ಒದಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿವರಗಳು)

ಪರಿಶೀಲನೆಯ ನಂತರ ಮುಂದಿನ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಹೇಳಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2011).

2.4.7.3 ಸೌಡಿಗಳ ತೊಡಗಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ವೆಚ್ಚ

ಸೌಡಿಗಳ ಅಧಿಕ ತೊಡಗಿಸುವಿಕೆಯು ರೂ.5.18 ಕೋಟಿ ಅಧಿಕ ವೆಚ್ಚದತ್ತ ಒಯ್ಯಿತು

ಸೂಚಿತ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯಂತೆ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆಯ ಉಸ್ತುವಾರಿಗಾಗಿ 243 ಹೆಕ್ಟೇರುಗಳ ಒಂದು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಓರ್ವ ಸೌಡಿಯ²⁸ ನಿಶ್ಚಯಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಇಲಾಖೆಯ ನೀರಾವರಿ ಸಂಹಿತೆಯು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ನೀರು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಉಪವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಸೌಡಿಗಳು ನಿಯತ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ, ವಿಶೇಷ ಕಾಮಗಾರಿ ಒಪ್ಪಂದಗಳಲ್ಲಿ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ಮುಖಾಂತರ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸೌಡಿಗಳ ತೊಡಗಿಸುವಿಕೆಗೆ ಉಪವಿಭಾಗಗಳು ಆಶ್ರಯವಿತ್ತಿವೆ. ಆರು ವಿಭಾಗಗಳ ಪೈಕಿ ಮೂರು²⁹, 2005-10ರಲ್ಲಿ ಸೌಡಿಗಳ ತೊಡಗಿಸುವಿಕೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿವೆ. ಮಾದರಿಗಳಂತೆ ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹವಾಗಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಸೌಡಿಗಳ 16,31,037 ಮಾನವ ದಿನಗಳ ಅಧಿಕ ತೊಡಗಿಸುವಿಕೆಯು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ 2005-10ರಲ್ಲಿ ರೂ.5.18 ಕೋಟಿ ಅಧಿಕ ವೆಚ್ಚದತ್ತ ಒಯ್ದಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾಹಿತಿಯ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು. ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಎಸ್‌ಇ ಇಂದ ಅನುಮೋದಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು; ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿರ್ವಹಣಾ ಅಂದಾಜುಗಳು ಇಇ ಇಂದ ಮಂಜೂರಾದವು. ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವಾಗ ಇಇಗಳು ನೀರು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಸೌಡಿಗಳ ಅಧಿಕ ಅಗತ್ಯದ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರಲೂ ಇಲ್ಲ ಅಥವಾ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿರ್ವಹಣಾ ಅಂದಾಜುಗಳಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರಕ್ಕೆ ಆಧಾರವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಮುಂದುವರೆದು, ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ವರದಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ (ಫೆಬ್ರವರಿ 2006) ಒಂದು ಸಮಿತಿಯು ಅದರ ವರದಿಯನ್ನು ಆರು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದ ನಂತರವೂ ಇನ್ನೂ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಉಪವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಲಭ್ಯತೆಯಿದ್ದಾಗ ಸೌಡಿಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾದರಿಗಳು ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಮತ್ತು ಅವರು ನೀರು ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ಹೇಳಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2011). ನೀರು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಲಭ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರಿಂದ, ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ಮುಖಾಂತರ ಸೌಡಿಗಳು ನೀರು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅಧಿಕ ಕಾರ್ಮಿಕರು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಉತ್ತರವು ಒಪ್ಪಲರ್ಹವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಓರ್ವ ಸೌಡಿಯಿಂದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡಬಹುದಾದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಉಲ್ಲೇಖದೊಡನೆ ಮಾದರಿಗಳು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಸೌಡಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಪ್ರತಿ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲು ಅವರ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದು ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗುವುದು.

²⁸ ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕ
²⁹ ಬಳ್ಳಾರಿ, ಮುನಿರಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ಒಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ

2.4.7.4 ನೀರು ಬಳಕೆದಾರರ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಶೂನ್ಯ ರಚನೆ

ನೀರು ಬಳಕೆದಾರರ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ರಚನೆಯ ನೀತಿಯ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಫಲತೆ

ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಸಮಾನ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲು, ನೀರು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಒಡತನ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ರೈತರಿಂದ ನೀರು ಬಳಕೆದಾರರ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ (ಸಂಘ) ರಚನೆಯನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಲ ನೀತಿ, 2002 ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಸಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾಹಿತಿಗಳಂತೆ, ತುಂಗಭದ್ರ ಯೋಜನೆಯ ಒಟ್ಟು 3.63 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಲು ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದ 835 ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ 493 ಸಂಘಗಳು ನೋಂದಣಿಯಾದವು; ಆದರೆ, ಮಾರ್ಚ್ 2011ರವರೆಗೆ ಕೇವಲ 0.59 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸುವ 254 ಸಂಘಗಳು, ನೀರು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಒಡತನ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ, ಸಂಘಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಶೇಕಡ 83ರಷ್ಟು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶವು ವ್ಯಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೇಲು ಭಾಗಗಳ ರೈತರು ನೀರು ಸರಬರಾಜಿನಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕೆಳ ಭಾಗಗಳ ರೈತರು ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದರೂ, ನೀರಿನ ಅಲಭ್ಯತೆಯಿಂದ ಸಂಘಗಳು ರಚಿತವಾಗಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ; ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ವಿಫಲತೆಯುಂಟಾಯಿತು ಎಂದು ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಗಳು ತಿಳಿಸಿದರು (ಏಪ್ರಿಲ್ 2011). ಸಂಘಗಳ ರಚನೆಯ ನೀತಿಯ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಂಘಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸಮಾನ ಹಂಚಿಕೆಗಾಗಿ ರೈತರಿಂದ ಅವುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಲಾಖೆಯು ವಿಫಲವಾಯಿತು.

ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಳಕೆದಾರರ ಸಂಘಗಳ ರಚನೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ಹೇಳಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2011). ಆದಾಗ್ಯೂ ಸರ್ಕಾರವು ಉದ್ದೇಶದ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲ.

2.4.8 ನೀರಿನ ದರದ ಬೇಡಿಕೆ

2.4.8.1 ನೀರಾವರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಬೇಡಿಕೆಯು ಕಂದಾಯ ನಷ್ಟದತ್ತ ಒಯ್ಯಿತು

ನೀರಿನ ದರ ಬೇಡಿಕೆಯ ಕಡಿಮೆ ವಿಧಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ನೋಂದೀಕರಣವು ರೂ.195.36 ಕೋಟಿ ನಷ್ಟದತ್ತ ಒಯ್ಯಿತು

ಕರ್ನಾಟಕ ನೀರಾವರಿ (ನೀರಿನ ದರಗಳ ವಿಧಿಸುವಿಕೆ) ನಿಯಮ, 1965ರ ವಿಧಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ನೀರಾವರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸೂಚಿತ ನೀರಿನ ದರ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಮೇಲು ತೆರಿಗೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಲು ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಜುಲೈ 1985 ಮತ್ತು ಜುಲೈ 2000ದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದರಗಳು ಬೇರೆ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳೊಂದಿಗೆ, ಬೆಳೆ ಮಾದರಿ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮತ್ತು ಅನಧಿಕೃತ ನೀರಾವರಿಗೆ, ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ದರಗಳ ಐದು ಪಟ್ಟು ಹಾಗೂ 15 ಪಟ್ಟು ನೀರಿನ ದರಗಳು ಕೂಡಿದ್ದವು. ಕೋಷ್ಟಕ-2.23ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ, ವಲಯದ ಐದು ವಿಭಾಗಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ, 2005-06ರಿಂದ 2009-10ರವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ದರಗಳ ಸರಿಯಿಲ್ಲದ ಅನ್ವಯಿಸುವಿಕೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ ರೂ.67.86 ಕೋಟಿ ಕಂದಾಯ ನಷ್ಟದತ್ತ ಒಯ್ಯುವ ಬೇಡಿಕೆಯ ಕಡಿಮೆ ವಿಧಿಸುವಿಕೆಯು ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ಗೋಚರವಾಯಿತು:

ಕೋಷ್ಟಕ-2.23: ಬೇಡಿಕೆಯ ಕಡಿಮೆ ವಿಧಿಸುವಿಕೆ

(ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೆಕ್ಟೇರುಗಳಲ್ಲಿ - ಮೊತ್ತ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ)

ವಿಭಾಗ ³⁰	2005-06 ಇಂದ 2009-10ರವರೆಗಿನ 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಋತುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಯಾದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ			ನೀರಿನ ದರ		ನೀರಿನ ದಂಡ ದರ		ವ್ಯತ್ಯಾಸ		
	ಸಾಮಾನ್ಯ	ಉಲ್ಲಂಘನೆ	ಅನಧಿಕೃತ	ವಿಧಿಸಬೇಕಿದ್ದು	ವಿಧಿಸಿದ್ದು	ವಿಧಿಸಬೇಕಿದ್ದು	ವಿಧಿಸಿದ್ದು	ನೀರಿನ ದರ	ನೀರಿನ ದಂಡ ದರ	ಒಟ್ಟು
ಬಡ್ಡೆರಹಟ್ಟಿ	67,855.11	1,66,735.50	1,56,425.30	157.96	673.64	7,849.70	4,593.36	-515.68	3,256.34	2,740.66
ಸಿಂಧನೂರು	65,846.60	2,83,931.60	90,008.85	103.34	92.18	6,833.82	5,214.78	11.16	1,619.04	1,630.20
ಸಿರವಾರ	70,935.96	1,88,461.08	1,02,503.60	141.82	388.86	6,119.73	3,623.40	-247.04	2,496.33	2,249.29
ಯರಮರಸ್	47,958.33	23,799.28	18,657.81	83.84	504.38	966.37	458.70	-420.54	507.67	87.13
ಬಳ್ಳಾರಿ	3,08,883.24	88,364.61	37,370.28	470.84	425.65	2,426.86	2,393.51	45.19	33.35	78.54
ಒಟ್ಟು	2,61,482.24	3,51,296.07	4,04,965.84	957.80	2,084.71	24,196.48	16,283.75			6,785.82

(ಆಧಾರ: ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳಿಂದ ಒದಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿವರಗಳು)

³⁰ ಸಂಖ್ಯೆ 1, ತುಂಗಭದ್ರ ಜಲಾಶಯ ವಿಭಾಗ, ಮುನಿರಾಬಾದ್‌ನಿಂದ ವಿಧಿಸಲಾದ ನೀರಿನ ದರಗಳ ಬೆಳೆ-ವಾರು ವಿವರಗಳು ಸಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ

ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಗೋಚರಿಸಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಸಂಖ್ಯೆ 2, ಕಾಲುವೆ ವಿಭಾಗದ ಸಂಖ್ಯೆ 1 ಉಪವಿಭಾಗ, ಒಡ್ಡರಹಟ್ಟಿಯು, 2005-06ರಿಂದ 2009-10ರವರೆಗಿನ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗಾಗಿ ನೀರಿನ ದಂಡ ದರದ ಮತ್ತು 2008-09ರಿಂದ 2009-10ರವರೆಗಿನ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗಾಗಿ ನೀರಿನ ದರದ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸದಿದ್ದು ರೂ.19.46 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತವಾಗುವ ನೀರಿನ ದರದ ಕಡಿಮೆ ಬೇಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ವಿಭಾಗಗಳು, ವೃತ್ತಗಳು ಮತ್ತು ವಲಯ ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಪವಿಭಾಗಗಳಿಂದ ಸಲ್ಲಿಸಲಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ವಿವರಣಾಪಟ್ಟಿಗಳು ಸ್ವೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ಯಾವುದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಅವುಗಳ ನೈಜತೆಯ ಪರಿಶೀಲನೆಯಾಗದಿದ್ದು, ವರ್ಷಗಳುದ್ದಕ್ಕೂ ಮುಂದುವರೆದ ಕೊರತೆ ಬೇಡಿಕೆಯತ್ತ ಒಯ್ದಿತು. ನೀರಿನ ದರಗಳ ಒಟ್ಟು ಕೊರತೆ ಬೇಡಿಕೆಯು ರೂ.87.32 ಕೋಟಿಗೆ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವಾಯಿತು.

ಮಾಹಿತಿಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ನಂತರ ಮುಂದಿನ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2011).

2.4.8.2 ಕಂದಾಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಕಡಿಮೆ ನೋಂದಣಿಯು ಕಂದಾಯದ ನಷ್ಟದತ್ತ ಒಯ್ದಿತು

ನೀರಿನ ದರ ಕಾಯಿದೆಗಳ ವಿಧಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಪ್ರತಿ ರೈತನ ಎದುರಾಗಿ ನೀರಾವರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ವಿಧಿಸಲಾದ ನೀರಿನ ದರದ ಬೇಡಿಕೆಗಳು, ನೋಂದಣಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿಯ ಮೂಲಕ ಲಾಭ ಪಡೆದ ರೈತರಿಂದ ಅದನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು/ಗ್ರಾಮದ ಸಂಬಂಧಿತ ಕಂದಾಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಛೇರಿಗಳು ಬೇಡಿಕೆ, ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಬಾಕಿಯ ವೀಕ್ಷಣಾ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಅನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಕಂದಾಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಬೇಡಿಕೆಯ ಯಾವುದೇ ಕಡಿಮೆ ನೋಂದಣಿಯು, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಂದಾಯದ ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸುವಂತೆ, ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರೈತರಿಂದ ನೀರಿನ ದರಗಳ ಶೂನ್ಯ ವಸೂಲಾತಿಯತ್ತ ಒಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆ, ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಬಾಕಿಗಳು ಹಾಗೂ ನೀರಾವರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆಂದು ಹೇಳಲಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಕಂದಾಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ನೋಂದಾಯಿಸಲಾದ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಬೇಡಿಕೆಯಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಲಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ನಡುವೆ ಅಗಾಧ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿದ್ದವು. ನಾಲ್ಕು ವಿಭಾಗಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಕಡಿಮೆ ನೋಂದಣಿಯು ರೂ.108.04 ಕೋಟಿಯಾಗಿದ್ದು, ಕೋಷ್ಟಕ-2.24ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ ಇತ್ತು:

ಕೋಷ್ಟಕ-2.24: ಕಂದಾಯದ ನಷ್ಟ

(ರೂಪಾಯಿಗಳು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ)

ವಿಭಾಗ	ನೀರಿನ ದರ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಮೇಲು ತೆರಿಗೆ	ನೀರಿನ ದಂಡ ದರ	ಮೊತ್ತ	ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿಯಾಗಿದ್ದು			ವ್ಯತ್ಯಾಸ		ಮೊತ್ತ
				ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಛೇರಿ	ನೀರಿನ ದರ+ ನಿರ್ವಹಣಾ ಮೇಲು ತೆರಿಗೆ	ನೀರಿನ ದಂಡ ದರ	ನೀರಿನ ದರ+ ನಿರ್ವಹಣಾ ಮೇಲು ತೆರಿಗೆ	ನೀರಿನ ದಂಡ ದರ	
ಒಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ	398.46	1,939.59	2,338.05	ಕೊಪ್ಪಳ	13.96	34.07	103.51	1,667.72	1,771.23
				ಗಂಗಾವತಿ	280.99	237.80			
ಸಿಂಧನೂರು	115.05	5,214.78	5,329.83	ಸಿಂಧನೂರು	586.17	982.70	-471.12	4,232.08	3,760.96
ಸಿರವಾರ	414.76	3,623.40	4,038.16	ಮಾನ್ವಿ	109.76	83.10	305.00	3,540.30	3,845.30
ಬಳ್ಳಾರಿ	466.76	2,393.51	2,860.27	ಬಳ್ಳಾರಿ	189.29	335.72	93.26	1,333.39	1,426.65
				ಸಿರುಗುಪ್ಪ	184.21	724.40			
ಒಟ್ಟು								10,804.14	

(ಆಧಾರ: ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಕಂದಾಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಒದಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾಹಿತಿಗಳು)

ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ, ನೋಂದಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೇಲು ತೆರಿಗೆಗಳು ನೀರಾವರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಬೇಡಿಕೆಯಾದದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಿದ್ದವು. ಇವುಗಳಿಂದ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಶೂನ್ಯ ಮರು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ವಲಯ ಕಛೇರಿಯಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಶೂನ್ಯ ಆದೇಶಕ್ಕೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಆರೋಪಿಸಬಹುದು. ಕಡಿಮೆ ನೋಂದಣಿಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸಲು ಮತ್ತು ಕಂದಾಯದ ಆ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲು ಹಾಗೂ ಇಂತಹ ಅಕ್ರಮಗಳ ಶೂನ್ಯ ಪುನರಾವರ್ತನೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವುಗಳ ತನಿಖೆಯಾಗಬೇಕು.

ಮಾಹಿತಿಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ನಂತರ ಮುಂದಿನ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2011).

2.4.9 ಏತ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ ಹೂಡಿಕೆ

ಕಾಮಗಾರಿಯ ಶೂನ್ಯ ಮುಕ್ತಾಯವು ರೂ.1.22 ಕೋಟಿ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿತು

480 ಹೆಕ್ಟೇರು ಮತ್ತು 182 ಹೆಕ್ಟೇರು ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ, ಕ್ರಮವಾಗಿ ರೂ.73 ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ರೂ.58 ಲಕ್ಷ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚದ ಎರಡು ಏತ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು 2003-04ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅನುಮೋದಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಎರಡೂ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಮೇ 2005ರಲ್ಲಿ ವಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹಾಗೂ 2007 ಮತ್ತು 2008ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಮೌಲ್ಯವು ರೂ.1.22 ಕೋಟಿ³¹ ಆಗಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಬಾಹ್ಯ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪರ್ಕದ ವಿನಹ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಮುಗಿದಿದ್ದವು. ಆದರೆ, 2009ರ ಪ್ರವಾಹಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರವೇಶ ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಉಪಕರಣಗಳು ಹಾನಿಗೊಳಗಾದವು ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಬಿಡಿಭಾಗಗಳು ಕಳುವಾದವು; ಇವುಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಬದಲಾಯಿಸುವಿಕೆಗೆ ರೂ.10 ಲಕ್ಷ ವೆಚ್ಚದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಸಣ್ಣ ಮೊತ್ತವು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ರೂ.1.22 ಕೋಟಿ ಹೂಡಿಕೆಯು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯವಾಯಿತು. ಈ ಯೋಜನೆಗಳು 2011-12ರಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳುವುದೆಂದು ಸರ್ಕಾರವು ಹೇಳಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2011).

2.4.10 ನಿರ್ಣಯ

ವಲಯದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕೊರತೆಯಿದ್ದು, ಬಂಡವಾಳ ಲೆಕ್ಕಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅನುದಾನಗಳ ಕಡಿಮೆ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಹಾಗೂ ರಾಜಸ್ವ ಲೆಕ್ಕಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ತೀರುವಳಿಯಾಗದ ಬಿಲ್ಲುಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಆಧುನೀಕರಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಟೆಂಡರು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಕೊರತೆಯಿಂದಿತ್ತು ಏಕೆಂದರೆ ಕಾಮಗಾರಿ ಅವಧಿಯ ಪೂರ್ಣ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಕಾಲುವೆ ಮುಚ್ಚುವ ಅವಧಿಯ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಗುತ್ತಿಗೆಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಗುತ್ತಿಗೆಗಳು ಅಧಿಕ ಟೆಂಡರು ಪ್ರೀಮಿಯಂನಲ್ಲಿ ವಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ರಾಜೋಲಿಬಂಡ ತಿರುವು ಯೋಜನೆಯ ಮೇಲಾದ ವೆಚ್ಚದ ಕಡೆಗಿನ ಬಾಕಿಯನ್ನು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರವು ಧೃಢವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಬೆಳೆ ಮಾದರಿ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳ ಮತ್ತು ಅನಧಿಕೃತ ನೀರಾವರಿಯ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ವಿಫಲತೆಯಿಂದ 1.12 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶವು ನೀರಾವರಿಯ ಲಾಭಗಳಿಂದ ವಂಚಿತವಾಯಿತು. ನೀರಿನ ದರಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳಿಗೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪವಿಭಾಗೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ಅಜಾಗರೂಕತೆಯಿತ್ತು.

2.4.11 ಶಿಫಾರಸುಗಳು

- ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿಯು ಹಂಚಿತವಾದ ಅನುದಾನಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಕಾಲುವೆ ಮುಚ್ಚುವ ಅವಧಿಯ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಗುತ್ತಿಗೆಗಳು ವಹಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು.
- ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಮಿತವ್ಯಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಮಾನಕ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳಿಗೆ ನಿಷ್ಠವಾಗಿರಬೇಕು.
- ನೆರೆ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಬಾಕಿಯ ವಸೂಲಾತಿಗಾಗಿ ಅಂತರ-ರಾಜ್ಯ ಅಮಾನತ್ತು ಲೆಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.
- ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ನೀರು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಉಸ್ತುವಾರಿಗಾಗಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ, ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಿನ ಘೋಷಣೆ ವಾಪಸಾತಿಯಿಂದ ಅನಧಿಕೃತ ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿನ ಜಮೀನುಗಳ ಘೋಷಣೆಯಾಗಬೇಕು.

³¹ ಬೈಲಮಾರ್ಚರ್ಡ್ - ರೂ.62.91 ಲಕ್ಷ (ಮಾರ್ಚ್ 2007ರಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯ) ಮತ್ತು ಕಾರ್ಕಿ - ರೂ.59.18 ಲಕ್ಷ (ಮಾರ್ಚ್ 2008ರಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯ)

ಅಧ್ಯಾಯ 3

ವಹಿವಾಟುಗಳ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ

ಸರ್ಕಾರದ ಇಲಾಖೆಗಳ, ಅವುಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರೀಯ ರಚನೆಗಳ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಹಿವಾಟುಗಳ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿನ ಲೋಪಗಳ ಹಾಗೂ ಮಾದರಿ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕ್ರಮಬದ್ಧತೆ, ಔಚಿತ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಮಿತವ್ಯಯಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವಲ್ಲಿನ ವೈಫಲ್ಯತೆಗಳ ಹಲವಾರು ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಹೊರತಂದಿತು. ಇವುಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಕಂಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

3.1 ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿರುವುದು

ಒಂದು ಸದೃಢ ಹಣಕಾಸಿನ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಭರಿಸಿದ ವೆಚ್ಚವು ಹಣಕಾಸಿನ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ, ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಕ್ಷಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಆದೇಶಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಇದು ಅಕ್ರಮ, ಅಪವಿವಿಯೋಗ ಮತ್ತು ವಂಚನೆಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಲ್ಲದೇ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಶಿಸ್ತನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ನಿಯಮಗಳು/ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿರುವ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು ಕೆಳಕಂಡಂತಿವೆ:

ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಇಲಾಖೆ

3.1.1 ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ರಸ್ತೆ ಕಾಮಗಾರಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದು ವ್ಯರ್ಥ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರದೇಶವೊಂದರಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯನ್ ರೋಡ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ರಸ್ತೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಂದಾಜು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿತು ಮತ್ತು ಕಾಮಗಾರಿಯ ಒಂದು ಘಟಕವನ್ನು ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿ ಆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ರೂ.90.10 ಲಕ್ಷ ವ್ಯರ್ಥ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭರಿಸಿತು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ (ಮಂಡಳಿ) ಇನ್ನಿತರದೊಂದಿಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಮಂಡಳಿಯು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರವರ್ಗದ ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳು ಓಡಾಡುವ ರಸ್ತೆಗಳ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ರೂಪುರೇಖೆಗಳ ಮಟ್ಟವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವ ಇಂಡಿಯನ್ ರೋಡ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐಆರ್‌ಸಿ) ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು. ಐಆರ್‌ಸಿ ಸಂಚಾರದ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸಂಚಿತ ದಶಲಕ್ಷ ಮಾದರಿ ಅಚ್ಚುಗಳಲ್ಲಿ (ಎಮ್‌ಎಸ್‌ಎ) ಮತ್ತು ಉಪತಳಪಾಯದ¹ ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾ ಬೇರಿಂಗ್ ರೇಷಿಯೋ (ಸಿಬಿಆರ್²) ವನ್ನು ಅಳತೆ ಮಾಡಿದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಐಆರ್‌ಸಿ-37-2001 ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ರೂಪುರೇಖೆಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿತು (2001).

ಕನಕಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹಾರೋಹಳ್ಳಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರದೇಶದ ಎರಡನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲು ಮಂಜೂರಾದ ಏಳು ಅಂದಾಜುಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮಂಡಳಿಯು ಶೇಕಡಾ 6ರ ಸಿಬಿಆರ್ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಐಆರ್‌ಸಿ-37-2001ರ ಪ್ರಕಾರ ಶೇಕಡಾ 6ರ ಸಿಬಿಆರ್ ಮೌಲ್ಯದ ಮತ್ತು 150 ಎಮ್‌ಎಸ್‌ಎ ಒಟ್ಟು ಸಂಚಾರದ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಹರಳಿನ

¹ ಇಡೀ ರಸ್ತೆಯ ರಚನೆಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುವ ನೆಲದ ಸ್ವಭಾವಿಕ ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ಉಪತಳಪಾಯ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಇದು ಸಂಚಾರದ ಒತ್ತಡವನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮಣ್ಣಿನ ತಳಹದಿ

² ಸಿಬಿಆರ್ ಭೇದಿಸುವಿಕೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಒಂದು ಮಾದರಿ ಪುಡಿ ಮಾಡಿದ ಕಲ್ಲಿನ ನಮೂನೆಯ ಭಾರ ಹೊರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಒಂದು ಶೇಕಡಾವಾರು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವ ಸಂಚಾರ ಒತ್ತಡದ ನೇರ ಭೇದಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯುವ ಮಣ್ಣಿನ ಅಥವಾ ಹರಳಿನ ವಸ್ತುವಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಮಾಪಕ

ಉಪತಳಪಾಯದ (ಜಿಎಸ್‌ಬಿ³) ಗಾತ್ರದ ಪರಮಾವಧಿಯು 260 ಮಿಲಿಮೀಟರ್ ಆಗಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಮೇಲಿನ ರಸ್ತೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾದ ಅಂದಾಜುಗಳು 300 ಮಿ.ಮೀ. ದಪ್ಪದ ಜಿಎಸ್‌ಬಿಯನ್ನು ಸಂಚಿತ 10 ಎಮ್‌ಎಸ್‌ಎ ಸಂಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದವು ಮತ್ತು ಇದು ಐಆರ್‌ಸಿಯು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದ ಗರಿಷ್ಠ ಗಾತ್ರವಾದ 260 ಮಿ.ಮೀ. ಗಳಿಗಿಂತ ಅಧಿಕವಾಗಿದ್ದಿತು. ಇದು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಂದ 9,034 ಘನಮೀಟರ್ ಜಿಎಸ್‌ಬಿಯ ಅನಾವಶ್ಯಕ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ, ಮಂಡಳಿಯು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ಓರ್ವ ಸಲಹಾಗಾರರಿಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ರಸ್ತೆಗಳ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ರೂಪರೇಖೆಗಳ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವಂತೆ ಕೋರಿದರು. ರಸ್ತೆ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ವಿನ್ಯಾಸಗಾರ ತನ್ನದೇ ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಐಆರ್‌ಸಿ-37-2001ರಲ್ಲಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಸಿಬಿಆರ್ ಮೌಲ್ಯ ಶೇಕಡಾ 6ಕ್ಕೆ ಮತ್ತು 10 ಎಮ್‌ಎಸ್‌ಎ ಸಂಚಿತ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಕೆಳಗಿನ ಪದರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರು ಎಂದು ಸಲಹಾಗಾರರು ವರದಿ ಮಾಡಿದರು (ಆಗಸ್ಟ್ 2011).

	ವಿನ್ಯಾಸಗಾರನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ರಸ್ತೆ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ಪದರಗಳು (ಪರಿಮಾಣ ಮಿ.ಮೀ.ಗಳಲ್ಲಿ)	ಐಆರ್‌ಸಿ-37-2001 ಪ್ರಕಾರ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ಪದರಗಳು (ಪರಿಮಾಣ ಮಿ.ಮೀ.ಗಳಲ್ಲಿ)
ಹರಳಿನ ಉಪ-ತಳಪಾಯ (ಜಿಎಸ್‌ಬಿ)	300	260
ಹರಳಿನ ತಳಪಾಯ	250	250
ಡಾಂಬರೀಕೃತ ಹಾಸು		
ಸಾಂದ್ರಿತ ಡಾಂಬರೀಕೃತ ಜಲ್ಲಿಕಲ್ಲು	70	-
	-	65
ಡಾಂಬರೀಕೃತ ಕಾಂಕ್ರೀಟು	40	40

ಮುಂದುವರೆದು, ಐಆರ್‌ಸಿ-37-2001 ಕೇವಲ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯಾಗಿತ್ತೆ ವಿನಃ ಸಂಹಿತೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪರಿಷ್ಕೃತ ಐಆರ್‌ಸಿ ವಿನ್ಯಾಸದಷ್ಟೇ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೆ ಐಆರ್‌ಸಿ ವಿನ್ಯಾಸದಿಂದ ಮಾರ್ಗ ಪಲ್ಲಟಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿಸಬಹುದು ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಎಸ್‌ಬಿಗಾಗಿ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭರಿಸಿದರೂ ಸಹ ಐಆರ್‌ಸಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದ 65 ಮಿ.ಮೀ.ದಪ್ಪದ ಡಿಬಿಎಮ್‌ಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ 70 ಮಿ.ಮೀ. ದಪ್ಪದ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ಬಿಎಮ್ ಅನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದ ಕಾರಣದಿಂದಾದ ಉಳಿತಾಯವು ಅದನ್ನು ಸರಿತೂಗಿಸುವುದೆಂದೂ ಕೂಡ ವರದಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಯಾವುದೇ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ದಟ್ಟಣೆಯು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಧೀರ್ಘವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆಲ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಸಾಂದ್ರಿತ ಡಾಂಬರೀಕೃತ ಜಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನ ಬದಲಾಗಿ ಡಾಂಬರೀಕೃತ ಜಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸಲಹೆಗಾರರು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಸಂಚಾರ ದಟ್ಟಣೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗುವಂತೆ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯ ಡಾಂಬರೀಕೃತ ಕಲ್ಲನ್ನು ಬಳಸಿ ಸಂಚಾರ ದಟ್ಟಣೆ ಹೆಚ್ಚಿದಾಗ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪದರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ತಪ್ಪಿಲ್ಲವೆಂದಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರವೂ ಸಲಹೆಗಾರರ ವರದಿಯನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸಿತು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2011) ಉತ್ತರವು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕಾರಣಗಳಿಗೆ ಅಂಗೀಕಾರಾರ್ಹವಲ್ಲ.

ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾರದ ರಸ್ತೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯಂತ್ರಚಾಲಿತ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಒಯ್ಯುವಂತಹವು ಐಆರ್‌ಸಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗ ಪಲ್ಲಟಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥನೆ ಇರಬೇಕು. ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ರೂಪರೇಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಿವೇಚನಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಳು ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಅಂದಾಜುಗಳು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸಲಹೆಗಾರರಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು; ಇವರು ಜಿಎಸ್‌ಬಿ ದಪ್ಪವನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಿಸುವಾಗ ಐಆರ್‌ಸಿ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳಿಂದ ಮಾರ್ಗಪಲ್ಲಟ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಅಂದಾಜುಗಳು ಐಆರ್‌ಸಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಿಂದ ಮಾರ್ಗಪಲ್ಲಟವಾದದ್ದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಮಂಡಳಿಯು ಅನುಮೋದಿಸುವ ಮೊದಲು ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ.

³ ಉಪತಳಪಾಯದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಮಣ್ಣು, ಮುರಮ್, ಹರಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಸಾಂದ್ರೀಕರಿಸುವುದನ್ನು ಜಿಎಸ್‌ಬಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ

ಮುಂದುವರೆದು, ಸಲಹೆಗಾರರಿಂದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗದೇ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನಿಂದಲೇ ಸೇವಾವಧಿಯ ಮೇಲೆ ಸಂಚಾರ ದಟ್ಟಣೆಯನ್ನಾಧರಿಸಿ, ಸಾಂದ್ರೀತ ಡಾಂಬರೀಕೃತ ಜಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನ ಪದರಗಳನ್ನು ಡಾಂಬರೀಕೃತ ಜಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲುಗಳ ಮೂಲಕ ಬದಲಾಯಿಸುವುದನ್ನು ಐಆರ್‌ಸಿ-37-2001 ಅನುಮತಿಯಿಂದ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಉಳಿತಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಐಆರ್‌ಸಿ ಅನುಮತಿಸಿದಂತೆ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಾವಧಿಯಲ್ಲಿನ ಕಡಿಮೆ ಸಂಚಾರವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಡಾಂಬರೀಕೃತ ಜಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲುಗಳ ಮೇಲ್ದರವು ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಸಲಹೆಗಾರನ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ನೀಡಬಾರದು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಡಾಂಬರೀಕೃತ ಮೇಲ್ದರದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದ ಸಾಂದ್ರೀತ ಡಾಂಬರೀಕೃತ ಜಲ್ಲಿಕಲ್ಲಿನ ದಪ್ಪವು 260 ಮಿ.ಮಿ ಗೆ ಮೀರಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಐಆರ್‌ಸಿ-37-2001 ಅನುಮತಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಸಾಂದ್ರೀತ, ಡಾಂಬರೀಕೃತ ಜಲ್ಲಿಕಲ್ಲಿನ ಗಾತ್ರವನ್ನು 260 ಮಿ.ಮಿ.ಗೂ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಏಳು ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2009 ರಿಂದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2010 ರವರೆಗೆ ಅಂತಿಮ ಬಿಲ್ಲುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಅನಗತ್ಯವಾದ ಸಾಂದ್ರೀತ ಡಾಂಬರೀಕೃತ ಜಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲುಗಳ ಪರಿಮಾಣದಿಂದ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ ಒಟ್ಟು ರೂ. 90.10 ಲಕ್ಷ ಪಾವತಿಯು ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು.

ಅರಣ್ಯ, ಜೀವಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಇಲಾಖೆ

3.1.2 ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯ ವರ್ಗಾವಣೆ

ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ 184.03 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿತು.

ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಅಧಿನಿಯಮ 1980ರ ಪರಿಚ್ಛೇದ 2 ರಂತೆ ಅರಣ್ಯೇತರ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ⁴ (ಇಲಾಖೆ) ಇವರ ಪೂರ್ವ ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ. ಅರಣ್ಯೇತರ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆದಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ನಿವ್ವಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು/ ಪರಿಹಾರಾತ್ಮಕ ಅರಣ್ಯೇಕರಣ ಶುಲ್ಕ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಅರಣ್ಯೇತರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪರಿಹಾರಾತ್ಮಕ ಅರಣ್ಯೇಕರಣ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ, ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯು 285.39 ಎಕರೆ 'ಸಿ' ಮತ್ತು 'ಡಿ' ವರ್ಗದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಆಲಂದ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭೂ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ ಹಿಂಪಡೆಯಲು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2008) ಆದೇಶಿಸಿತು. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಇವರು ಕಡಗಂಚಿ (184.03 ಎಕರೆ ಸರ್ವೆ ನಂ.196/1 ರಲ್ಲಿ) ಮತ್ತು ಸುಂಟನೂರ್ (101.36 ಎಕರೆ ಸರ್ವೆ ನಂ. 10 ರಲ್ಲಿ) ಎರಡು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಿರುವಂತ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಪರವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆ ಆದೇಶ ನೀಡಿತು (ಮಾರ್ಚ್ 2009).

ಉಪ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಯವರ (ಪ್ರಾದೇಶಿಕ) ಗುಲ್ಬರ್ಗ ವಿಭಾಗದ ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2011) ಆಲಂದ ತಾಲ್ಲೂಕು ತಹಸೀಲ್ದಾರ್, ನೀಡಿರುವ ರೈಟ್ಸ್, ಗೇಣಿ ಮತ್ತು ಪಹಣಿ ದಾಖಲೆಯಂತೆ ಕಡಗಂಚಿ ಗ್ರಾಮದ 184.03 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. 1980-81 ರಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿತು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯೇಕರಣವನ್ನು ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದಿನಿಂದ

⁴ ಭಾರತದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಗೋಧವರ್ಮ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ (ಡಬ್ಲ್ಯೂಐ-202/95)ರ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿರುವಂತೆ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 1996)'ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿ'ಪದ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ "ಅರಣ್ಯ" ನಿಷ್ಕಂಟನ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಅಲ್ಲದೇ ಒಡತನದ ಸ್ವರೂಪ ಪರಿಗಣಿಸದೆ ಸರ್ಕಾರಿ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶ ಅರಣ್ಯ ಎಂದು ನಮೂದಿಸಿದ್ದರೆ ಅದು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳು ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಜೊತೆಗೆ ಒಡತನದ ಸ್ವರೂಪ ಪರಿಗಣಿಸದೆ ಅಥವಾ ವರ್ಗೀಕರಣ ನಂತರದ ಎಲ್ಲಾ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಉಪ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ದಿನಾಂಕ 24 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2008 ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿ ಅರಣ್ಯೇತರ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಭೂಮಿಯ ವರ್ಗಾವಣೆಗೆ ಇಲಾಖೆಯ ಪೂರ್ವಾನುಮತಿಬೇಕು ಎಂದು ಸಹ ಉಪ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಅದಾಗ್ಯೂ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದೇ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರು ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯು 'ಸಿ' ಮತ್ತು 'ಡಿ' ವರ್ಗದ ಭೂಮಿಯನ್ನು⁵ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಭೂ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ ವರ್ಗಾಯಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿ ಎಂದು ಘೋಷಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಸೂಚನೆ ನೀಡಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ (ರಿಟ್ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಂಖ್ಯೆ 1020/07) ಇಂತಹ ನಿಲವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು ಹಾಗೂ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂಚಿನ ತೀರ್ಪನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ವಜಾಗೊಳಿಸಿ (ನವೆಂಬರ್ 2007) ನಿವ್ವಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು/ಪರಿಹಾರಾತ್ಮಕ ಅರಣ್ಯೇಕರಣ ವಸೂಲು ಮಾಡಲಾಯಿತಲ್ಲದೇ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯೇಕರಣಕ್ಕೆ ಬದಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ನೀಡಲಾಗಿರುವುದು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಮುಂದುವರೆದು, ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಂತೆ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2008ರಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಿದ ಹಿಂಪಡೆಯುವ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಸರ್ವೆ ನಂ.196/1 ಭೂ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ ಭಾಗವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಅನಧಿಕೃತ.

ರೈಟ್ಸ್ ಗೇಣಿ ಮತ್ತು ಪಹಣಿಯಂತೆ ಒಡತನವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿದಂತೆ, ಕಡಗಂಚಿ ಗ್ರಾಮದ 184.03 ಎಕರೆ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯಾಗಿದ್ದು ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಅರಣ್ಯೇತರ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ವರ್ಗಾಯಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಪೂರ್ವಾನುಮತಿ ಅವಶ್ಯಕ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ರೂ.3.67 ಕೋಟಿ⁶ ನಿವ್ವಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯ/ಪರಿಹಾರಾತ್ಮಕ ಅರಣ್ಯೇಕರಣ ಶುಲ್ಕವು ವಿಧಿಸಲರ್ಹವಾದುದು. ಇದಲ್ಲದೇ ಸರ್ಕಾರವು ಅರಣ್ಯೇಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಕಂದಾಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಉಪ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ತಿಳಿಸಿದರು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2011).

ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು (ಮಾರ್ಚ್/ಏಪ್ರಿಲ್ 2011); ಉತ್ತರ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011).

3.1.3 ಬಳಕೆದಾರರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ನಿವ್ವಳ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿರುವುದು

133.96 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅರಣ್ಯೇತರ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ವರ್ಗಾಯಿಸಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದರೂ ಸಹ ಎರಡು ಅರಣ್ಯ ವಿಭಾಗಗಳು ರೂ.8.86 ಕೋಟಿ ನಿವ್ವಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಬಳಕೆದಾರರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾದವು.

ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಅಧಿನಿಯಮ 1980ರಡಿ ಅರಣ್ಯೇತರ ಬಳಕೆಗೆ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಿವ್ವಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2002/ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2006ರ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪಿನ ಅನುಸರಣೆಯಂತೆ, ತತ್ಪ್ರಶ್ನೆ: ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪಡೆದ ದಿನಾಂಕವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ 30 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2002ರಂದು ಅಥವಾ ನಂತರ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸಚಿವಾಲಯದಿಂದ ಅಂತಿಮ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪಡೆದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ನಿವ್ವಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪರಿಹಾರಾತ್ಮಕ ಅರಣ್ಯೇಕರಣ ನಿಧಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ಯೋಜನಾ

⁵ ಸರ್ಕಾರ ಪತ್ರ ದಿನಾಂಕ 16.06.1970 ರಂತೆ 'ಸಿ' ವರ್ಗವೆಂದರೆ ಅರಣ್ಯೇಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರವೇ ಸೂಕ್ತವಾಗುವ ಪ್ರದೇಶ, ಡಿ ವರ್ಗವೆಂದರೆ ಮೇವಿಗಾಗಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಪ್ರದೇಶ

⁶ ಎನ್‌ಪಿವಿ - ರೂ.326.22 ಲಕ್ಷ (74.48 ಹೆ. x ರೂ.4.38 ಲಕ್ಷ) + ಸಿವಿ - 40.37 ಲಕ್ಷ (74.40 ಹೆ. x ರೂ.54,200)

ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (ಕ್ಯಾಂಪಾ)⁷ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2006ರಲ್ಲಿ) ನೀಡಿತು. ನಿವ್ವಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಅದರ ಗುಣಮಟ್ಟ, ದಟ್ಟಣೆ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ತಳಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ರೂ.5.80 ಲಕ್ಷದಿಂದ ರೂ.9.20 ಲಕ್ಷಗಳವರೆಗೆ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕು. ಮುಂದುವರೆದು, ಯಾರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಿದನಂತರ ನಿವ್ವಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ವಸೂಲಿಯಾಗದೇ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ, ಬಳಕೆದಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ನಿಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಕ್ಯಾಂಪಾ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2007) ಆದೇಶಿಸಿತು.

133.96 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಲು 30 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2002 ನಂತರ ಅಂತಿಮ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಮಂಜೂರು ನೀಡಿದಾಗ್ಯೂ ನಿವ್ವಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಬಳಕೆದಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ರಾಮನಗರ ಮತ್ತು ಗದಗ ಉಪ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯು (ಜೂನ್ 2010 ಮತ್ತು ನವೆಂಬರ್ 2010) ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು. ಉಪ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ರಾಮನಗರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು⁸ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು 68.125 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಜನವರಿ 2003ರಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಉಪ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ, ಗದಗ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ ವಾಯು ವಿದ್ಯುತ್ ಪರಿಯೋಜನೆ⁹ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು 65.74 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಜುಲೈ 2004ರಲ್ಲಿ ಅಂತಿಮ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಒಟ್ಟಾರೆ ರೂ.8.86 ಕೋಟಿ¹⁰ ನಿವ್ವಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಉಪ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದರೂ ಸಹ ಬಳಕೆದಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಸುತ್ತೋಲೆ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಅವರ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ರಾಮನಗರ ಉಪಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು ನವೆಂಬರ್ 2003ರಲ್ಲಿ ನಿವ್ವಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಪಾವತಿಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದಾಗ್ಯೂ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2002ರ ಮೊದಲೇ ತತ್ಪತ್ರ: ಅನುಮೋದಿತವಾದ್ದರಿಂದ ಬಳಕೆದಾರರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ನಿವ್ವಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಪಾವತಿಸಬೇಕಿಲ್ಲವೆಂಬ ವಾದದಿಂದ ನಡವಳಿಗಳನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಲಾಯಿತು. ಆದರೆ, ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪು ಹಾಗೂ ಕ್ಯಾಂಪಾದ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣದಂತೆ ನಿವ್ವಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಪಾವತಿಸಬೇಕಿದೆ.

ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಸೆಳೆದಾಗ (ಜೂನ್ ಮತ್ತು ನವೆಂಬರ್ 2010) ನವೆಂಬರ್ 2008ರಲ್ಲಿ ನೋಟೀಸ್ ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾಪನ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಉಪ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ, ಗದಗ ಉತ್ತರಿಸಿದರು. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸದಂತೆ ರೂ.6.28 ಕೋಟಿ ನಿವ್ವಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಪಾವತಿಸಲು ಉಪ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ, ರಾಮನಗರ ಇವರು ಮಾರ್ಚ್ 2011ರಲ್ಲಿ ನೋಟೀಸ್ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದರು. ಅದಾಗ್ಯೂ ಬಳಕೆದಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ರೂ.8.86 ಕೋಟಿ ನಿವ್ವಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನೂ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಚ್ 2011 ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಉತ್ತರ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011).

⁷ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ರಚಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆ

⁸ ಬೆಂಗಳೂರು-ಮೈಸೂರು ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯ ಕಾರಿಡಾರ್ ಯೋಜನೆ. ಮೆಸರ್ಸ್ ನಂದಿ ಇನ್‌ಫ್ರಾಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್ಸ್ ಕಾರಿಡಾರ್ ಎಂಟರ್‌ಪ್ರೈಸಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ನಿಂದ

⁹ ಮೆ|| ಸುಭಾಷ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ನಿಯಮಿತಿಯಿಂದ

¹⁰ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಸೂಚನೆ ದಿನಾಂಕ 17.02.2004ರಂತೆ ಲೆಕ್ಕಹಾಕಲಾಗಿದೆ

(ಅ) ರೂ. 5.05 ಕೋಟಿ (ಡಿಸಿಎಫ್ ರಾಮನಗರ - 68.215 ಹೆ. ರೂ. 7.4 ಲಕ್ಷ/ಹೆ)

(ಆ) ರೂ. 3.81 ಕೋಟಿ (ಡಿಸಿಎಫ್ ಗದಗ - 65.74 ಹೆ. ರೂ. 5.8 ಲಕ್ಷ/ಹೆ)

ಗೃಹ ಇಲಾಖೆ

3.1.4 ನಿಗದಿತ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸದಿರುವುದರಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಆವರ್ತಕ ಆರ್ಥಿಕ ಹೊರೆ

ವಲಯ ರೈಲ್ವೇಇಲಾಖೆಯಿಂದ ತೀರುವಳಿ ಪಡೆಯದೇ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ರೈಲ್ವೇ ಪೊಲೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ 31 ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿತು ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡಾ 50ರಷ್ಟನ್ನು ರೈಲ್ವೇ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸದೇ ಈ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹುದ್ದೆಗಳ ಪೂರ್ಣ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ತನ್ನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದಲೇ ಭರಿಸುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿತು. 2005-09ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ರೂ.1.48 ಕೋಟಿ ನಷ್ಟ ಉಂಟಾಯಿತು. 18 ರೈಲ್ವೇ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರೈಲ್ವೇ ಪೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಅಂಗೀಕಾರಾರ್ಹವಲ್ಲದ ರೂ.63.09 ಲಕ್ಷ ಮನೆಬಾಡಿಗೆ ಭತ್ಯೆಯನ್ನೂ ಸಹ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು.

ಸರ್ಕಾರಿ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ನಿಯಮಗಳು, 1990ರ ಪ್ರಕಾರ ಅಪರಾಧ ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪೊಲೀಸ್ ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ರೈಲ್ವೇಯಲ್ಲಿನ ಪೊಲೀಸ್ ಕಾರ್ಯಗಳ ವೆಚ್ಚವನ್ನು, ಸರ್ಕಾರೀ ರೈಲ್ವೇ ಪೊಲೀಸ್ (ಜಿಆರ್‌ಪಿ) ಬಲವನ್ನು ರೈಲ್ವೇ ಇಲಾಖೆಯ ಅನುಮತಿಯೊಂದಿಗೆ ನಿರ್ಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರೈಲ್ವೇ ಇಲಾಖೆಯ 50:50ರ ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜಿಆರ್‌ಪಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಹೆಚ್ಚಳ ಮಾಡುವುದು ಅರ್ಹತೆ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಥನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ವಲಯ ರೈಲ್ವೇ ಇಲಾಖೆಗಳು ಅನುಮೋದಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಾಲಯವು (ಮಂತ್ರಾಲಯ) ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ (ಮೇ 1979).

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ ಜಿಆರ್‌ಪಿ ಹುದ್ದೆಗಳು ನಾಲ್ಕು ವಲಯ ರೈಲ್ವೇ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಹಂಚಲಾದ 949 ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 31 ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು (ಪೊಲೀಸ್ ಅಧೀಕ್ಷಕರು, ರೈಲ್ವೇ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಪೊಲೀಸ್ ಮಹಾನಿರೀಕ್ಷಕರು, ರೈಲ್ವೇ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಈ ಕಛೇರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕ್ರಮವಾಗಿ 18 ಮತ್ತು 13 ಹುದ್ದೆಗಳು) ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರೈಲ್ವೇ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಕಳುಹಿಸದೇ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 1980/ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1998ರಲ್ಲಿ) ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಈ 31 ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹುದ್ದೆಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವೇ ಭರಿಸುವಂತಾಯಿತು. ಈ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹುದ್ದೆಗಳ ಮೇಲೆ 2005-09ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ರೂ.2.96 ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿತು. ಉಳಿದ ಅವಧಿಯ ಮಾಹಿತಿಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011). 30 ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲದಿಂದ ಜಿಆರ್‌ಪಿಯ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವಾಗ ಮಂತ್ರಾಲಯವು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವಲ್ಲಿನ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ವಿಫಲತೆಯು ವರ್ಷಾನುವರ್ಷ ಜಿಆರ್‌ಪಿ ಹುದ್ದೆಗಳ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಆವರ್ತಕ ವೆಚ್ಚವಾಗುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. 2005-09ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ರೂ.1.48 ಕೋಟಿ ನಷ್ಟವಾಯಿತು. ಈ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹುದ್ದೆಗಳ ರಚನೆಗೆ ಘಟನೋತ್ತರ ಮಂಜೂರಾತಿ ನೀಡಲು ರೈಲ್ವೇ ಮಂಡಳಿ ಕೇಳಿರುವುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2011). ಆದಾಗ್ಯೂ, ರೈಲ್ವೆ ಮಂಡಳಿಯ ಸದರಿ ಹುದ್ದೆಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಈವರೆಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಂಶವು ಉಳಿದಿದೆ. (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011)

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ (ಸರ್ಕಾರಿ ವಸತಿಗಳ ಹಂಚಿಕೆ) ನಿಯಮಗಳು, 1999ರ ಅನ್ವಯ ಬಾಡಿಗೆ ರಹಿತ ವಸತಿ ಪಡೆದಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರನು ಮನೆಬಾಡಿಗೆ ಭತ್ಯೆಗೆ ಅರ್ಹನಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧೀಕ್ಷಕರು, ರೈಲ್ವೇ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರು 18 ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿನ ಬಾಡಿಗೆ ರಹಿತ ವಸತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಜಿಆರ್‌ಪಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಮನೆಬಾಡಿಗೆ ಭತ್ಯೆಯ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಿದರು. ಇದು ಮಾರ್ಚ್ 2008ರಿಂದ ಏಪ್ರಿಲ್ 2010ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಆರ್‌ಪಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ರೂ.63.09 ಲಕ್ಷ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಮನೆಬಾಡಿಗೆ ಭತ್ಯೆಯ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪಾವತಿಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಲು ಸೂಕ್ತ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2011). ವಸೂಲಾತಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011).

ಹೀಗೆ, ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಜಿಆರ್‌ಪಿ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವಾಗ ನಿಗದಿತ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಲ್ಲಿನ ವಿಫಲತೆ ಮತ್ತು ಮನೆಬಾಡಿಗೆ ಭತ್ಯೆಯ ಅಕ್ರಮ ಪಾವತಿಯು ರಾಜ್ಯ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ರೂ.2.11 ಕೋಟಿ (ರೂ. 1.48 ಕೋಟಿ+0.63 ಕೋಟಿ) ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಹಣಕಾಸು ಹೊರೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ, ಬಂದರುಗಳು ಮತ್ತು ಒಳನಾಡು ಜಲಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ (ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡಗಳು)

3.1.5 ತಪ್ಪು ಲೆಕ್ಕದಿಂದಾಗಿ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿ

ಮೂಲ ಸೂಚ್ಯಂಕವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಅವಧಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ದರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಬಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಮೌಲ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಅಂಶವನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸದಿದ್ದರಿಂದ ಕಟ್ಟಡದ ಕಾಮಗಾರಿಯಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ರೂ.9.43 ಕೋಟಿ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಸಂಚಾರಿ ನ್ಯಾಯಪೀಠವನ್ನು ಧಾರಾವಾಡದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರವು ರೂ.61.25 ಕೋಟಿಗೆ 18 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಒಂದು ನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ವಹಿಸಲಾಯಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2006). ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ಕಲಂ 44 ಇನ್ನಿತರವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ದರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆಯಾದಲ್ಲಿ ದರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಹಾಗೂ ದುಡಿಮೆ ಆಧಾರಿತವನ್ನು ಗ್ರಾಹಕರ ದರ ಸೂಚ್ಯಂಕದ ಸರಾಸರಿ ಮೇಲೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಮೂಲ ಸೂಚ್ಯಂಕಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಗ್ರಿ ಮತ್ತು ದುಡಿಮೆಯ ಮೂಲ ಸೂಚ್ಯಂಕ ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರದ ಸರಾಸರಿ/ ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಹಕರ ದರ ಸೂಚ್ಯಂಕದ ಸರಾಸರಿ/ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಬಿಡ್ಡು ತೆರೆಯುವ ಮೊದಲು ಬರುವ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ದಿನಾಂಕ ಮತ್ತು ಡಾಂಬರ್/ಪೆಟ್ರೋಲ್, ತೈಲ ಮತ್ತು ಕೀಲೆಣ್ಣೆಗೆ ಬಿಡ್ಡು ತೆರೆಯುವ 30 ದಿನಗಳ ಹಿಂದಿನ ದಿನಾಂಕದ ದಿನ ಇದ್ದ ಅಧಿಕೃತ ಸ್ಥಳೀಯ ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರಾಟ ದರ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಕಾಮಗಾರಿಯ ಮೌಲ್ಯದ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಅಂಶವನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಒಪ್ಪಿದ ದರದಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಸಿದ್ದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ದರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಮಾಡಿದ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಮೌಲ್ಯದ ಮೇಲೆ ಸಂದಾಯವಾಗಬೇಕು. ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಅಂಶದ ದರ ಸಂದಾಯವು ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ಕಲಂ 13ರಂತೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಅಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ದರ ಪಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಟೆಂಡರ್ ಪ್ರಿಮಿಯಂನ ಹೆಚ್ಚು ಯಾ ಕಡಿಮೆ ಸಹಿತ.

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2008ರಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಯು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿತ್ತು ಮತ್ತು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಅಂಶದಡಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ರೂ. 43.37 ಕೋಟಿ ಮೌಲ್ಯವುಳ್ಳ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನೊಳಗೊಂಡು ರೂ. 94.14 ಕೋಟಿ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಚಾಲ್ತಿ ಲೆಕ್ಕದ ಬಿಲ್ಲುಗಳ ಮೂಲಕ ಪಾವತಿಸಲಾಯಿತು¹¹. ಈ ಬಿಲ್ಲುಗಳು ಖರೀದಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳಾದ ಪೀಠೋಪಕರಣ, ಗ್ರಾಹಕ ಉಪಯೋಗ, ಉದ್ಘಾಟನಾ ವೆಚ್ಚಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಏಳು ಬಿಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ದರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯೆಂದು ರೂ.15.44 ಕೋಟಿ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಪಾವತಿಸಲಾಯಿತು. ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್, (ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ, ಬಂದರುಗಳು ಮತ್ತು ಒಳನಾಡು ಜಲಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ), ಧಾರಾವಾಡ ವಿಭಾಗದ ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕಾರಣಗಳಿಗೆ ದರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿಯಾಯಿತು ಅವುಗಳೆಂದರೆ (ಎ) ಮೂಲ ಸೂಚ್ಯಂಕವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಲು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಅವಧಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು (ಬಿ) ಕಾಮಗಾರಿಯ ಮೌಲ್ಯದ ಜೊತೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಅಂಶದ ಸೇರ್ಪಡೆ. ಬಿಡ್‌ಗಳನ್ನು 01 ಜುಲೈ 2006 ರಲ್ಲಿ ತೆರೆದಾಗ ಮತ್ತು ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ಷರತ್ತಿನಂತೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳ¹² ಸರಾಸರಿ ಸೂಚ್ಯಂಕ ಜೂನ್ 2006 ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಕೊನೆಗೆ ಇರುವ ಮೂಲ ಸೂಚ್ಯಂಕವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಸರಾಸರಿ ಸೂಚ್ಯಂಕವನ್ನು ಮಾರ್ಚ್ 2006 ಕ್ಕೆ ಕೊನೆಗೊಂಡ ತ್ರೈಮಾಸಿಕವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದರು. ತ್ರೈಮಾಸಿಕವನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ

¹¹ 25ನೇ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮ ಬಿಲ್ಲು

¹² ಏಪ್ರಿಲ್,ಮೇ ಮತ್ತು ಜೂನ್ 2006 ತಿಂಗಳುಗಳ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಮತ್ತು ದುಡಿಮೆಯ ಗ್ರಾಹಕರ ದರ ಸೂಚ್ಯಂಕದ ಸರಾಸರಿ

ಕಡಿಮೆ ಸೂಚ್ಯಂಕವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ್ದರಿಂದ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಅಂಶದ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಮುಂದುವರೆದು, ಚಾಲ್ತಿ ಲೆಕ್ಕದ ಬಿಲ್ಲುಗಳ ಮೂಲಕ ಪಾವತಿಸಲಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಅಂಶದ ಒಟ್ಟು ರೂ. 43.37 ಕೋಟಿಯನ್ನು ದರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಮೌಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಡಿತಗೊಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ದರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗೆ ಒಟ್ಟು ಸಂದಾಯವಾಗಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲಾಗಿ ರೂ.6.01 ಕೋಟಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ರೂ.15.44 ಪಾವತಿಸಲಾಗಿ ರೂ.9.43 ಕೋಟಿ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ಷರತ್ತಿನಂತೆ ದರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾದ್ದರಿಂದ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನಿಗೆ ಅನುಬಂಧ-3.1 ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ರೂ.9.43 ಕೋಟಿ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿ, ಟೆಂಡರ್‌ನ್ನು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ 29 ಜೂನ್ 2006 ತೆರೆಯಲು ನಿಗದಿಯಾಗಿತ್ತು ಆದರೆ ಅನಿವಾರ್ಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ 01 ಜುಲೈ 2006 ರಂದು ತೆರೆಯಲಾಯಿತು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು(ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2011). ಆದ್ದರಿಂದ ಮೂಲ ಸೂಚ್ಯಂಕವನ್ನು ಮಾರ್ಚ್ 2006 ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಕೊನೆಗೆ ಈ ಮುಂಚೆ ಟೆಂಡರ್ ತೆರೆಯಲು ನಿಗದಿಯಾದ ಉಲ್ಲೇಖಿತ ದಿನಾಂಕವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಮುಂದುವರೆದು ದರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯು ಪರಸ್ಪರ ಒಪ್ಪಿದ ಷರತ್ತಿನಂತೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಅಂಶಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವುದು, ಅದಾಗ್ಯೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ದರವು ಕಲಂ 13 ರ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ವಯ ಪಾವತಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಕರಾರಿನ ಎಲ್ಲಾ ಷರತ್ತುಗಳು ಇಂತಹ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಅಂಶಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವುದರಿಂದ ದರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಅಂಶದ ಮೇಲೆ ಸಹ ಪಾವತಿಸಿದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು.

ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ಕಲಂ 44 ರಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಸೂಚ್ಯಂಕವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಮಾನದಂಡವಾಗಿ ಬಿಡ್ ತೆರೆಯುವ ದಿನಾಂಕವನ್ನೇ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಉತ್ತರವು ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹವಲ್ಲ. ಪರಸ್ಪರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ಷರತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಅಂಶಕ್ಕೂ ಪಾವತಿಸಿದೆ ಎಂಬ ಸರ್ಕಾರದ ಸಮರ್ಥನೆಯು ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹವಲ್ಲವೇಕೆಂದರೆ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ಕಲಂ 13 ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಅಂಶಕ್ಕೆ ಪಾವತಿಸಬೇಕಾದ ದರವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಅಂಶಕ್ಕೆ ದರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಪಾವತಿಯು ಪರಿಗಣಿಸಿಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಚಾಲ್ತಿದರದಲ್ಲಿ ಟೆಂಡರ್ ಪ್ರೀಮಿಯಂನಂತೆ ಪಾವತಿಸಿತು. ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಅಂಶ ನಿರ್ವಹಿಸುವಾಗ ಕರಾರು ಮತ್ತು ಷರತ್ತಿನಂತೆ ಪಕ್ಷಗಳ ನಡುವೆ ಅಂತಹ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಒಪ್ಪಂದವಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯವಾಗುವುದು. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಏರ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದರು (ಮೇ 2011). ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನಿಗೆ ಪಾವತಿಸಿದ ರೂ.9.43 ಕೋಟಿ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಹೊರಗೆ ಇದೆ ಹಾಗೂ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕು.

3.1.6 ಮಾದರಿಸೂತ್ರದ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಿಂದ ಅಧಿಕ ವೆಚ್ಚ

ಇಂಡಿಯನ್ ರೋಡ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಾದರಿಸೂತ್ರದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ವಿಭಾಗೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಮೇಲ್ಮೈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದು ರೂ.2.48 ಕೋಟಿ ಅಧಿಕ ವೆಚ್ಚವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವು (ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು) ಇಂಡಿಯನ್ ರೋಡ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಹೊರಡಿಸಿರುವ ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆ ಕೈಪಿಡಿಯಂತೆ (ಎಸ್.ಪಿ-20-2002) ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ತಪಶೀಲುಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಮುಂಚೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ತಳಪಾಯದ ವರಸೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಮಳೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ರಸ್ತೆಗೆ ಡಾಂಬರಿನ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಕೈಪಿಡಿಯ ಕೋಷ್ಟಕ 5.1ರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತೆ ದ್ವಿಚಕ್ರವಾಹನವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಸಂಚಾರ ಗಾತ್ರದ ಸವೆತದ ವರಸೆಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು, ಮೇಲ್ಮೈ ಅಥವಾ ಪೂರ್ವ ಮಿಶ್ರಿತ ಹಾಸು ಮೊಹರು ಕವಚದೊಂದಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ, ಬಂದರುಗಳು ಮತ್ತು ಒಳನಾಡು ಜಲಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯ ಚಾಮರಾಜನಗರ, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ, ದಾವಣಗೆರೆ ಮತ್ತು ಶಿರಸಿ ವಿಭಾಗಗಳು

29 'ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು' ನಬಾರ್ಡ್¹³ ನೆರವಿನಡಿ 2007-2011 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯು (ಆಗಸ್ಟ್ 2010 ಮತ್ತು ಮೇ 2011ರ ನಡುವೆ) ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾದ ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ ಹರಳುಗಳ ಉಪತಳಪಾಯ, ಮೂರು ಸ್ತರದ ರಸ್ತೆ ಜಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದು ಎಂದರೆ ಜಲ ಬಂದಕ ಜಲ್ಲಿಯನ್ನು ತಳಪಾಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಎರಡು ಸವೆತದ ವರಸೆಯಾಗಿ ಯಾವುವೆಂದರೆ ಮೇಲ್ಮೈಯ ಒಂದು ಕವಚವು ಮಧ್ಯಂತರ ಸವೆತದ ವರಸೆಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಮಿಶ್ರಿತ ಹಾಸನ್ನು ಅಂತಿಮ ಸವೆತದ ವರಸೆಯ ನಿರ್ಮಾಣವು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದು. ಮಧ್ಯಂತರ ಸವೆತದ ವರಸೆಯನ್ನು ತಳಪಾಯದ ವರಸೆಯ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮ ಸವೆತದ ವರಸೆಯ ನಡುವೆ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಯಿತು, ಇದು ಎರಡು ಸವೆತದ ವರಸೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಮನಾದುದು. ಮಧ್ಯಂತರ ಸವೆತದ ವರಸೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಇಂಡಿಯನ್ ರೋಡ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಾದರಿಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದುದು, ಸವೆತದ ವರಸೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದನ್ನು ಮೇಲ್ಮೈ ಅಥವಾ ಪೂರ್ವ ಮಿಶ್ರಿತ ಹಾಸುವನ್ನು ತಳಪಾಯದ ಸವೆತದ ಮೇಲೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಪೂರ್ವ ಮಿಶ್ರಿತ ಹಾಸು ಸವೆತದ ವರಸೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಮೈನ ಕವಚಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿಯೂ, ಬಹಳ ದೀರ್ಘ ಕಾಲದವರೆವಿಗೂ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಡುವುದರಿಂದ, ಮೇಲ್ಮೈ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ 29 ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ಒಟ್ಟು ರೂ.2.48 ಕೋಟಿಯು ಅನುಬಂಧ-3.2 ಅಧಿಕ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿರುವುದು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸವೆತವನ್ನು ತಡೆಯಲು ಮೇಲ್ಮೈ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದು ಏಕಪಥ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರದ ಮಾರ್ಗಪಲ್ಲಟ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಈ ರಸ್ತೆಯ ಮಗ್ಗಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಸುಗಮ ಸಂಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮಾರ್ಗ ಸರಿಪಡಿಸುವಿಕೆ, ಜಲಬಂದಕ ಜಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಇರುವ ಜಾಗವನ್ನು ತುಂಬುವುದು, ಜಲ ಬಂದಕ ಜಲ್ಲಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಪೂರ್ವಲೇಪನದ ಬದಲಾಗಿ ಮೇಲ್ಮೈ ಅಳವಡಿಸಲಾಯಿತು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2011). ಈ ಉತ್ತರ ಕೆಳಕಂಡ ಕಾರಣಗಳಿಗೆ ಸ್ವೀಕಾರವಲ್ಲ.

- ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ಸೇತುವೆಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ (ನಾಲ್ಕನೇ ಪರಿಷ್ಕೃತ) ಕಲಂ 112ರ ತಪಶೀಲನಾಪಟ್ಟಿಯಂತೆ ಎಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾರ್ಗಪಲ್ಲಟ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಏಕಪಥ ರಸ್ತೆಯ ಅರ್ಧ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮುಂದುವರೆದು, ಜಲ ಬಂದಕ ಜಲ್ಲಿ-ಖಾಲಿ ಜಾಗವನ್ನು ಮೂರು ಸ್ತರದ ರಸ್ತೆ ಜಲ್ಲಿಯೊಂದಿಗೆ ತುಂಬುವುದು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು ಇದರಿಂದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸವೆತವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ನಯವಾದ ಮೇಲ್ಮೈ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು.
- ಪೂರ್ವಲೇಪನದ ಬದಲಾಗಿ ಮೇಲ್ಮೈ ಬಳಸುವುದನ್ನು ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹೆದ್ದಾರಿಗಳ ಮಂತ್ರಾಲಯ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕಲಂ 502 ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ಸೇತುವೆಗಳ ಕಾಮಗಾರಿ (ನಾಲ್ಕನೇ ಪರಿಷ್ಕೃತ) ಯಾವುದೇ ತರಹದ ಡಾಂಬರಿನ ಮಿಶ್ರಣ/ಸಂಸ್ಕರಣ ಹಾಕುವಾಗ ಜಲ ಬಂದಕ ಜಲ್ಲಿಯ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ವಲೇಪನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಸಮೂದಿಸಿದೆ. ಪೂರ್ವಲೇಪನವು ಅಂಟಿನಂತಲ್ಲದೆ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ಜಲನಿರೋಧಕವಾಗಿಸುತ್ತದೆ ಆ ಮೂಲಕ ಜಲ ಬಂದಕ ಜಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.

ಆದುದರಿಂದ ಸವೆತದ ವರಸೆಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಅಥವಾ ಜಲ ಬಂದಕ ಜಲ್ಲಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದಕ್ಕಾಗಿ, ಮೇಲ್ಮೈ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಸಮರ್ಥನಿಯವಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಮೇಲ್ಮೈ ಮೇಲೆ ರೂ.2.48 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿರುವುದು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

¹³ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್

3.2 ಔಚಿತ್ಯತೆ/ಸಮರ್ಥನೀಯವಲ್ಲದ ವೆಚ್ಚದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲು ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುವುದು ಔಚಿತ್ಯತೆಯ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೆಚ್ಚದ ದಕ್ಷತೆಗಳ ಸಿದ್ಧಾಂತದಿಂದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿತವಾಗಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವಾಗ ವಹಿಸುವ ಜಾಗೃತೆಯನ್ನೇ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಅನೌಚಿತ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೆಳಕಂಡಂತಿವೆ.

ವಸತಿ ಇಲಾಖೆ

3.2.1 ದುರ್ಬಲ ಸ್ಥಿರಾಸ್ತಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ರಾಜಸ್ವ ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು

ಕರ್ನಾಟಕ ಗೃಹ ಮಂಡಳಿಯು ತನ್ನ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ನೀಡುವ ಮುನ್ನ ನೆಲ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಅಳತೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಯಿತು, ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವಾಸವಾಗಿರುವವರಿಂದ ಕಡಿಮೆ ನೆಲ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಕ್ಕೆ ಬಾಡಿಗೆ ಪಡೆದಿದ್ದು ರೂ.7.32 ಕೋಟಿ ರಾಜಸ್ವದ ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಕರ್ನಾಟಕ ಗೃಹ ಮಂಡಳಿಯು (ಮಂಡಳಿ) ಅನೇಕ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ತನ್ನ ವಶದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಮಂಡಳಿಯು ಈ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ನಂತರ ವಾಸಿಸುವರೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಡಿಗೆ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ನೆಲ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅಳೆದು ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆದಾರನಿಗೆ ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಒಂದು ಪೂರ್ವ-ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾಗಿದೆ. ಮಂಡಳಿಯು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ತನ್ನ ಸಂಯೋಜಿತ ಆಡಳಿತ ಕಟ್ಟಡದ ಸಂಕೀರ್ಣವನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಇಂಡಿಯನ್ ಏರ್‌ಲೈನ್ಸ್, ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಖಾಸಗೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ 1994ರಿಂದ 18 ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ನೀಡಿದೆ ಮತ್ತು ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಿ ನವೀಕರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ ಮಂಡಳಿಯು ಕಟ್ಟಡದ ಅನುಮೋದಿತ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿರಲೂ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ನೆಲ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ ಬಾಡಿಗೆ ನೀಡಿದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಅಳೆಯಲೂ ಇಲ್ಲ. ಮಂಡಳಿಯು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ನೀಡಿದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅಳತೆ ಮಾಡಿದಾಗ (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2009), ಐದು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಒಪ್ಪಂದಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ನೆಲ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿತು. ಬಾಡಿಗೆದಾರರಿಗೆ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2009ರಿಂದ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಮಂಡಳಿಯು ನೋಟೀಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿತು. ಆದರೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2009ರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಪಾವತಿಸಿತು, ಆದರೆ ಉಳಿದ 12 ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ನೆಲ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಕ್ಕೆ ಅಧಿಕ ಬಾಡಿಗೆ ನೀಡಲು ಹೊಸ ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2011).

13 ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ನೆಲ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2009ರವರೆಗೆ ಮಂಡಳಿಯು ರೂ.5.93 ಕೋಟಿ ನಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿತು ಮತ್ತು ಹೊಸ ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಫಲವಾದ್ದರಿಂದ 12 ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2009ರಿಂದ ಅನ್ವಯವಾಗಿದ್ದರೂ ರೂ.1.39 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಲೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಹಲವಾರು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳು, ವರಾಂಡ, ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸೇರಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆ ಲೆಕ್ಕಹಾಕಲು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಕೋರಿದ್ದರ, ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪರಸ್ಪರ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಒಪ್ಪಂದಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2011). ಸರ್ಕಾರದ ಸಮರ್ಥನೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ದಾಖಲೆಗಳಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಧಿಕೃತ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ನೆಲ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಹಾಕುವಾಗ ಮಾಡಿದ

ತಪ್ಪಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿರುವುದನ್ನೂ ಮತ್ತು ಮಂಡಳಿ ಮತ್ತು ಬಾಡಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ಒಪ್ಪಂದದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ ಯಾವುದೇ ಉಲ್ಲೇಖವಿಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಮುಂದುವರೆದು ಪರಸ್ಪರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಂತೆ ನೆಲವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಸ್ಥಿರೀಕರಿಸಲು ಮಂಡಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ನೀಡಲಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ವಾಸಿಸುವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ವಿನಾಯಿತಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಮರ್ಥಿಸಿ ಮಂಡಳಿಯ ಅನುಮೋದನೆಯೊಂದಿಗೆ ನೀಡಬೇಕಿತ್ತು. ಈ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಡಳಿಯು ಪರಸ್ಪರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ನೆಲವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಮಂಡಳಿಯು ದುರ್ಬಲ ಸ್ಥಿರಾಸ್ತಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯಿಂದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2009ರವರೆಗೆ ರೂ.5.93 ಕೋಟಿಯ ನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದರೆ, ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2009ರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಬಾಡಿಗೆದಾರರೊಂದಿಗೆ ಹೊಸ ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿನ ವಿಫಲತೆಯಿಂದ ಅದು ಮತ್ತೆ ರೂ.1.39 ಕೋಟಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಭೀತಿಯಿದೆ.

ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ, ಬಂದರುಗಳು ಮತ್ತು ಒಳನಾಡು ಜಲಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ (ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡಗಳು)

3.2.2 ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸಂದೇಹಾಸ್ಪದ ನಿರ್ವಹಣೆ

ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ಯಾಕೇಜಿನ ನಾಲ್ಕು ಗುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡದೇ ಹಾಗೂ ರೂ.1.62 ಕೋಟಿ ಬೆಲೆಯ ಅಂದಾಜಿನ ಗುಂಡಿ ತುಂಬುವ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನಕರ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ ನೀಡಿದ ನಂತರ ತುಂಡು ಕೆಲಸದ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ಮೂಲಕ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು

ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಸ್ತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತದ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ, ಬಂದರುಗಳು ಮತ್ತು ಒಳನಾಡು ಜಲಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿತು. ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಆಯ್ದು ಪರಿಮಿತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆಯ ದಸ್ತಾವೇಜಿನ ಅನುಬಂಧ 'ಬಿ'ಯಂತೆ ಮೊದಲ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಹಾಗೂ ಮುಂದಿನ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನು ಗುಂಡಿ ರಹಿತವಾಗಿ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಕಾಮಗಾರಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಉಪಬಂಧದಂತೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಭದ್ರತಾ ಠೇವಣಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಬಿಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಮುರಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಸಮಾಧಾನಕರ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ನೀಡಿದ ನಂತರ ಮರು ಪಾವತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಹರಿಸದೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವಿಕೆ ಮಾನದಂಡದಂತೆ ಗಮನಹರಿಸದೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ವೆಚ್ಚದ ಎರಡು ಪಟ್ಟು ದಂಡವಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಾರೋಪಕ್ಕೆ ತರುವ ಹಾಗೂ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ಪಾವತಿಸಲು ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ರಸ್ತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಸ್ತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ ಅನುಮೋದಿಸಿದ ಗುತ್ತಿಗೆಯಂತೆ 430.30 ಕಿ.ಮೀ ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಪ್ಯಾಕೇಜುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ರೂ.17.02 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2005 ಮತ್ತು ಡಿಸೆಂಬರ್ 2006ರ ನಡುವೆ ಮೂರು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಲಾಯಿತು. ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಮೊದಲ ವರ್ಷದೊಳಗಾಗಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಸಮಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು. ನಿರ್ವಹಣೆ ಕಾಮಗಾರಿಯ ನಾಲ್ಕು ಪ್ಯಾಕೇಜುಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಚ್ 2008 ಮತ್ತು ಮಾರ್ಚ್ 2009ರ ನಡುವೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು ಹಾಗೂ ರೂ.14.83 ಕೋಟಿ ವ್ಯಯಿಸಲಾಯಿತು. ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೂರನೇ ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ನಾಲ್ಕು ಪ್ಯಾಕೇಜಿನ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಗುಂಡಿ ರಹಿತವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ

ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸರಿಪಡಿಸುವಿಕೆ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಸರಿಪಡಿಸುವಿಕೆ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಕರ್ನಾಟಕ ರಸ್ತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತದ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಇಂಜಿನಿಯರ್ (ಅಧೀಕ್ಷಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮುಖಾಂತರ) ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ರಸ್ತೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸಮಾಧಾನಕರ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸಮಾಧಾನಕರ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡಿದಾಗ್ಯೂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ರೂ.1.62 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ಮೂಲಕ ತುಂಡು ಕೆಲಸವನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ವಿವರದಂತೆ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.

(ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ)

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನ ಹೆಸರು/ಪ್ಯಾಕೇಜ್	ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಉದ್ದ(ಕಿ.ಮೀ)	ಕಾಮಗಾರಿಯ ಆರಂಭದ ದಿನಾಂಕ	ಮೊದಲ ವರ್ಷ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ವಾಸ್ತವಿಕ ದಿನಾಂಕ ಮತ್ತು ವ್ಯಯಿಸಿದ ವೆಚ್ಚ	ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅವಧಿ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ದಿನಾಂಕ	ಸರಿಪಡಿಸುವಿಕೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ವ್ಯಯಿಸಿದ ವೆಚ್ಚ
1	ಅಬ್ದುಲ್ ರಹಮಾನ್/ಪ್ಯಾಕೇಜ್ 'ಎ'	166	26.12.2005	<u>20.11.2008</u> 527.40	20.11.2010	78.56
2	ಬಿ.ಇಬ್ರಾಹಿಮ್/ಪ್ಯಾಕೇಜ್ 'ಸಿ'	115	29.03.2006	<u>31.12.2008</u> 578.12	31.12.2010	66.25
3	ಕರ್ನಾಟಕ ಕ್ರಷರ್ಸ್ /ಪ್ಯಾಕೇಜ್ 'ಇ'	104	03.04.2006	<u>21.03.2008</u> 201.70	21.03.2010	4.53
4	ಕರ್ನಾಟಕ ಕ್ರಷರ್ಸ್ /ಪ್ಯಾಕೇಜ್ 'ಎಫ್'	45.20	18.12.2006	<u>05.03.2009</u> 175.17	05.03.2011	12.60
					ಒಟ್ಟು	161.94

ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿ ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಪಡಿಸುವಿಕೆ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಆದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಾಗಿ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರಿಪಡಿಸುವಿಕೆ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ರೂ.1.62 ಕೋಟಿಯ ಸರಿಪಡಿಸುವಿಕೆ ಕಾಮಗಾರಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿರುವುದು ಸಂದೇಹಾಸ್ಪದ. ಸರಿಯಾಗಿ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡದಿರುವ ಕರ್ತವ್ಯ ಲೋಪದ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಗುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿ ಸರಿಪಡಿಸುವಿಕೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಕರ್ನಾಟಕ ರಸ್ತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತದಿಂದ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಸರಿಪಡಿಸುವಿಕೆಯ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಭದ್ರತಾ ಠೇವಣಿಯ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಸರಿಹೊಂದಿಸಲು ಕರ್ನಾಟಕ ರಸ್ತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿತ್ತು. ಮುಂದುವರೆದು ರೂ.3.24 ಕೋಟಿ ಸರಿಪಡಿಸುವಿಕೆಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವೆಚ್ಚದ ಎರಡು ಪಟ್ಟು ದಂಡ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ರೂ.1.62 ಕೋಟಿಯ ಸರಿಪಡಿಸುವಿಕೆಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಈ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತುಂಡು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಪಾವತಿಸಿರುವ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಅಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದಿತ್ತು. ಆಗಸ್ಟ್ 2011ರಂತೆ ರೂ.62 ಲಕ್ಷದ ಬಾಕಿ ಮೊತ್ತದ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ರಸ್ತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ರೂ.1.62 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ರಸ್ತೆ ಸರಿಪಡಿಸುವಿಕೆಗೆ ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ವ್ಯಯಿಸಿರುವುದನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಒಪ್ಪಿದರು ಮತ್ತು ಓರ್ವ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರೂ.17.13 ಲಕ್ಷ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಲು ತಿಳಿಸಿರುವುದು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಬಾಕಿ ಮೊತ್ತವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು (ಆಕ್ಟೋಬರ್ 2011). ಸಮಾಧಾನಕರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವನ್ನು ಆಳತೆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದೆ ಎಂದು ಸಹ ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ತಿಳಿಸಿದರು. ಈ ಉತ್ತರವು ರೂ.1.62 ಕೋಟಿ ಸರಿಪಡಿಸುವಿಕೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಚ್ 2011ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು: ಉತ್ತರ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ (ನವೆಂಬರ್ 2011).

ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ

3.2.3 ತಿರುಚಾದ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ತಪ್ಪಾದ ಅಂದಾಜು ಜಲಾಶಯದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಏರಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅದು ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯು ವಿಳಂಬವಾಗುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು

ಕರ್ನಾಟಕ ನಗರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿ ಮಂಡಳಿಯು ಒಂದು ಜಲಾಶಯದ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ನೀರು ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿವಾದವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸದೇ ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ ತನಿಖೆ ನಡೆಸದೇ ಅಂದಾಜು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ನೀಡಿತು. ಇದರಿಂದ ಉದ್ದೇಶಿತ ಜನತೆಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬವಾಯಿತಲ್ಲದೇ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘ ವಿಳಂಬ, ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನಿಗೆ ರೂ.2.26 ಕೋಟಿ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಪಾವತಿ ಮತ್ತು ರೂ.9.17 ಕೋಟಿ ಅಧಿಕ ವೆಚ್ಚದ ಹರಿವಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಕವಚದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಸಾಗಣೆ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನಿಗೆ ಮಂಡಳಿಯು ರೂ.1.63 ಕೋಟಿ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡಿತು.

ಕರ್ನಾಟಕ ನಗರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿ ಮಂಡಳಿಯು (ಮಂಡಳಿ) ಮಾರ್ಚ್ 2006ರಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಆಕರವಾದ ಜಕ್ಕಲಮಡುಗು ಜಲಾಶಯದ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಓರ್ವ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನಿಗೆ ನಿಗದಿತ 9 ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವಂತೆ ರೂ.5.66 ಕೋಟಿಗೆ (ಕಾಮಗಾರಿಯ ಟೆಂಡರ್ ಅಂದಾಜಿನ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಶೇಕಡಾ 1.68ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ) ನೀಡಿತು. ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ನಗರಸಭೆ (ನಗರಸಭೆ) ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯರಿಂದ ಜಲಾಶಯದ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವಾದವೆತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಣ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನು ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮಂಡಳಿಯು ಫೆಬ್ರವರಿ 2005ರಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಗೆ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚವಾದ ರೂ.6.25 ಕೋಟಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡುವಾಗಲೂ ಸಹ ವಿವಾದವು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದಿತು ಹಾಗೂ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚ ತಯಾರಿಸುವ ಮುನ್ನ ನಗರಸಭೆಯು ಜಲಾಶಯದ ಯಾವುದೇ ತನಿಖೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲು ಮಂಡಳಿಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಮಿತಿಯು ಜಲಾಶಯದ ವ್ಯಾಪಕ ತನಿಖೆ ನಡೆಸದ ಕಾರಣ ಅಂದಾಜು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸರಿಸುಮಾರು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತೆಂದು ಗಮನಿಸಿತು (ಜುಲೈ 2009).

ಮಂಡಳಿಯು 28 ಮಾರ್ಚ್ 2007ರಲ್ಲಷ್ಟೇ ವಿವಾದವನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿತು. ದೀರ್ಘಾವಧಿ ವಿಳಂಬದಿಂದ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ದರದಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲು ನಡೆಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನು ತಿಳಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ದರದಂತೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಾಮಗಾರಿಗೆ ಮಂಡಳಿಯು 2007-08ರ ದರಪಟ್ಟಿಯಂತೆ ಶೇಕಡಾ 1.68ರಷ್ಟನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿ ಲೆಕ್ಕಹಾಕಲು ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿತು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2008). ಇದು ಗುತ್ತಿಗೆ ದರವು ರೂ.7.11 ಕೋಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿ ಮಂಡಳಿಗೆ ರೂ.1.45 ಕೋಟಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹೊರೆಯಾಗುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನು ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ವಿವಾದವೆದ್ದಿತು. ಹಾಗೂ ಮಂಡಳಿಯು ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ವಿವಿಧ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು ಎಂದು ಮಂಡಳಿಯು ತಿಳಿಸಿತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2011). ಈ ವಿವಾದವು ಫೆಬ್ರವರಿ 2005 ರಲ್ಲಿ ದೋಷಪೂರಿತ ಅಂದಾಜಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ಮಂಡಳಿಯ ಗಮನದಲ್ಲಿರುವುದು ಜುಲೈ 2009 ರ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸಿದೆ. ಮತ್ತು ವಿವಾದವನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸದೇ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವುದು ವಿವೇಕಯುಕ್ತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಉತ್ತರವು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಸರಿಯಿರಲಿಲ್ಲ.

ವಿವಾದವನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿದ ನಂತರವೂ ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ನೀಡಿ ಮಂಡಳಿಯು 12 ಜನವರಿ 2009ರಂದು ಜಲಾಶಯವನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು ಹಾಗೂ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಕಾಮಗಾರಿಯ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವಿತರಿಸಿತು. ಕಾಮಗಾರಿಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಟೆಂಡರ್ ಅನ್ವಯ ಕಾಮಗಾರಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹಾಗೂ ವಿವಾದವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ ನಂತರ ನಡೆಸಿದ ಸವಿವರವಾದ ತನಿಖೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಲ್ಲಿಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕಾಮಗಾರಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

(ಮೀಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ)

ಕಾಮಗಾರಿಯ ವಿವರ	ಟೆಂಡರ್ ಪ್ರಕಾರ	ಸ್ಥಳದ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದಂತೆ
ಜಲಾಶಯದ ಏರಿಯ ಉದ್ದ	340	345
ಹೂಳಿನ ಮಟ್ಟ/ಹೂಳೆತ್ತುವ ಮಟ್ಟ	805.80	798
ಜಲಾಶಯದ ಎತ್ತರ	17.27	25.03
ಏರಿಯ ತಳದ ಅಗಲ	104.12	154.82

ತಪ್ಪಾದ ಅಂದಾಜಿನಿಂದ ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಲ್ಲದೇ ಟೆಂಡರಿನ ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗಳ ಪರಿಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ್ದರಿಂದ 2007-08ರ ದರಪಟ್ಟಿಯಂತೆ ಶೇಕಡಾ 1.68ರಷ್ಟನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪರಿಮಾಣ ಹಾಗೂ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿಗೆ ಮಂಡಳಿಯು ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2009). ಇದರಿಂದ ಗುತ್ತಿಗೆದರವೂ ರೂ.7.11 ಕೋಟಿಯಿಂದ ರೂ.14.83 ಕೋಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಳವಾಯಿತು. ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನಿಗೆ ನವೆಂಬರ್ 2011ರವರೆಗೂ ಅವಧಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಂಡಳಿಯು ಅನುಮೋದಿಸಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2011). ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನಿಗೆ ರೂ.7.91 ಕೋಟಿಯನ್ನು ಪಾವತಿಸಲಾಗಿದೆ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011) ಹಾಗೂ ಕಾಮಗಾರಿಯು ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನಿಗೆ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಸಂದರ್ಭ ಒದಗಿದ್ದರೆ, ಜಲಾಶಯದ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆಯ ದೀರ್ಘ ಕಾಲದ ವಿವಾದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತನಿಖೆ ಇಲ್ಲದೇ ತಯಾರಿಸಿದ ಸರಿಸುಮಾರು ಅಂದಾಜುಗಳ ಪರಿಣಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ಮಂಡಳಿಗೆ ಅರಿವಿತ್ತು. ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಯತತ್ಪರತೆಯಲ್ಲಿನ ಕೊರತೆಯಿಂದ ವೆಚ್ಚವು ರೂ.9.17 ಕೋಟಿಗೆ ಏರುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಟೆಂಡರ್ ದರ ಹಾಗೂ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದ ಹೆಚ್ಚಿನ ದರದಲ್ಲಿ ಹೋಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ವೆಚ್ಚವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ರೂ.2.26 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿನ ವಿಳಂಬವು ಉದ್ದೇಶಿತ ಜನತೆಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದಂತಾಯಿತು.

ಕವಚ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಸಾಗಣೆ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿ

ಕಾಮಗಾರಿಯ ಪೂರ್ಣ ವೆಚ್ಚವನ್ನು 2007-08ರ ದರಪಟ್ಟಿಯ ಶೇಕಡಾ 1.68ರಷ್ಟನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿ ಪಾವತಿಮಾಡುವ ಮಂಡಳಿಯು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2008 ಮತ್ತು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2009) ನಿರ್ಧಾರವು ಕಾಮಗಾರಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾದ ಟೆಂಡರ್ ದರಗಳು ಮಾನ್ಯತೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡವು ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ ಕಾಮಗಾರಿಯ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು. ಜಲಾಶಯದ ಏರಿ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನು ತಂದ ಕವಚ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮಂಡಳಿಯು 20 ಕಿ.ಮೀ. ಅಂತರದ ಸಾಗಣೆಗೆ ಘನಮೀಟರ್ ಒಂದಕ್ಕೆ ರೂ.220.95ರಂತೆ ಪರಿಗಣಿಸಿತು. ಪರಿಶೀಲನೆ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಎರವಲು ಪ್ರದೇಶದ ಮಾದರಿಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ಕವಚ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಜಲಾಶಯದ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಕೇವಲ ಮೂರು ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದ ಖಾಸಗಿ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ತರಲಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ಎರವಲು ಪ್ರದೇಶದ ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆಯನ್ನು 29 ಮಾರ್ಚ್ 2011ರಂದು ನಡೆಸಿದಾಗ ಕವಚದ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಸಾಗಣೆಯ ಅಂತರವು ಕೇವಲ ಮೂರು ಕಿ.ಮೀ. ಇತ್ತೆಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿದರು. ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣಾ ವರದಿಯನ್ನು ಮಂಡಳಿಯ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಭಾಗದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ತಪಾಸಣಾ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೂ ಸಹ ವಾಸ್ತವ ಅಂತರದಂತೆ ದರವನ್ನು ಇಳಿಮುಖವಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011ರವರೆಗೆ ಕವಚ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಏರಿ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಘನ ಮೀಟರ್ ಒಂದಕ್ಕೆ ರೂ.105.90 ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಘನ ಮೀಟರ್ ಒಂದಕ್ಕೆ ರೂ.199 ರಂತೆ 1.75 ಲಕ್ಷ ಘನಮೀಟರ್‌ಗೆ ರೂ.1.63 ಕೋಟಿ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನಿಗೆ ಪಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಕವಚದ ಮಣ್ಣಿಗೆ 20 ಕಿ.ಮೀನ ಸಾಗಣೆಯನ್ನು ಅದರ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ನಂತರ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಮಂಡಳಿಯು ತಿಳಿಸಿತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2011) ಮುಂದುವರೆದು, ಸಮೀಪದ ಖಾಸಗಿ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಕವಚದ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ತರಲು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನು ಸರ್ಕಾರದ ಕಲ್ಲುಗಣಿಗೆ ಅನುಮೋದಿತವಾದ ದರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪಾವತಿಸುತ್ತಿದ್ದನು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ

ನಷ್ಟವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದೂ ತಿಳಿಸಿತು. ಮಂಡಳಿಯ ಉತ್ತರವೂ ಕವಚದ ಮಣ್ಣಿನ ನೈಜ ಸಾಗಣೆಯು ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದರೂ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನಿಗೆ ಖಾಸಗಿ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ತರಲು ತಗಲುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಲು 20 ಕಿ.ಮೀ ನ ಸಾಗಣೆಯನ್ನು ಅನುಮತಿಸಲಾಯಿತು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿತು. ಫೆಬ್ರವರಿ 2008 ಮತ್ತು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2009 ರ ಮಂಡಳಿಯ ನಿರ್ಧಾರವು ಸಮಗ್ರ ಕಾಮಗಾರಿಗೆ 2007-08ರ ದರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 1.68 ರಷ್ಟನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿ ಪಾವತಿಸುವುದಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಮೂಲ ಟೆಂಡರ್ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ದರಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಉತ್ತರವು ಅಂಗೀಕಾರಾರ್ಹವಲ್ಲ. ಪರಿಷ್ಕೃತ ದರಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುವಾಗ ಮಂಡಳಿಯು ಕವಚದ ಮಣ್ಣಿನ ನೈಜ ಸಾಗಣೆಯ ದೂರವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೇ ವಿನಃ ಮೂಲ ಅಂದಾಜು ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸಲು ಅಳವಡಿಸಿದ ಸಂಭಾವ್ಯ 20 ಕಿ.ಮೀ ದೂರವನ್ನಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ವಾಸ್ತವ ಆಧಾರದ ಮೇಲಿನ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸದ ಕಾರಣ ರೂ.1.63 ಕೋಟಿ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿತು.

ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜುಲೈ 2011ರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಯಿತು; ಉತ್ತರ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011).

3.2.4 ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ವ್ಯರ್ಥ ವೆಚ್ಚ

ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಒಂದು ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಭೂ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚನೆ ನೀಡಿ, ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ವಸತಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿತು. ಆದರೆ ರೂ.1.28 ಕೋಟಿ ವ್ಯರ್ಥ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭರಿಸಿದ ನಂತರ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

ಬನಶಂಕರಿ 6ನೇ ಘಟ್ಟದ ಮುಂದುವರೆದ ವಿಸ್ತರಣೆ ಎಂಬ ವಸತಿ ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು 1532 ಎಕರೆ ಹಾಗೂ 17 ಗುಂಟೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಧಿನಿಯಮ 1975ರ ಪರಿಚ್ಛೇದ 17(5)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಹೊರಡಿಸಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2002). ಉತ್ತರಹಳ್ಳಿಯ ಮನವರ್ತೆ ಕಾವಲ್ (ಯುಎಮ್ ಕಾವಲ್) ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್ 5(ಪಿ), 41 ಮತ್ತು 42ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು 41 ಎಕರೆ ಮತ್ತು 15 ಗುಂಟೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಧಿಸೂಚನೆ ಜಾರಿ ಮಾಡಿತ್ತು. ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ವಿಶೇಷ ಭೂಸ್ವಾಧೀನಾಧಿಕಾರಿಗಳು (ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಎಓ) ಖಾತೆದಾರರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿದ್ದರೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ನೋಟೀಸ್‌ಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿದರು (ಜನವರಿ 2003). ಈ ಮೂರು ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್‌ಗಳು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದವುಗಳಾಗಿವೆ ಹಾಗೂ ಆಗಸ್ಟ್ 1934ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರೀ ಆದೇಶದ ಮೂಲಕ ಅಧಿಸೂಚಿತವಾದ ತುರಹಳ್ಳಿ ಕಿರು ಅರಣ್ಯದ ಭಾಗವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಭಾಗದ ಅರಣ್ಯ ಉಪ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು (ಡಿಎಫ್) ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಎಓರವರಿಗೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದರು (ಜೂನ್ 2003). ಈ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಡಿಸಿಎಫ್‌ರವರು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಫ್ ರೈಟ್ಸ್ ಗೇಣಿ ಬೆಳೆ ಪ್ರಮಾಣವು (ಆರ್‌ಟಿಸಿ) ಮತ್ತು ಪಹಣಿ ಪತ್ರ ಹಾಗೂ ಖಾತಾ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳ ಸಮಗ್ರವಾದ ದಾಖಲೆಗಳ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಒತ್ತುವರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಒತ್ತುವರಿಯನ್ನು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪರವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನೂ ಸಹ ಡಿಸಿಎಫ್‌ರವರು ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಎಓರವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಈ ಮೂರು ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್‌ಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅರವತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಹಿಂದಿನಿಂದ ತಾವುಗಳು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿರುವ ಅನೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಏಕಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಎಓರವರು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದರು. ಒಂದು ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿಗೆ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2001) ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಆದೇಶಿಸಿರುವುದನ್ನೂ ಸಹ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಎಓರವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರು.

ಹಕ್ಕು ಬದಲಾವಣೆ ವಹಿಯಲ್ಲಿನ (ಮ್ಯುಟೇಶನ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ್) ನಮೂದುಗಳ ಪ್ರಕಾರ 2000-01ರ ಆರ್‌ಟಿಸಿಯು ಈ ಮೂರು ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್‌ಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತುರಹಳ್ಳಿ ಕಿರು ಅರಣ್ಯವೆಂದು ವಿವರಿಸಿರುವುದನ್ನು ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು. ಇದನ್ನು ಭೂಮಿಯ ಸಾಗುವಳಿದಾರರು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿಯ

ಇತ್ಯರ್ಥವು ಬಾಕಿ ಇರುವ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಆರ್ಟಿಸಿಯಲ್ಲಿನ ನಮೂದುಗಳು ಮಾನ್ಯವೆಂದು ರುಜುವಾತುಪಡಿಸುವವರೆಗೆ ಹಕ್ಕು ಬದಲಾವಣೆ ವಹಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬಾರದೆಂದು ತಿಳಿಸಿತು.

ಭೂಮಿಯು ತುರಹಳ್ಳಿ ಕಿರು ಅರಣ್ಯದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೂ ಸಹ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಈ ಮೂರು ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್‌ಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2003) ಕೈಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮೂರು ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್‌ಗಳ ಅರಣ್ಯ ಭೂ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಕೈಬಿಡಲು ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಎಟಿರವರಿಗೆ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಡಿಸಿಎಫ್‌ರವರು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ಮನವಿ ಮಾಡಿದರು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2003). ಆದಾಗ್ಯೂ ಭೂ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಕೈ ಬಿಡುವ ಬದಲು ಒಂದು ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದ 20 ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ರೂ.3.65 ಕೋಟಿಯನ್ನು ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಎಟಿರವರು ಮಂಜೂರು (ಜನವರಿ 2004) ಮಾಡಿದರು. ಹಕ್ಕು ಬದಲಾವಣೆ ವಹಿಯು ಭೂಮಿಯನ್ನು ತುರಹಳ್ಳಿ ಕಿರು ಅರಣ್ಯವೆಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸರ್ವೆ ದಾಖಲೆಗಳು ಅದನ್ನು ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಖರಾಬ್ ಭೂಮಿಯೆಂದು ವಿವರಿಸಿದ್ದವೆಂಬ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಎಟಿರವರು ತಮ್ಮ ತೀರ್ಪನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡರು. ತದನಂತರ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಹಾಗೂ ಬೆಳೆದ ಮರಗಳನ್ನು ಕಟಾವು ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಡಿಸಿಎಫ್‌ರವರು ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಎಟಿರವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2004). ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸದೇ ಹಾಗೂ ಹಕ್ಕು ಬದಲಾವಣೆ ವಹಿ ಮತ್ತು ಸರ್ವೆ ದಾಖಲೆಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತನಿಖೆ ನಡೆಸದೇ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಹಾಗೂ ತೀರ್ಪನ್ನು ಅವಸರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಏತನ್ಮಧ್ಯೆ, ವಿವಾದಿತ ಭೂಪ್ರದೇಶವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ನಿವೇಶನಗಳು, ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಸಂಬಂಧಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಇಬ್ಬರು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ನೀಡಿತು (ನವೆಂಬರ್/ಡಿಸೆಂಬರ್ 2003) ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನವೆಂಬರ್ 2004ರಲ್ಲಿ ರೂ.6.17 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದರು. ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, 1963ರ ಪರಿಚ್ಛೇದ 64(ಎ) ಯಲ್ಲಿ ಇರುವ (1998ರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾದ) ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಈ ಮೂರು ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್‌ಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು 30 ದಿನಗಳೊಳಗೆ ತೆರವು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಆದೇಶವನ್ನು ಡಿಸಿಎಫ್‌ರವರು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ನೀಡಿದರು (ಜನವರಿ 2007). ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯು ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಗೆ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಾಗಿ ಪೋಡಿ ಮಾಡಿ ಹೊಸ ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಅದನ್ನು ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಸಹ ತಮ್ಮ ಮೌಖಿಕ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ಡಿಸಿಎಫ್‌ರವರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ನೀಡಿದ ದಾಖಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಎಟಿರವರು ಹೇಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನೂ ಸಹ ಆದೇಶವು ವಿವರಿಸಿತ್ತು. ತನ್ನ ನಿಲುವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ನಡವಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಭಾಗವಹಿಸದ ಕಾರಣ ಈ ಆದೇಶವನ್ನು ಏಕಪಕ್ಷೀಯವಾಗಿ ಹೊರಡಿಸಲಾಯಿತು.

ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಫೆಬ್ರವರಿ 2007ರಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿತು ಹಾಗೂ ಜನವರಿ 2004ರಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಎಟಿ ನೀಡಿದ್ದ ತೀರ್ಪಿಗೆ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಮಾರ್ಚ್ 2009ರಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಮಾಹಿತಿಯಂತೆ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವೆಚ್ಚ ಒಟ್ಟು ರೂ.1.13 ಕೋಟಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿದ ಪರಿಸರ ನಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಮರಮಟ್ಟು/ಉರುವಲು ನಷ್ಟ ರೂ.14.60 ಲಕ್ಷವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಇನ್ನೂ ಪಾವತಿಸಿಲ್ಲ (ಜುಲೈ 2011). ಹೀಗೆ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯ ಆತುರದ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ್ದು ರೂ.1.28 ಕೋಟಿ ವ್ಯರ್ಥ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ವ್ಯರ್ಥ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ ಲೋಪಗಳಿಗೆ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011).

ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜುಲೈ 2011ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು; ಉತ್ತರ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011).

3.2.5 ಕಾರ್ಯತತ್ಪರತೆಯ ಕೊರತೆಯು ಕಂಪನಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು

ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದ ಬಡಾವಣೆಗಳಿಗೆ 82.12 ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದದ ಮುಖ್ಯ ಕೊಳವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಅಳವಡಿಸುವ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿ ಮಂಡಳಿಯು ಮಂಜೂರಾತಿಯ ಸಾಲುಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಿಚ್ಚಳ ಕಾಮಗಾರಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿಲ್ಲದೇ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ನೀಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಕಾಮಗಾರಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲು ಆದ ವಿಳಂಬದಿಂದಾಗಿ ಕಾಮಗಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದ ರೂ.12.69 ಕೋಟಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು (ಬಿಬಿಎಮ್‌ಪಿ) ರಚನೆಯಾದ ನಂತರ ಏಳು ನಗರಸಭೆಗಳು ಮತ್ತು ಒಂದು ಪುರಸಭೆಯಡಿಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸೇರ್ಪಡೆಯಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು 598 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ.ನಿಂದ 800 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ.ಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕವಾಯಿತು. ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಬೆಂಗಳೂರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿ ಮಂಡಳಿಯು (ಮಂಡಳಿ) ರೂ.99.63 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಕೊಳವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮತ್ತು ಅಳವಡಿಸುವ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಮೂರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಜನವರಿ 2008ರೊಳಗೆ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ನಿಬಂಧನೆಯೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಖಾಸಗೀ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ವಹಿಸಿತು (ಏಪ್ರಿಲ್ 2007).

ಈ ಮೂರು ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ಗಳ ಗುತ್ತಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 75ರಷ್ಟು ಕಾಮಗಾರಿ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಕಂಪನಿಗೆ ವಹಿಸಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿಯು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದಿತ ಸಾಲುಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಳವೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸ ಬೇಕಿರುವುದರಿಂದ ಮಂಡಳಿಯು ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (ಬಿಡಿಎ), ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬಿಬಿಎಮ್‌ಪಿ, ಮುಂತಾದ ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೊಳವೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲು ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸುಸಂಘಟಿತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಅನುಸಾಧನಗಳು ಅದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಜಾಗವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅನುಮತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಳಿಸಿ ಕಾಮಗಾರಿಗೆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತೆರವು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯು ಗುತ್ತಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದದ ದಿನದಿಂದಲೇ ಮಂಡಳಿಯ ಮೇಲಿತ್ತು. ಮಂಡಳಿಯು ಶೇಕಡಾ 75ರಷ್ಟು ಕಾಮಗಾರಿ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿಲ್ಲದೇ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೊಳಗಾದ ಕಾರಣ ಕಾಮಗಾರಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ವಿಳಂಬವಾಗಿ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿತು ಎಂಬುದು ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿತು.

ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಸಂಖ್ಯೆ	ಕೊಳವೆಮಾರ್ಗದ ಒಟ್ಟು ಉದ್ದ	ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳು/ದಿನಾಂಕ
9ಎ	24.40 ಕಿ.ಮೀ	ಗುತ್ತಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 8.30 ಕಿ.ಮೀ. ಮಾರ್ಚ್ 2008ರಲ್ಲಿ 5.30 ಕಿ.ಮೀ. 2008ರ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ 4.7 ಕಿ.ಮೀ.
9ಬಿ	28.45 ಕಿ.ಮೀ.	ಗುತ್ತಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 13.50 ಕಿ.ಮೀ. ಮಾರ್ಚ್ 2008ರಲ್ಲಿ 3 ಕಿ.ಮೀ. 2008ರ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ 10.80 ಕಿ.ಮೀ.
9ಸಿ	29.27 ಕಿ.ಮೀ.	ಗುತ್ತಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 20.35 ಕಿ.ಮೀ. ಉಳಿದದ್ದನ್ನು 2008ರ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ

ಕಾಮಗಾರಿ ಸ್ಥಳವನ್ನು ವಿಳಂಬವಾಗಿ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸುವ ಜೊತೆಗೆ ಮಂಡಳಿಯು ಬಿಡಿಎ, ಬಿಬಿಎಮ್‌ಪಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮುಂತಾದ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳ ಸಲಹೆ ಮೇರೆಗೆ ಮಂಜೂರಾದ ಸಾಲುಪಂಕ್ತಿಗೆ ಹಲವು ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿತು. ಈ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳು ಹಲವು ಟೆಂಡರ್‌ನಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ಟೆಂಡರ್ ಮತ್ತು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಕಾಮಗಾರಿ ಕಂಪನಿಯು ಗುತ್ತಿಗೆ ಸಮಯದ ನಂತರ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ ಕಾಮಗಾರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪರಿಮಾಣ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕ ಬೆಲೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನಿಟ್ಟಿತು (ಜೂನ್ 2009). ಕಂಪನಿಯು ಬೇಡಿಕೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಂಡಳಿಯು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪಾವತಿಗಾಗಿ ರೂ.17.05 ಕೋಟಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2010). ಈ

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪಾವತಿಯು ಗುತ್ತಿಗೆ ಸಮಯದ ನಂತರ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿಗೆ ಟೆಂಡರ್‌ನ ಹೆಚ್ಚು ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆ ಶೇಕಡಾವಾರಿಗೆ 2007-08 ಮತ್ತು 2008-09ರ ಅನುಸೂಚಿ ದರದಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಮಂಡಳಿಯು ಟೆಂಡರ್ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾದ ಪರಿಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪಾವತಿಗಾಗಿ ರೂ.4.96 ಕೋಟಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ರೂ.ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದ ಕಾರಣ ಮೂರು ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ಗಳ ವೆಚ್ಚವು ರೂ.99.63 ಕೋಟಿಯಿಂದ ರೂ.125.64 ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ಏರಿಕೆಯಾಯಿತು.

ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಶೇಕಡಾ 75 ರಷ್ಟು ಕಾಮಗಾರಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದು ಎಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತೆಂದು ಮಂಡಳಿಯು ತಿಳಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011) ಆದರೆ, ಇತರ ಏಜೆಂಟ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಕಾಮಗಾರಿ ಸ್ಥಳಗಳ ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿನ ಸಮನ್ವಯದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಗಳು ಎದುರಾಯಿತಾದ್ದರಿಂದ ವಿಳಂಬವಾಯಿತು. ಮುಂದುವರೆದು, ಕಂಪೆನಿಗೆ ರೂ. 17.05 ಕೋಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪಾವತಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದಾಗ್ಯೂ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರೂ. 12.69 ಕೋಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿತು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿತು. ಅನೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದಿತ ಸಾಲು ಪಂಕ್ತಿ ಮಾರ್ಪಾಡು ಕಾಮಗಾರಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆ ಹಾಗೂ ಪರಿಮಾಣಗಳ ಹಿಗ್ಗುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಳವಾದುದರಿಂದ ಉತ್ತರವು ಸಮರ್ಥನೀಯವಲ್ಲ. ಇತರ ಏಜೆಂಟ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯತೆಯನ್ನು ಕಾಮಗಾರಿಯು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ನಂತರ ಪಡೆಯುವ ಬದಲು ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವ ಮುನ್ನವೇ ಪಡೆಯಬೇಕಿತ್ತು. ಈ ಲೋಪಗಳು ಕಾರ್ಯತತ್ಪರತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತಾ ರೂ. 12.69 ಕೋಟಿ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮೇ 2011ರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಯಿತು; ಉತ್ತರ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011).

3.2.6 ಆಕರವು ಕೊಳಚೆ ನೀರಿನಿಂದ ಮಲಿನವಾದ ಕಾರಣ ದೋಷಪೂರಿತ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲಿಲ್ಲ

ಕರ್ನಾಟಕ ನಗರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿ ಮಂಡಳಿಯು ಒಂದು ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯ ಆಕರವಾದ ಕೆರೆಗೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಕೊಳಚೆ ನೀರಿನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸದೇ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿತು. ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯು ರೂ.5.11 ಕೋಟಿ ಬೃಹತ್ ಹೂಡಿಕೆಯ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗದ ಕಾರಣ ಉದ್ದೇಶಿತ ಜನತೆಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸರಬರಾಜನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದಂತಾಯಿತು.

ಚಿಂತಾಮಣಿ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ನೆಕ್ಕುಂಡಿ ಕೆರೆಯನ್ನು ಆಕರವನ್ನಾಗಿಸಿ ಒಂದು ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂ.4.42 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಅನುಮೋದಿಸಿತು (ಅಗಸ್ಟ್ 2007). ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಟೆಂಡರ್ ಮೊತ್ತವಾದ ರೂ.3.71 ಕೋಟಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಓರ್ವ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ನಗರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿ ಮಂಡಳಿಯು (ಮಂಡಳಿ) ನೀಡಿತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2007). ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011 ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಮಂಡಳಿಯು ರೂ.3.47 ಕೋಟಿಯನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನಿಗೆ ಪಾವತಿಸಿದೆ ಹಾಗೂ ಕಾಮಗಾರಿಗೆ ರೂ.5.11 ಕೋಟಿಯನ್ನು¹⁴ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿತು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಎಲ್ಲ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಕೆರೆಯು ತುಂಬದಿದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣದ ಕೊಳಚೆ ನೀರಿನ ಒಳಹರಿವಿನಿಂದ ಮಲಿನವಾದ ಕಾರಣ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯು (ನವೆಂಬರ್ 2011) ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು.

ಮಂಡಳಿಯ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಭಾಗದ ಕಾರ್ಯಪಾಲಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ರವರು ಕೆರೆಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದಾಗ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2006) ನೀರು ಒದಗಿಸುವ ನಾಲೆಗಳು ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕೆರೆಯು ತುಂಬಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಗಮನಿಸಿದ್ದರು. ಯೋಜನೆಯ ಅಂದಾಜನ್ನು

¹⁴ ಸಿವಿಲ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು : ರೂ 4.79 ಕೋಟಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುದೀಕರಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು: 0.32 ಕೋಟಿ

ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದ ವರದಿಯೂ ಸಹ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಒತ್ತಿ ತಿಳಿಸಿತ್ತು. ನಗರಸಭೆಯು ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕ ಕೆರೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ನಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಂಡಳಿಯು ಅಂದಾಜನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿತು. ಇದಲ್ಲದೇ ಮಂಡಳಿಯು ಮೇ 2008ರಲ್ಲಿ ನೀರು ಒದಗಿಸುವ ಎಂಟು ನಾಲೆಗಳಿಂದ 10,033 ಘನಮೀಟರ್ ಹೂಳನ್ನೂ ಸಹ ತೆಗೆಸಿತು. ಪಟ್ಟಣದ ಕೊಳಚೆ ನೀರು ಕಣಿವೆಯ ಮೂಲಕ ಕೆರೆಗೆ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗೆ ಕೆರೆಯನ್ನು ಆಕರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಕೊಳಚೆ ನೀರಿನ ಮಾರ್ಗಪಲ್ಲಟ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವೆಂದು ಮಂಡಳಿಗೆ ಅರಿವಿದ್ದಿತು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಮಂಡಳಿಯು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜಿನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವ ಮುನ್ನ ಕೊಳಚೆ ನೀರಿನ ಮಾರ್ಗಪಲ್ಲಟವನ್ನು ಮುಗಿಸದ ಕಾರಣ ನೀರಿನ ಆಕರವು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮಲಿನವಾಗಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಡಿಸೆಂಬರ್ 2010ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆಯೂ ಸಹ ಮಂಡಳಿಯ ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಉಪವಿಭಾಗದ ಸಹಾಯಕ ಕಾರ್ಯಪಾಲಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಹಾಗೂ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರು ನಡೆಸಿದ ಕೆರೆಯ ಜಂಟಿ ತಪಾಸಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಳಚೆ ನೀರು ಕೆರೆಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು.

ಆಗಸ್ಟ್ 2008ರಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಒಡ್ಡಿನಿಂದ ಕೆರೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕೊಳಚೆನೀರಿನ ಹರಿವನ್ನು ಮಾರ್ಗಪಲ್ಲಟಗೊಳಿಸಿದ್ದು ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿನ ಕೊಳಚೆನೀರಿನ ಮಾರ್ಗಪಲ್ಲಟವು ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿಸಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2011). ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿನ ಕೊಳಚೆನೀರಿನ ಹರಿವು ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿದ್ದು ಕೆರೆಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಮೊದಲೇ ಒಣಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದೂ ಸಹ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಕೆರೆಗೆ ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಕೊಳಚೆ ನೀರಿನ ಹರಿವು ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ, ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಉತ್ತರವು ಅಂಗೀಕಾರಾರ್ಹವಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ರೂ.5.11 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಕೊಳಚೆ ನೀರಿನ ಮಾರ್ಗಪಲ್ಲಟ ಕಾಮಗಾರಿಯು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಲಿಲ್ಲ (ನವೆಂಬರ್ 2011). ನೀರು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕ/ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸದಿದ್ದರೆ ಹಾಳಾಗಬಹುದಾದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಹ ಪರೀಕ್ಷೆಗೊಳಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಈ ರೀತಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜಿನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಯೋಜನೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದುದು ರೂ.5.11 ಕೋಟಿ ಬೃಹತ್ ಹೂಡಿಕೆಯ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಅದನ್ನು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿತು ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಿತ ಜನತೆಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

3.3 ನಿರಂತರ/ವ್ಯಾಪಕ ಅಕ್ರಮಗಳು

ಒಂದು ಅಕ್ರಮವನ್ನು, ಅದು ಪದೇಪದೇ ಮರುಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನಿರಂತರ ಅಕ್ರಮವೆನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ವ್ಯಾಪಕ ಅಕ್ರಮ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅಂತಹ ಅಕ್ರಮಗಳ ಪುನರಾವೃತ್ತಿಯು ಕಾರ್ಯಾಂಗವು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆಯಲ್ಲದೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಲ್ಲದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ನಿಯಮಗಳ/ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಪಾಲನೆಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ರಚನೆಯನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹಣಕಾಸು ಇಲಾಖೆ

3.3.1 ಕುಟುಂಬ ಪಿಂಚಣಿಯ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿ

ಒಬ್ಬ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರನು ಸೇವೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಮೃತನಾದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ದರದ ಎರಡರಷ್ಟು ಅಥವಾ ಮೃತ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ವೇತನದ ಶೇಕಡಾ 50ರಷ್ಟು ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಕಡಿಮೆಯೋ ಅದರಂತೆ ಆತನ/ಆಕೆಯ ಕುಟುಂಬವು, ಕುಟುಂಬ ಪಿಂಚಣಿಯನ್ನು ಮೃತ ದಿನಾಂಕದ ಮರುದಿನದಿಂದ ಏಳು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಅಥವಾ ಅವನು/ಅವಳು ಜೀವಂತವಾಗಿದ್ದರೆ

ಯಾವಾಗ ಆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರನಿಗೆ 65 ವರ್ಷಗಳು ತುಂಬುತ್ತಿದ್ದವೋ ಆ ದಿನಾಂಕದವರೆಗೆ (ಯಾವುದು ಮೊದಲೋ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ) ಪಡೆಯಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ (ಕುಟುಂಬ ವೇತನ) ನಿಯಮಗಳು, 1964ರಲ್ಲಿ ಉಪಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ ಪಿಂಚಣಿ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ದಿನಾಂಕವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಾಗಿರಲು ವಿಫಲವಾದದ್ದು 2010-11 ರಲ್ಲಿ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತಪಾಸಣೆಗೊಳಗಾದ 30 ಜಿಲ್ಲಾಖಜಾನೆಗಳಲ್ಲಿ 2009-10ರ ಅವಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ 772 ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ರೂ.2.36 ಕೋಟಿ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು (ಅನುಬಂಧ-3.3). ಈ ತರಹದ ಕುಟುಂಬ ಪಿಂಚಣಿಯ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದರೂ, 20 ಖಜಾನೆಗಳು 255 ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೂ ರೂ.92.57 ಲಕ್ಷ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಇದು ಒಟ್ಟು ರೂ.1.61 ಕೋಟಿ ನಿರಂತರ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು (ಅನುಬಂಧ 3.4). ಇವುಗಳು ಕೇವಲ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಪ್ರಕರಣಗಳು.

ಈ ತರಹದ ಕುಟುಂಬ ವೇತನದ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಭಾರತದ ಲೆಕ್ಕನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾಲೇಖಪರಿಶೋಧಕರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ (ಸಿವಿಲ್) ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸರ್ಕಾರವು ಯಾವುದೇ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದುವರೆದು, ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಕ ಪಾವತಿಯ ವಸೂಲಾತಿಗಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ನಷ್ಟಭರ್ತಿ ಬಾಂಡುಗಳ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣ ಅಕ್ರಮಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿವೆ.

ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜುಲೈ 2011ರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಯಿತು; ಉತ್ತರ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011).

3.4 ಮುಂದಾಲೋಚನೆ/ಆಡಳಿತದ ವಿಫಲತೆ

ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಜೀವನದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆರೋಗ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಉನ್ನತೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಉದ್ದೇಶಗಳ ಈಡೇರಿಕೆಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಸಮುದಾಯದ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಸೃಜಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ ಹಣವು ಅನಿರ್ಣಾಯಕತೆ, ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಹಲವಾರು ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮಿಶ್ರಿತ ಕ್ರಮಗಳಿಲ್ಲದರಿಂದ ಬಳಕೆಯಾಗದೆ/ಬಂಧಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ನಿಷ್ಫಲ/ಅನುತ್ಪಾದಕವಾಗಿ ಉಳಿದ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಗಮನಿಸಿತು. ಅಂತಹ ಕೆಲವು ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆ

3.4.1 ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿನ ವಿಫಲತೆಯಿಂದಾದ ಅಪೂರ್ಣ ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲಿನ ಹೂಡಿಕೆ

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆಯು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಮಂಡಿಸದೇ ಒಂದು ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣವನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ರಸ್ತೆ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿತು. ರೂ.7.64 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದ ಹೂಡಿಕೆಯ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ರಸ್ತೆಯು ಅಪೂರ್ಣವಾಗುವುದು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ನಿರರ್ಥಕಗೊಳಿಸಿತು.

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಾಲಯವು (ಮಂತ್ರಾಲಯ) ಹೊರಡಿಸಿರುವ ಅರಣ್ಯ (ಸಂರಕ್ಷಣೆ) ಅಧಿನಿಯಮ, 1980ರ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯು ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯೇತರ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಅಧಿನಿಯಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯ ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅನುಮತಿ ದೊರೆಯುವ ತನಕ ಅರಣ್ಯೇತರ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಸ್ತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ (ನಿಗಮ) ನಿಯಮಿತದ ಮೂಲಕ ಸಂಪೆಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಂದು ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣವಾದ ಕೊಡಚಾದ್ರಿಯವರೆಗೆ ರಸ್ತೆ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆಯ (ಇಲಾಖೆ) ಒಂದು ಪ್ರಸ್ತಾವದ ಮೇರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ರೂ.9.96 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿತು (ಮಾರ್ಚ್ 2007). ಕಟ್ಟಿನ ಹೊಳೆಯಿಂದ ಕೊಡಚಾದ್ರಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ರಸ್ತೆ ಯೋಜನೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯ ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೇ ಇಲಾಖೆಯು ನಿಗಮಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಚ್ 2007 ಮತ್ತು ಮೇ 2009ರಂದು ಕ್ರಮವಾಗಿ ರೂ.10 ಕೋಟಿ ಮತ್ತು ರೂ.7.79 ಕೋಟಿಯನ್ನು ರಸ್ತೆ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಇಲಾಖೆಯ ಇತರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿತು. ಯೋಜಿತ ರಸ್ತೆಯು ಸಂಪೆಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿನಹೊಳೆಯವರೆಗೆ ಅರಣ್ಯೇತರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಿನಹೊಳೆಯಿಂದ ಕೊಡಚಾದ್ರಿಯವರೆಗೆ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ರಸ್ತೆ ಯೋಜನೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯ ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ಇಲಾಖೆಯು ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗಿದ್ದ ಹಣಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಒಂದು ಏಜೆನ್ಸಿ ಮಾತ್ರವಾಗಿದ್ದ ನಿಗಮವು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2008 ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ 2009ರಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿತು. ಕಟ್ಟಿನಹೊಳೆಯಿಂದ ಕೊಡಚಾದ್ರಿವರೆಗಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಸಮನಾದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಅರಣ್ಯೇತರ ಭೂಮಿಯು ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗದ ಕಾರಣ 4.64 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಸ್ತಾವವು ಸಾಗರದ ಅರಣ್ಯ ಉಪಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿದೆ ಎಂದು ನಿಗಮವು ಇಲಾಖೆಗೆ ತಿಳಿಸಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2009). ಅದೇ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಬೇರೆ 750 ಮೀಟರ್ ರಸ್ತೆಯು ಕುದುರೆಮುಖಿ ವನ್ಯಜೀವಿ ವಿಭಾಗ ಮತ್ತು ಕೊಲ್ಲೂರು ವನ್ಯಜೀವಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ವನ್ಯಜೀವಿ ನಿಗಮದಿಂದ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ರಸ್ತೆ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ವನ್ಯಜೀವಿ ನಿಗಮ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಾಲಯಗಳಿಂದ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ನಿಗಮವು ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಕೋರಿತು.

ಏತನ್ಮಧ್ಯೆ, ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯ ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ಪ್ರತೀಕ್ಷಿಸದೇ ನಿಗಮವು ಒಂದು ಸೇತುವೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕೆಂದ 900 ಮೀಟರ್ ದೂರವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ರೂ.7.64 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸಂಪೆಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿನಹೊಳೆಯವರೆಗಿನ ರಸ್ತೆಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿತು (ಜುಲೈ 2009). ಸೇತುವೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು (ವೆಚ್ಚ: ರೂ.2.9 ಕೋಟಿ) ಸರ್ಕಾರವು ನಿಗಮಕ್ಕೆ ಜುಲೈ 2011ರಲ್ಲಿ ವಹಿಸಿತು ಮತ್ತು ರೂ.65.25 ಲಕ್ಷವನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ (ಆಗಸ್ಟ್ 2011). ಸಮಾಲೋಚನಾ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿದ ನಂತರ ರೂ.6.79 ಕೋಟಿ ಬಳಕೆಯಾಗದೇ ನಿಗಮದ ಬಳಿ ಉಳಿದಿರುತ್ತದೆ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2011).

ಹಣದ ಲಭ್ಯತೆ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕಾಮಗಾರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮತ್ತಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ರೂ.7.64 ಕೋಟಿಯ ಬ್ಯುಜೆಟ್ ಹೂಡಿಕೆಯ ನಂತರವೂ ರಸ್ತೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು (ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಪಡೆ) 4.95 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಾರ್ಗಾಂತರ ಮಾಡಲು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳನ್ನು ವಿನಂತಿಸಿದ್ದರು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2011) ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಕರು ತಿಳಿಸಿದರು (ನವೆಂಬರ್ 2011). ಮುಂದುವರೆದು, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿ ದೊರೆತ ನಂತರ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿದರು. ನಿಗಮವು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2008ರಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಮಾರ್ಗಾಂತರ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರವೂ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸದಿರುವುದರಿಂದ ಉತ್ತರವು ಸಮರ್ಥನಿಯವಲ್ಲ. ಹೀಗೆ, ಮಂತ್ರಾಲಯದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ ಅಪೂರ್ಣ ರಸ್ತೆ ಯೋಜನೆಯ ಮೇಲಿನ ರೂ.7.64 ಕೋಟಿ ಹೂಡಿಕೆಯು ಅಡೆತಡೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಕೊಡಚಾದ್ರಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜೂನ್ 2011ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು; ಉತ್ತರ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011).

ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಇಲಾಖೆ - ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ

3.4.2 ಭೂಸ್ವಾಧೀನವಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆಯಿಂದ ನಿಷ್ಫಲ ವೆಚ್ಚ

ಜನವರಿ 2000ರಲ್ಲಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿಯ ಕೆರೆಯ ನಿರ್ಮಾಣವು ಆರಂಭವಾಗಿ ಹನ್ನೊಂದು ವರ್ಷ ಕಳೆದರೂ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ರೂ.8.50 ಕೋಟಿ ವ್ಯಯಿಸಿ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಶೇಖರಿಸಿದ್ದರೂ ಬರ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶವು ನೀರಾವರಿ ಪ್ರಯೋಜನದಿಂದ ವಂಚಿತವಾಯಿತು.

ಸಂಹಿತೆಯ ಉಪಬಂಧಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ¹⁵ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಿಗದಿತ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯಲು, ಯೋಜನೆಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆಯುವುದು, ಸರಿಯಾದ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ನಂತರ ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅಣಿಮಾಡುವುದು, ನಿಧಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಿಳಂಬವಾದಲ್ಲಿ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಬೆಲೆಯ ಹೆಚ್ಚುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಫಲದ ಮುಂದೂಡುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದು.

ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆ ಔರದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಲೂರು ಬೇಲೂರು ಹತ್ತಿರ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಕೆರೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲು ನಬಾರ್ಡ್¹⁶ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ರೂ. 4.30 ಕೋಟಿ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 934 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನೀರಾವರಿಯಾಗಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿತು (ಜನವರಿ 1999). ಮಾರ್ಚ್ 2002ರೊಳಗೆ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ರೂ.3.65 ಕೋಟಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತಕ್ಕೆ ವಹಿಸಲಾಯಿತು (ಜೂನ್ 1999) ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅಂಶ/ಅಧಿಕ ಪರಿಮಾಣದಿಂದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ರೂ.8.35 ಕೋಟಿಗೆ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಪೂರಕ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲಾಯಿತು (ಜುಲೈ 2002). ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅಂಶವು ಕಾಮಗಾರಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದಾದವು ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಏರಿಯ ತಳಪಾಯದ ಹೆಚ್ಚಳ, ಅಧಿಕ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ವೆಚ್ಚ, ಕಾಲುವೆಯ ತುದಿಯ ಪಂಕ್ತೀಕರಣ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಅಸಮರ್ಪಕ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ತನಿಖೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ ರೂ.6.42 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದ ಏರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿತು ಮತ್ತು ನಬಾರ್ಡ್ ನೆರವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಸರ್ಕಾರವು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ ನೀಡಿದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಲು ಆದೇಶಿಸಿದ್ದರಿಂದ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2002) ಈ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಸಹ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತದಿಂದ ಹಿಂಪಡೆಯಲಾಯಿತು. ಬಾಕಿಯಿರುವ ಕಾಲುವೆ, ಅಡ್ಡ ಚರಂಡಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಡಿಸೆಂಬರ್ 2002 ನಂತರ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಮಾರ್ಚ್ 2011ರ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟು ರೂ.8.50 ಕೋಟಿಯನ್ನು ವ್ಯಯಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟಿನ ಕಾಲುವೆ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಬಾಕಿ ಇರುವ ಕಾಮಗಾರಿಯಾದ ಕಾಲುವೆ ನಿರ್ಮಾಣದಿಂದ ಉದ್ದೇಶಿತ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ದೀರ್ಘ ವಿಳಂಬವಿದೆ ಎಂಬುದು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ, ಬೀದರ್ ವಿಭಾಗದ ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು (ಮಾರ್ಚ್ 2010). ಉಳಿದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ರೂ.2.13 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಟೆಂಡರ್‌ನ್ನು ಕೆರೆಯಲಾದರೂ (ಮೇ 2003) ನಬಾರ್ಡ್ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವನ್ನು ನೀಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ ಕಾರಣ ರದ್ದುಪಡಿಸಲಾಯಿತು (ಜುಲೈ 2005). ಕಾಲುವೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ 65 ಎಕರೆ 30 ಗುಂಟೆ ಭೂಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕಾಗಿ ಈ ನಡುವೆ ರೂ.75.45 ಲಕ್ಷ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ರೂ.25 ಲಕ್ಷವನ್ನು ಮೊತ್ತವನ್ನು ಕಂದಾಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿ ಇಡಲಾಯಿತು. ಉಳಿದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ನೆರವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪರಿಷ್ಕೃತ ವೆಚ್ಚ ರೂ.14.94 ಕೋಟಿ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ರೂ.6.45 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರವು ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿತು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2009). ಉಳಿದ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಎಐಬಿಐ¹⁷ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರವು

¹⁵ ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖಾ ಸಂಹಿತೆ ಸಂಪುಟ-1 ರ ಕಂಡಿಕೆ 193(1), 209 ಮತ್ತು 211

¹⁶ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್

¹⁷ ತ್ವರಿತ ನೀರಾವರಿ ಲಾಭದ ಯೋಜನೆ

ನಿರ್ಧರಿಸಿತು (ಜುಲೈ 2010). ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಗ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು 934 ಹೆಕ್ಟಾರ್ಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ 430 ಹೆಕ್ಟಾರ್ಗೆ ಶೇಕಡಾ 54ಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿತು. ಮಂದಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಯೋಜನೆಯ ವೆಚ್ಚವು ರೂ.4.30 ಕೋಟಿಯಿಂದ ರೂ.14.94 ಕೋಟಿಗೆ ಏರಿಕೆಯಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯಂತೆ ಹೊಸ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟಾರ್ಗೆ ವೆಚ್ಚವು ರೂ.75,000ಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ರೂ.3.47 ಲಕ್ಷಗಳಾದವು.

ಈ ರೀತಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆ ಇದ್ದರೂ ಕಾಲುವೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶ ನೀರಾವರಿಯಾಗಿಸಲು ಆಗಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ರೂ.8.50 ಕೋಟಿ ಮಾಡಿದ ವೆಚ್ಚವು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ನಿಷ್ಪಲವಾಯಿತು.

ಎಐಬಿಪಿ ಅನುಮೋದನೆ ದೊರೆತಿದೆ ಹಾಗೂ ಬಾಕಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ, ಒಮ್ಮೆ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ ನಂತರ ಬಾಕಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು 18 ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಪೂರ್ಣ ಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ತಿಳಿಸಿದರು (ಜೂನ್ 2011). ಆದರೂ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಭೂ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ಭೂ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಠೇವಣಿ ಇಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಭೂ ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡದೇ ಬಾಕಿಯಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಟೆಂಡರ್ ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಸಂಹಿತೆಯ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿರುವುದು ಮತ್ತು ವಿವೇಚನಾರಹಿತವಾದದ್ದು.

ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಫೆಬ್ರವರಿ 2011ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು: ಉತ್ತರ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011).

ಬೆಂಗಳೂರು
ದಿನಾಂಕ

(ಡಿ.ಜಿ. ಭದ್ರ)
ಪ್ರಧಾನ ಮಹಾಲೇಖಾಪಾಲರು
(ಸಿವಿಲ್ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ)

ಮೇಲರುಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ

ನವದೆಹಲಿ
ದಿನಾಂಕ

(ವಿನೋದ್ ರಾಯ್)
ಭಾರತದ ಲೆಕ್ಕನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾಲೇಖಪರಿಶೋಧಕರು

ಅನುಬಂಧ 1.1

(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 1.7.1, ಪುಟ 10)

31 ಮಾರ್ಚ್ 2011ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಬಾಕಿ ಇರುವ ತಪಾಸಣಾ ವರದಿಗಳ ಮತ್ತು ಕಂಡಿಕೆಗಳ ವರ್ಷಾವಾರು ವಿವರಗಳು

ವರ್ಷ	ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ		ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ, ಬಂದರುಗಳು ಮತ್ತು ಒಳನಾಡು ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ		ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಇಲಾಖೆ (ಭಾರಿ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ನೀರಾವರಿ)		ಒಟ್ಟು	
	ತಪಾಸಣಾ ವರದಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಕಂಡಿಕೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ತಪಾಸಣಾ ವರದಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಕಂಡಿಕೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ತಪಾಸಣಾ ವರದಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಕಂಡಿಕೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ತಪಾಸಣಾ ವರದಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಕಂಡಿಕೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
2000-01ರ ವರೆಗೆ	64	93	54	64	20	31	138	188
2001-02	11	16	10	16	5	6	26	38
2002-03	11	18	17	34	5	5	33	57
2003-04	21	34	33	81	14	38	68	153
2004-05	11	14	35	88	18	40	64	142
2005-06	18	23	13	24	1	5	32	52
2006-07	23	40	39	162	24	108	86	310
2007-08	33	87	19	89	8	18	60	194
2008-09	32	97	57	357	27	191	116	645
2009-10	49	303	40	464	10	113	99	880
2010-11	23	170	55	643	4	36	82	849
ಒಟ್ಟು	296	895	372	2,022	136	591	804	3,508

ಅನುಬಂಧ 1.2

(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 1.7.3, ಪುಟ 10)

18 ಜನವರಿ 2012ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಬಾಕಿಯಿರುವ ಇಲಾಖಾ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು (ಸಾಮಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಖ್ಯಿಕ ಕಂಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ)

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಇಲಾಖೆ	95-96	96-97	97-98	98-99	99-00	2000-01	01-02	02-03	03-04	04-05	05-06	06-07	07-08	08-09	09-10	ಒಟ್ಟು
1.	ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ಮತ್ತು ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆಗಳು	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
2.	ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆ	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	3
3.	ಸಹಕಾರ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
4.	ಜೀವಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	3
5.	ಶಿಕ್ಷಣ	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	3	2	8
6.	ಹಣಕಾಸು	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	1	1	5
7.	ಅರಣ್ಯ	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	3
8.	ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ	3	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	6
9.	ವಸತಿ	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
10.	ಕಾರ್ಮಿಕ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2
11.	ವಿಧಾನಮಂಡಲ ಸಚಿವಾಲಯ	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
12.	ಯೋಜನೆ	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
13.	ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	3	4	9
14.	ಕಂದಾಯ	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	3
15.	ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	4
16.	ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	5	7

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಇಲಾಖೆ	95-96	96-97	97-98	98-99	99-00	2000-01	01-02	02-03	03-04	04-05	05-06	06-07	07-08	08-09	09-10	ಒಟ್ಟು
17.	ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು (ಭಾರೀ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ನೀರಾವರಿ)	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	3
18.	ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು (ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ)	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	3	2	8
19.	ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
20.	ಯುವಜನ ಸೇವೆಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡೆ	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
21.	ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
ಒಟ್ಟು		4	1	4	1	5	2	1	3	3	3	2	6	3	17	17	72

ಅನುಬಂಧ 1.3

(ಉಲ್ಲೇಖ : ಕಂಡಿಕೆ 1.7.4, ಪುಟ 10)

18 ಜನವರಿ 2012ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಇನ್ನೂ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕಿರುವ ಕಂಡಿಕೆಗಳ ವಿವರಗಳು

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಇಲಾಖೆ	92-93	93-94	94-95	95-96	96-97	97-98	98-99	99-00	00-01	01-02	02-03	03-04	04-05	05-06	06-07	07-08	08-09	09-10	ಒಟ್ಟು
1.	ಕೃಷಿ	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	3
2.	ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ಮತ್ತು ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆಗಳು	-	-	-	-	-	3	1	1	2	-	-	-	1	-	-	-	-	1	9
3.	ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆ	-	-	-	-	-	3	2	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	8
4.	ಸಹಕಾರ	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	3
5.	ಜೀವಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1	4
6.	ಶಿಕ್ಷಣ	2	1	4	5	1	-	1	2	2	1	1	1	-	2	2	1	3	2	31
7.	ಹಣಕಾಸು	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	1	1	1	6
8.	ಆರಣ್ಯ	1	-	1	2	-	-	-	-	1	2	-	1	-	-	-	1	1	-	10
9.	ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ	3	-	1	4	4	1	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	19
10.	ಗೃಹ	-	2	2	-	2	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	10
11.	ತೋಟಗಾರಿಕೆ	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	3
12.	ವಸತಿ	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	5
13.	ವಾರ್ತಾ, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	5
14.	ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2
15.	ಕಾರ್ಮಿಕ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	1	-	4
16.	ವಿಧಾನಮಂಡಲ ಸಚಿವಾಲಯ	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
17.	ಯೋಜನೆ	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
18.	ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ	-	2	2	4	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	3	4	17
19.	ಕಂದಾಯ	-	-	-	1	1	1	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	7

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಇಲಾಖೆ	92-93	93-94	94-95	95-96	96-97	97-98	98-99	99-00	00-01	01-02	02-03	03-04	04-05	05-06	06-07	07-08	08-09	09-10	ಒಟ್ಟು
20.	ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್‌ರಾಜ್	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2
21.	ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ	-	-	-	2	-	3	3	1	1	-	-	1	-	-	2	-	-	-	13
22.	ಸಾರಿಗೆ	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
23.	ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	2	1	1	8	16
24.	ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು (ಭಾರೀ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ನೀರಾವರಿ)	14	7	7	6	8	7	2	2	2	6	2	2	1	-	-	-	1	1	68
25.	ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು (ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ)	1	6	3	5	4	3	-	-	-	-	-	2	2	1	-	-	3	2	32
26.	ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2
27.	ಯುವಜನ ಸೇವೆಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡೆ	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
28.	ಕೃಷಿ, ಅರಣ್ಯ, ಗೃಹ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
29.	ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ, ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್‌ರಾಜ್	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
30.	ಅರಣ್ಯ, ಜೀವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ, ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
ಒಟ್ಟು		22	20	20	31	26	24	14	17	11	14	5	11	11	8	10	7	18	20	289

ಅನುಬಂಧ 2.1
(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 2.1.5.1, ಪುಟ 16)
ಸ್ಥಾಪನಾ ಹಂತದ ಪಾವತಿ ಸೂಚಕ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಸೇವೆ	ಘಟಕದ ಬೆಲೆ	ಪಾವತಿ ಸೂಚಕ
1.	ದತ್ತ ಅಂಕೀಕರಣ (ಸ್ಕ್ಯಾನಿಂಗ್ ಮತ್ತು ದತ್ತ ಪ್ರವೇಶ)	ರೂ.6.00 (ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ)	(ಅ) ದತ್ತ ಅಂಕೀಕರಣ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ದತ್ತಾಂಶ ವಿನ್ಯಾಸಗಳ ಸಲ್ಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ ಶೇಕಡ 15 (ಆ) ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ಸರಬರಾಜಿನ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ ಶೇಕಡ 85
2.	ಎಲ್ಲ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಕೂಪನ್‌ನಂತೆ ಆರು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ಮುದ್ರಣ	ರೂ.1.00 (6 ಕೂಪನ್‌ಗಳ ಕಟ್ಟು)	ಇಲಾಖೆಗೆ ಮುದ್ರಿತ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ಸಲ್ಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ ಶೇಕಡ 100
3.	ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸವಿವರ ಅಧ್ಯಯನ	ರೂ.10,00,000 (ಇಡು ಗಂಟು)	ಎಲ್ಲ ವಿತರಣೆಗಳು, ದತ್ತ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಬಿಪಿಆರ್, ಎಸ್‌ಆರ್‌ಎಸ್, ಕಾರ್ಯತತ್ಪರತೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟತೆ ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳ ಅನುಮೋದನೆಯ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ ಶೇಕಡ 100
4.	ತಾಕ್ಷಣಿಕ ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕಮಾಪನ ದತ್ತ ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ	ರೂ.22.00 (ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ)	(ಅ) ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಮೊತ್ತದ ಶೇಕಡ 60 (ಆ) ಪಿಇಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಶೇಕಡದಂತೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವ್ಯಾಪಿಸುವಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮೊತ್ತದ ಶೇಕಡ 40
5.	ಸೇರಿಕೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಸಂಗ್ರಹ	ರೂ.2.00 (ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ)	(ಅ) ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಮೊತ್ತದ ಶೇಕಡ 60 (ಆ) ಪಿಇಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ದತ್ತ ಸಲ್ಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮೊತ್ತದ ಶೇಕಡ 40
6.	ದತ್ತ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರೀಕರಣ, ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳು ಮತ್ತು ರೇಖಾ ಸಂಕೇತದ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ನೀಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮ ಕಾರ್ಯನಿಯೋಜಕ ವಹಿಯ ಮುದ್ರಣ	ರೂ.11 (ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ)	(ಅ) ದತ್ತ ಸ್ಥಿರೀಕರಣ ಮತ್ತು ವಿನಾಯಿತಿ ವರದಿಯ ಸಲ್ಲಿಕೆಯ ಮುಕ್ತಾಯದ ಮೇಲೆ ಮೊತ್ತದ ಶೇಕಡ 30 (ಆ) ಹಳ್ಳಿ/ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳು ಮತ್ತು ರೇಖಾ ಸಂಕೇತದ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ನೀಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮೊತ್ತದ ಶೇಕಡ 50 (ಇ) ಅಂತಿಮ ಕಾರ್ಯನಿಯೋಜಕ ವಹಿಯ ಸಲ್ಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮೊತ್ತದ ಶೇಕಡ 10 (ಈ) ಅಂತಿಮ ದತ್ತಾಂಶದ ಅಂಗೀಕಾರದ ಮೇಲೆ ಮೊತ್ತದ ಶೇಕಡ 10

ಅನುಬಂಧ 2.2

(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 2.1.5.1, ಪುಟ 16)

ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಬೆಂಬಲದ ಹಂತದ ಪಾವತಿ ಸೂಚಕ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಸೇವೆ	ಘಟಕದ ಬೆಲೆ	ಪಾವತಿ ಸೂಚಕ
1	ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಐಸಿಟಿ ಉಪಕರಣಗಳ ತೊಡಗಿಸುವಿಕೆ (ಕಾಮಗಾರಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಹೇಳಲಾದ ಎಲ್ಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ)	ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ.58,00,000	(ಅ) ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಎಗೆ ಜೋಡಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಎಂಟ್ರಿಸ್‌ನ ಶೇಕಡ 60ರಷ್ಟನ್ನು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಪಾವತಿಸಲಾಗುವುದು (ಆ) ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಎ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡ 40ರಷ್ಟನ್ನು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಪಾವತಿಸಲಾಗುವುದು
2	ಎಫ್‌ಪಿಡಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ನ ವಾರ್ಷಿಕ ನವೀಕರಣ ವೆಚ್ಚ ಗುತ್ತಿಗೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 46,000 ಎಫ್‌ಪಿಡಿಗಳ ನವೀಕರಣವು ನಾಲ್ಕು ಸಲ ಉಂಟಾಗುವುದು	ಪ್ರತಿ ಎಫ್‌ಪಿಡಿಗೇ ರೂ.50	(ಅ) ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಎಗೆ ಜೋಡಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಎಂಟ್ರಿಸ್‌ನ ಶೇಕಡ 60ರಷ್ಟನ್ನು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಪಾವತಿಸಲಾಗುವುದು (ಆ) ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಎ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡ 40ರಷ್ಟನ್ನು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಪಾವತಿಸಲಾಗುವುದು
3.	ಚಾಲನಾ ಬೆಂಬಲದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ನೀಡಿಕೆ, ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ನೀಡಿಕೆಯ ವೆಚ್ಚ	ಪ್ರತಿ ಚೀಟಿಗೆ ರೂ.5.00	(ಅ) ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಎಗೆ ಜೋಡಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಎಂಟ್ರಿಸ್‌ನ ಶೇಕಡ 60ರಷ್ಟನ್ನು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಪಾವತಿಸಲಾಗುವುದು (ಆ) ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಎ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡ 40ರಷ್ಟನ್ನು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಪಾವತಿಸಲಾಗುವುದು
4.	ಪ್ರಾರಂಭದ 12 ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಫಲಾನುಭವಿ ಆಧಾರಿತ ಮಾಹಿತಿಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ವೆಚ್ಚ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮತ್ತು ದತ್ತಾಂಶದಲ್ಲಿ ಇಂದೀಕರಣವಾದ ಫಲಾನುಭವಿ ಮಾಹಿತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪಾವತಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು	ಪ್ರತಿ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ.0.12	(ಅ) ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಎಗೆ ಜೋಡಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಎಂಟ್ರಿಸ್‌ನ ಶೇಕಡ 60ರಷ್ಟನ್ನು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಪಾವತಿಸಲಾಗುವುದು (ಆ) ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಎ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡ 40ರಷ್ಟನ್ನು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಪಾವತಿಸಲಾಗುವುದು
5.	ಹಳ್ಳಿಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಆರು ತಿಂಗಳುಗಳ ಅಧಿಕ ಅವಧಿಗಳಿಗೆ, ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ, ರೇಖಾ ಸಂಕೇತದ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ಮುದ್ರಣ ಮತ್ತು ನೀಡಿಕೆಯ ವೆಚ್ಚ	ಪ್ರತಿ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ.0.40	(ಅ) ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಎಗೆ ಜೋಡಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಎಂಟ್ರಿಸ್‌ನ ಶೇಕಡ 60ರಷ್ಟನ್ನು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಪಾವತಿಸಲಾಗುವುದು (ಆ) ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಎ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡ 40ರಷ್ಟನ್ನು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಪಾವತಿಸಲಾಗುವುದು
6.	ಆರು ತಿಂಗಳುಗಳ ಅಧಿಕ ಅವಧಿಗಳಿಗೆ, ಒಟ್ಟು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಫಲಾನುಭವಿ ಆಧಾರಿತ ಮಾಹಿತಿಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ವೆಚ್ಚ	ಪ್ರತಿ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ.0.12	(ಅ) ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಎಗೆ ಜೋಡಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಎಂಟ್ರಿಸ್‌ನ ಶೇಕಡ 60ರಷ್ಟನ್ನು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಪಾವತಿಸಲಾಗುವುದು (ಆ) ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಎ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡ 40ರಷ್ಟನ್ನು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಪಾವತಿಸಲಾಗುವುದು

ಅನುಬಂಧ 2.3

(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 2.1.5.2 (3) (ಸಿ), ಪುಟ 19)
ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಕೋರಿಕೆ ಮತ್ತು ಒಪ್ಪಂದದಂತೆ ಪಾವತಿ ಸೂಚಕ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಸೇವೆ	ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ ಪಾವತಿ ಸೂಚಕ	ಒಪ್ಪಂದದಂತೆ ಪಾವತಿ ಸೂಚಕ
1	<p>ದತ್ತ ಅಂಕೀಕರಣ</p> <p>ದತ್ತ ಅಂಕೀಕರಣ ಮತ್ತು ದತ್ತಾಂಶ ವಿನ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ</p> <p>ದತ್ತಾಂಶಗಳು, ದತ್ತ ಅಂಕೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಮೂನೆಗಳು ಮತ್ತು ಅರ್ಜಿಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ</p> <p>ದತ್ತ ಅಂಕೀಕರಣ (ಸ್ವಾನಿಂಗ ಮತ್ತು ದತ್ತ ಪ್ರವೇಶ)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ದತ್ತ ಅಂಕೀಕರಣ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ದತ್ತಾಂಶ ವಿನ್ಯಾಸಗಳ ಸಲ್ಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ 20% • ದತ್ತಾಂಶಗಳು, ದತ್ತ ಅಂಕೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಮೂನೆಗಳು ಮತ್ತು ಅರ್ಜಿಗಳ ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ (ಮತ್ತು ಅನುಮೋದನೆ) ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ 20% • ಪ್ರದರ್ಶಕ ಪಟ್ಟಿಯ (ಭಾಯಾಗ್ರಹಣಕ್ಕಾಗಿ) ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ 30% • ಪ್ರದರ್ಶಕ ಪಟ್ಟಿಯ ಅನುಮೋದನೆಯ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ 30% 	<ul style="list-style-type: none"> • ದತ್ತ ಅಂಕೀಕರಣ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ದತ್ತಾಂಶ ವಿನ್ಯಾಸಗಳ ಸಲ್ಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ 15% • ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೊಪನ್‌ಗಳ ಸರಬರಾಜಿನ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ 85%
2	<p>ಎಲ್ಲ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಕೊಪನ್‌ನಂತೆ ಆರು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೊಪನ್‌ಗಳ ಮುದ್ರಣ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೊಪನ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಆಕಾರಗಳ ಸಲ್ಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ 20% • ಇಲಾಖೆಗೆ ಮುದ್ರಿತ ಕೊಪನ್‌ಗಳ ಸಲ್ಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ 80% 	<ul style="list-style-type: none"> • ಇಲಾಖೆಗೆ ಮುದ್ರಿತ ಕೊಪನ್‌ಗಳ ಸಲ್ಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ 100%
3	<p>ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸವಿವರ ಅಧ್ಯಯನ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ದತ್ತ ನಿರ್ವಹಣೆ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳ (ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ, ಶೇಖರಣೆ, ಬಳಕೆ, ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಇಂದೀಕರಣ ಕಾರ್ಯನೀತಿಗಳು) ಸಲ್ಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ 20% • ಇಲಾಖೆಯ ಸವಿವರ ಅಧ್ಯಯನ, ಪ್ರಮುಖ ಪರಿಕ್ರಮಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಬಿಪಿಆರ್ ಶಿಫಾರಸುಗಳ ಸಲ್ಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ 20% • ಕಾರ್ಯತತ್ಪರತೆ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳ ಸಲ್ಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ 20% • ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳ (ಯಂತ್ರಾಂಶ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಾಂಶ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಅನ್ವಯ ತಂತ್ರಾಂಶ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳು) ಸಲ್ಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ 20% • ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ವಿತರಣೆಗಳ ಅನುಮೋದನೆಯ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ 20% 	<ul style="list-style-type: none"> • ಎಲ್ಲ ವಿತರಣೆಗಳ - ದತ್ತ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಬಿಪಿಆರ್ ಎಸ್‌ಆರ್‌ಎಸ್, ಕಾರ್ಯತತ್ಪರತೆ ವಿಶಿಷ್ಟತೆ ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ವಿಶಿಷ್ಟತೆ - ಅನುಮೋದನೆಯ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ 100%

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಸೇವೆ	ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ ಪಾವತಿ ಸೂಚಕ	ಒಪ್ಪಂದದಂತೆ ಪಾವತಿ ಸೂಚಕ				
4	ತಾಂತ್ರಿಕ ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕಮಾಪನ ದತ್ತ ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ (ಸೇರಿಕೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ)	<ul style="list-style-type: none"> ಮೊದಲನೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 25% ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವ್ಯಾಪಿಸುವಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ 20% ಎರಡನೆಯ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 25% ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವ್ಯಾಪಿಸುವಿಕೆಯ (ಹಿಂದೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿದವುಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕವಾಗಿ) ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ 20% ಮೂರನೆಯ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 25% ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವ್ಯಾಪಿಸುವಿಕೆಯ (ಹಿಂದೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿದವುಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕವಾಗಿ) ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ 20% ನಾಲ್ಕನೆಯ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವ್ಯಾಪಿಸುವಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ 40% 	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="1074 253 1233 566"> <ul style="list-style-type: none"> ತಾಂತ್ರಿಕ ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕಮಾಪನ ದತ್ತ ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ </td> <td data-bbox="1233 253 1455 566"> <ul style="list-style-type: none"> ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಮೊತ್ತದ 60% ಪಿಇಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಶೇಕಡಾವಾರಿನಂತೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವ್ಯಾಪಿಸುವಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮೊತ್ತದ 40% </td> </tr> <tr> <td data-bbox="1074 566 1233 869"> <ul style="list-style-type: none"> ಸೇರಿಕೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣ </td> <td data-bbox="1233 566 1455 869"> <ul style="list-style-type: none"> ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಮೊತ್ತದ 60% ಪಿಇಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಶೇಕಡಾವಾರಿನಂತೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವ್ಯಾಪಿಸುವಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮೊತ್ತದ 40% </td> </tr> </table>	<ul style="list-style-type: none"> ತಾಂತ್ರಿಕ ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕಮಾಪನ ದತ್ತ ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ 	<ul style="list-style-type: none"> ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಮೊತ್ತದ 60% ಪಿಇಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಶೇಕಡಾವಾರಿನಂತೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವ್ಯಾಪಿಸುವಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮೊತ್ತದ 40% 	<ul style="list-style-type: none"> ಸೇರಿಕೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣ 	<ul style="list-style-type: none"> ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಮೊತ್ತದ 60% ಪಿಇಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಶೇಕಡಾವಾರಿನಂತೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವ್ಯಾಪಿಸುವಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮೊತ್ತದ 40%
<ul style="list-style-type: none"> ತಾಂತ್ರಿಕ ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕಮಾಪನ ದತ್ತ ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ 	<ul style="list-style-type: none"> ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಮೊತ್ತದ 60% ಪಿಇಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಶೇಕಡಾವಾರಿನಂತೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವ್ಯಾಪಿಸುವಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮೊತ್ತದ 40% 						
<ul style="list-style-type: none"> ಸೇರಿಕೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣ 	<ul style="list-style-type: none"> ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಮೊತ್ತದ 60% ಪಿಇಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಶೇಕಡಾವಾರಿನಂತೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವ್ಯಾಪಿಸುವಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮೊತ್ತದ 40% 						
5	ದತ್ತ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರೀಕರಣ, ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ನೀಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮ ಕಾರ್ಯನಿಯೋಜಕ ವಹಿಯ ಮುದ್ರಣ	<ul style="list-style-type: none"> ಕ್ರಿಯೆಯ ಆರಂಭದ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ 10% ಮೊದಲನೆಯ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 30% ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವ್ಯಾಪಿಸುವಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ 20% ಎರಡನೆಯ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 30% ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವ್ಯಾಪಿಸುವಿಕೆಯ (ಹಿಂದೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿದವುಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕವಾಗಿ) ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ 20% ಮೂರನೆಯ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮುಕ್ತಾಯದ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ 20% ಅಂತಿಮ ಕಾರ್ಯನಿಯೋಜಕ ವಹಿಯ ಅಂಗೀಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ 30% 	<ul style="list-style-type: none"> ದತ್ತ ಸ್ಥಿರೀಕರಣ ಮತ್ತು ವಿನಾಯಿತಿ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಕೆಯ ಮುಕ್ತಾಯದ ಮೇಲೆ ಮೊತ್ತದ 30% ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳ ಮತ್ತು ರೇಖಾ ಸಂಕೇತ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ನೀಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮೊತ್ತದ 50% ಅಂತಿಮ ಕಾರ್ಯನಿಯೋಜಕ ವಹಿಯ ಸಲ್ಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮೊತ್ತದ 10% ಅಂತಿಮ ದತ್ತಾಂಶದ ಅಂಗೀಕಾರದ ಮೇಲೆ ಮೊತ್ತದ 10% 				

ಅನುಬಂಧ-2.4

(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 2.1.5.2 (3) (ಇ), ಪುಟ 21)

ಆರ್‌ಎಫ್‌ಪಿ ಮತ್ತು ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ಕಳೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದ ನಿರ್ವಹಣಾ ಅಂಕಗಳು

ಸೇವಾ ಮಟ್ಟ	ಆರ್‌ಎಫ್‌ಪಿ ಪ್ರಕಾರ		ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ	
	ವಿಳಂಬ	ಕಳೆಯಬೇಕಿದ್ದ ನಿರ್ವಹಣಾ ಅಂಕಗಳು	ವಿಳಂಬ	ಕಳೆಯಬೇಕಿದ್ದ ನಿರ್ವಹಣಾ ಅಂಕಗಳು
ಎಸ್ 1	7 ದಿನಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ	7	7 ದಿನದವರೆಗೆ	ಪ್ರತಿ ದಿನದ ವಿಳಂಬಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಂಕ
ಎಸ್ 2	7ರಿಂದ 14 ದಿನಗಳು	7+14	8ರಿಂದ 14 ದಿನಗಳು	ಎಸ್ 1 + ಪ್ರತಿ ದಿನದ ವಿಳಂಬಕ್ಕೆ 1.25 ನಿರ್ವಹಣಾ ಅಂಕ
ಎಸ್ 3	14ರಿಂದ 21 ದಿನಗಳು	7+14+21	15ರಿಂದ 21 ದಿನಗಳು	ಎಸ್ 2 + ಪ್ರತಿ ದಿನದ ವಿಳಂಬಕ್ಕೆ 1.50 ನಿರ್ವಹಣಾ ಅಂಕ
ಎಸ್ 4	21ರಿಂದ 28 ದಿನಗಳು	7+14+21+28	22 ದಿನಗಳು ಅಥವಾ ಅಧಿಕ	ಎಸ್ 3 + ಪ್ರತಿ ದಿನದ ವಿಳಂಬಕ್ಕೆ 1.75 ನಿರ್ವಹಣಾ ಅಂಕ

ಅನುಬಂಧ 2.5

(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 2.2.4, ಪುಟ 40)

ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಗಳು

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣ
1.	ಹರಿಹರ
2.	ಜಗಳೂರು
3.	ಯಶವಂತಪುರ
4.	ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ
5.	ಸೂಳ್ಯ
6.	ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ
7.	ಕುಣಿಗಲ್
8.	ಮಡಿಕೇರಿ
9.	ಟಿ.ನರಸೀಪುರ
10.	ಚನ್ನಗಿರಿ
11.	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ
12.	ನಂಜನಗೂಡು
13.	ಚಿಕ್ಕೋಡಿ
14.	ಗಂಗಾವತಿ
15.	ನೆಲಮಂಗಲ
16.	ಬನ್ನಿಮಂಟಪ
17.	ಬ್ಯಾಡಗಿ
18.	ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ
19.	ತಿಪಟೂರು
20.	ಹೊನ್ನಾಳಿ
21.	ಅಣ್ಣಿಗೇರಿ
22.	ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು
23.	ಪುತ್ತೂರು
24.	ಕೊಪ್ಪಳ
25.	ಬೆಂಗಳೂರು ಉತ್ತರ
26.	ಬೈಲಹೊಂಗಲ
27.	ಕದ್ರಿ (ಮಂಗಳೂರು)
28.	ಶ್ರಂಗೇರಿ
29.	ಮಧುಗಿರಿ
30.	ಕುಕ್ಕನೂರು
31.	ಕರಟಗಿ
32.	ಹೆಬ್ಬಾಳ (ಬೆಂಗಳೂರು)
33.	ಹಿರೇಕೆರೂರು
34.	ಕಲಘಟಗಿ
35.	ಬೆಳಗಾವಿ
36.	ಮೂಡಿಗರೆ
37.	ತುರುವೇಕರೆ
38.	ಕುಷ್ಟಗಿ
39.	ಶಿಗ್ಗಾವ್
40.	ಮೂಡಬಿದರಿ
41.	ಬನಶಂಕರಿ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣ
42.	ಹೈಗ್ರಾಂಡ್ಸ್
43.	ತುಮಕೂರು
44.	ಸವದತ್ತಿ
45.	ಕಡೂರು
46.	ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ
47.	ಅಥಣಿ
48.	ಸರಸ್ವತಿಪುರಂ
49.	ಶಿರಾ
50.	ತರೀಕೆರೆ
51.	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ನಗರ
52.	ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಸಿಟಿ
53.	ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟಣ
54.	ಉಡುಪಿ
55.	ಎನ್‌ಆರ್ ಪುರ
56.	ಕೊಪ್ಪ
57.	ಆರ್‌ಬಿಐ, ಮೈಸೂರು
58.	ಹೆಬ್ಬಾಳ, ಮೈಸೂರು
59.	ಜಯನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು
60.	ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ

ಅನುಬಂಧ 2.6
(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 2.2.5, ಪುಟ 41)
ಕೆ-ಸೇಫ್ 2010 ಯೋಜನೆಗೆ ಹಣದ ಮೂಲಗಳು

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಹಣದ ಮೂಲ	ಮೊತ್ತ (ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ)
1.	ಆಯವ್ಯಯ ಅನುದಾನ	35.4
2.	ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ನಗರ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ	31.4
3.	ಆರ್‌ಐಡಿಎಫ್ ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಬಾರ್ಡ್	33.08
4.	ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ - ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಸೇವೆಗಳ ಆಧುನೀಕರಣ ಯೋಜನೆ	54.92
5.	ಬಳಸಿರದ ಜಿಐಸಿ ಸಾಲ	17.10
6.	ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ (ಉನ್ನತೀಕರಣ)	90.00
7.	ಎಸ್‌ಎಆರ್‌ಗಾಗಿ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ (ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪ ನಿಧಿ)	29.40
8.	ಇಪಿಎಮ್‌ಎಸ್‌ಗಾಗಿ ಹನ್ನೆರಡನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ನಿಧಿಗಳು	25.00
9.	ಇಲಾಖೆಯ ಆಧುನೀಕರಣ (ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ)	7.00
	ಒಟ್ಟು	323.30

ಅನುಬಂಧ 2.7

(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 2.2.7.2 (1), ಪುಟ 44)

ಎಸ್‌ಎಫ್‌ಎಸಿ ಮಾನದಂಡಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತ ವಾಹನಗಳ ಕೊರತೆ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿಧ	ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ವಾಹನಗಳ/ ಉಪಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮುನ್ನೋಟ ಯೋಜನೆ ವರದಿಯ ದಿನದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ವಾಹನಗಳ/ಉಪಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಕೊರತೆ
1.	ನೀರಿನ ವಾಹನ/ ಪಂಪಿಂಗ್ ಘಟಕ	4,017	192	3,825
2.	ನೀರಿನ ಲಾರಿ	4,017	40	3,977
3.	ತುರ್ತು ವಾಹನ	4,017	23	3,994
	ಒಟ್ಟು	12,051	255	11,796

ಅನುಬಂಧ 2.8

(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 2.2.9, ಪುಟ 52)

ಮಂಜೂರಾದ, ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ಪ್ರವರ್ಗ-ವಾರು ಮಾನವ ಬಲ ಮತ್ತು ಖಾಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಹುದ್ದೆ	ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದು	ಲಭ್ಯವಿರುವುದು	ಖಾಲಿ ಇರುವುದು	ಶೇಕಡಾವಾರು
1.	ಜಿಲ್ಲಾ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಅಧಿಕಾರಿ	33	32	1	3
2.	ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಾಧಿಕಾರಿ	180	137	43	24
3.	ಸಹಾಯಕ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ತಾಣಾಧಿಕಾರಿ	191	145	46	24
4.	ಲೀಡಿಂಗ್ ಫೈರ್‌ಮ್ಯಾನ್	782	712	70	9
5.	ಫೈರ್‌ಮೆನ್ ಡ್ರೈವರ್‌ಗಳು	894	643	251	28
6.	ಡ್ರೈವರ್ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್‌ಗಳು	145	41	104	72
7.	ಫೈರ್‌ಮೆನ್	3,218	2,073	1,145	36
8.	ಫಿಟ್ಟರ್ ಶ್ರೇಣಿ-1	1	0	1	100
9.	ಫಿಟ್ಟರ್ ಶ್ರೇಣಿ-2	1	1	0	-
10.	ವೆಲ್ಡರ್	1	0	1	100
11.	ಎಲೆಕ್ಟ್ರೀಷಿಯನ್	1	0	1	100
12.	ಕ್ಲೀನರ್	1	0	1	100
13.	ಸಬ್-ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ (ವೈರ್‌ಲೆಸ್)	2	0	2	100
14.	ಸಹಾಯಕ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್	6	0	6	100

ಅನುಬಂಧ 2.9
(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 2.2.9, ಪುಟ 52)
ವಲಯವಾರು ಖಾಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳ ಕೋಷ್ಟಕ

ವಲಯದ ಹೆಸರು	ಮಂಜೂರಾದದ್ದು	ಲಭ್ಯವಿರುವುದು	ಖಾಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳು	ಶೇಕಡಾವಾರು
ಬೆಂಗಳೂರು ಪೂರ್ವ	360	251	109	30
ಬೆಂಗಳೂರು ಪಶ್ಚಿಮ	430	291	139	32
ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ	385	243	142	37
ಬೆಂಗಳೂರು ಉತ್ತರ	280	193	87	31
ಮೈಸೂರು	703	437	266	38
ಮಂಗಳೂರು	443	260	183	41
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	515	367	148	29
ದಾವಣಗೆರೆ	501	356	145	29
ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ	676	568	108	16
ಬಳ್ಳಾರಿ	557	402	155	28
ಗುಲ್ಬರ್ಗ	571	431	140	25

ಅನುಬಂಧ 2.10

(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 2.3.8.3, ಪುಟ 66)

31 ಮಾರ್ಚ್ 2011ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿನ ಖಾಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಕೋಷ್ಟಕ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಹುದ್ದೆ	ಮಂಜೂರಾದದ್ದು	ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು	ಖಾಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳು	ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಖಾಲಿ ಇವೆ
ಆಯುಕ್ತರ ಕಛೇರಿ					
1.	ಪುರಾತತ್ವ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಇಂಜಿನಿಯರ್	1	1	-	-
2.	ಪುರಾತತ್ವ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸಹಾಯಕ	1	1	-	-
	ಒಟ್ಟು	2	2	-	-
ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ					
1.	ನಿರ್ದೇಶಕರು	1	1	-	-
2.	ಅಪರ ನಿರ್ದೇಶಕರು	1	-	1	ಮೇ 2007ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 2011
3.	ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರು	4	4	-	-
4.	ಪುರಾತತ್ವ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಇಂಜಿನಿಯರ್	4	4	-	-
5.	ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು	5	4	1	ಫೆಬ್ರವರಿ 2003ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 2011
6.	ನೋಂದಣಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು	1	-	1	ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1997ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 2011
7.	ಪುರಾತತ್ವ ಸಹಾಯಕರು	4	-	4	ಒಂದು ಹುದ್ದೆ - ನವೆಂಬರ್ 2005ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 2011 ಮೂರು ಹುದ್ದೆಗಳು-ಜುಲೈ 1996ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 2011
8.	ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಸ್ಟ್	1	-	1	ಮಾರ್ಚ್ 2000ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 2011
9.	ಪುರಾತತ್ವ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸಹಾಯಕ	8	7	1	ಆಗಸ್ಟ್ 2007ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 2011
10.	ಭಾಯಾಗ್ರಾಹಕ	1	-	1	ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2005ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 2011
11.	ಗ್ರಂಥಪಾಲಕ	1	-	1	20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ
12.	ಕ್ಯುರೇಟರ್	9	9	-	-
13.	ಸಹಾಯಕ ಕ್ಯುರೇಟರ್	12	1	11	ಏಳು ಹುದ್ದೆಗಳು-ನವೆಂಬರ್ 2010ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 2011 ಎರಡು ಹುದ್ದೆಗಳು-ಜುಲೈ 2009ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 2011 ಒಂದು ಹುದ್ದೆ-ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2009ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 2011 ಒಂದು ಹುದ್ದೆ-ಡಿಸೆಂಬರ್ 2010ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 2011
14.	ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲೋರರ್	2	2	-	-
15.	ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್	1	1	-	-
16.	ಸರ್ವೇಯರ್	1	-	1	ಜುಲೈ 1989ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 2011
17.	ಕಲಾವಿದ	1	1	-	-
	ಒಟ್ಟು	57	34	23	-

ಅನುಬಂಧ 2.11
ಅಧಿಕ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡಿದುದರಿಂದಾದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವೆಚ್ಚ
(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 2.4.4.2, ಪುಟ 85)

(ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ)

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಕಾಮಗಾರಿ	ಟೆಂಡರಿಂಗ್ ಮೊತ್ತ	ಲೋಕ ದರಪಟ್ಟಿಯಂತೆ ಇಂದೀಕರಿಸಲಾದ ವೆಚ್ಚ	ಸಂಧಾನದ ನಂತರ ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಮೊತ್ತ	ಇಂದೀಕರಿಸಲಾದ ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲೆ ಟೆಂಡರು ಪ್ರೀಮಿಯಂ (ತೇಕಡ)	ಗುತ್ತಿಗೆ ಮೊತ್ತ + 4.99% ಟೆಂಡರು ಪ್ರೀಮಿಯಂ (ಕೆಲಂ 4 + 4.99%)	ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವೆಚ್ಚ (ಕೆಲಂ 5 - 7)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
2009-10							
ಒಡ್ಡರಪಟ್ಟಿ ವಿಭಾಗ							
1	ತುಂಬದಂ ಕಾಲುವೆಯ ಆಯ್ಕೆ ಹರವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಪೇವರ್ ಯಂತ್ರದಿಂದ ಆರಿಸಿ ಒಳಪದರ ಒದಗಿಸುವುದು - ಕಿಮೀ 0 ಇಂದ 17	817.67	817.67	1022.08	25	858.47	163.61
2	-ಅದೇ- ಕಿಮೀ 17ರಿಂದ 36	815.30	815.30	1,019.12	25	855.98	163.14
3	-ಅದೇ- ಕಿಮೀ 36ರಿಂದ 45	853.97	853.97	1,067.46	25	896.58	170.88
4	-ಅದೇ- ಕಿಮೀ 47ರಿಂದ 59	920.89	920.89	1,151.11	25	966.84	184.27
5	-ಅದೇ- ಕಿಮೀ 69ರಿಂದ 73	534.64	534.64	668.30	25	561.32	106.98
6	ತುಂಬದಂ ಕಾಲುವೆಯ ರಚನೆಗಳಿಗೆ ಆರಿಸಿ ಒಳಪದರ ಒದಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣೆ - ಉಪಕಾಲುವೆ 17ರ ಕಿಮೀ 0 ಇಂದ 7	518.98	518.98	648.72	25	544.88	103.84
7	-ಅದೇ- ಉಪಕಾಲುವೆ 25ರ ಕಿಮೀ 0 ಇಂದ 10	704.89	704.89	881.11	25	740.06	141.05
8	-ಅದೇ- ಉಪಕಾಲುವೆ 31ರ ಕಿಮೀ 0 ಇಂದ 1 ಮತ್ತು 10ರಿಂದ 20	762.23	762.23	952.78	25	800.27	152.51
9	-ಅದೇ- ಉಪಕಾಲುವೆ 32ರ ಕಿಮೀ 0 ಇಂದ 10	855.14	855.14	1,068.92	25	897.81	171.11
ಸಿಂಧನೂರು ವಿಭಾಗ							
10	ತುಂಬದಂ ಕಾಲುವೆಯ ಆಯ್ಕೆ ಹರವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಪೇವರ್ ಯಂತ್ರದಿಂದ ಆರಿಸಿ ಒಳಪದರ ಒದಗಿಸುವುದು - ಕಿಮೀ 76, 77, 78, 83, 85, 86, 87 ಮತ್ತು 90	892.95	892.95	1,116.18	25	937.51	178.67
11	-ಅದೇ- ಕಿಮೀ 94, 95, 99, 100, 101, 102, 103, 105 ಮತ್ತು 106	879.32	879.32	1,099.15	25	923.20	175.95
12	ಯಾಂತ್ರಿಕ ಪೇವರ್‌ನಿಂದ ಆರಿಸಿ ಒಳಪದರ ಒದಗಿಸುವುದು - ತುಂಬದಂ ಕಾಲುವೆಯ ಉಪಕಾಲುವೆ 36ರ ಅಡ್ಡಮೋರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಕಿಮೀ 0 ಇಂದ 6.15	874.49	874.49	1,093.11	25	918.13	174.98
13	-ಅದೇ- ತುಂಬದಂ ಕಾಲುವೆಯ ಉಪಕಾಲುವೆ 54ರ ಕಿಮೀ 0 ಇಂದ 8.85	949.99	949.99	1,187.48	25	997.39	190.09
ಸಿರವಾರ ವಿಭಾಗ							
14	ತುಂಬದಂ ಕಾಲುವೆಯ ಆಯ್ಕೆ ಹರವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ತೂಬುಗಳಿಗೆ ಸುಧಾರಣೆಗಳು, ಆರಿಸಿ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಮೋರಿಯ ಸದ್ಯಧೀಕರಣ, ಯಾಂತ್ರಿಕ ಪೇವರ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಆರಿಸಿ ಒಳಪದರ ಹಾಕುವುದು - ಕಿಮೀ 113ರಿಂದ 121	834.35	834.35	1,042.93	25	875.98	166.95
15	ತುಂಬದಂ ಕಾಲುವೆಯ ಆಯ್ಕೆ ಹರವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ ಸದ್ಯಧೀಕರಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು, ಆರಿಸಿ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಮೋರಿಯ ಸದ್ಯಧೀಕರಣ, ಯಾಂತ್ರಿಕ ಪೇವರ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಆರಿಸಿ ಒಳಪದರ ಹಾಕುವುದು - ಕಿಮೀ 127ರಿಂದ 142	606.52	606.52	758.15	25	636.79	121.36
16	ತುಂಬದಂ ಕಾಲುವೆಯ ಆಯ್ಕೆ ಹರವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಪೇವರ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಆರಿಸಿ ಒಳಪದರ ಒದಗಿಸುವುದು, ಪ್ರಧಾನ ತೂಬಿನ ಸುಧಾರಣೆ, ಒಳ ಸದ್ಯಧೀಕರಣ ಕಾಮಗಾರಿ, ಮುಂತಾದವು - ಕಿಮೀ 143ರಿಂದ 153	716.43	716.43	895.53	25	752.18	143.35
17	ವಿನ್ಯಾಸ ಭೇದನದ ಪುನರ್ನಿಲೆ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಪೇವರ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಸಿಒ ಒಳಪದರ ಒದಗಿಸುವುದು - ತುಂಬದಂ ಕಾಲುವೆಯ 65ನೇ ಉಪಕಾಲುವೆಯ ಕಿಮೀ 0 ಇಂದ 6	341.16	341.16	426.45	25	358.18	68.27

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಕಾಮಗಾರಿ	ಟೆಂಡರಿಂಗಡಲಾದ ಮೊತ್ತ	ಲೋಇ ದರಪಟ್ಟಿಯಂತೆ ಇಂದೀಕರಿಸಲಾದ ವೆಚ್ಚ	ಸಂಧಾನದ ನಂತರ ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಮೊತ್ತ	ಇಂದೀಕರಿಸಲಾದ ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲೆ ಟೆಂಡರು ಪ್ರೀಮಿಯಂ (ಶೇಕಡ)	ಗುತ್ತಿಗೆ ಮೊತ್ತ + 4.99% ಟೆಂಡರು ಪ್ರೀಮಿಯಂ (ಕಲಂ 4 + 4.99%)	ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವೆಚ್ಚ (ಕಲಂ 5 - 7)
18	ಕಾಲುವೆ ಭೇದನದ ಪುನರ್ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಹೊರಗೋಡೆಗಳು, ಪಿಟಿಗಳಿಗೆ ಸುಧಾರಣೆಗಳು, ಮುಂತಾದವು, ತುಂಬದಂ ಕಾಲುವೆಗೆ ಸಿಸಿ ಒಳಪದರ ಒದಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿನ್ಯಾಸ ಭೇದನದ ಪುನರ್ನೇಲೆ - ಉಪಕಾಲುವೆ 76ರ ಕಿಮೀ 5.73ರಿಂದ 13	797.70	797.70	997.12	25	837.51	159.61
19	-ಅದೇ- ಉಪಕಾಲುವೆ 76ರ ಕಿಮೀ 13ರಿಂದ 20	551.76	551.76	689.70	25	579.29	110.41
20	ವಿನ್ಯಾಸ ಭೇದನದ ಪುನರ್ನೇಲೆ ತುಂಬದಂ ಕಾಲುವೆಗೆ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಪೇವರ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಸಿಸಿ ಒಳಪದರ ಒದಗಿಸುವುದು - ಉಪಕಾಲುವೆ 85ರ ಕಿಮೀ 0 ಇಂದ 4	380.86	380.86	476.07	25	399.86	76.21
21	-ಅದೇ- ಉಪಕಾಲುವೆ 89ರ 0 ಇಂದ 9	796.10	796.10	995.12	25	835.83	159.29
ಯರಮರಸ್ ವಿಭಾಗ							
22	ತುಂಬದಂ ಕಾಲುವೆ - ಉಪಕಾಲುವೆ 98ರಲ್ಲಿ ಸರಪಳಿ 10ರಿಂದ 33, 34ರಿಂದ 65, 66ರಿಂದ 120ವರೆಗೆ ಅಡ್ಡ ಮೋರಿಗಳಿಗೆ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಪೇವರ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಆರ್‌ಸಿಸಿ ಒಳಪದರ ಒದಗಿಸುವುದು; ಉಪಕಾಲುವೆ 98ರ ಹಂಚುಕಾಲುವೆ 2ಎಲ್ ಮತ್ತು 3ಎಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಆರ್‌ಸಿಸಿ ಟ್ರಫ್ ಮತ್ತು ಪಿಟಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ	414.28	414.28	517.85	25	434.95	82.90
23	ತುಂಬದಂ ಕಾಲುವೆ ಉಪಕಾಲುವೆ 99ರ ಸರಪಳಿ 11ರಿಂದ 156, 209ರಿಂದ 232, 248ರಿಂದ 265ವರೆಗೆ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಪೇವರ್‌ನಿಂದ ಆರ್‌ಸಿಸಿ ಒಳಪದರ ಒದಗಿಸುವುದು; ಸರಪಳಿ 102, 112, 132, 149, 163, 180, 196, 211 ಮತ್ತು 239ರಲ್ಲಿ ಹೊರಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸರಪಳಿ 114, 124, 172, 197ರಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಮೋರಿಗಳಿಗೆ ದುರಸ್ತಿಗಳು; ಸರಪಳಿ 123, 147, 159, 183, 210, 231, 249, 255 ಮತ್ತು 265ರಲ್ಲಿ ಪಿಟಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ	418.09	418.09	522.61	25	438.95	83.66
24	ತುಂಬದಂ ಕಾಲುವೆಯ ಉಪಕಾಲುವೆ 102ರಲ್ಲಿ ಕಿಮೀ 1ರಿಂದ 4 ಮತ್ತು ಕಿಮೀ 4ರಿಂದ 15ರ ಆಯ್ದು ಹರವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಪೇವರ್‌ನಿಂದ ಆರ್‌ಸಿಸಿ ಒಳಪದರ ಒದಗಿಸುವುದು, ಪಿಟಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಹೊರಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಡ್ಡಮೋರಿಗಳಿಗೆ ದುರಸ್ತಿಗಳು	475.79	475.79	594.73	25	499.53	95.20
ಬಳ್ಳಾರಿ ವಿಭಾಗ							
25	ಬದಂಱುಮ ಕಾಲುವೆಯ ಉಪಕಾಲುವೆ 14ರ ರಚನೆಗಳಿಗೆ ಸುಧಾರಣೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಪೇವರ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಆರ್‌ಸಿಸಿ ಒಳಪದರ ಒದಗಿಸುವುದು	354.96	354.96	443.70	25	372.67	71.03
26	-ಅದೇ- ಬದಂಱುಮ ಕಾಲುವೆಯ ಉಪಕಾಲುವೆ 7ರ ಕಿಮೀ 3ರಿಂದ 6	313.79	313.79	390.19	24.35	329.45	60.74
27	-ಅದೇ- ಬದಂಱುಮ ಕಾಲುವೆಯ ಉಪಕಾಲುವೆ 7ರ ಕಿಮೀ 6ರಿಂದ 10	491.04	491.04	613.80	25	515.54	98.26
28	-ಅದೇ- ಬದಂಱುಮ ಕಾಲುವೆಯ ಬಾಗೇವಾಡಿ ಉಪಕಾಲುವೆಯ ಕಿಮೀ 0 ಇಂದ 6	269.52	269.52	336.90	25	282.97	53.93
29	-ಅದೇ- ಬದಂಱುಮ ಕಾಲುವೆಯ ಬಾಗೇವಾಡಿ ಉಪಕಾಲುವೆಯ ಕಿಮೀ 3ರಿಂದ 6 ಮತ್ತು 8ರಿಂದ 10	266.39	266.39	332.98	25	279.68	53.30
ಮೊತ್ತ (ಅ)		18,409.20	18,409.20	23,009.40		19,327.80	3,681.55

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಕಾಮಗಾರಿ	ಟೆಂಡರಿಂಗ್‌ನಿಂದ ಮೊತ್ತ	ಲೋಕಾರಂಭದ ದರಪಟ್ಟಿಯಂತೆ ಇಂದೀಕರಿಸಲಾದ ವೆಚ್ಚ	ಸಂಧಾನದ ನಂತರ ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಮೊತ್ತ	ಇಂದೀಕರಿಸಲಾದ ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲೆ ಟೆಂಡರು ಪ್ರೀಮಿಯಂ (ಶೇಕಡ)	ಗುತ್ತಿಗೆ ಮೊತ್ತ + 4.99% ಟೆಂಡರು ಪ್ರೀಮಿಯಂ (ಕಲಂ 4 + 4.99%)	ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವೆಚ್ಚ (ಕಲಂ 5 - 7)
2010-11							
ಒಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ವಿಭಾಗ							
30	(ತುಂಬಿದಂ ಕಾಲುವೆಯ ಆಯ್ಕೆ ಹರವುಗಳಲ್ಲಿ) ಮತ್ತು ಉಪಕಾಲುವೆ 17, 21, 25, 31 ಮತ್ತು 32ರಲ್ಲಿ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಪೇವರ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಆರ್‌ಸಿಸಿ/ಸಿಸಿ ಒಳಪಡದ ಒದಗಿಸುವುದು	6,625.85	8,292.42	10,365.50	25	8,706.21	1,659.33
ಸಿರವಾರ ವಿಭಾಗ							
31	-ಅದೇ- ತುಂಬಿದಂ ಕಾಲುವೆಯ 70ರಿಂದ 104ನೇ ಮೈಲಿಯವರೆಗೆ ಮತ್ತು ಉಪಕಾಲುವೆ 66, 69, 71, 73, 76, 82, 85, 89 ಮತ್ತು 92ರ ಆಯ್ಕೆ ಹರವುಗಳಲ್ಲಿ	7,248.27	8,978.09	11,175.80	24.5	9,426.10	1,749.70
ಸಿಂಧನೂರು ವಿಭಾಗ							
32	-ಅದೇ- ತುಂಬಿದಂ ಕಾಲುವೆಯ 47ರಿಂದ 69ನೇ ಮೈಲಿಯವರೆಗೆ ಮತ್ತು ಉಪಕಾಲುವೆ 36, 40, 45, 46, 48, 54 ಮತ್ತು 55ರ ಆಯ್ಕೆ ಹರವುಗಳಲ್ಲಿ	5,434.77	6,686.75	8,358.44	25	7,020.42	1,338.02
ಯರವರಸಿ ವಿಭಾಗ							
33	-ಅದೇ- ತುಂಬಿದಂ ಕಾಲುವೆಯ 104ರಿಂದ 136ನೇ ಮೈಲಿಯವರೆಗೆ ಮತ್ತು ಉಪಕಾಲುವೆ 94, 95, 96, 98, 99, 100, 102 ಮತ್ತು 102ಎ ಆಯ್ಕೆ ಹರವುಗಳಲ್ಲಿ	1,866.03	2,379.52	2,924.00	22.88	2,498.26	425.74
ಬಳ್ಳಾರಿ ವಿಭಾಗ							
34	ಪ್ಯಾಕೇಜ್ 1 - ಬದಲಿಸುವ ಕಾಲುವೆಯ ಉಪಕಾಲುವೆ 7ರ ಕಿಮೀ 10ರಿಂದ 13ರವರೆಗೆ ಮತ್ತು ಉಪಕಾಲುವೆ 12ರ ರಚನೆಗಳಿಗೆ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಸಿಸಿ ಒಳಪಡದ ಒದಗಿಸುವುದು	467.76	590.20	737.75	25	619.65	118.10
35	ಪ್ಯಾಕೇಜ್ 2 - ಬದಲಿಸುವ ಕಾಲುವೆಯ ಉಪಕಾಲುವೆ 14ರ ಕಿಮೀ 3.30ಯಿಂದ 3.80 ಮತ್ತು 16ನ ನ ಕಿಮೀ 0 ಇಂದ 2ರವರೆಗೆ ರಚನೆಗಳಿಗೆ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಸಿಸಿ ಒಳಪಡದ ಒದಗಿಸುವುದು	299.76	376.64	470.80	25	395.43	75.37
36	ಪ್ಯಾಕೇಜ್ 3 - ಬದಲಿಸುವ ಕಾಲುವೆಯ ಬಾಗೇವಾಡಿ ಉಪಕಾಲುವೆಯ ಕಿಮೀ 4.58ರಿಂದ 5, 5ರಿಂದ 8ರವರೆಗೆ ಸಿಸಿ ಒಳಪಡದ ಒದಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮೈತುಂಬೆಯ ಕೆಳಭಾಗದ ಕಿಮೀ 3.945ರಲ್ಲಿ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಒಡ್ಡುಧಾರಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಕಿಮೀ 1.80ಯಲ್ಲಿ ಯುಟಿಗೆ ಸುಧಾರಣೆಗಳು	250.41	313.36	391.70	25	329.00	62.70
37	ಪ್ಯಾಕೇಜ್ 4 - ಬದಲಿಸುವ ಕಾಲುವೆಯ ಉಪಕಾಲುವೆ 7ರ ಕಿಮೀ 12.45ರಿಂದ 13, 13ರಿಂದ 14, 14ರಿಂದ 15 ಮತ್ತು 15ರಿಂದ 16ರವರೆಗೆ ರಚನೆಗಳಿಗೆ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಸಿಸಿ ಒಳಪಡದ ಒದಗಿಸುವುದು	299.83	385.79	482.24	25	405.04	77.20
38	ಪ್ಯಾಕೇಜ್ 5 - ಬದಲಿಸುವ ಕಾಲುವೆಯ ಉಪಕಾಲುವೆ 13ರ ಕಿಮೀ 12ರಿಂದ 13, 13ರಿಂದ 14, 14ರಿಂದ 15 ಮತ್ತು ಉಪಕಾಲುವೆ 14ರ ಕಿಮೀ 7ರಿಂದ 8.20 ಹಾಗೂ 17ರಿಂದ 18.30 ವರೆಗೆ ರಚನೆಗಳಿಗೆ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಸಿಸಿ ಒಳಪಡದ ಒದಗಿಸುವುದು	391.51	493.99	617.49	25	518.64	98.85
39	ಪ್ಯಾಕೇಜ್ 6 - ಬದಲಿಸುವ ಕಾಲುವೆಯ ಬಾಗೇವಾಡಿ ಉಪಕಾಲುವೆಯ ಕಿಮೀ 10.50ಯಿಂದ 11.20, ಕೋಟೇಹಾಳು ಉಪಕಾಲುವೆಯ ಕಿಮೀ 3.75ರಿಂದ 6 ಮತ್ತು ಹಾಚೋಹಳ್ಳಿ ಉಪಕಾಲುವೆಯ ಕಿಮೀ 16ರಿಂದ 18ರವರೆಗೆ ರಚನೆಗಳಿಗೆ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಸಿಸಿ ಒಳಪಡದ ಒದಗಿಸುವುದು	260.89	339.70	424.62	25	356.65	67.97
ಮೊತ್ತ (ಅ)		23,145.10	28,836.50	35,948.40		30,275.40	5,672.98
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ (ಅ + ಆ)		41,554.30	47,245.70	58,957.70		49,603.20	9,354.53

ಅನುಬಂಧ-3.1
(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 3.1.5, ಪುಟ 110)
ದರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿ ತೋರಿಸುವ ತಃಖ್ತೆ

(ಮೊತ್ತ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ)

ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಅವಧಿ	ಆರ್.ಎ ಬಿಲ್ ನಂ.	ನಿರ್ವಹಿಸಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಮೌಲ್ಯ*	ಕಾಮಗಾರಿಯ ಚೀಟಿಯ ಅಂಶದ ಮೌಲ್ಯ*	ಅಧಿಕ ಅಂಶದ ದರ ಪಟ್ಟಿ ಮೌಲ್ಯ ಅಂಶ*	ಕಾಮಗಾರಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿರುವ ನಿವ್ವಳ ಮೌಲ್ಯಕ್ಕೆ ದರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಕೊಡಬಹುದಾದದ್ದು*	ದರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಪಾವತಿಸಬೇಕಾದದ್ದು							
						ಕೂಲಿಗಾರರು	ಸಿಮೆಂಟ್	ಉಕ್ಕು	ಡಾಂಬರು	ಇಂಧನ	ಯಂತ್ರಗಳು	ಇತರೆ	ಒಟ್ಟು ದರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಕೊಡಬಹುದಾದದ್ದು
ಜನವರಿ 2007	I ಮತ್ತು II	13,69,20,911	1,22,09,832	48,42,434	11,98,68,645	10,04,899	11,40,133	4,65,333	6,74,435	4,90,372	4,75,843	40,125	42,91,140
ಏಪ್ರಿಲ್ 2007	III	9,60,13,638	0	1,27,32,081	8,32,81,557	8,91,339	20,14,982	3,91,622	2,88,382	3,40,697	5,07,143	(-)32,886	44,01,279
ಜುಲೈ 2007	IV	8,54,38,784	4,28,92,368	98,78,142	3,26,68,274	4,40,930	11,01,128	1,95,892	1,65,776	1,33,643	2,58,265	4,584	23,00,218
ಜನವರಿ 2008	V	1,73,11,308	0	0	1,73,11,308	3,87,004	7,72,729	1,49,918	2,70,365	70,819	1,59,927	16,552	18,27,314
ಏಪ್ರಿಲ್ 2008	VI ಮತ್ತು VII	17,23,95,847	6,45,48,594	6,03,24,561	4,75,22,692	13,49,907	21,96,488	9,56,418	11,88,948	1,92,706	4,76,437	1,20,023	64,80,927
ಜುಲೈ 2008	VIII, IX ಮತ್ತು X	19,42,01,555	1,43,69,037	7,34,71,334	10,63,61,184	35,65,158	50,77,369	29,63,769	35,02,358	25,91,600	14,37,111	5,14,437	1,96,51,802
ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2008	XI ಯಿಂದ XV ಮತ್ತು ಅಂತಿಮ	23,91,77,49	2,24,70,576	11,59,77,350	10,07,29,564	41,27,950	51,32,278	28,99,561	47,43,490	22,15,809	14,26,153	5,91,988	2,11,37,229
ಒಟ್ಟು		94,14,59,533	15,64,90,407	27,72,25,902	50,77,43,224	1,17,67,187	1,74,35,107	80,22,513	1,08,33,754	60,35,646	47,40,879	12,54,823	6,00,89,909
ದರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದುದು													15,44,00,000
ಅಧಿಕ ಪಾವತಿ													9,43,10,091

(*) ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಮೌಲ್ಯವು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದಂತೆ ಮತ್ತು ದರವು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಯಾದುದು

ಅನುಬಂಧ-3.2

(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 3.1.6, ಪುಟ 111)

ಮೇಲ್ಮೈ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದ ವೆಚ್ಚ

(ಪರಮಣ ಚ.ಮೀ ಮತ್ತು ಮೊತ್ತವು ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ)

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಕಾಮಗಾರಿಯ ಹೆಸರು	ಮೇಲ್ಮೈ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಪರಿಮಾಣ	ದರ ಪ್ರತಿ ಚದರ ಮೀಟರ್‌ಗೆ	ಮೊತ್ತ
ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ, ಬಂದರುಗಳು ಮತ್ತು ಒಳನಾಡು ಜಲಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ ವಿಭಾಗ, ಚಾಮರಾಜನಗರ				
1	ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲ ದಿಂದ ಸುರಪುರ ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ	12,000.00	37.80	4,53,600
2	ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಂದಕವಾಡಿ ಕ್ರಾಸ್ ಮೇಲೆ ಎಸ್‌ಎಚ್ 80 ರಿಂದ ನಾಗವಲ್ಲಿ	18,562.50	49.39	9,16,802
3	ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಸ್‌ಎಚ್ 80 ರಿಂದ ಚಾಮರಾಜ ನಗರದ ಎನ್ ಎಚ್-209 ಸೇರುವವರೆಗೆ	16,500.00	25.00	4,12,500
4	ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಬಿ.ಆರ್ ಹಿಲ್ಸ್ ದಿಂದ ಟಿ ನರಸೀಪುರದ 0 ಯಿಂದ 7 ಕಿ.ಮೀ	16,500.00	49.39	8,14,935
5	ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಬ್ಬಹಳ್ಳಿ ಹೊರದಹಳ್ಳಿ ರಸ್ತೆಗೆ 1.20 ಯಿಂದ 3.20 ಕಿಮೀ ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ	7,437.00	57.50	4,27,627
ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ, ಬಂದರುಗಳು ಮತ್ತು ಒಳನಾಡು ಜಲಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ ವಿಭಾಗ, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ				
6	ಡಿ.ಟಿ. ರಸ್ತೆಯ ಯಿಂದ ತಲಕಾಯಬೆಟ್ಟ ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	25,500.00	55.00	14,02,500
7	ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಿ.ಎಚ್ ರಸ್ತೆ ಯಿಂದ ಗೇಡೇಟ್, ಗೌರಿಬಿದನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ	22,640.00	52.00	11,77,280
8	ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಟ್ಟೂರು ಹೊಸಹಳ್ಳಿ ರಸ್ತೆ ಯಿಂದ ಬಿ.ಸಿ. ರಸ್ತೆ, ಚಿಂತಾಮಣಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ	18,300.00	64.00	11,71,200
9	ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೋಟಲದಿನೀ ಸೇರುವ ಗುಂಡಪುರ , ಗೌರಿಬಿದನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ	21,724.99	45.00	9,77,625
10	ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವೈ.ಸಿ. ರಸ್ತೆ ಸೇರುವ ಬಿ.ಬಿ. ರಸ್ತೆ, ಬಾಗೇಪಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ	15,750.55	45.00	7,08,750
11	ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವೈ.ಸಿ. ರಸ್ತೆ ಯಿಂದ ಪಿ.ಬಿ.ಆರ್.ಸಿ.ಪಿ ರಸ್ತೆ, ಬಾಗೇಪಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ	11,936.25	56.00	6,68,430
12	ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಸ್.ಡಿ. ರಸ್ತೆ ಯಿಂದ ಸೀತಾಹಳ್ಳಿ	12,185.00	52.00	6,33,620
13	ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗೊಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಯಿಂದ ಬಿ.ಬಿ. ರಸ್ತೆ , ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ	13,125.00	45.00	5,90,625
14	ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ದಿಬ್ಬೂರುಹಳ್ಳಿ ಯಿಂದ ಡಿ.ಟಿ. ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬಾಚನಹಳ್ಳಿ , ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ	11,250.00	50.00	5,62,500
ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ, ಬಂದರುಗಳು ಮತ್ತು ಒಳನಾಡು ಜಲಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ ವಿಭಾಗ, ದಾವಣಗೆರೆ				
15	ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಟಾರು ಹಾಕುವುದು ಸಿ.ಎನ್.ಟಿ ರಸ್ತೆ ಸೇರುವ ಕುರುವ ಹೆಸರಿನ ಫಲಕದಿಂದ, ಹೊನ್ನಾಳಿ	29,897.00	38.00	11,36,086
16	ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಟಾರು ಹಾಕುವುದು ಕಂಚೂಗುರನಹಳ್ಳಿ, ಹನುಮನಹಳ್ಳಿಯ ರಸ್ತೆ ,ಚೆನ್ನಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ	22,481.25	47.00	10,56,619
17	ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಟಾರು ಹಾಕುವುದು ದಾವಣಗೆರೆ ಅಂಜಿ ಜಲೋರು ರಸ್ತೆ ಯಿಂದ ದೇನಾಚನಹಳ್ಳಿ ಜಗಳೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ	20,883.75	39.00	8,14,466
18	ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಟಾರು ಹಾಕುವುದು ಕಾಕರಗೋಲ ಚಿಕ್ಕಬಿದರೆ ರಸ್ತೆ , ಹರಿಹರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ	18,089.00	33.00	5,96,937
19	ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಟಾರು ಹಾಕುವುದು ಗುಡ್ಡಕುಮಾರನಹಳ್ಳಿ ಯಿಂದ ಲಿಂಗದಹಳ್ಳಿ ರಸ್ತೆ , ಚೆನ್ನಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ	22,500.00	54.00	12,15,000

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಕಾಮಗಾರಿಯ ಹೆಸರು	ಮೇಲ್ಮೈ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಪರಿಮಾಣ	ದರ ಪ್ರತಿ ಚದರ ಮೀಟರ್‌ಗೆ	ಮೊತ್ತ
20	ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಟಾರು ಹಾಕುವುದು ಬೆಂಡಿಗೇರದೊಡಪುರ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ	31,072.93	48.53	15,07,969
21	ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಟಾರು ಹಾಕುವುದು ಮಿಟಲಕಟ್ಟೆ ಯಿಂದ ಎನ್.ಎಚ್ 4 ಹರಿಹರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ	17,540.10	53.64	9,40,850
22	ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಟಾರು ಹಾಕುವುದು ಬಿ.ಎಸ್. ರಸ್ತೆ ಯಿಂದ ಸೊಕ್ಕೆ, ಜಗಳೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ	19,333.44	49.00	9,47,339
23	ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಟಾರು ಹಾಕುವುದು ಎಂ.ಎಚ್ ರಸ್ತೆ ಸೇರುವ ಅಟ್ಟಿಗೇರೆ, ದಾವಣಗೆರೆ	29,202.50	49.35	14,41,143
24	ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಟಾರು ಹಾಕುವುದು ನಿಚ್ಚಾಪುರ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿ	21,431.25	52.85	11,32,642
25	ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಟಾರು ಹಾಕುವುದು ಸಂತೆಬೇನ್ನನೂರು ಮಡಿಕೇರಿ ಆನೇಬೇರು ರಸ್ತೆ (ಕಿಮೀ 0 ಯಿಂದ 7.50) ಚೆನ್ನಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ	13,660.16	50.00	6,83,008
ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ, ಬಂದರುಗಳು ಮತ್ತು ಒಳನಾಡು ಜಲಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ ವಿಭಾಗ, ಸಿರಸಿ				
26	ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಸಲೂರು ರಸ್ತೆ, ಸಿರಸಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ	12,750.00	51.00	6,50,250
27	ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಡಸಗೋವ ಉಮಾಚಾಗಿ ರಸ್ತೆ , ಮುಂದಗೋಡು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ	13,875.00	52.00	7,21,500
28	ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬೀಳಗಿ ಹೇಮನಬೈಲ್ ರಸ್ತೆ , ಸಿದ್ದಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ	5,437.50	52.14	2,83,511
29	ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಂಡಲ ಕಂಚೀಕೈ ರಸ್ತೆ , ಸಿದ್ದಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ	12,099.50	62.00	7,50,169
ಒಟ್ಟು				2,47,95,482

ಅನುಬಂಧ 3.3
(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 3.3.1, ಪುಟ 122)
ಕುಟುಂಬ ವೇತನದ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿ

(ಮೊತ್ತ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ)

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಜಿಲ್ಲೆ	ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತ (ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ)	ಅವಧಿ
1	ಬಾಗಲಕೋಟೆ	30	652928	11/07 ರಿಂದ 6/2010
2	ಬೆಂಗಳೂರು (ಗ್ರಾಮಾಂತರ)	12	339375	2/07 ರಿಂದ 8/10
3	ಬೆಂಗಳೂರು (ನಗರ)	2	346835	8/01 ರಿಂದ 10/10
4	ಬೆಳಗಾವಿ	103	2985065	10/05 ರಿಂದ 3/10
5	ಬಳ್ಳಾರಿ	32	1212792	10/07 ರಿಂದ 12/10
6	ಬೀದರ್	32	661187	3/08 ರಿಂದ 8/10
7	ಬಿಜಾಪುರ	17	254306	11/09 ರಿಂದ 7/10
8	ಚಾಮರಾಜನಗರ	18	452316	1/03 ರಿಂದ 3/10
9	ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	17	426089	7/04 ರಿಂದ 3/10
10	ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	13	650634	4/06 ರಿಂದ 12/10
11	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	9	244161	4/09 ರಿಂದ 5/10
12	ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	8	101499	1/10 ರಿಂದ 11/10
13	ದಾವಣಗೆರೆ	67	1481740	9/05 ರಿಂದ 5/10
14	ಧಾರವಾಡ	15	195941	3/08 ರಿಂದ 1/11
15	ಗದಗ	8	152854	4/09 ರಿಂದ 6/10
16	ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ	14	804817	10/07 ರಿಂದ 9/10
17	ಹಾವೇರಿ	65	2145909	07/07 ರಿಂದ 10/10
18	ಹಾವೇರಿ	23	844999	1/08 ರಿಂದ 7/10
19	ಕಾರವಾರ	7	192398	09/06 ರಿಂದ 12/10
20	ಕೋಲಾರ	18	786731	12/06 ರಿಂದ 3/10
21	ಕೊಪ್ಪಳ	2	8188	11/08 ರಿಂದ 8/10
22	ಮಡಿಕೇರಿ	17	162802	2/10 ರಿಂದ 12/10
23	ಮಂಡ್ಯ	28	559158	6/07 ರಿಂದ 4/10
24	ಮೈಸೂರು	16	553097	3/03 ರಿಂದ 8/10
25	ನಿವೃತ್ತಿವೇತನ ಪಾವತಿ ಖಜಾನೆ	72	1700795	8/08 ರಿಂದ 8/10
26	ರಾಯಚೂರು	29	1292126	2/05 ರಿಂದ 8/10
27	ರಾಮನಗರ	6	403511	12/05 ರಿಂದ 9/10
28	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	14	216705	7/09 ರಿಂದ 5/10
29	ತುಮಕೂರು	62	3454421	1/05 ರಿಂದ 10/10
30	ಉಡುಪಿ	16	359857	10/08 ರಿಂದ 12/10
	ಒಟ್ಟು	772	23643236	

ಅನುಬಂಧ 3.4

(ಉಲ್ಲೇಖ: ಕಂಡಿಕೆ 3.3.1, ಪುಟ 122)

ಕುಟುಂಬ ವೇತನದ ಮುಂದುವರೆದ ಅಧಿಕ ಪಾವತಿ

(ಮೊತ್ತ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ)

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಜಿಲ್ಲೆ	2009-10ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಇಪಿ		ಒಟ್ಟು ಅಧಿಕ ಪಾವತಿ (ಹಿಂದಿನ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡು)		
		ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತ	ಮೊತ್ತ	ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	ಅವಧಿ
1	ಬಾಗಲಕೋಟೆ	4	79311	85218	164529	9/08 ರಿಂದ 6/10
2	ಬೆಂಗಳೂರು (ಗ್ರಾಮಾಂತರ)	28	1080802	192317	1273119	4/07 ರಿಂದ 8/10
3	ಬಳ್ಳಾರಿ	7	355892	148322	504214	8/08 ರಿಂದ 12/10
4	ಬಿಜಾಪುರ	10	301974	384095	686069	9/02 ರಿಂದ 7/10
5	ಚಾಮರಾಜನಗರ	3	52037	40946	92983	5/08 ರಿಂದ 3/10
6	ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	13	344486	191930	536416	10/05 ರಿಂದ 3/10
7	ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	2	49376	7716	57092	11/08 ರಿಂದ 12/10
8	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	34	583370	1121773	1705143	11/05 ರಿಂದ 5/10
9	ದಾವಣಗೆರೆ	14	343532	126382	469914	6/07 ರಿಂದ 5/10
10	ಗದಗ	1	30716	74417	105133	5/07 ರಿಂದ 06/10
11	ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ	11	342041	613002	955043	6/06 ರಿಂದ 9/10
12	ಹಾಸನ	10	195070	341032	536102	7/07 ರಿಂದ 9/10
13	ಹಾವೇರಿ	2	76116	78074	154190	2/06 ರಿಂದ 7/10
14	ಕಾರವಾರ	2	60522	25940	86462	7/09 ರಿಂದ 12/10
15	ಮಂಡ್ಯ	6	131628	194207	325835	1/07 ರಿಂದ 4/10
16	ಪಿಂಚಣಿ ಪಾವತಿ ಖಜಾನೆ	21	2281525	63353	2344878	04/08 ರಿಂದ 8/10
17	ರಾಯಚೂರು	64	1119264	2590518	3709782	2/00 ರಿಂದ 8/10
18	ರಾಮನಗರ	1	296561	-	296561	9/2010 ವರೆಗೆ
19	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	3	63972	215533	279505	09/05 ರಿಂದ 5/10
20	ತುಮಕೂರು	19	1468416	357125	1825541	03/08 ರಿಂದ 10/10
ಒಟ್ಟು		255	9256611	6851900	16108511	